

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
χρήσεως από 1η Ιανουαρίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2008
(Σύμφωνα με το Ν.3556/2007)

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Περιεχόμενα

- I. Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- II. Ενοποιημένη Έκθεση Διαχείρισεως Διοικητικού Συμβουλίου χρήσεως 2008
- III. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Λογιστών (επί των Οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου) και οι Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου
- IV. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Λογιστών (επί των Οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης) και οι Οικονομικές Καταστάσεις Τραπέζης
- V. Στοιχεία και πληροφορίες της Εμπορικής Τράπεζας και του Ομίλου χρήσεως από 1η Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2008
- VI. Πληροφορίες άρθρου 10 Ν.3401/2005
- VII. Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

I. Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε και εξ όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι :

- Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, της περιόδου που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- Η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εμπορικής Τράπεζας καθώς και των εταιριών του Ομίλου αυτής που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Όνομα	Επώνυμο	Ιδιότητα	Υπογραφή
Jean-Frederic	De Leusse	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου	
Αντώνιος	Κροντηράς	Αντιπρόεδρος Δ.Σ & Διευθύνων Σύμβουλος	
Γεώργιος	Σπηλιόπουλος	Μέλος Δ.Σ	

II. Ενοποιημένη Έκθεση Διαχειρίσεως Διοικητικού Συμβουλίου χρήσεως 2008

Ενοποιημένη Έκθεση Διαχειρίσεως Διοικητικού Συμβουλίου χρήσεως 2008

I. ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Η Εμπορική Τράπεζα διατήρησε **έντονη εμπορική δραστηριότητα** καθ' όλη τη διάρκεια του 2008, παρά τη διαρκή επιβράδυνση της Ελληνικής οικονομίας: το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων αυξήθηκε σημαντικά σε όλους τους τομείς δραστηριότητας, με συνολική ετήσια αύξηση 21%¹. Τα υπόλοιπα χορηγήσεων στις 31/12/2008 ανέρχονται σε €24 δις.

Η Εμπορική συνεχίζει να εφαρμόζει το πρόγραμμα ριζικού Μετασχηματισμού της, αποσκοπώντας στην αναβάθμιση των προϊόντων, της ποιότητας υπηρεσιών και της αποδοτικότητας της Τράπεζας σύμφωνα με τα υψηλότερα διεθνή πρότυπα.

Η Τράπεζα απολαμβάνει της πλήρους εμπιστοσύνης του Ομίλου της Credit Agricole, ο οποίος έχει ήδη επιβεβαιώσει τη συμμετοχή του στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, η οποία θα τεθεί προς έγκριση στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων που συγκαλείται σήμερα, και θα καλύψει τυχόν αδιάθετο μέρος, εφόσον του ζητηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

2. ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ & ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ)

Το 2008, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των υπολοίπων των στεγαστικών δανείων της Τράπεζας ήταν 6,2%, διαμορφώνοντας το συνολικό υπόλοιπο των στεγαστικών δανείων σε €7.871 εκατ. Οι νέες εκταμιεύσεις στεγαστικών ανήλθαν σε €1.057 εκατ.

Στην καταναλωτική πίστη (περιλαμβανομένης της Credicom) οι ετήσιοι ρυθμοί αύξησης των υπολοίπων ήταν 11,4%, διαμορφώνοντας το συνολικό υπόλοιπο σε €3.588 εκατ. Η Credicom συνέχισε τη σημαντική ανάπτυξη των εργασιών της με τα υπόλοιπα των δανείων της στις 31 Δεκεμβρίου 2008 να ανέρχονται σε €1.117 εκατ., αυξημένα κατά 19% από τον Δεκέμβριο 2007.

Οι χορηγήσεις προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις αυξήθηκαν κατά 24% σε ετήσια βάση, με το υπόλοιπό τους να ανέρχεται σε €6.164 εκατ., σημαντικά ενισχυμένο από την έναρξη λειτουργίας των Επιχειρηματικών Κέντρων στο Δ' τρίμηνο 2007.

Οι καταθέσεις της Τράπεζας αυξήθηκαν κατά 1,2% σε ετήσια βάση και διαμορφώθηκαν σε €17.775 εκατ.

Τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου ανήλθαν σε €247 εκατ., ενώ δεν διακατέχονται ίδιες μετοχές.

¹ Εμπορική Τράπεζα + Credicom, προ διαγραφών

Βασικά μεγέθη Τράπεζας

(€ εκατ.)	2008	2007	Δ (%)
Σύνολο Χορηγήσεων* (Εμπορική+ Credicom)	24.165	19.893	21,5%
Στεγαστική πίστη (συμπ. Επαγγ. Στέγης)	7.871	7.412	6,2%
Καταναλωτική πίστη (+ Credicom)	3.588	3.222	11,4%
Επιχειρηματική πίστη	12.705	9.259	37,2%
- εκ των οποίων ΜΜΕ	6.164	4.985	23,7%
Σύνολο Καταθέσεων	17.775	17.563	1,2%

* Τα μεγέθη του 2007 είναι pro forma για τις διαγραφές που έγιναν το 2008

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ 2008

Τα **Καθαρά Έσοδα Τραπεζικών Εργασιών** (€757 εκατ.) επηρεάστηκαν αρνητικά από τη μείωση των επιτοκιακών περιθωρίων της Ελληνικής αγοράς και από το αυξημένο κόστος ρευστότητας λόγω της διεθνούς χρηματοοικονομικής κρίσης. Από τα μέσα του 2008 εφαρμόστηκε νέα τιμολογιακή πολιτική σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια με στόχο τη βελτίωση των επιτοκιακών περιθωρίων και την προσαρμογή στις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς. Έμφαση δόθηκε στις σταυροειδείς πωλήσεις προϊόντων των εξειδικευμένων θυγατρικών, πρακτική που θα συνεχισθεί με μεγαλύτερη ένταση και στο μέλλον. Είναι ενδεικτικό ότι περίπου το 70% των νέων στεγαστικών δανείων του 2008 διατέθηκε σε συνδυασμό με τουλάχιστον ένα τραπεζοασφαλιστικό προϊόν. Ειδικότερα:

- Τα **Καθαρά έσοδα από τόκους** διαμορφώθηκαν σε 648,7 εκατ., μειωμένα κατά 13,6%, εξαιτίας του εντεινόμενου ανταγωνισμού σε δάνεια και καταθέσεις αλλά και του αυξημένου κόστους άντλησης κεφαλαίων από τις οργανωμένες αγορές.
- Τα **Καθαρά έσοδα από προμήθειες** μειώθηκαν κατά 17,3% στα €127,5 εκατ., κυρίως λόγω της χαμηλής κινητικότητας των κεφαλαίων υπό διαχείριση και του κόστους των ληφθεισών χρηματοοικονομικών εγγυήσεων.
- Τα **Λοιπά λειτουργικά έσοδα** ανήλθαν σε €-19,5 εκατ., κυρίως λόγω των αρνητικών εσόδων των χαρτοφυλακίων, που επηρεάστηκαν από την κρίση στις αγορές και από τις αποτιμήσεις στην τρέχουσα αξία (mark to market).

Τα **Λειτουργικά Έξοδα** παραμένουν υπό αυστηρό έλεγχο (€ 666 εκατ., +0,9% σε σχέση με το 2007) με στόχο τη σταθεροποίησή τους στα σημερινά επίπεδα. Σημαντικός παράγοντας για τη σταθεροποίηση των εξόδων αυτών είναι η μείωση του προσωπικού από 5.748 στο τέλος του 2007 σε 5.506 στο τέλος του 2008 (σε επίπεδο Τράπεζας). Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και το 2009. Ειδικότερα:

- Οι **δαπάνες προσωπικού** αυξήθηκαν μόλις κατά 1,2%.
- Τα **λοιπά λειτουργικά έξοδα** (συμπεριλαμβανομένων των αποσβέσεων) αυξήθηκαν κατά 2,3%.
- Τα **έξοδα μετασχηματισμού** ανήλθαν σε €44,0 εκατ., μειωμένα κατά 8,1% σε σχέση με το 2007.

Το **ύψος των προβλέψεων** αντικατοπτρίζει τη συντηρητική πολιτική της Τράπεζας σε μία περίοδο κατά την οποία ορισμένοι δανειολήπτες ενδεχομένως να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών τους.

Οι συνολικές Προβλέψεις για Απομειώσεις Δανείων το 2008 ανέρχονται σε € 474 εκατ., με αποτέλεσμα το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών να διαμορφωθεί σε 50% και ο συντελεστής κάλυψης μη εξυπηρετούμενων δανείων² σε 81% στο τέλος του 2008. Η συντηρητική αυτή πολιτική προβλέψεων, σε συνδυασμό με την αναθεωρημένη διαδικασία έγκρισης νέων δανείων που ισχύει ήδη από τα μέσα του 2008, καθιστά την Εμπορική έτοιμη να αντιμετωπίσει πιθανώς δυσμενέστερες συνθήκες το 2009.

Ο **Φόρος Εισοδήματος** διαμορφώθηκε τελικά σε €96 εκατ. και συμπεριλαμβάνει επιβάρυνση €84 εκατ. περίπου λόγω της πλήρους εφαρμογής των νέων συντελεστών φορολογίας (εκ των οποίων € 55 εκατ. στο 3ο τρίμηνο του 2008) και €80 εκατ. πρόσθετη απομείωση αναβαλλόμενων φόρων λόγω μη προβλεπόμενης ανακτησιμότητάς τους.

Τα αποτελέσματα χρήσης του ομίλου παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ 2008*

Βασικά μεγέθη Ομίλου

(€ εκατ.)	2008	2007	Δ (%)
Καθαρά έσοδα από τόκους	648,7	751,0	-13,6%
Καθαρά έσοδα προμηθειών	127,5	154,1	-17,3%
Λοιπά έσοδα	-19,5	34,8	-156,0%
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	756,8	940,0	-19,5%
Δαπάνες προσωπικού	-395,9	-391,3	1,2%
Αποσβέσεις	-32,4	-33,4	-3,0%
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	-194,0	-187,9	3,2%
Προβλέψεις	-493,3	-233,6	111,2%
Έξοδα μετασχηματισμού	-44,0	-47,9	-8,1%
Σύνολο Εξόδων	-1.159,6	-894,0	29,7%
Κέρδη (Ζημιές) Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-402,9	45,9	-
Κέρδη μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων		47,7	-
Έσοδα από συγγενείς δραστηριότητες	6,7	0,2	-
Κέρδη (Ζημιές) προ φόρων	-396,2	93,9	-
Φόροι περιόδου	-95,7	-20,9	
Κέρδη μετά από φόρους & δικαιώμ. μειοψηφίας	-491,8	73,4	-

* Τα μεγέθη του 2007 είναι pro forma

² Μη εκτοκιζόμενα δάνεια

ΔΕΙΚΤΕΣ

	2008	2007	Δ (μ.β.)
Κέρδη ανά μετοχή (EPS) (€)	-3,71	0,61	
Κόστος / Έσοδα (χωρίς δαπάνες μετασχηματισμού)	82,2%	65,2%	+1707
Δάνεια / Καταθέσεις (Τράπεζα)	130%	109%	+2100

II. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ**1. Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου**

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση που συνέρχεται σήμερα θα πρέπει να εγκρίνει την Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου € 850 εκατ. Όλοι οι μέτοχοι έχουν δικαίωμα αγοράς 7 νέων μετοχών για κάθε 6 μετοχές που διαθέτουν με τιμή έκδοσης € 5,50 η οποία αντιστοιχεί στην ονομαστική αξία της μετοχής.

Η Crédit Agricole S.A έχει ήδη ανακοινώσει ότι θα εγκρίνει την αύξηση κεφαλαίου, ενώ επιβεβαιώνει ότι θα καλύψει τόσο τις μετοχές που αναλογούν στα δικαιώματά της όσο και τυχόν αδιάθετο υπόλοιπο της αύξησης, εφόσον της ζητηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εμπορικής Τράπεζας.

2. Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας

Με την προγραμματιζόμενη αύξηση κεφαλαίου, και σε συνδυασμό με πρόσθετα υποστηρικτικά μέτρα, η Εμπορική θα επιτύχει τον Ιούνιο του 2009 Δείκτη Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier 1) 8% και Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας άνω του 10%.

Η ιδιαίτερα σημαντική αυτή ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας επιτυγχάνεται χωρίς τη χρήση δημοσίων κεφαλαίων: Η Εμπορική Τράπεζα έχει αποφασίσει ότι δε θα συμμετάσχει στο Πρόγραμμα Στήριξης Τραπεζών του Ελληνικού Δημοσίου και θα στηριχθεί αποκλειστικά στους ιδιώτες μετόχους της.

Η Crédit Agricole S.A. επιβεβαιώνει την πλήρη στήριξη της στην Εμπορική Τράπεζα, η οποία εκφράζεται μέσω της επιπρόσθετης επένδυση που υπερβαίνει τα €600 εκατ.

III. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ**1. Προβλεπόμενη πορεία ομίλου**

Τα αποτελέσματα του 2008 επηρεάστηκαν σημαντικά από το επιδεινούμενο οικονομικό περιβάλλον.

Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας για την πορεία των εργασιών της στο 2009, με βάση τη συνολική της έκθεση σε κινδύνους, προβλέπουν τη σταδιακή βελτίωση, στο βαθμό που δεν θα υπάρξει περαιτέρω επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κρίσης.

Η διεθνής παρουσία της Τράπεζας στις χώρες των Βαλκανίων και της Κύπρου, χαρακτηρίζεται από περιορισμένη έκθεση σε κινδύνους και βασίζεται πλέον σε στρατηγική ισορροπημένης οργανικής ανάπτυξης.

2. Επιχειρηματικό Σχέδιο

Η Εμπορική Τράπεζα βρίσκεται σε διαδικασία επεξεργασίας ενός νέου επιχειρηματικού σχεδίου, καθώς το τρέχον περιβάλλον κρίσης καθιστά επιβεβλημένη την αναθεώρηση του σχεδίου που είχε ανακοινωθεί το 2007.

IV. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

1. Αβεβαιότητες

Η πρόσφατη οικονομική κρίση, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη και εξαπλώνεται στην πραγματική οικονομία, δημιουργεί σημαντικές προκλήσεις στον τομέα της διαχείρισης των κινδύνων. Οι χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν γνωρίσει υψηλά επίπεδα μεταβλητότητας που αντικατοπτρίζουν τη μεγάλη αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές επιδόσεις.

Ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας αντιμετωπίζει τις παραπάνω προκλήσεις στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής Ομίλου για την αντιμετώπιση των κινδύνων. Ο κύριος στρατηγικός στόχος είναι η αποτελεσματική διαχείριση του συνόλου των κινδύνων που αναλαμβάνονται, για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των κεφαλαίων σε σχέση με την ανάληψη κινδύνων καθώς και την ανάπτυξη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

2. Κίνδυνοι

Ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας κατά τη πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων του ως τραπεζικός όμιλος γενικευμένης τραπεζικής (universal banking) είναι εκτεθειμένος σε διάφορους κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, συμπεριλαμβανομένου και του κινδύνου συγκέντρωσης, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος επιτοκίου του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και ο κίνδυνος αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου. Ειδικότερα:

α. Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος ζημιών που προκύπτουν επειδή οι αντισυμβαλλόμενοι αποτυγχάνουν να εκπληρώσουν το σύνολο ή μέρος των υποχρεώσεών τους προς τον Όμιλο. Ο Κίνδυνος συγκέντρωσης προκύπτει από την άνιση κατανομή των πιστωτικών ανοιγμάτων σε συγκεκριμένες ομάδες αντισυμβαλλομένων, τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, γεωγραφικές περιοχές ή χώρες.

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου βασίζεται σε διεξοδικές διαδικασίες λήψης πιστωτικών αποφάσεων, οι οποίες εξασφαλίζουν την ορθή αξιολόγηση της φερεγγυότητας του πελάτη, την αποτελεσματικότητα στην τμηματοποίηση του πιστωτικού χαρτοφυλακίου, καθώς και την προσαρμοσμένη με βάση τον κίνδυνο τιμολόγηση.

Ο Όμιλος προσδίδει σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων, που προσδιορίζουν το επίπεδο του κινδύνου που συνδέεται με τη φερεγγυότητα των δανειοληπτών βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ανά είδος χρηματοδοτικού ανοίγματος. Η προσπάθεια αυτή είναι ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις που επιβάλλονται από το εποπτικό πλαίσιο περί υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας για τις τράπεζες (Βασιλεία II - Οδηγία για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις) και τα πρότυπα της Credit Agricole S.A.

Τα μοντέλα εσωτερικής διαβάθμισης κινδύνου χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

i. Πιστοληπτική αξιολόγηση-βαθμολόγηση εταιρικών πελατών

Για την πιστοληπτική αξιολόγηση και βαθμολόγηση των εταιρικών πελατών η Τράπεζα έχει εγκαταστήσει και χρησιμοποιεί ειδικό σύστημα (εργαλείο) βαθμολόγησης (Anadefi).

ii. Μέτρηση Πιστωτικού Κινδύνου πελατών λιανικής

Για τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου των πελατών της λιανικής τραπεζικής η Τράπεζα χρησιμοποιεί, για μεν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ειδική Εφαρμογή Πινάκων Βαθμολογίας (Scorecards) ανά πιστωτική διευκόλυνση, για δε τους ιδιώτες Πίνακα Βαθμολογίας Συμπεριφοράς (Behavioral Scorecard).

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, σε συνεργασία με την Credit Agricole, μέσω διαδικασιών ελέγχου, επικύρωσης και διακρίβωσης παρακολουθεί στενά αυτούς τους πίνακες διαβάθμισης (Scorecards).

Η πιστοδοτική διαδικασία για το χαρτοφυλάκιο λιανικής έχει κεντροποιηθεί (συγκεντρωθεί σε επιτελικό επίπεδο) σε μεγάλο βαθμό και η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων γνωμοδοτεί, ως μέρος της ανεξάρτητης λειτουργίας της, για όλα τα πιστοδοτικά αιτήματα, με σκοπό τον εντοπισμό σημαντικών πιστωτικών κινδύνων.

Συμπληρωματικά, ένα σύστημα εξουσιοδοτήσεων για τη χορήγηση δανείων, που διαφοροποιείται ανάλογα με την επιχειρηματική μονάδα και την ιεραρχία εξουσιοδότησης, σε συνδυασμό με την εφαρμογή μιας πλήρους σειράς κανόνων και οδηγιών πιστωτικής πολιτικής, για τη διαχείριση του κινδύνου ανά επιχειρηματικό τομέα, συμβάλλει στην επίτευξη των βέλτιστων οργανικών αποτελεσμάτων μέσω της ελαχιστοποίησης της έκθεσης σε συνολικό κίνδυνο της Τράπεζας.

iii. Θέσπιση ορίων

Όπως ορίζεται από την στρατηγική κινδύνου του Ομίλου, έχουν εγκριθεί συνολικά και ατομικά όρια για τη μέγιστη έκθεση σε κίνδυνο έναντι αντισυμβαλλόμενων / ομίλων, ανά αντισυμβαλλόμενο, τομέα και χώρα σε επίπεδο ομίλου. Η στενή παρακολούθηση του πιστωτικού χαρτοφυλακίου έχει επιτευχθεί με την παρακολούθηση των πιστώσεων που επιδεινώνονται, την παρακολούθηση των δεικτών έγκαιρης προειδοποίησης και την αναθεώρηση των χαρτοφυλακίων πελατών με συστηματικούς και ειδικούς ελέγχους.

iv. Πολιτική σχηματισμού προβλέψεων

Λόγω της πρόσφατης οικονομικής κρίσης, οι προβλέψεις για επισφάλειες αυξήθηκαν σημαντικά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η πολιτική προβλέψεων έχει προσανατολιστεί στην πραγματοποίηση πρόσθετων συλλογικών προβλέψεων, που οφείλεται στην πιθανή επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας του χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένους τομείς που επηρεάζονται από την πρόσφατη οικονομική κρίση.

Επίσης, το κόστος του κινδύνου στη λιανική τραπεζική έχει αυξηθεί λόγω των ειδικών λειτουργικών κινδύνων, οι οποίοι έχουν αντιμετωπιστεί με την ενίσχυση της πιστοδοτικής διαδικασίας, όπως περιγράφεται παραπάνω.

β. Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς ορίζεται ως ο κίνδυνος απώλειας της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, που προκύπτουν από δυσμενείς κινήσεις των μεγεθών της αγοράς όπως τα επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες, τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, καθώς και οι μεταβλητότητες αυτών.

Καθώς οι βασικές δραστηριότητες της Εμπορικής Τράπεζας δεν είναι σημαντικά εκτεθειμένες σε συναλλαγές επί διαπραγματεύσιμων τίτλων ο κίνδυνος αγοράς προκύπτει κυρίως από τις δραστηριότητες στην αγορά των τίτλων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου. Ένα σημαντικό μέρος της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς είναι η στρατηγική αντιστάθμισης που αποσκοπεί στην κάλυψη της έκθεσης σε κίνδυνο επιτοκίων, με αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού κινδύνου αγοράς και την κατανομή του κεφαλαίου σε αυτό τον τύπο κινδύνου σε χαμηλά επίπεδα.

Η Τράπεζα παρακολουθεί σε καθημερινή βάση τον κίνδυνο αγοράς για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί εσωτερικά συστήματα παρακολούθησης για την αξιολόγηση σε καθημερινή βάση της μέγιστης δυνητικής ζημίας (Value at Risk – {VaR}), που μπορούν να προκύψουν υπό κανονικές συνθήκες για το εμπορικό και το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται είναι η Ιστορική Προσομοίωση, με τη χρήση ορίζοντα μιας ημέρας και με διάστημα εμπιστοσύνης 99%. Το εσωτερικό υπόδειγμα VaR έχει πιστοποιηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος από το 2006.

Για τον έλεγχο του κινδύνου που αναλαμβάνει η Τράπεζα επιβάλλει συνολικό και ανά χαρτοφυλάκιο όρια VaR για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και το διαθέσιμο προς πώληση. Τα όρια αυτά αναθεωρούνται τουλάχιστον μία φορά ετησίως και

εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Στοιχείων Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO) και αντικατοπτρίζουν τη στρατηγική ανάληψης χαμηλού κινδύνου αγοράς.

Εμπορική Τράπεζα πραγματοποιεί αναδρομικές δοκιμές προκειμένου να επιβεβαιωθεί η αποτελεσματικότητα του μοντέλου Value at Risk. Για την εκτίμηση των κινδύνων, που μπορεί να προκύψουν από ακραίες αλλαγές στις αγορές, η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα πρόγραμμα προσομοίωσης κρίσης (stress testing).

γ. Κίνδυνος ρευστότητας - Κίνδυνος επιτοκίου στο Χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας

Εμπορική Τράπεζα παρακολουθεί συστηματικά και διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας και τον κίνδυνο επιτοκίου σε επίπεδο τραπεζικού Ομίλου, με την εφαρμογή μεθοδολογιών και προτύπων για τον υπολογισμό των ανισορροπιών σχετικά με τα επιτόκια και τη ρευστότητα, σύμφωνα με τα πρότυπα και τις προδιαγραφές της Crédit Agricole.

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει σχετικά όρια και εφαρμόζει σενάρια περιπτώσεων ακραίων συνθηκών (stress scenarios) και προσομοιώσεις, προκειμένου να εκτιμηθεί η επίδραση επί των καθαρών εσόδων από τόκους, η οικονομική αξία των ιδίων κεφαλαίων, η επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων και η έλλειψη ρευστότητας.

Η Εμπορική Τράπεζα επίσης εφαρμόζει σενάρια περιπτώσεων ακραίων καταστάσεων (stress scenarios) ρευστότητας στο πλαίσιο του εποπτικού ελέγχου από την Τράπεζα της Ελλάδος.

δ. Ειδικοί κίνδυνοι

i. Μετασχηματισμός Τράπεζας

Τυχόν καθυστέρηση στην υλοποίηση των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης που συντελείται στον Όμιλο θα έχει δυσμενή επίπτωση στα αποτελέσματα και τη χρηματοοικονομική του θέση και θα δυσχεράνει τη θέση του έναντι του ανταγωνισμού.

ii. Μελλοντικές υποχρεώσεις προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία

Το προσωπικό της Τράπεζας ασφαλιζονταν παλαιά για επικουρική και συμπληρωματική σύνταξη στο ΤΕΑΠΕΤΕ (Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας Ελλάδος), το οποίο υπήχθη στη συνέχεια στις διατάξεις των Νόμων 3371/2005 και 3455/2006.

Ο Σύλλογος των Εργαζομένων έχει αμφισβητήσει δικαστικώς την υπαγωγή του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας Ελλάδος στις διατάξεις των Νόμων 3371/2005 και 3455/2006 και έχει ασκήσει σχετικές αγωγές ενώπιον των Πολιτικών Δικαστηρίων. Επί μιας αγωγής εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 116/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Διαδικασία Εργατικών Διαφορών), η οποία έκρινε αντισυνταγματικές τις παραπάνω διατάξεις των Νόμων και καταχρηστική την καταγγελία των συμβάσεων που έγιναν εκ μέρους της Τράπεζας και αφορούσαν το ΤΕΑΠΕΤΕ. Κατά

της παραπάνω αποφάσεως η Τράπεζα έχει ασκήσει έφεση ενώπιον του Εφετείου Αθηνών που εκδικάζεται τη 24.03.2009.

Στην εν λόγω δίκη έχει ασκήσει παρέμβαση υπέρ της Τράπεζας το Ελληνικό Δημόσιο. Η έκβαση της εν λόγω δίκης δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί στην παρούσα φάση και κατ' επέκταση, να επιμετρηθεί ο σχετικός κίνδυνος.

V. ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Σχετικά με τις πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 43^α και 107 Κ.Ν 2190/1920 σχετικά με :

- τους στόχους και τις πολιτικές της Τράπεζας, όσον αφορά τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής για την αντιστάθμιση κάθε σημαντικού τύπου προβλεπόμενης συναλλαγής, για την οποία εφαρμόζεται η λογιστική αντιστάθμισης,
- την έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο μεταβολής τιμών, στον πιστωτικό κίνδυνο, στον κίνδυνο ρευστότητας και στον κίνδυνο ταμειακών ροών, καθώς επίσης,
- τις συναλλαγές της Τράπεζας και των συνδεδεμένων προσώπων, κατά την έννοια του ΔΛΠ 24, καθώς και
- κάθε σημαντικό γεγονός που συνέβη από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημέρα υποβολής της παρούσας Έκθεσης,

παρέχεται αναλυτική πληροφόρηση στις σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας.

VI. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΑΡΘ.4, ΝΟΜΟΥ 3556/2007

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου 3556/2007), προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της περιέχει πληροφορίες ως έχουν κατά την 31.12.2008.

α. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται σε € 728.153.074 διαιρούμενο σε 132.391.468 μετοχές, ονομαστικής αξίας 5,5 € έκαστη. Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Οι μετοχές της Τράπεζας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου. Κάθε μετοχή της Τράπεζας ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Τράπεζας, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές από αυτές που προβλέπει ο Νόμος.

Η εγγραφή ενός προσώπου ως μετόχου στα αρχεία του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών, συνεπάγεται αυτοδικαίως την αποδοχή του Καταστατικού της Τράπεζας και των νόμιμων αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων της Τράπεζας. Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στο ύψος της ονομαστικής αξίας των μετοχών που κατέχουν και μετέχουν στη διοίκηση και στα κέρδη της Τράπεζας ανάλογα και σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και του Καταστατικού.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από κάθε μετοχή παρακολουθούν αυτή σε οποιοδήποτε καθολικό ή ειδικό διάδοχο του μετόχου. Οι μέτοχοι συμμετέχουν στη διοίκηση, στην διανομή των κερδών και στην διανομή των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας σε περίπτωση διάλυσής της, ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν και σύμφωνα με το Νόμο και τις διατάξεις του Καταστατικού. Οι μέτοχοι ενασκούν τα δικαιώματά τους σε σχέση με τη Διοίκηση της Εταιρίας μέσω των Γενικών Συνελεύσεων και σύμφωνα με το Νόμο.

β. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας.

Η μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβαση από το Καταστατικό της.

γ. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Π.Δ. 51/1992.

- Η Credit Agricole SA. κατέχει με ημερομηνία 31.12.2008 ποσοστό 72,56% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.
- Η εταιρεία SACAM INTERNATIONAL SAS κατέχει με ημερομηνία 31.12.2008 ποσοστό 5,00% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας .

δ. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

Δεν υφίστανται μετοχές της Τράπεζας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

ε. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

Δεν προβλέπονται από το Καταστατικό της Τράπεζας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

στ. Συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της Τράπεζας.

Δεν είναι γνωστή στην Τράπεζα η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

ζ. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του Καταστατικού.

Οι κανόνες που προβλέπει το Καταστατικό της Τράπεζας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και για την τροποποίηση των διατάξεων του Καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920.

η. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών.

Το άρθρο 6 του Καταστατικού προβλέπει, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, τη δυνατότητα του Διοικητικού Συμβουλίου να προβαίνει σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με την έκδοση νέων μετοχών. Επίσης η αγορά ιδίων μετοχών είναι δυνατή σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 16 του κ.ν.2190/1920. Ακόμη βάσει του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920 ορίζεται ότι είναι δυνατό να θεσπισθεί πρόγραμμα διαθέσεως μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό μέσω χορήγησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών. Δεν υπάρχει σε ισχύ κανένα πρόγραμμα διαθέσεως μετοχών.

θ. Σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει η Τράπεζα και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής, εκτός εάν, εξαιτίας της φύσεως της, η δημοσιοποίηση της συμφωνίας θα προκαλούσε σοβαρή ζημιά στην Τράπεζα.

Δεν υφίσταται τέτοια συμφωνία.

ι. Κάθε συμφωνία που η Τράπεζα έχει συνάψει με τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή με το προσωπικό της, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμό της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Τράπεζας με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

VII. ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΝΔΕΔ. ΜΕΡΩΝ (ΔΛΠ 24 & ΑΡΘ. 4, ΝΟΜΟΥ 3016/2002)

Οι συναλλαγές της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος ΑΕ με συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε του Κ.Ν.2190/1920, περιλαμβάνονται στους συνημμένους 11 πίνακες.

Οι πίνακες έχουν συνταχθεί με γενικό κριτήριο την επίπτωση στα αποτελέσματα της Τράπεζας (Έσοδα και Έξοδα κατά τη διάρκεια της κρινόμενης περιόδου/χρήσης) αλλά και στον Ισολογισμό της (Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς) και σε ορισμένες περιπτώσεις και σε εκτός Ισολογισμού στοιχεία, όπως για παράδειγμα υποχρεώσεις από εγκεκριμένα πιστωτικά όρια.

Σε ειδική στήλη των πινάκων παρέχεται η πληροφόρηση για τα επί μέρους κατεχόμενα ποσοστά συμμετοχής της Τράπεζας στο κεφάλαιο της κάθε μιας εταιρείας (άμεσα ή έμμεσα).

Κάθε επί μέρους πίνακα αναλύεται περαιτέρω, με βάση το είδος κάθε συναλλαγής, ώστε να παρέχεται πλήρης και επαρκής εικόνα στον αναγνώστη για τις επιπτώσεις των συναλλαγών αυτών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Οι διεταιρικές συναλλαγές εντάσσονται στη συνήθη τραπεζική πρακτική για υποστήριξη και συνεργασία μεταξύ των συνδεδεμένων μερών (διασφάλιση ρευστότητας, χρήση δικτύου, υποστήριξη εργασιών με παροχή υπηρεσιών ή προσωπικού, κλπ).

Σημειώνεται τέλος ότι τα ποσά των πινάκων είναι εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ και ότι δεν έχουν ελεγχθεί από πιστοποιημένους Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές.

Οι συνημμένοι 11 πίνακες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας έκθεσης, που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας στην συνεδρίασή του της 26ης Φεβρουαρίου 2009.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

JEAN FREDERIC DE LEUSSE

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΚΡΟΝΤΗΡΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων μερών.

ΠΙΝΑΚΑΣ : Ι
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
(ΕΣΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ)

ΕΣΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΕΞΟΔΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την 31.12.2008		ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ						
	ΑΜΕΣΗ	ΕΜΜΕΣΗ	ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΑΜΟΙΒΕΣ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΤΟΚΟΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ / ΕΞΑΓΟΡΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	ΕΝΟΙΚΙΑ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ (ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΑ ΔΕΗ κ.α.)	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ Ε/Ε
ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM Α.Ε. (ΟΜΙΛΟΣ)	50,00%	-	613		22.070		9		
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΑΚΚΩΝ & ΕΙΔΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΎΛΗΣ	58,71%	-			64			5	3
ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING Α.Ε.	80,00%	-	365	396	20.099				
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	100,00%	-	8	1.292			200	66	1
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Α.Ε.	99,65%	0,35%		175			5	2	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ε.Γ.Α.	50,00%	-							100
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ASSET MANAGEMENT Α.Ε.Δ.Α.Κ	73,10%	-	5.088	492			131	34	2
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ	50,00%	-	3.512	11		385	61	64	
EULER HERMES ΕΜΠΟΡΙΚΙ Α.Α.Ε. ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	28,71%	-	9		102				
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ	33,24%	-	16		2.499				132
ΣΥΝΟΛΟ			9.610	2.367	44.834	385	406	171	237

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΙΙ
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
 (ΕΣΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔ.ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)

ΕΣΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΕΞΟΔΑ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την 31.12.2008		ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΑΜΟΙΒΕΣ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΔΙΑΤΡ. ΑΓΟΡΑΣ
	ΑΜΕΣΗ	ΕΜΜΕΣΗ			
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - CYPRUS L.T.D.	91,92%	-		187	4.738
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - ROMANIA S.A.	99,35%	0,06%	127		2.291
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - ALBANIA S.A.	100,00%	-	20		4.661
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - BULGARIA A.D.	100,00%	-	437		4.234
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - GERMANY G.M.B.H.	100,00%	-			3.263
ΣΥΝΟΛΟ			584	187	19.188

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΙΙΙ
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
 (ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ)

ΕΞΟΔΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.		ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την 31.12.2008		ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ				
	ΑΜΕΣΗ	ΕΜΜΕΣΗ	ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΑΜΟΙΒΕΣ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ LEASING & RENT	ΕΝΟΙΚΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΕΞΟΔΑ ΤΟΚΩΝ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM Α.Ε. (ΟΜΙΛΟΣ)	50,00%	-	249		3	72		677	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΑΚΚΩΝ & ΕΙΔΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΥΛΗΣ	58,71%	-	32						
ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING Α.Ε.	80,00%	-		79	138			45	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	100,00%	-	10.113	81				1.566	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Α.Ε.	99,65%	0,35%				171		100	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ε.Γ.Α.	50,00%	-						210	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ASSET MANAGEMENT Α.Ε.Δ.Α.Κ	73,10%	-	74			58		721	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ	50,00%	-					2	607	
EULER HERMES ΕΜΠΟΡΙΚΙ Α.Α.Ε. ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	28,71%	-							79
ΣΥΝΟΛΟ			10.468	160	141	301	2	3.925	79

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : IV ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008

(ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔ.ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)

ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΕΞΟΔΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την 31.12.2008		ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΑΜΟΙΒΕΣ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ / ΑΠΟΣΠΑΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΔΙΑΤΡ. ΑΓΟΡΑΣ
	ΑΜΕΣΗ	ΕΜΜΕΣΗ			
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - CYPRUS L.T.D.	91,92%	-			4.375
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - ROMANIA S.A.	99,35%	0,06%	120		72
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - ALBANIA S.A.	100,00%	-			43
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - BULGARIA A.D.	100,00%	-			40
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - GERMANY G.M.B.H.	100,00%	-			63
ΕΜΠΟΡΙΚΙ GROUP FINANCE PLC	100,00%	-			229.807
ΣΥΝΟΛΟ			120		234.399

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : V
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
 (ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ)

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την 31.12.2008		ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ						
	ΑΜΕΣΗ	ΕΜΜΕΣΗ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ			ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ			
			ΝΟΜΙΣΜΑ	ΥΨΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΔΑΝΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31.12.2008	ΝΟΜΙΣΜΑ	ΑΡΧΙΚΟ ΥΨΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΡΟΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΔΑΝΕΙΟΥ κατά την 31.12.2008
ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM Α.Ε. (ΟΜΙΛΟΣ)	50,00%	-	EUR		210.625	EUR			361.400
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΑΚΚΩΝ & ΕΙΔΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΎΛΗΣ	58,71%	-	EUR	4.096					
ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING Α.Ε.	80,00%	-	EUR		468.894				
ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING Α.Ε.	80,00%	-	CHF		17.966				
EULER HERMES ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Α.Ε. ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	28,71%	-				EUR	2.600		1.236
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ	33,24%	-	EUR	2.500	2.500	EUR	70.595	28.380	39.654
ΣΥΝΟΛΟ				6.596	699.986		73.195	28.380	402.290

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : VI ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008

(ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την 31.12.2008		ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ		ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ
	ΑΜΕΣΗ	ΕΜΜΕΣΗ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΧΡΗΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΗΝ 31.12.2008	
EMPORIKI BANK - CYPRUS LTD (εφόσον τα όρια διατραπεζικής τηρούνται συμψηφιστικά, για λόγους συγκρισιμότητας, η χρήση των ορίων της διατραπεζικής ανέρχεται συμψηφιστικά σε 185.313, δηλ. 303.970-118.457)	91,92%	-	212.200	303.970	8.500
EMPORIKI BANK - ROMANIA S.A.	99,35%	0,06%			84.000
EMPORIKI BANK - ALBANIA S.A.	100,00%	-	200.000	93.127	7.000
EMPORIKI BANK - BULGARIA A.D.	100,00%	-	174.000	148.426	4.826
EMPORIKI BANK - GERMANY G.M.B.H.	100,00%	-	100.000	67.335	
EMPORIKI GROUP FINANCE PLC	100,00%	-			2.390
ΣΥΝΟΛΟ			686.200	612.857	106.716

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : VII ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008

(ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔ.ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ)

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την 31.12.2008		ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΜΗΤΡΙΚΗ (ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ)
	ΑΜΕΣΗ	ΕΜΜΕΣΗ		
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - ALBANIA S.A.	100,00%	-	17	2.807
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - ROMANIA S.A.	99,35%	0,06%	384	
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - BULGARIA A.D.	100,00%	-	66	3.628
ΕΜΠΟΡΙΚΙ BANK - CYPRUS LTD	91,92%	-	256	118.657
ΕΜΠΟΡΙΚΙ GROUP FINANCE PLC	100,00%	-	7.335	6.066.832
ΣΥΝΟΛΟ			8.057	6.191.924

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΙΙΧ
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
(ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ)

ΕΞΟΔΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ CASA ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	ΤΟΚΟΙ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΤΗΣ Ε.Γ.Φ. ΡΛΚ	ΠΑΡΑΓΩΓΑ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ ΥΒΡΙΔΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΔΙΑΤΡ. ΑΓΟΡΑΣ	ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ
CREDIT AGRICOLE S.A.	178.054		13.847	10.451	93.243	13.831
CALYON SA	14.066	76.562	53			
CAAM			16			18
ΣΥΝΟΛΟ	192.120	76.562	13.916	10.451	93.243	13.849

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΙΧ
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
(ΕΣΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ)

ΕΞΟΔΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ CASA ΕΣΟΔΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	ΤΟΚΟΙ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΤΗΣ E.G.F. PLC	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΔΙΑΤΡ. ΑΓΟΡΑΣ	ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
CREDIT AGRICOLE S.A.				72.111	
CALYON SA	17.649		49		
CAAM		226			
CAAM LUXEMBURG		39			38
ΣΥΝΟΛΟ	17.649	265	49	72.111	38

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : Χ
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
(ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ)

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ CASA	ΟΜΟΛΟΓΑ ΤΗΣ Ε.Γ.Φ. ΡΛC	ΠΑΡΑΓΩΓΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
CREDIT AGRICOLE S.A.					3.322	1.811.411
CALYON SA		6.915	1.405	49	58.823	
CAAM				76		
CAAM LUXEMBURG				114		
ΣΥΝΟΛΟ		6.915	1.405	239	62.145	1.811.411

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΧΙ
ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 2008
(ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ)

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΟΜΙΛΟΥ CASA	ΟΜΟΛΟΓΑ ΤΗΣ E.G.F. PLC	ΠΑΡΑΓΩΓΑ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΟΙ ΤΟΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΟΙ ΤΟΚΟΙ ΛΗΦΘΕΙΣΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	ΔΑΝΕΙΑ ΥΒΡΙΔΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
CREDIT AGRICOLE S.A.	5.119.891		955	201	170.059	409	2.288.255
CALYON SA		96.733					
ΣΥΝΟΛΟ	5.119.891	96.733	955	201	170.059	409	2.288.255

Σημείωση: Στοιχεία μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή

III. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Λογιστών (επί των Οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου) και οι Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου

**Ενοποιημένες
Οικονομικές Καταστάσεις**

31^{ης} Δεκεμβρίου 2008

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Περιεχόμενα των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	3
Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	4
Ενοποιημένος Ισολογισμός.....	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	4
Σημειώσεις επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	4
1. Γενικές Πληροφορίες.....	4
2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Αρχών	4
3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	4
4. Σημαντικές Λογιστικές Εκτιμήσεις και Παραδοχές στην Εφαρμογή Λογιστικών Αρχών	4
5. Πληροφόρηση κατά Κλάδο Δραστηριότητας	4
6. Καθαρά Έσοδα από Τόκους.....	4
7. Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες.....	4
8. Έσοδα από Μερίσματα.....	4
9. Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων.....	4
10. Κέρδη μείον Ζημιές Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	4
11. Καθαρά Έσοδα από Ασφαλιστικές Εργασίες.....	4
12. Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης.....	4
13. Δαπάνες Προσωπικού.....	4
14. Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	4
15. Φόρος Εισοδήματος.....	4
16. Κέρδη ανά Μετοχή	4
17. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα.....	4
18. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	4
19. Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	4
20. Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα.....	4
21. Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	4
22. Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	4
23. Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη Λήξη.....	4
24. Συμμετοχές σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	4
25. Συμμετοχές σε συγγενείς Επιχειρήσεις.....	4
26. Ασώματες Ακίνητοποιήσεις	4
27. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις.....	4
28. Επενδυτικά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία.....	4
29. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	4
30. Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα.....	4
31. Υποχρεώσεις προς Πελάτες.....	4
32. Ομολογιακά Δάνεια	4
33. Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια.....	4
34. Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	4
35. Πρόβλεψη για Αποζημιώσεις Προσωπικού.....	4
36. Ασφαλιστικές Προβλέψεις	4
37. Λοιπές Προβλέψεις	4
38. Λοιπές Υποχρεώσεις.....	4
39. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις / Υποχρεώσεις.....	4
40. Ενδεχόμενες και Ανειλημμένες Υποχρεώσεις.....	4
41. Μετοχικό Κεφάλαιο.....	4
42. Μετρητά και Ταμειακά Ισοδύναμα	4
43. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη	4
44. Στοιχεία Ισολογισμού - Μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	4
45. Αποτελέσματα - Μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	4
46. Κεφαλαιακή Επάρκεια	4
47. Μεταγενέστερα Γεγονότα	4
48. Αναμορφώσεις	4

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας
«ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»
Α.Μ.Α.Ε. 6064/06/Β/86/03

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Ανώνυμης Εταιρείας «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» (η «Τράπεζα») και των θυγατρικών της (ο «Ομίλος»), που αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2008 και τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση της Τράπεζας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου που αφορά στην κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και τη διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων, οι οποίες είναι λογικές για τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή

Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων, με βάση τον έλεγχο μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την αποκόμιση εύλογης διασφάλισης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για τη συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που αφορά στην κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό κατάλληλων ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις, αλλά όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2008, τη χρηματοοικονομική του επίδοση και τις ταμειακές του ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 34 των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, στην οποία γίνεται αναφορά σε θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του Ν.3371/2005 (Ασφαλιστικό Τραπεζών) από την Τράπεζα και στην αβεβαιότητα της έκβασης των σχετικών δικαστικών διενέξεων.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών Θεμάτων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α, 107 και 37 του Κ.Ν.2190/1920.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009
Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

PRICEWATERHOUSECOOPERS

ΠράισγουοτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμος Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268, 152 32 Χαλάνδρι
Α.Μ. ΣΟΕΛ 113

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος
Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701

Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημ.	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007*
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		1.671.852	1.395.450
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(1.023.171)	(644.466)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	6	648.681	750.984
Έσοδα προμηθειών		147.751	163.240
Έξοδα προμηθειών		(20.203)	(9.110)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	7	127.548	154.130
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες		19.434	21.566
Έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες		(14.000)	(19.169)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	11	5.434	2.397
Έσοδα από μερίσματα	8	7.201	1.827
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	9	(47.973)	(10.002)
Κέρδη μείον ζημιές επενδυτικού χαρτοφυλακίου	10	(2.804)	19.846
Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως	12	18.601	20.768
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		756.688	939.950
Δαπάνες προσωπικού	13	(435.842)	(434.175)
Αποσβέσεις		(32.428)	(33.353)
Απομείωση αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων	21	(473.669)	(218.183)
Λοιπές προβλέψεις		(19.617)	(15.431)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	14	(198.072)	(192.892)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ		(1.159.628)	(894.034)
Έσοδα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες		6.745	239
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		(396.195)	46.155
Φόρος εισοδήματος	15	(95.716)	(20.929)
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων		(491.911)	25.226
Κέρδη / (Ζημιές) μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	45	-	47.709
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ		(491.911)	72.935
Κέρδη / (ζημιές) αναλογούντα :			
Στους Μετόχους της Τράπεζας		(491.754)	73.370
Στους τρίτους		(157)	(435)
Βασικά Κέρδη/ (ζημιές) ανά μετοχή- Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων (σε ευρώ)	16	(3,7144)	0,6126
Βασικά Κέρδη/ (ζημιές) ανά μετοχή- Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων (σε ευρώ)	16	-	(0,0584)

* Τα κονδύλια του 2007 έχουν αναμορφωθεί για λόγους συγκρισιμότητας (Σημ. 48)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένος Ισολογισμός

	Σημ.	31η Δεκεμβρίου 2008	31η Δεκεμβρίου 2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	17	895.375	925.618
Κρατικά Αξιόγραφα		27.192	31.395
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	18	2.092.861	2.548.842
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	19	612.258	1.426.836
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα – Απαιτήσεις	20	67.451	21.520
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	21	23.709.823	19.577.075
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	22	1.626.017	1.612.301
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι την λήξη	23	57.311	71.754
Συμμετοχές σε θυγατρικές Επιχειρήσεις (μη ενοποιούμενες)	24	4.211	8.684
Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις	25	28.539	4.386
Ασώματες Ακινήτοποιήσεις	26	13.600	12.638
Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις	27	339.780	340.904
Επενδυτικά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	28	104.788	102.687
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις	39	272.759	334.422
Προκαταβολή Φόρου Εισοδήματος		9.874	6.574
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	29	166.783	182.770
Σύνολο Ενεργητικού - Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων		30.028.622	27.208.406
Στοιχεία Ενεργητικού – Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	44	-	115.642
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		30.028.622	27.324.048
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	30	3.954.388	3.453.481
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα-Υποχρεώσεις	20	133.580	21.713
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	31	18.364.436	18.127.003
Ομολογιακά Δάνεια	32	5.529.799	2.894.579
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	33	813.970	712.062
Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	34	481.810	552.849
Πρόβλεψη για Αποζημιώσεις Προσωπικού	35	4.973	6.566
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	36	75.908	69.129
Λοιπές Προβλέψεις	37	166.824	124.198
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις		5.590	21.794
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις	39	10.861	9.897
Λοιπές Υποχρεώσεις	38	239.603	345.108
Σύνολο Υποχρεώσεων - Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων		29.781.742	26.338.379
Υποχρεώσεις – Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	44	-	97.114
Σύνολο Υποχρεώσεων		29.781.742	26.435.493
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό Κεφάλαιο	41	728.153	728.153
Διαφορά από Έκδοση μετοχών Υπέρ το Άρτιο		371.404	371.464
Λοιπά Αποθεματικά		527.472	687.822
Ζημιές Προηγούμενων Χρήσεων		(907.842)	(980.037)
Αποτελέσματα χρήσης		(491.754)	73.370
		227.433	880.772
Δικαιώματα Μειοψηφίας		19.447	7.783
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		246.880	888.555
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		30.028.622	27.324.048

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το Άρτιο	Συναλ/κές Διαφορές	Λοιπά Αποθεματικά	Κέρδη/ (Ζημιές) εις νέον	ΣΥΝΟΛΟ	Δικαιώματα Μειοψηφίας	ΣΥΝΟΛΟ
Υπόλοιπα 1^η Ιανουαρίου 2007	728.153	371.487	(1.490)	681.019	(947.092)	832.077	14.418	846.495
Διανομή μερίσματος 2006	-	-	-	5.586	(5.586)	-	-	-
Αποτέλεσμα χρήσης	-	-	-	-	73.370	73.370	(435)	72.935
Συγχώνευση θυγατρικών	-	-	-	312	(312)	-	-	-
Αποτίμηση διαθεσίμου προς πώληση χαρτ/κίου	-	-	-	(6.571)	-	(6.571)	-	(6.571)
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	(23)	-	-	-	(23)	-	(23)
Πώληση θυγατρικής	-	-	-	17.103	(17.103)	-	(979)	(979)
Μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές	-	-	-	(30)	(9.944)	(9.974)	(5.179)	(15.153)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(8.107)	-	-	(8.107)	(42)	(8.149)
Υπόλοιπα 31^η Δεκεμβρίου 2007	728.153	371.464	(9.597)	697.419	(906.667)	880.772	7.783	888.555
Υπόλοιπα 1^η Ιανουαρίου 2008	728.153	371.464	(9.597)	697.419	(906.667)	880.772	7.783	888.555
Διανομή μερίσματος 2007	-	-	-	755	(775)	(20)	-	(20)
Αποτέλεσμα χρήσης	-	-	-	-	(491.754)	(491.754)	(157)	(491.911)
Αποτίμηση διαθεσίμου προς πώληση χαρτ/κίου	-	-	-	(154.763)	-	(154.763)	-	(154.763)
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	(60)	-	-	-	(60)	-	(60)
Μεταβολή ποσοστού συμ/χής σε θυγατρικές	-	-	-	(419)	(400)	(819)	11.834	11.015
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(5.923)	-	-	(5.923)	(13)	(5.936)
Υπόλοιπα 31^η Δεκεμβρίου 2008	728.153	371.404	(15.520)	542.992	(1.399.596)	227.433	19.447	246.880

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Περίοδος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου	
	2008	2007
Καθαρό κέρδος προ φόρων Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	(396.195)	46.155
Καθαρό κέρδος προ φόρων Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	47.709
<u>Προσαρμογές για τη συμφωνία καθαρού αποτελέσµ. και ταμειακών εισροών / (εκροών) λειτουργικών δραστηριοτήτων</u>		
<u>Μη ταμειακά στοιχεία & προσαρμογές που περιλαμβάνονται στο καθαρό αποτέλεσμα - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:</u>		
Κέρδος πώλησης θυγατρικής	-	(41.487)
Αποσβέσεις ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	32.428	33.353
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	485.244	218.183
Λοιπές προβλέψεις	19.617	15.431
Διαφορά αποτίμησης & δεδουλευμένοι τόκοι παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων	65.936	(9.036)
Δεδουλευμένοι Τόκοι	33.562	41.790
(Κέρδη)/ ζημιές επενδυτικού χαρτοφυλακίου	2.805	(12.412)
Προβλέψεις ασφαλιστικών εργασιών	6.238	3.991
Κέρδη από πώληση παγίων	384	(4.451)
Αναλογία σε (κέρδη)/ ζημιές συγγενών εταιρειών	(6.746)	(239)
	<u>639.468</u>	<u>245.123</u>
<u>Μη ταμειακά στοιχεία & προσαρμογές που περιλαμβάνονται στο καθαρό αποτέλεσμα – Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:</u>		
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	-	256
Αποσβέσεις ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	-	726
	<u>-</u>	<u>982</u>
<u>Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:</u>		
Υποχρεωτικές καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος	(293.668)	86.386
Δάνεια προς πιστωτικά ιδρύματα	99.711	(271.636)
Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς (εξαιρουμένων κρατικών ομολόγων)	780.304	(25.539)
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από διαγραφές)	(4.744.973)	(2.787.049)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(4.546)	174.660
	<u>(4.163.172)</u>	<u>(2.823.178)</u>
<u>Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων – Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:</u>		
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από διαγραφές)	-	(113.162)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	1.343
	<u>-</u>	<u>(111.819)</u>
<u>Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:</u>		
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	415.843	2.215.403
Υποχρεώσεις προς πελάτες (εξαιρουμένων προβλέψεων απομείωσης συμμετοχών)	196.242	1.553.069
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(97.203)	(168.992)
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	(1.593)	590
	<u>513.289</u>	<u>3.600.070</u>
<u>Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων – Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:</u>		
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	-	(54.650)
Υποχρεώσεις προς πελάτες (εξαιρουμένων προβλέψεων απομείωσης συμμετοχών)	-	(10.971)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	99
	<u>-</u>	<u>(65.522)</u>
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες- Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	(3.406.610)	1.068.170
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες-Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	(128.650)
<u>Εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες</u>		
Μεταβολή συμμετοχής σε μη ενοπ/νες θυγατρικές και αναπ/γές ιδίων κεφαλαίων συγγενών εταιρειών	(12.935)	(7.902)
Εισροές από πώληση θυγατρικής	11.016	86.794
Επίδραση από απορροφήσεις εταιρειών και αύξηση ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές	-	(9.943)
Μεταβολές ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	(30.873)	(39.976)
Μεταβολή χαρτοφυλακίου διακρατούμενου έως τη λήξη	14.443	8.835
Μεταβολή διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(11.950)	(1.334.598)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες - Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	(30.299)	(1.296.790)
<u>Εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες – Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες</u>		
Μεταβολή συμμετοχής σε μη ενοπ/νες θυγατρικές και αναπ/γές ιδίων κεφαλαίων συγγενών εταιρειών	-	76
Μεταβολές ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	-	19
Μεταβολή χαρτοφυλακίου διακρατούμενου έως τη λήξη	-	28.711
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες – Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	28.806
<u>Εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες – Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες</u>		
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	(23)
Έκδοση ομολογιακών δανείων	2.890.000	1.880.000
Έκδοση λοιπών ομολογιακών δανείων μειωμένης εξασφάλισης	100.000	-
Αποπληρωμή ομολογιακών δανείων μέσω τιτλοποίησης απαιτήσεων	(78.958)	(404.569)
Μεταβολή ιδίων ομολογιών	(193.336)	14.687
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες - Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	2.717.706	1.490.095
<u>Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσης</u>	(719.203)	1.161.631
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης (Σημ.42)	2.994.798	1.833.167
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης (Σημ.42)	2.275.595	2.994.798

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 67 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές Πληροφορίες

Ο ΟΜΙΛΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. («Εμπορική Τράπεζα» ή «ο Όμιλος») δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στο χώρο των τραπεζικών υπηρεσιών (λιανική τραπεζική, χορηγήσεις προς επιχειρήσεις), της επενδυτικής τραπεζικής, της διαχείρισης διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου κινητών αξιών, και γενικότερα στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Ο Όμιλος προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες στην Ελλάδα μέσω δικτύου 372 υποκαταστημάτων και στο εξωτερικό μέσω του υποκαταστήματος της Εμπορικής Τράπεζας στο Λονδίνο, καθώς και μέσω θυγατρικών τραπεζών στην Γερμανία, Κύπρο, Βουλγαρία, Αλβανία και Ρουμανία.

Η Εμπορική Τράπεζα ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1907 και οι μετοχές της διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών («Χ.Α») από το 1909. Η μετοχή της Εμπορικής Τράπεζας συμμετέχει στους δείκτες FTSE XA 140, FTSE XA ΤΡΑΠΕΖΕΣ και FTSE XA Small Cap 80. Επιπρόσθετα, συμμετέχει στους δείκτες FTSE4Good. Οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στους δείκτες FTSE4Good διακρίνονται για την ευαισθησία τους σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής και διαφανούς διαχείρισης, καθώς και για την ανάπτυξη εποικοδομητικών σχέσεων με όλους τους κοινωνικούς εταίρους και την υποστήριξη και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εδρεύει στην Αθήνα, οδός Σοφοκλέους 11 και είναι καταχωρημένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με αριθμό 6064/06/Β/86/03.

Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Τράπεζας είναι: www.emporiki.gr

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου μετά την συνέλευση της 4^{ης} Φεβρουαρίου 2009, έχει ως εξής:

Εκτελεστικά Μέλη

Αντώνιος	Κροντηράς	Αντιπρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος
Bruno-Marie	Charrier	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Φωκίων	Δημακάκος	Μέλος
Δέσποινα	Χαλκίδη	Μέλος
Γεώργιος	Σπηλιόπουλος	Μέλος

Μη Εκτελεστικά Μέλη

Jean-Frederic	De Leusse	Πρόεδρος
Bernard	De Wit	Μέλος
Luc	Demazure	Μέλος
Jean - Francois	Marchal	Μέλος
Bernard	Mary	Μέλος
Yves	Nanquette	Μέλος
Αλεξάνδρα	Παπαλεξοπούλου	Μέλος
Νικόλαος	Εμπέογλου	Μέλος
Χαράλαμπος	Δαυίδ	Μέλος

Ανεξάρτητα μη Εκτελεστικά Μέλη

Χριστόφορος	Χατζόπουλος	Μέλος
Αχιλλέας	Κωνσταντακόπουλος	Μέλος
Κωνσταντίνος	Παπαδιαμάντης	Μέλος

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από την Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 26^η Φεβρουαρίου 2009.

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Credit Agricole S.A. Η έδρα της Credit Agricole είναι 91-93, Boulevard Pasteur, 75015 Paris, France και η ηλεκτρονική της διεύθυνση www.credit-agricole.fr.

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Αρχών

Οι σημαντικότερες λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι παρούσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται στην συνέχεια.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2008 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (“ΔΠΧΠ”) που υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα πρότυπα και διερμηνείες που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Οι παρακάτω παρουσιαζόμενες λογιστικές αρχές έχουν εφαρμοσθεί σε όλες τις χρήσεις που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

(α) Πρότυπα και Διερμηνείες με ημερομηνία εφαρμογής μετά την 1η Ιανουαρίου 2008

- ΔΠΧΠ 7 - Χρηματοοικονομικά εργαλεία: Γνωστοποιήσεις και συμπληρωματική τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 - Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων: Γνωστοποιήσεις Κεφαλαίου: Το πρότυπο και η τροποποίηση εισάγει επιπλέον γνωστοποιήσεις με σκοπό τη βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης σχετικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2008.

ΔΛΠ 39- «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» – Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων (εφαρμόζεται μεταγενέστερα από την 1η Ιουλίου 2008). Η τροποποίηση επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να επαναταξινομήσει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία (με εξαίρεση όσα κατηγοριοποιήθηκαν από την επιχείρηση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική τους αναγνώριση) σε διαφορετική κατηγορία από την «εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων» σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η τροποποίηση, επίσης, επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να μεταφέρει από την κατηγορία «Διαθέσιμα προς πώληση» στην κατηγορία «Δάνεια και Απαιτήσεις» ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο που θα μπορούσε να πληρεί τον ορισμό «Δάνεια και Απαιτήσεις» (εάν δεν είχε καταταχθεί ως διαθέσιμο προς πώληση), εφόσον η οικονομική οντότητα έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει το εν λόγω χρηματοοικονομικό στοιχείο στο εγγύς μέλλον. Ο Όμιλος επαναταξινόμησε ορισμένα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο. Το αποτέλεσμα αυτής της επαναταξινόμησης αναφέρεται στη Σημείωση 22.

- ΔΕΕΧΠ 7 - Εφαρμογή της μεθόδου επαναδιατύπωσης του ΔΛΠ 29 : Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή του ΔΛΠ 29 σε μια περίοδο παρουσίας στην κατά την οποία μια επιχείρηση αναγνωρίζει την ύπαρξη υπερπληθωρισμού στην οικονομία του λειτουργικού νομίσματός της, εφόσον η οικονομία δεν ήταν υπερπληθωριστική στην προγενέστερη περίοδο. Αυτή η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.
- ΔΕΕΧΠ 8 - Πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 2: Η διερμηνεία εξετάζει συναλλαγές που περιλαμβάνουν την έκδοση συμμετοχικών τίτλων - όπου το αναγνωρίσιμο λαμβανόμενο τίμημα είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν – προκειμένου να καθοριστεί εάν εμπίπτουν ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 2. Η διερμηνεία τους δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.
- ΔΕΕΧΠ 9 - Επαναξιολόγηση Ενσωματωμένων Παραγώγων : Η διερμηνεία απαιτεί μια οικονομική οντότητα να αξιολογήσει εάν ένα ενσωματωμένο παράγωγο πρέπει για να διαχωριστεί από τη σύμβαση με την οποία αποκτήθηκε και να αξιολογηθεί ως μεμονωμένο παράγωγο όταν η οικονομική οντότητα γίνεται αρχικά

συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση. Από την υιοθέτηση της δεν προέκυψε ουσιώδης επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- ΔΕΕΧΠ 10 - Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις και Απομείωση: Η διερμηνεία απαγορεύει τις ζημίες απομείωσης που αναγνωρίζονται σε μια ενδιάμεση περίοδο, όσον αφορά την υπεραξία (επιχείρησης), τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και τις επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζονται σε στο κόστος, να αντιστραφούν σε ισολογισμούς μεταγενέστερων ημερομηνιών. Η διερμηνεία δεν έχει ουσιαστική επίδραση στις οικονομικές πληροφορίες του Ομίλου.
- ΔΕΕΧΠ 11 - ΔΠΧΠ 2: Συναλλαγές Ιδίων Μετοχών Ομίλου: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Μαρτίου 2007 και διασαφηνίζει τον λογιστικό χειρισμό σε περιπτώσεις όπου οι υπάλληλοι μίας θυγατρικής εταιρείας λαμβάνουν μετοχές της μητρικής εταιρείας. Επίσης διασαφηνίζει εάν ορισμένοι τύποι συναλλαγών πρέπει να λογίζονται ως συναλλαγές με διακανονισμό με συμμετοχικούς τίτλους ή συναλλαγές με διακανονισμό τοις μετρητοίς. Η διερμηνεία δεν επηρεάζει τις οικονομικές πληροφορίες του Ομίλου.
- ΔΕΕΧΠ 12 - Συμφωνίες Παραχώρησης Υπηρεσιών: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2008 και αναφέρεται στις εταιρείες που συμμετέχουν σε συμφωνίες παραχώρησης υπηρεσιών. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο.
- ΔΕΕΧΠ 13 – Προγράμματα πίστης πελατών: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιουλίου 2008 και διασαφηνίζει τον λογιστικό χειρισμό των εταιρειών που χορηγούν για την χορήγηση κάποιας μορφής επιβράβευσης πιστότητας πίστης όπως “πόντους” ή “ταξιδιωτικά μίλια” σε πελάτες που αγοράζουν αγαθά ή υπηρεσίες, όπως “πόντοι” ή “ταξιδιωτικά μίλια”. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο.
- ΔΕΕΧΠ 14 – Όριο αναγνώρισης στοιχείων Ενεργητικού από προγράμματα καθορισμένων παροχών, ελάχιστη απαιτούμενη χρηματοδότηση και η αλληλεπίδρασή τους: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2008 και αναφέρεται σε παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία και άλλα μακροχρόνια προγράμματα καθορισμένων παροχών προς τους εργαζόμενους. Η διερμηνεία διασαφηνίζει πότε τα οικονομικά οφέλη με τη μορφή επιστροφών από το πρόγραμμα ή μειώσεων των μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα πρέπει να θεωρηθούν ως διαθέσιμα, πώς η ύπαρξη ελαχίστου ελάχιστου απαιτούμενου σχηματισμένου κεφαλαίου χρηματοδότησης ενδεχομένως θα επηρέαζε τα διαθέσιμα οικονομικά οφέλη με τη μορφή μειώσεων τις μειώσεις των μελλοντικών εισφορών και πότε η ύπαρξη ελαχίστου απαιτούμενου σχηματισμένου κεφαλαίου ελάχιστης χρηματοδότησης θα δημιουργούσε υποχρέωση. Εφόσον η Τράπεζα δεν έχει τέτοια προγράμματα παροχών για τους εργαζόμενους, η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο.

(β) Πρότυπα και Διερμηνείες με ημερομηνία εφαρμογής μετά την 1η Ιανουαρίου 2009

- ΔΠΧΠ 1 - «Πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ» και ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις» (εφαρμόζονται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009). Η τροποποίηση του ΔΠΧΠ 1 επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες που εφαρμόζουν για πρώτη φορά τα ΔΠΧΠ να χρησιμοποιούν ως τεκμαιρόμενο κόστος είτε την εύλογη αξία είτε την λογιστική αξία με βάση τις προηγούμενες λογιστικές πρακτικές για την επιμέτρηση του αρχικού κόστους των επενδύσεων σε θυγατρικές επιχειρήσεις, σε από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες και σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Επίσης, η τροποποίηση καταργεί τον ορισμό της μεθόδου κόστους από το ΔΛΠ 27 και το αντικαθιστά με την απαίτηση τα μερίσματα να παρουσιάζονται ως εισόδημα στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις του επενδυτή. Καθώς η μητρική εταιρεία και όλες οι θυγατρικές της έχουν ήδη μεταβεί στα ΔΠΧΠ, η τροποποίηση δεν θα έχει αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.
- ΔΠΧΠ 2 – Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών: Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009 και διευκρινίζει τον ορισμό της «προϋπόθεσης κατοχύρωσης», με την εισαγωγή του όρου «μη-προϋπόθεση κατοχύρωσης» για όρους που δεν

αποτελούν όρους υπηρεσίας ή όρους απόδοσης. Επίσης διευκρινίζεται ότι όλες οι ακυρώσεις, είτε προέρχονται από την οντότητα είτε από τα συμβαλλόμενα μέρη, πρέπει να έχουν την ίδια λογιστική αντιμετώπιση. Ο Όμιλος δεν αναμένει ότι αυτή η Διερμηνεία θα έχει επίδραση στις οικονομικές της καταστάσεις.

- ΔΠΧΠ 3 – Συνενώσεις Επιχειρήσεων και Τροποποιημένο ΔΛΠ 27 – Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις: Το αναθεωρημένο ΔΠΧΠ 3 ‘Συνενώσεις Επιχειρήσεων’ και το τροποποιημένο ΔΛΠ 27 ‘Ενοποιημένες Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις’ εφαρμόζονται για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2009. Το αναθεωρημένο ΔΠΧΠ 3 εισάγει μια σειρά αλλαγών στο λογιστικό χειρισμό συνενώσεων επιχειρήσεων οι οποίες θα επηρεάσουν το ποσό της αναγνωρισθείσας υπεραξίας, τα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται η συνένωση επιχειρήσεων και τα μελλοντικά αποτελέσματα. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν την εξοδοποίηση των δαπανών που σχετίζονται με την απόκτηση και την αναγνώριση μελλοντικών μεταβολών στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος στα αποτελέσματα. Το τροποποιημένο ΔΛΠ 27 απαιτεί συναλλαγές που οδηγούν σε αλλαγές ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρική να καταχωρούνται στην καθαρή θέση. Όλες οι αλλαγές των ανωτέρω προτύπων θα εφαρμοστούν από την ημερομηνία εφαρμογής τους και θα επηρεάσουν μελλοντικές αποκτήσεις και συναλλαγές με μετόχους μειοψηφίας από την ημερομηνία αυτή και μετά.
- ΔΠΧΠ 8 - Τομείς Δραστηριοτήτων : Το πρότυπο δεν έχει εφαρμοστεί πρόωρα από τον Όμιλο καθώς έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 14, κάτω από το οποίο οι τομείς αναγνωρίζονταν και παρουσιάζονταν με βάση μια ανάλυση απόδοσης και κινδύνου. Σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 8 οι τομείς αποτελούν συστατικά μιας οικονομικής οντότητας μονάδας που εξετάζονται τακτικά από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Διοικητικό Συμβούλιο της οικονομικής οντότητας μονάδας και παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις με βάση αυτήν την εσωτερική κατηγοριοποίηση. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το ΔΠΧΠ 8 από την 1 Ιανουαρίου 2009. Η εφαρμογή αυτού του προτύπου από τον Όμιλο αναμένεται να επιφέρει αλλαγές στον τρόπο παρουσίασης των δραστηριοτήτων του Ομίλου κατά τομέα λειτουργίας.
- ΔΛΠ 1 – Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων : Το ΔΛΠ 1 έχει τροποποιηθεί για να αναβαθμίσει τη χρησιμότητα των πληροφοριών που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις και εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Οι πιο σημαντικές τροποποιήσεις είναι: η απαίτηση όπως η κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων περιλαμβάνει μόνο συναλλαγές με μετόχους, η εισαγωγή μιας καινούργιας κατάστασης συνολικού εισοδήματος (“comprehensive income”) που συνδυάζει όλα τα στοιχεία εσόδων και εξόδων που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με «λοιπά εισοδήματα» (“other comprehensive income”) και της απαίτησης όπως επαναδιατυπώσεις στις οικονομικές καταστάσεις ή αναδρομικές εφαρμογές νέων λογιστικών πολιτικών παρουσιάζονται από την αρχή της προηγούμενης συγκριτικής περιόδου. Ο Όμιλος θα κάνει τις απαραίτητες αλλαγές στην παρουσίαση των οικονομικών του καταστάσεων για το 2009.
- ΔΛΠ 23 – Κόστος δανεισμού : Η αναθεωρημένη έκδοση του παραπάνω προτύπου έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009. Η βασική διαφορά σε σχέση με την προηγούμενη έκδοση αφορά στην κατάργηση της επιλογής αναγνώρισης ως έξοδο του κόστους δανεισμού που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού, για τα οποία απαιτείται ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορέσουν να λειτουργήσουν ή να πωληθούν, ως έξοδο. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το ΔΛΠ 23 από την 1η Ιανουαρίου 2009.
- ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 1 – Χρηματοοικονομικά Μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο (ή “puttable” μέσο): Η τροποποίηση στο ΔΛΠ 32 απαιτεί όπως ορισμένα χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο («puttable» μέσα) και υποχρεώσεις που ανακύπτουν κατά την ρευστοποίηση μιας οντότητας καταταχθούν ως Ίδια Κεφάλαια εάν πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια. Η τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 απαιτεί γνωστοποίηση πληροφοριών αναφορικά με τα «puttable» μέσα που κατατάσσονται ως Ίδια Κεφάλαια. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009. Ο Όμιλος αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα επηρεάσουν τις οικονομικές της καταστάσεις.

- ΔΕΕΧΠ 15 – Συμφωνίες για την κατασκευή ακίνητης περιουσίας: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009 και αναφέρεται στους υφιστάμενους διαφορετικούς λογιστικούς χειρισμούς αναφορικά με πωλήσεις ακίνητης περιουσίας. Μερικές οικονομικές οντότητες αναγνωρίζουν το έσοδο σύμφωνα με το ΔΛΠ 18 (δηλ. όταν μεταφέρονται οι κίνδυνοι και τα οφέλη κυριότητας της ακίνητης περιουσίας) και άλλες αναγνωρίζουν το έσοδο ανάλογα με το στάδιο ολοκλήρωσης της ακίνητης περιουσίας σύμφωνα με το ΔΛΠ 11. Η διερμηνεία διασαφηνίζει ποιο πρότυπο πρέπει να εφαρμοστεί σε κάθε περίπτωση. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο.
- ΔΕΕΧΠ 16 – Αντισταθμίσεις μιας καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Οκτωβρίου 2008 και έχει εφαρμογή σε μία οικονομική οντότητα που αντισταθμίζει τον κίνδυνο ξένου νομίσματος που προκύπτει από καθαρή επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό και πληρεί τους όρους για λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Η διερμηνεία παρέχει οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μία οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει τα ποσά που αναταξινομούνται από τα ίδια κεφάλαια στα αποτελέσματα τόσο για το μέσο αντιστάθμισης όσο και για το αντισταθμισμένο στοιχείο. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο, εφόσον ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί το λογιστικό χειρισμό της αντιστάθμισης για οποιαδήποτε επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό.

(γ) Τροποποιήσεις σε πρότυπα που αποτελούν ένα τμήμα του προγράμματος ετήσιων βελτιώσεων του ΣΔΛΠ (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων)

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται στα ΔΠΧΠ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ που δημοσιεύτηκε τον Μάιο 2008. Οι παρακάτω τροποποιήσεις, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, ισχύουν για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009.

- ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση) «Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων»: Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι κάποια από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν καταταχθεί ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» αποτελούν παραδείγματα κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αντίστοιχα. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την τροποποίηση αυτή από την 1η Ιανουαρίου 2009, ωστόσο αναμένει ότι δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές του καταστάσεις.
- ΔΛΠ 16 (Τροποποίηση) «Ενσώματες ακινητοποιήσεις» (και επακόλουθη τροποποίηση στο ΔΛΠ 7 «Κατάσταση ταμειακών ροών»): Η τροποποίηση αυτή απαιτεί στις οικονομικές οντότητες με συνήθειες δραστηριότητες στις οποίες περιλαμβάνονται η εκμίσθωση και εν συνεχεία πώληση περιουσιακών στοιχείων να παρουσιάζουν το προϊόν της πώλησης των στοιχείων αυτών στα έσοδα και να μεταφέρουν την αναπόσβεστη αξία του στοιχείου στα αποθέματα όταν το στοιχείο του ενεργητικού θεωρείται διαθέσιμο προς πώληση. Η επακόλουθη τροποποίηση στο ΔΛΠ 7 δηλώνει ότι οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από την αγορά, εκμίσθωση και πώληση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων κατατάσσονται στις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Η τροποποίηση δεν θα έχει επίπτωση στις δραστηριότητες του Ομίλου καθώς σε καμία από τις εταιρείες του Ομίλου δεν περιλαμβάνεται στις συνήθειες δραστηριότητες η εκμίσθωση και μεταγενέστερη πώληση στοιχείων του ενεργητικού.
- ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Παροχές σε εργαζόμενους»
Οι αλλαγές στο πρότυπο αυτό είναι οι ακόλουθες:

Μια τροποποίηση στο πρόγραμμα που καταλήγει σε μια μεταβολή στην έκταση στην οποία οι δεσμεύσεις για παροχές επηρεάζονται από μελλοντικές αυξήσεις των μισθών είναι μια περικοπή, ενώ μια τροποποίηση που μεταβάλλει τις παροχές που αποδίδονται στη προύπηρεσία προκαλεί ένα αρνητικό κόστος προύπηρεσίας εάν καταλήγει σε μείωση της παρούσας αξίας υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών.

Ο ορισμός της απόδοσης περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος έχει τροποποιηθεί για να ορίσει ότι τα έξοδα διαχείρισης του προγράμματος εκπίπτουν στον υπολογισμό της απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος μόνο στην έκταση που τα έξοδα αυτά έχουν εξαιρεθεί από την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών.

Ο διαχωρισμός μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων παροχών σε εργαζόμενους θα βασισθεί στο εάν οι παροχές θα τακτοποιηθούν εντός ή μετά τους 12 μήνες παροχής της υπηρεσίας των εργαζομένων.

Το ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία» απαιτεί οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις να γνωστοποιούνται και όχι να αναγνωρίζονται. Το ΔΛΠ 19 έχει τροποποιηθεί για να είναι συνεπές. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτές τις τροποποιήσεις από την 1η Ιανουαρίου 2009. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν αναμένεται να έχουν επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις

- ΔΛΠ 20 (Τροποποίηση) «Λογιστική κρατικών επιχορηγήσεων και γνωστοποίηση της κρατικής υποστήριξης». Η τροποποίηση απαιτεί η ωφέλεια από ένα κρατικό δάνειο με επιτόκιο χαμηλότερο από εκείνο της αγοράς να επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας βάσει του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση» και των εσόδων που προκύπτουν από την εν λόγω ωφέλεια με τη λογιστική αντιμετώπιση του ΔΛΠ 20. Η τροποποίηση δεν θα έχει αντίκτυπο στις δραστηριότητες του Ομίλου καθώς δεν έχουν ληφθεί δάνεια από το Κράτος.
- ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις». Η τροποποίηση ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου μια επένδυση σε θυγατρική εταιρεία, η οποία αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση», έχει ταξινομηθεί ως στοιχείο κατεχόμενο προς πώληση σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 5 «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και διακοπόμενες δραστηριότητες» θα συνεχίσει να εφαρμόζεται το ΔΛΠ 39. Η τροποποίηση δεν θα έχει καμία επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου διότι είναι πολιτική του Ομίλου οι επενδύσεις σε θυγατρικές να καταχωρούνται σε κόστος στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.
- ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και στο ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»). Σύμφωνα με αυτήν την τροποποίηση, μια επένδυση σε συγγενή επιχείρηση αντιμετωπίζεται ως μοναδικό στοιχείο για σκοπούς ελέγχου απομείωσης και η όποια ζημιά απομείωσης δεν κατανέμεται σε συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού που περιλαμβάνονται στη επένδυση. Οι αναστροφές των ζημιών απομείωσης καταχωρούνται ως προσαρμογή στο λογιστικό υπόλοιπο της επένδυσης στην έκταση που το ανακτήσιμο ποσό της επένδυσης στη συγγενή αυξάνεται. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την τροποποίηση αυτή από την 1η Ιανουαρίου 2009.
- ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και στο ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»). Η τροποποίηση αυτή ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου μια επένδυση σε συγγενή επιχείρηση λογιστικοποιείται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση» επιπρόσθετα των απαιτούμενων γνωστοποιήσεων του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά εργαλεία: Γνωστοποιήσεις» θα πρέπει να γίνουν συγκεκριμένες και όχι όλες οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις του ΔΛΠ 28. Η τροποποίηση δεν θα έχει καμία επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου διότι είναι πολιτική του Ομίλου οι επενδύσεις σε συγγενείς να ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.
- ΔΛΠ 29 (Τροποποίηση) «Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες». Η οδηγία σε αυτό το πρότυπο έχει τροποποιηθεί ώστε να απεικονίσει το γεγονός ότι κάποια περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις επιμετρούνται στην εύλογη αξία αντί στο ιστορικό κόστος. Η τροποποίηση δεν θα έχει επίδραση στις δραστηριότητες του Ομίλου καθώς καμία από τις θυγατρικές και συγγενείς του επιχειρήσεις δραστηριοποιείται σε υπερπληθωριστικές οικονομίες.
- ΔΛΠ 31 (Τροποποίηση) «Συμμετοχές σε κοινοπραξίες» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και στο ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα:

Γνωστοποιήσεις)). Η τροποποίηση αυτή ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου μια επένδυση σε κοινοπραξία λογιστικοποιείται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση» επιπρόσθετα των απαιτούμενων γνωστοποιήσεων του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά εργαλεία: Γνωστοποιήσεις» θα πρέπει να γίνουν συγκεκριμένες και όχι όλες οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις του ΔΛΠ 31 «Συμμετοχές σε κοινοπραξίες». Η τροποποίηση δεν θα έχει καμία επίδραση στις δραστηριότητες του Ομίλου καθώς δεν έχει συμμετοχές σε κοινοπραξίες που να λογιστικοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39.

- ΔΛΠ 36 (Τροποποίηση) «Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων». Η τροποποίηση αυτή απαιτεί ότι στις περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία μειωμένη κατά το κόστος της πώλησης υπολογίζεται βάσει των προεξοφλημένων ταμειακών ροών, πρέπει να γίνονται γνωστοποιήσεις ισοδύναμες προς εκείνες για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτήν την τροποποίηση και θα παρέχει την απαραίτητη γνωστοποίηση όπου εφαρμόζεται για τους ελέγχους απομείωσης από την 1η Ιανουαρίου 2009.
- ΔΛΠ 38 (Τροποποίηση) «Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία». Η τροποποίηση αυτή ορίζει ότι μία πληρωμή μπορεί να αναγνωριστεί ως προπληρωμή μόνο εάν έχει πραγματοποιηθεί πριν τη απόκτηση του δικαιώματος πρόσβασης σε αγαθά ή λήψης υπηρεσιών. Η τροποποίηση αυτή πρακτικά σημαίνει ότι όταν ο Όμιλος αποκτήσει πρόσβαση στα αγαθά ή λάβει τις υπηρεσίες τότε η πληρωμή πρέπει να εξοδοποιηθεί. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την τροποποίηση από την 1η Ιανουαρίου 2009.
- ΔΛΠ 38 (Τροποποίηση) «Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία». Η τροποποίηση αυτή διαγράφει την διατύπωση που ορίζει ότι θα υπάρξουν «σπάνια, αν υπάρξουν ποτέ» ενδείξεις για τη χρήση μιας μεθόδου που καταλήγει σε ένα χαμηλότερο συντελεστή απόσβεσης από αυτόν της σταθερής μεθόδου απόσβεσης. Η τροποποίηση δεν θα έχει επί του παρόντος επίδραση στις δραστηριότητες του Ομίλου καθώς όλα τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με την χρήση της σταθερής μεθόδου.
- ΔΛΠ 39 (Τροποποίηση) «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση»
Οι αλλαγές σε αυτό το πρότυπο είναι οι παρακάτω:

Είναι δυνατό να υπάρξουν μετακινήσεις προς και από την κατηγορία της εύλογης αξίας μέσω των αποτελεσμάτων όταν ένα παράγωγο ξεκινά ή παύει να πληρεί τις προϋποθέσεις ως μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών ή αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης.

Ο ορισμός του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όσον αφορά στοιχεία που κατέχονται ως διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση έχει τροποποιηθεί. Διευκρινίζεται ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση που αποτελεί μέρος ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση με τεκμηριωμένη ένδειξη πραγματικού πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών, συμπεριλαμβάνεται σε αυτού του είδους το χαρτοφυλάκιο κατά την αρχική αναγνώριση.

Η ισχύουσα οδηγία για τον προσδιορισμό και την τεκμηρίωση αντισταθμίσεων δηλώνει ότι ένα μέσο αντιστάθμισης πρέπει να εμπλέκει μέρος που δεν ανήκει στην αναφέρουσα οικονομική οντότητα και αναφέρει έναν τομέα ως παράδειγμα μιας οικονομικής οντότητας. Αυτό σημαίνει ότι για να εφαρμοστεί η λογιστική αντιστάθμισης σε επίπεδο τομέα, οι απαιτήσεις για τη λογιστική αντιστάθμισης πρέπει να πληρούνται συγχρόνως από τον τομέα που το εφαρμόζει. Η τροποποίηση αφαιρεί αυτήν την απαίτηση έτσι ώστε το ΔΛΠ 39 να συμβαδίζει με το ΔΠΧΠ 8 «Τομείς δραστηριοτήτων» το οποίο απαιτεί η γνωστοποίηση για τομείς να βασίζεται σε πληροφορίες που παρουσιάζονται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Διοικητικό Συμβούλιο της οικονομικής οντότητας (Chief Operating Decision Maker).

Όταν επιμετρείται εκ νέου η λογιστική αξία ενός χρεωστικού τίτλου κατά τη διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι πρέπει να χρησιμοποιείται ένα αναθεωρημένο πραγματικό επιτόκιο (υπολογισμένο την ημέρα της διακοπής της λογιστικής αντιστάθμισης εύλογης αξίας).

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το ΔΛΠ 39 (Τροποποίηση) από τη 1η Ιανουαρίου 2009. Δεν αναμένεται να έχει επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του.

- ΔΛΠ 40 (Τροποποίηση) «Επενδύσεις σε ακίνητα» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις»). Η τροποποίηση ορίζει ότι τα ακίνητα που είναι υπό κατασκευή ή αξιοποίηση για μελλοντική χρήση ως επενδυτικά ακίνητα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 40. Επομένως, όπου εφαρμόζεται η μέθοδος της εύλογης αξίας τα ακίνητα αυτά επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Όμως, σε περιπτώσεις που η εύλογη αξία ενός επενδυτικού ακινήτου υπό κατασκευή δεν μπορεί να επιμετρηθεί με αξιοπιστία, το ακίνητο επιμετράται στο κόστος μέχρι την νωρίτερη μεταξύ της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της κατασκευής και της ημερομηνίας στην οποία η εύλογη αξία καθίσταται δυνατό να επιμετρηθεί με αξιοπιστία. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.
- ΔΛΠ 41 (Τροποποίηση) «Γεωργία». Η τροποποίηση απαιτεί την χρήση ενός προεξοφλητικού επιτοκίου της αγοράς όπου οι υπολογισμοί εύλογης αξίας βασίζονται σε προεξοφλημένες ταμειακές ροές και την κατάργηση της απαγόρευσης να λαμβάνονται υπόψη οι βιολογικοί μετασχηματισμοί κατά τον υπολογισμό της εύλογης αξίας. Η τροποποίηση δεν θα έχει επίδραση στις δραστηριότητες του Ομίλου καθώς δεν έχει αναλάβει καμία γεωργική δραστηριότητα.
- ΔΠΧΠ 5 (Τροποποίηση) «Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΠ 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης») (ισχύουν για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2009). Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μιας θυγατρικής ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση εάν ένα πρόγραμμα πώλησης για μερική διάθεση καταλήγει σε απώλεια του ελέγχου της και θα πρέπει να γίνουν σχετικές γνωστοποιήσεις για αυτή τη θυγατρική εφόσον πληρείται ο ορισμός για μια διακοπείσα δραστηριότητα. Η επακόλουθη τροποποίηση στο ΔΠΧΠ 1 ορίζει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα εφαρμόζονται μελλοντικά από την ημερομηνία μετάβασης σε ΔΠΧΠ. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την τροποποίηση αυτή μελλοντικά σε όλες τις μερικές διαθέσεις θυγατρικών από την 1η Ιανουαρίου 2010.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, που είναι το νόμισμα βάσης της Τράπεζας, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους, το οποίο αναπροσαρμόζεται με τις αποτιμήσεις σε εύλογες αξίες του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου, των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και των παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και κρίσης από τη Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Τράπεζας.

2.2 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές/ Συνδεδεμένες

Θυγατρικές είναι οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος, άμεσα ή έμμεσα, ελέγχει την οικονομική και λειτουργική τους πολιτική. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι ασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται όταν ο έλεγχος τους μεταφερθεί εκτός Ομίλου.

Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογίζεται με βάση τη μέθοδο της εξαγοράς. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού που μεταφέρονται, των μετοχών που εκδίδονται ή των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, πλέον τυχόν κόστους άμεσα συνδεδεμένου με την εξαγορά. Τα εξαγομεικμένα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται κατά την εξαγορά στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού

συμμετοχής. Το κόστος εξαγοράς πέραν της αντικειμενικής αξίας των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, καταγράφεται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί για να διασφαλιστεί συνέπεια με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

(β) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς είναι οι εταιρείες, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το μερίδιο του Ομίλου από τα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών εταιρειών, μετά την απόκτηση, αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και το μερίδιο του Ομίλου στην κίνηση των αποθεματικών, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης).

Οι συσσωρευμένες μεταβολές επηρεάζουν την λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς υπερβεί την αξία της επένδυσης στην συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί, ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

(γ) Αναλογική ενοποίηση

Ο Όμιλος για πρώτη φορά κατά την παρουσίαση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 30ης Σεπτεμβρίου 2005, βάσει της συμμετοχής σε μια από κοινού ελεγχόμενη οικονομική μονάδα, εφάρμοσε το ΔΛΠ 31. Συγκεκριμένα ενοποίησε τις εταιρείες Εμπορική Ζωής ΑΕ και Εμπορική Credicom ΑΕ χρησιμοποιώντας την μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 31 είναι ουσιώδες ο κοινοπρακτών να αντικατοπτρίζει την ουσία και την οικονομική πραγματικότητα του διακανονισμού και όχι τη συγκεκριμένη δομή ή τον τύπο της κοινοπραξίας. Σε μία από κοινού ελεγχόμενη οικονομική μονάδα, ο κοινοπρακτών ασκεί έλεγχο πάνω στο μερίδιό του από τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, μέσω του μεριδίου του στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις της κοινοπραξίας. Αυτή η ουσία και οικονομική πραγματικότητα αντανακλάται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του κοινοπρακτούντος, όταν αυτός παρουσιάζει το δικαίωμα του στα περιουσιακά στοιχεία, στις υποχρεώσεις, στα έσοδα και στα έξοδα της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας, χρησιμοποιώντας την αναλογική ενοποίηση.

Η εφαρμογή της αναλογικής ενοποίησης σημαίνει ότι ο ενοποιημένος ισολογισμός του κοινοπρακτούντος περιλαμβάνει το μερίδιό του στα περιουσιακά στοιχεία τα οποία ελέγχει από κοινού, καθώς και το μερίδιό του στις υποχρεώσεις για τις οποίες έχει την από κοινού ευθύνη. Ο ενοποιημένος λογαριασμός αποτελεσμάτων του κοινοπρακτούντος περιλαμβάνει το μερίδιό του στα έσοδα και στα έξοδα της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας.

2.3 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του ομίλου.

β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της περιόδου και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων, που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από νομισματικά στοιχεία, όπως το εμπορικό χαρτοφυλάκιο μετοχών, αποτελούν τμήμα της εύλογης αξίας τους, οι μεταβολές των οποίων λογιστικοποιούνται μέσω των αποτελεσμάτων χρήσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές σε νομισματικά στοιχεία, όπως οι διαθέσιμες προς πώληση μετοχές, περιλαμβάνονται στο σχετικό αποθεματικό αναπροσαρμογής από 1^η Ιανουαρίου 2004.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Η μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου (εκ των οποίων καμία δεν έχει νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου γίνεται ως εξής:

- (1) Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού,
- (2) Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες της περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, οπότε τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών) και
- (3) Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε επιχείρηση εξωτερικού, καθώς και του δανεισμού που έχει χαρακτηριστεί ως αντιστάθμιση της επένδυσης αυτής, καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια. Κατά τη πώληση επιχείρησης εξωτερικού, οι συσσωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως, ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από τη πώληση.

Η υπεραξία και οι προσαρμογές των εύλογων αξιών που προκύπτουν από την εξαγορά επιχειρήσεων στο εξωτερικό, αντιμετωπίζονται ως στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της επιχείρησης εξωτερικού και μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας ισολογισμού.

2.4 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα με σκοπό την αντιστάθμιση κινδύνου (hedging), την επίτευξη κέρδους (trading), καθώς και την εξυπηρέτηση πελατειακών αναγκών. Τα παράγωγα τα οποία διαπραγματεύεται ο Όμιλος περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: Δικαιώματα Προαίρεσης (OTC και exchange traded options), Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης (futures), Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων και Συναλλάγματος (interest rate και currency swaps) και Συμβάσεις Προθεσμιακών Πράξεων (forwards).

Τα παραπάνω παράγωγα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και στη συνέχεια αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, η οποία προσδιορίζεται είτε από τις αγοραίες τιμές, είτε από χρηματοοικονομικά μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος, όπου οι αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες.

Η μέθοδος αναγνώρισης της θετικής ή αρνητικής εύλογης αξίας στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εξαρτάται από την αναγνώριση του παραγώγου ως μέσο αντιστάθμισης και από την φύση του αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Στην περίπτωση αναγνώρισης παραγώγου ως μέσο αντιστάθμισης, η ο Όμιλος αναγνωρίζει τρεις τύπους που αναλύονται ως εξής:

(α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας αναγνωρισμένων στοιχείων του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

(β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών που αποδίδεται σε πολύ πιθανές προβλεπόμενες μελλοντικές οικονομικές συναλλαγές ή σε αναγνωρισμένα στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

(γ) Αντιστάθμιση της καθαρής επένδυσης σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό.

Για οικονομικούς σκοπούς, τα παράγωγα χαρακτηρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της συναλλαγής από τον Όμιλο ως αντισταθμίσεις είτε εύλογης αξίας απαιτήσεως, υποχρέωσης ή δέσμευσης (αντιστάθμιση εύλογης αξίας), είτε πολύ πιθανών προβλεπόμενων συναλλαγών (αντιστάθμιση ταμειακών ροών), είτε ως αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε εταιρεία εξωτερικού. Ο Όμιλος καταγράφει κατά την σύναψη των συναλλαγών τη σχέση μεταξύ των στοιχείων αντιστάθμισης και των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, καθώς και το στόχο και τη στρατηγική της διαχείρισης του σχετικού κινδύνου. Μετά τη σύναψη της σύμβασης και σε τακτά χρονικά διαστήματα καταγράφεται η εκτίμηση του Ομίλου αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο για τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, όσο και για τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών.

(α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας αναγνωρισμένων στοιχείων του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

Κέρδη ή Ζημιές που προκύπτουν κατά την αποτίμηση του παραγώγου στην εύλογη του αξία, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης μαζί με όποιες διαφορές προκύπτουν στην εύλογη αξία του αντισταθμισμένου στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού και αποδίδονται στον αντισταθμισμένο κίνδυνο.

(β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών που αποδίδεται σε πολύ πιθανές προβλεπόμενες μελλοντικές οικονομικές συναλλαγές ή σε αναγνωρισμένα στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

Το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του αντισταθμιστικού μέσου, αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

Το συσσωρευμένο ποσό που έχει αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσης, όταν το αποκτηθέν παράγωγο επηρεάζει το αποτελέσματα.

Σε περίπτωση λήξης ή πώλησης του παραγώγου ως μέσο αντιστάθμισης ή σε περίπτωση που δεν ικανοποιεί τα κριτήρια για την λογιστική αντιστάθμιση, κάθε συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά παραμένει στα ίδια κεφάλαια μέχρις ότου πραγματοποιηθεί ή προσδοκώμενη συναλλαγή. Κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της, τα ποσά μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση που η προσδοκώμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να συμβεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά από το μέσο αντιστάθμισης που είχε αναγνωρισθεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης.

(γ) Αντιστάθμιση της καθαρής επένδυσης σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό.

Για την λογιστική της αντιστάθμισης μιας καθαρής επένδυσης σ' επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό, ακολουθούνται παρόμοιοι λογιστικοί χειρισμοί με την λογιστική αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

Το κέρδος ή ζημιά του αντισταθμιστικού μέσου που σχετίζεται με αποτελεσματική αντιστάθμιση, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Το αναποτελεσματικό σκέλος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Το σωρευτικό κέρδος ή ζημιά που έχει αναγνωρισθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εξωτερικό.

2.5 Έσοδα και έξοδα από τόκους

Τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για όλα τα τοκοφόρα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων σε δεδουλευμένη βάση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (effective interest method), λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές αμοιβές και προμήθειες που εισπράχθηκαν και καταβλήθηκαν κατά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης. Τα έσοδα από τόκους περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους από χορηγήσεις και τοποθετήσεις, τοκομερίδια από χρεόγραφα σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου, καθώς και τόκους από την απόσβεση της αρχικής διαφοράς υπέρ και υπό το άρτιο (premium / discount) χρεογράφων αλλά και λοιπών συναφών χρηματοοικονομικών μέσων.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την πρακτική αναστολής αναγνώρισης εσόδων σε χορηγήσεις που χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενες. Σε αυτές τις περιπτώσεις η αναγνώριση των εσόδων αναστέλλεται μέχρι να καταστούν ενήμερες ή

εξυπηρετούμενες και επομένως δεν περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, αλλά εμφανίζονται σε προσωρινό λογαριασμό αναστολής εσόδων εκτός ισολογισμού.

2.6 Έσοδα από δικαιώματα, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση στη λογιστική περίοδο που προσφέρονται οι υπηρεσίες. Ειδικά, οι προμήθειες που εισπράττονται κατά την εκταμίευση των χορηγήσεων σε πελάτες και σχετίζονται με την δημιουργία τους, αποσβένονται κατά τη διάρκεια ζωής των χορηγήσεων αυτών, βάσει του πραγματικού επιτοκίου.

2.7 Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν κατοχυρώνεται το δικαίωμα εισπραξης

2.8 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Ο Όμιλος ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του στις παρακάτω 4 κατηγορίες. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών και επανεξετάζει την ταξινόμησή τους σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων.

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους, με καταγραφή των μεταβολών τους στα αποτελέσματα χρήσης (financial assets at fair value through profit & loss)

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες: χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου (συμπεριλαμβάνονται και τα παράγωγα) και λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες.

Τα στοιχεία αυτής της κατηγορίας αφορούν κυρίως περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν αποκτηθεί από τον Όμιλο με σκοπό την εκποίησή τους σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα και αυτά τα οποία ταξινομήθηκαν από τη Διοίκηση σε αυτή την κατηγορία κατά την απόκτησή τους. Τα παράγωγα ταξινομούνται ως κατεχόμενα για εμπορία, εκτός εάν προσδιορίζονται ως αντισταθμίσεις.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιοριζόμενες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και δεν υπάρχει πρόθεση της Διοίκησης για πώληση αυτών. Το χαρτοφυλάκιο των δανείων περιέχει τα δάνεια που εκδόθηκαν πρωτογενώς από τον Όμιλο (originated loans) και όχι εκείνα που τυχόν αποκτώνται ως έντιτλο στοιχείο του ενεργητικού (loans acquired).

(γ) Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο ως την λήξη (held to maturity)

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη και τα οποία ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει ως την λήξη τους. Ο Όμιλος κατείχε τέτοιου είδους στοιχεία κατά την ημερομηνία των ετήσιων αυτών οικονομικών καταστάσεων συνολικής λογιστικής αξίας € 57 εκατ.

(δ) Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση (available for sale)

Τα χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου αυτού δεν έχουν προκαθορισμένο χρονικό ορίζοντα διακράτησης και μπορούν να ρευστοποιηθούν ανά πάσα στιγμή, ανάλογα με τις ανάγκες ρευστότητας του Ομίλου, τις μεταβολές των επιτοκίων, των συναλλαγματικών ισοτιμιών ή των τιμών.

Οι αγορές και οι πωλήσεις των στοιχείων που έχουν ταξινομηθεί στις ως άνω κατηγορίες (α), (γ) και (δ), αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εκκαθάρισης που είναι και η ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώνεται η αγορά ή πώληση του χρηματοοικονομικού στοιχείου στην εύλογη αξία του, η οποία στις περιπτώσεις των “διακρατούμενου ως τη λήξη” και “διαθέσιμου προς πώληση” χαρτοφυλακίων περιλαμβάνει και τις άμεσα σχετιζόμενες με τη συναλλαγή δαπάνες. Τα δάνεια και απαιτήσεις (κατηγορία β) λογιστικοποιούνται κατά την εκταμίευση.

Μετά την αρχική καταχώρησή τους στα βιβλία του Ομίλου, τα χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου «διαθέσιμα προς πώληση» αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται σε ειδικό αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων μέχρι τα στοιχεία αυτά να πωληθούν ή να απαξιωθούν. Κατά την πώληση ή τον χαρακτηρισμό τους ως απαξιωμένα, τα κέρδη ή οι ζημιές μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

Τα χρεόγραφα των χαρτοφυλακίων «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα χρήσης» αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με βάση τις τρέχουσες τιμές. Τα προκύπτοντα κέρδη ή ζημιές, πραγματοποιηθέντα και μη, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις, καθώς και τα διακρατούμενα έως την λήξη χρεόγραφα αναγνωρίζονται στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate) μείον τις συσσωρευμένες απομειώσεις αξίας. Τα στοιχεία των κατηγοριών αυτών εξετάζονται για απομείωση αξίας και στην περίπτωση που η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο, υπολείπεται της λογιστικής, η προκύπτουσα απομείωση βαρύνει τα αποτελέσματα περιόδου αναφοράς.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά αν υπάρχουν εύλογες ενδείξεις, που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Για τις μετοχές εταιρειών που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά, που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

2.9 Συμψηφισμός κονδυλίων χρηματοοικονομικών μέσων (off setting)

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό μόνο όταν:

- α. υπάρχει τέτοιο δικαίωμα συμψηφισμού των υπολοίπων βάσει της σχετικής σύμβασης, και
- β. υπάρχει πρόθεση της τακτοποίησης σε καθαρή βάση ή της ταυτόχρονης τακτοποίησης της απαίτησης και της υποχρέωσης

2.10 Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς

Οι υποχρεώσεις του ομίλου που προκύπτουν από τις πωλήσεις χρεογράφων με συμφωνία επαναγοράς από τον Όμιλο (repos) περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, είτε στο κονδύλι «Υποχρεώσεις προς πελάτες», είτε στο κονδύλι «Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα». Τα αντίστοιχα χρεόγραφα εξακολουθούν να απεικονίζονται ως στοιχείο του ενεργητικού στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Τα χρεόγραφα τα οποία αγοράζει ο Όμιλος με συμφωνία για επαναπώληση (reverse repos), καταχωρούνται ως οφειλές από άλλες τράπεζες ή πελάτες ανάλογα. Αντίστοιχα, τα χρεόγραφα αυτά δεν εμφανίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και επαναγοράς λογίζεται ως τόκος κατά τη διάρκεια της συμφωνίας και σύμφωνα με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και απεικονίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης της περιόδου αναφοράς.

2.11 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα περιουσιακά στοιχεία, που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο

απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας (μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος) και αξίας χρήσεως. Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (cash generating units). Οι ζημιές απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα όταν προκύπτουν.

Συγκεκριμένα ο Όμιλος αξιολογεί για κάθε περίοδο όπου δημοσιεύει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι υφίσταται απομείωση σε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού του (δάνεια, συμμετοχές κλπ.). Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού του είναι απομειωμένο εάν, και μόνο εάν, υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που εμφανίστηκαν μετά από την αρχική αναγνώρισή του (loss event) και έχει επίδραση, που μπορεί να υπολογιστεί με αξιόπιστο τρόπο, στις αρχικά προσδιορισμένες, μέσω της σχετικής σύμβασης, μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις του χρηματοοικονομικού στοιχείου. Ως αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης θεωρούνται σημαντικά στοιχεία, που έρχονται σε γνώση του Ομίλου και αφορούν στα ακόλουθα γεγονότα:

- α. Εάν ο εκδότης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή ένας οφειλέτης / δανειολήπτης βρεθεί σε δεινή χρηματοοικονομική κατάσταση.
- β. Τυχόν παραβίαση των όρων μίας σύμβασης με αποτέλεσμα την καθυστέρηση ή την αθέτηση πληρωμής χρεολυσίου ή τόκων.
- γ. Η ένταξη του πιστούχου σε καθεστώς ρύθμισης λόγω οικονομικής δυσχέρειας με επαχθέστερους για την τράπεζα όρους σε σχέση με την αρχική σύμβαση.
- δ. Η ισχυρή πιθανότητα ότι ο πιστούχος οδεύει σε πτώχευση ή θα ενταχθεί σε καθεστώς οικονομικής αναδιάρθρωσης.
- ε. Η αναστολή ή η οριστική παύση διαπραγμάτευσης των τίτλων, που ο πιστούχος έχει εκδώσει σε χρηματιστηριακές αγορές.
- στ. Αξιοσημείωτα στοιχεία που έχουν περιέλθει σε γνώση του ομίλου και υποδεικνύουν μία σημαντική μείωση σε αναμενόμενες μελλοντικές εισπράξεις από ομάδα δανείων ή απαιτήσεων, που προέρχονται από χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, σε σχέση με την αρχική απαίτηση και δεν υπάρχει δυνατότητα προσδιορισμού κατά περίπτωση πιστούχου της ενδεχόμενης ζημίας από απομείωση. Τα στοιχεία αυτά ενδεικτικά μπορεί να αναφέρονται σε :
 - ενδείξεις δυσχέρειας στην ικανοποίηση των όρων πληρωμής των συμβατικών υποχρεώσεων μίας ομάδας πιστούχων, με κοινά χαρακτηριστικά, προς τον όμιλο
 - υποβάθμιση βασικών οικονομικών δεικτών σε μία γεωγραφική ενότητα ή έναν συγκεκριμένο οικονομικό κλάδο με πιθανό αποτέλεσμα την επιδείνωση των όρων αποπληρωμής των υποχρεώσεων των πιστούχων προς τον όμιλο

Ο Όμιλος αρχικά αξιολογεί προβαίνοντας σε έλεγχο απομείωσης (impairment test) κατά περίπτωση εάν υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις σημαντικού ύψους και κατά περίπτωση ή συνολικά, για αυτά που δεν αξιολογείται σε ατομικό επίπεδο το ύψος της απαίτησης ως σημαντικό. Εάν κατά τον έλεγχο απομείωσης για τις ατομικά εξεταζόμενες περιπτώσεις δεν προκύπτει αντικειμενική ένδειξη ζημίας, τότε οι απαιτήσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται σε ομάδες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και αξιολογούνται συλλογικά. Οι περιπτώσεις που αξιολογούνται σε ατομικό επίπεδο και προκύπτει ζημία απομείωσης δεν συμπεριλαμβάνονται στις συλλογικές αξιολογήσεις.

Εάν κατά τον έλεγχο απομείωσης προκύπτουν ή υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι υφίσταται ζημία από απομείωση της απαίτησης ή μίας ομάδας απαιτήσεων, τότε αυτή καταχωρείται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία εξετάστηκε.

Η ζημία από απομείωση προκύπτει ως διαφορά μεταξύ της λογιστικοποιημένης, κατά την εξέταση, απαίτησης με τις αναμενόμενες ταμειακές πληρωμές στις οποίες καταλήγει ο έλεγχος απομείωσης, προεξοφλημένες σε παρούσα αξία με βάση το πραγματικό επιτόκιο (effective interest rate).

Στην περίπτωση της συνολικής εξέτασης για απομείωση σε κατηγορίες δανείων και άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού αυτά κατηγοριοποιούνται με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου στον

οποίο εκτίθεται ο όμιλος. Τα χαρακτηριστικά αυτά (οικονομικά, ιστορικά, γεωγραφικά, κλαδικά) θέτονται ως βάση για τον υπολογισμό των μελλοντικών εισπράξεων σε σχέση με την αρχική συμβατική υποχρέωση των πιστούχων.

Τυχόν αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές, λόγω μεταβολής της συνολικής κατάστασης του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, ως κέρδος αν υφίστανται βελτίωση ή ζημία από απομείωση αν υφίσταται επιδείνωση.

2.12 Ασώματες ακινητοποιήσεις – Λογισμικό

Οι δαπάνες για αγορές και βελτιώσεις λογισμικών συστημάτων και προγραμμάτων, στο βαθμό που επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον Όμιλο, λογιστικοποιούνται στο κόστος κτήσης τους, ως άυλα πάγια στοιχεία ενεργητικού και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 χρόνια.

Οι δαπάνες συντήρησης του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

2.13 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία απεικονίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου στο κόστος κτήσης, μειωμένο με τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις. Το κόστος κτήσης προσαυξάνεται με τις δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων ή με τη βελτίωσή τους, υπό την προϋπόθεση ότι από αυτές θα προκύψουν οικονομικά οφέλη στο μέλλον. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα κατά τη χρήση πραγματοποίησής τους.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των λοιπών ενσώματων παγίων στοιχείων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο (straight line) κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία έχει προσδιοριστεί ως εξής:

Περιγραφή	Έτη
Κτίρια και εγκαταστάσεις	40 έως 50
Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός (Hardware)	3 έως 4
Μεταφορικά μέσα	5 έως 7
Λοιπός εξοπλισμός και έπιπλα	5 έως 7

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΠ (1 Ιανουαρίου 2004) ο Όμιλος αποτίμησε τα ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίρια της σε εύλογες αξίες, όπως αυτές προέκυψαν από μελέτες ανεξάρτητων εκτιμητών. Οι εύλογες αυτές αξίες αποτέλεσαν το κόστος μετάβασης (deemed cost) των συγκεκριμένων ακινήτων.

2.14 Επενδυτικά ακίνητα

Ο Όμιλος ταξινομεί τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίρια τα οποία διακρατεί για επενδυτικούς σκοπούς (είσπραξη μισθωμάτων ή ανατίμηση αξίας) ως επενδυτικά ακίνητα, τα οποία και απεικονίζει στο αναπόσβεστο κόστος τους, μειωμένο κατά το ποσό της τυχόν απαξίωσής τους. Τα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου αποσβένονται βάσει της σταθερής μεθόδου κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία έχει προσδιοριστεί σε 40 έως 50 χρόνια. Κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΠ (1 Ιανουαρίου 2004) ο Όμιλος αποτίμησε τα επενδυτικά του ακίνητα σε εύλογες αξίες, βάσει μελετών από ανεξάρτητους εκτιμητές. Οι εύλογες αυτές αξίες αποτέλεσαν το κόστος μετάβασης (deemed cost) των επενδυτικών ακινήτων.

2.15 Χρηματοδοτικές Μισθώσεις

(α) Εταιρεία Ομίλου ως μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων για τις οποίες ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας, ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της

μίσθωσης στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου, που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης σύμφωνα με τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις παγίων, για τις οποίες ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας παραμένουν στον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από τον Όμιλο για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά, σύμφωνα με τη διάρκεια της μίσθωσης.

(β) Εταιρεία Ομίλου ως εκμισθωτής

Όταν πάγια εκμισθώνονται με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των μισθωμάτων καταχωρείται ως απαίτηση. Η διαφορά μεταξύ του μικτού ποσού της απαίτησης και της παρούσας αξίας της απαίτησης καταχωρείται ως αναβαλλόμενο χρηματοοικονομικό έσοδο. Το έσοδο από την εκμίσθωση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, με την χρήση της μεθόδου της καθαρής επένδυσης, η οποία αντιπροσωπεύει μια σταθερή περιοδική απόδοση.

Πάγια που εκμισθώνονται με λειτουργικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στις ενσώματες ακινητοποιήσεις του ισολογισμού και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους σε βάση συνεπή με παρόμοιες ιδιόκτητες ενσώματες ακινητοποιήσεις. Το έσοδο του ενοικίου (καθαρό από τυχόν κίνητρα που δόθηκαν στους μισθωτές) αναγνωρίζεται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης.

2.16 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

α) Ασφαλιστικές προβλέψεις

Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις

Από τις εργασίες των ασφαλιστικών εταιρειών του ομίλου προκύπτουν υποχρεώσεις για εκκρεμείς ζημιές, πολλές από τις οποίες καθυστερούν να πληρωθούν, είτε λόγω της φύσης τους ή γιατί καταλήγουν στα Δικαστήρια. Η διαχείριση των ζημιών αυτών καθώς και η αποτίμηση των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών εταιρειών του ομίλου γίνεται από ειδικούς εκτιμητές με τη συνδρομή νομικών, όπου κρίνεται απαραίτητο. Το ύψος των υποχρεώσεων για αυτές τις αποζημιώσεις προσδιορίζεται ανά φάκελο, από τα παραστατικά που αφορούν την ίδια ζημιά αλλά και από οποιοδήποτε άλλο έξοδο μπορεί να προκύψει, όπως αμοιβές πραγματογνωμόνων, έξοδα δικηγόρων, έξοδα δικαστηρίων και τόκους υπερημερίας.

β) Αναγνώριση εσόδων

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδα αναλογικά με την περίοδο ασφάλισης (ασφαλίσεις ζωής βραχείας διάρκειας και ασφαλίσεις ζημιών). Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, το έσοδο αναγνωρίζονται κατά την έκδοση και τα αντίστοιχα έξοδα αναγνωρίζονται με την αναγνώριση των μαθηματικών προβλέψεων.

γ) Συμβόλαια αντασφάλισης

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτουν οι ασφαλιστικές εταιρείες του ομίλου προκειμένου να αποζημιωθούν για ζημιές συμβολαίων που εκδίδονται από αυτές, πληρούν τις προϋποθέσεις κατανομής τους ως ασφαλιστικά προϊόντα και ταξινομούνται ως συμβόλαια αντασφάλισης.

δ) Διαχωρισμός προϊόντων

Οι ασφαλιστικές εταιρείες του ομίλου εκδίδουν επενδυτικά συμβόλαια χωρίς καθορισμένους όρους σε ατομική βάση (unit linked), ή ομαδική βάση (Διαχείριση Ομαδικών Συνταξιοδοτικών Ταμείων Κεφαλαίων – DAF).

Η εύλογη αξία της υποχρέωσης ενός unit linked συμβολαίου, προσδιορίζεται από την τρέχουσα καθαρή τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία του περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με το σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

Η εύλογη αξία της υποχρέωσης ενός DAF συμβολαίου, προσδιορίζεται από τις εισφορές που έχουν καταβληθεί, μείον οποιεσδήποτε εξαγορές ή καταβολές λήξης, πλέον των εσόδων επενδύσεων που προκύπτουν, από το περιουσιακό στοιχείο που συνδέεται με την υποχρέωση στην έναρξη της αναφερόμενης περιόδου και από τις ταμειακές ροές κατά τη διάρκεια της αναφερόμενης περιόδου.

ε) Έλεγχος επάρκειας προβλέψεων

Διενεργούνται έλεγχοι σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 4, για να επιβεβαιωθεί η επάρκεια των υποχρεώσεων των συμβολαίων, μετά την αφαίρεση των σχετικών Μεταφερόμενων Εξόδων Πρόσκτησης (DAC). Για την διενέργεια των ελέγχων χρησιμοποιούνται οι τρέχουσες παραδοχές για τις μελλοντικές ταμειακές ροές, που απορρέουν από τα προϊόντα, για την αντιμετώπιση των ζημιών και των διαχειριστικών εξόδων. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας καμπύλες επιτοκίων, ως αυτές έχουν στο τέλος της οικονομικής περιόδου. Οποιαδήποτε ανεπάρκεια προκύψει χρεώνεται στο λογαριασμό εκμετάλλευσης αρχικώς μειώνοντας τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης και εν συνεχεία δημιουργώντας πρόβλεψη για ζημιά (απόθεμα κινδύνων σε ισχύ).

Τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης που αφαιρούνται, σαν αποτέλεσμα αυτού του ελέγχου, δεν μπορούν να επαναφερθούν στη συνέχεια.

2.17 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Για τους σκοπούς της Ενοποιημένης Κατάστασης Ταμειακών Ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αφορούν υπόλοιπα με ληκτότητα μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτηση τους και περιλαμβάνουν τα μετρητά (ταμείο), τα μη δεσμευμένα διαθέσιμα στην Τράπεζα της Ελλάδος, τα κρατικά και εξομοιούμενα προς αυτά αξιόγραφα, τις βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες και το εμπορικό χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων.

2.18 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος,
- β. είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης, και
- γ. το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

2.19 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος και τις μεταβολές που προκύπτουν από τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με την χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση χρησιμοποιείται το επιτόκιο των μακροπρόθεσμων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τις προσαρμογές με βάση τα ιστορικά δεδομένα και είναι πάνω ή κάτω από το περιθώριο του 10% της σωρευμένης υποχρέωσης, καταχωρούνται στα αποτελέσματα μέσα στον αναμενόμενο μέσο ασφαλιστικό χρόνο των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα. Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα, με εξαίρεση την περίπτωση που οι μεταβολές του προγράμματος εξαρτώνται από τον εναπομένοντα χρόνο υπηρεσίας των εργαζομένων. Στην περίπτωση αυτή το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται στα αποτελέσματα με την σταθερή μέθοδο μέσα στην περίοδο ωρίμανσης.

Στην σημείωση 35 περιγράφεται αναλυτικά το ισχύον ασφαλιστικό καθεστώς της Τράπεζας.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων, σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

2.20 Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενοι φόροι προσδιορίζονται με τη μέθοδο της πλήρους υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Οι αναβαλλόμενοι φόροι προσδιορίζονται βάσει των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν κατά την περίοδο όπου το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί οριστικά, σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που θεωρείται πιθανή η αναγνώριση τους από τις φορολογικές αρχές στο μέλλον και η ύπαρξη επαρκών μελλοντικών φορολογητέων κερδών για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς, που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν συμψηφίζονται και απεικονίζονται ξεχωριστά στον ενοποιημένο ισολογισμό του Ομίλου, ως στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, αντίστοιχα.

Ο φόρος εισοδήματος, με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, αναγνωρίζεται ως έξοδο στην τρέχουσα χρήση. Οι φορολογικές ζημιές, δημιουργούν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μόνο όταν είναι πιθανόν ότι τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάκτησή τους.

2.21 Ομολογιακά και λοιπά δάνεια

Τα ομολογιακά δάνεια και τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης του Ομίλου καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, η οποία είναι το καθαρό προϊόν της έκδοσης μετά την αφαίρεση των σχετικών και άμεσα σχετιζόμενων με την έκδοση εξόδων. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος τους (amortised cost) βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate). Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού, βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

2.22 Μετοχικό κεφάλαιο και ίδιες μετοχές

Τα άμεσα σχετιζόμενα με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του Ομίλου έξοδα, αφαιρούνται από το προϊόν της έκδοσης και μειώνουν ισόποσα τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου. Τα άμεσα έξοδα που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απορρόφηση άλλων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της εξαγοραζόμενης επιχείσεως.

Το κόστος κτήσεως ιδίων μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων εξόδων μετά από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου, έως ότου οι ίδιες μετοχές πουληθούν ή ακυρωθούν. Το κέρδος ή ζημιά από πώληση ιδίων μετοχών, μετά από την αφαίρεση των σχετικών εξόδων και φόρων, καταχωρείται απευθείας σε ειδικά αποθεματικά στα ίδια κεφάλαια.

2.23 Υπηρεσίες Θεματοφυλακής

Ο Όμιλος ενεργεί ως θεματοφύλακας για λογαριασμό φυσικών και νομικών προσώπων και φυλάσσει ή διαχειρίζεται περιουσιακά τους στοιχεία. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία και τα έσοδα που προκύπτουν από αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις, εφόσον δεν ανήκουν στον Όμιλο.

2.24 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται οι επιχειρήσεις για τις οποίες ο όμιλος ασκεί δεσπόζουσα επιρροή, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οικονομικώς εξαρτώμενα συγγενικά τους πρόσωπα και οι εταιρείες στις οποίες ασκούν δεσπόζουσα επιρροή. Ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής της δραστηριότητας..

2.25 Πληροφόρηση κατά τομέα δραστηριότητας

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει ως πρωτεύων τύπο παρουσίασης την πληροφόρηση κατά επιχειρηματικό τομέα. Με βάση την οργανωτική δομή και το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης οι κάτωθι επιχειρηματικοί τομείς έχουν επιλεγεί :

- Λιανική τραπεζική
- Χονδρική τραπεζική
- Ασφαλιστικές εργασίες και διαχείριση κεφαλαίων
- Επενδυτική Τραπεζική & Treasury
- Λοιπά

2.26 Συγκριτικά στοιχεία

Τα συγκριτικά μεγέθη που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου αναπροσαρμόζονται, όπου απαιτείται, για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση της τρέχουσας περιόδου.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι κύριες ασχολίες του Ομίλου σχετίζονται με τη χρήση χρηματοοικονομικών προϊόντων συμπεριλαμβανομένων και παραγώγων. Ο Όμιλος δέχεται καταθέσεις από πελάτες για διάφορες χρονικές περιόδους, προσφέροντας σταθερά και κυμαινόμενα επιτόκια. Επενδύοντας αυτά τα κεφάλαια, στοχεύει στην απόδοση πάνω από τα μέσα προσφερόμενα επιτόκια. Για την όσο μεγαλύτερη αύξηση αυτού του περιθωρίου, ο Όμιλος συγκεντρώνει βραχυπρόθεσμες καταθέσεις και προσφέρει υψηλότερα επιτόκια για μακροχρόνιες καταθέσεις, διατηρώντας παράλληλα την απαραίτητη ρευστότητα για την κάλυψη όλων των υποχρεώσεων που πιθανόν να προκύψουν.

Η Τράπεζα εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, κίνδυνο ταμειακών ροών και κίνδυνο εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων. Η διαχείριση κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στην αντιμετώπιση της αβεβαιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει την ελαχιστοποίηση από ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος (futures / forwards) και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου (swaps) με σκοπό να αντισταθμίσει την έκθεσή σε συγκεκριμένους κινδύνους.

Η διαχείριση κινδύνων, πλην του πιστωτικού, υλοποιείται από την κεντρική υπηρεσία διαχείρισης διαθεσίμων, η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένους κανόνες που έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση και το αρμόδιο όργανο διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO). Η διαχείριση πιστωτικού κινδύνου υλοποιείται από το Συμβούλιο Πιστωτικής Πολιτικής, το οποίο χαράσσει τη στρατηγική πιστωτικής πολιτικής και παρακολουθεί την υλοποίησή της. Η Διεύθυνση Παρακολούθησης και Διαχείρισης Κινδύνων προσδιορίζει, και εκτιμά τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε συνεργασία με τις υπηρεσίες που αντιμετωπίζουν αυτούς τους κινδύνους. Η Διοίκηση παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για την γενική διαχείριση του κινδύνου, καθώς και ειδικές οδηγίες για την διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων, όπως ο συναλλαγματικός κίνδυνος, ο κίνδυνος επιτοκίου και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών και κινδύνου μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και οι ταμειακές ροές του Ομίλου επηρεάζονται από τις μεταβολές στις τιμές των επιτοκίων. Ο Όμιλος σε μερικές περιπτώσεις, εκτίθεται σε δανεισμό με βάση μεταβλητά επιτόκια (κυμαινόμενα) και προβαίνει σε

συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου (IRS) ως αντιστάθμιση χρηματικών ροών μελλοντικών πληρωμών τόκων, τα οποία έχουν ως οικονομικό αποτέλεσμα την μετατροπή των δανείων από κυμαινόμενο επιτόκιο σε σταθερό επιτόκιο.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου επιτρέπουν στον Όμιλο να μετατρέψει τη μακροπρόθεσμη έκθεσή της από κυμαινόμενα επιτόκια σε σταθερά, τα οποία είναι χαμηλότερα από εκείνα στα οποία θα δανειζόταν Ο Όμιλος εάν αρχικά είχε συνάψει τα συγκεκριμένα δάνεια σε σταθερό επιτόκιο. Μέσω των IRS, ο Όμιλος συμφωνεί με τρίτες εταιρείες να ανταλλάξει, σε συγκεκριμένα διαστήματα, την διαφορά του σταθερού με το κυμαινόμενο επιτόκιο, που υπολογίζεται στο ποσό της αρχικής ονομαστικής αξίας του δανεισμού.

Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων προέρχεται κυρίως από τα μεσο-μακροπρόθεσμα δάνεια. Δάνεια με μεταβλητό επιτόκιο εκθέτουν την Τράπεζα σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Δάνεια με σταθερό επιτόκιο εκθέτουν τον Όμιλο σε κίνδυνο μεταβολής της εύλογης αξίας. Πολιτική του Ομίλου είναι να διατηρεί το σύνολο σχεδόν των δανείων της σε μεταβλητά επιτόκια.

3.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο κύριος στρατηγικός στόχος του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας είναι η αποτελεσματική διαχείριση των συνολικών κινδύνων που αναλαμβάνει, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποδοτική χρήση των κεφαλαίων σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου καθώς επίσης και με την ανάπτυξη επιχείρησης.

Σημαντική προτεραιότητα για τον Όμιλο είναι η ανάπτυξη των εσωτερικών εργαλείων εκτίμησης κινδύνου που προσδιορίζουν το επίπεδο κινδύνου που συνδέεται με τη δανειοληπτική ικανότητα των οφειλετών, βασισμένη στα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ανά τύπο έκθεσης σε κίνδυνο. Αυτή η προσπάθεια ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις του νέου εποπτικού πλαισίου του πυλώνα II (Βασιλεία II) για την κεφαλαιακή επάρκεια και με τους κανόνες της Credit Agricole S.A. (CAsa).

Η διαδικασία πιστωτικής έγκρισης υπόκειται σε μια λεπτομερή παρακολούθηση, αναθεώρηση και ανάλυση κινδύνου σε τακτική βάση σύμφωνα με τους κανόνες και τις πρακτικές της CAsa.

Όσον αφορά στη στρατηγική πιστωτικού κινδύνου ανά τύπο έκθεσης σε κίνδυνο, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Στρατηγική Κινδύνου για Μεγάλες Επιχειρήσεις

Αναφορικά με την αξιολόγηση του κινδύνου έναντι των επιχειρήσεων, η Εμπορική Τράπεζα έχει ενσωματώσει στην πιστωτική διαδικασία λήψης αποφάσεων το σύστημα «Anadefi», το μοντέλο πιστοληπτικής αξιολόγησης επιχειρήσεων του Ομίλου της CAsa.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί ως βασικό μοντέλο μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου έναντι των επιχειρήσεων, το μοντέλο 15βάθμιας κλίμακας του Ομίλου, που αξιολογεί τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του αντισυμβαλλόμενου και τον κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεών του που υπονοεί η κάθε βαθμίδα διαβάθμισης.

Το μοντέλο μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη διαχρονική ανάλυση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων. Η έγκαιρη χρονικά διάγνωση της τάσης για υποβάθμιση μίας ταξινόμησης μπορεί να αποτρέψει για τον Όμιλο πιθανές μελλοντικές ζημιές.

Η ύπαρξη ενός ποσοτικού συστήματος πιστοληπτικής αξιολόγησης θα δημιουργήσει μια βάση σύγκρισης πιστωτικού κινδύνου, θα επιτρέψει τη δυνατότητα σύνδεσης του κινδύνου με την τιμολόγηση, θα βοηθήσει στην πραγματοποίηση ακριβέστερων προβλέψεων, θα διευκολύνει την εκτίμηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων, όπως αυτές ορίζονται από τις εποπτικές αρχές και θα συμβάλει στη διαμόρφωση ακριβέστερης πιστωτικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Τα εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης πιστούχων επιτρέπουν στις Τράπεζες να ποσοτικοποιούν τον πιστωτικό κίνδυνο, μεταξύ άλλων με σκοπό τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, ο οποίος είναι καθοριστικός για την εκτίμηση των εποπτικών κεφαλαίων που απαιτούνται για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου.

Εκτός από το προαναφερθέν μοντέλο πιστοληπτικής αξιολόγησης των επιχειρήσεων, ο Όμιλος στοχεύοντας στην αποτελεσματική αξιολόγηση του κινδύνου συγκέντρωσης, έχει καθιερώσει όρια ανά κλάδο δραστηριότητας, τα οποία παρακολουθούνται διαρκώς και αναθεωρούνται σε ετήσια βάση.

Επιπρόσθετα, το χαρτοφυλάκιο μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων αναθεωρείται σε ετήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τόσο την άποψη της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων όσο και την άποψη της εκάστοτε επιχειρηματικής

Μονάδας, ενώ το ποσό, το είδος και η πολυπλοκότητα κάθε πιστοδοτικού ανοίγματος εγκρίνονται από τα διαφορετικά εγκριτικά κλιμάκια μέσω εξειδικευμένων εγκριτικών διαδικασιών.

Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος επιτυγχάνει ένα περισσότερο διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο με τη μικρότερη δυνατή συγκέντρωση σε συγκεκριμένα τμήματα αγοράς ή/και σε εύρος κινδύνου αθέτησης.

Στρατηγική Κινδύνου για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Όσον αφορά στο χαρτοφυλάκιο των ΜΜΕ, λόγω της αλλαγής της οργανωτικής δομής της Τράπεζας μέσω της ίδρυσης επιχειρηματικών κέντρων, η πολιτική ανάληψης κινδύνου έχει αναθεωρηθεί και αποτελείται μεταξύ άλλων από την ανάπτυξη συγκεκριμένων πιστοδοτικών οδηγιών και κανόνων, που αφορούν σε όλα τα χρηματοδοτικά ανοίγματα προς τις ΜΜΕ, με βάση τη διάθεση του Ομίλου για ανάληψη κινδύνου και τους κανόνες πιστωτικής πολιτικής, εξειδικευμένους κανόνες αναφορικά με συγκεκριμένους κλάδους δραστηριότητας και διαδικασία παρακολούθησης του χαρτοφυλακίου. Τα εργαλεία που εφαρμόζονται είναι το μοντέλο πιστοληπτικής αξιολόγησης επιχειρήσεων του Ομίλου της CAsa, «Anadefi», καθώς επίσης και ένα νέο εισηγητικό πιστοδοτήσεων με κύριο στόχο την ενσωμάτωση μιας εμπεριστατωμένης προσέγγισης και την κανονιστική συμμόρφωση.

Στρατηγική Κινδύνου για Μικρές Επιχειρήσεις και Ελεύθερους Επαγγελματίες

Όσον αφορά στα χρηματοδοτικά ανοίγματα σε Μικρές Επιχειρήσεις και Ελεύθερους Επαγγελματίες η εφαρμογή αυτοματοποιημένων εργαλείων ελέγχου, μέσω του ηλεκτρονικού εισηγητικού πιστοδοτήσεων, πιστοποιεί την εκπλήρωση συγκεκριμένων κανόνων πιστωτικής πολιτικής.

Κατά τη διάρκεια του 2008, η τράπεζα αποφάσισε να εφαρμόσει κεντροποιημένη εγκριτική διαδικασία για τη χορήγηση δανείων αυτής της κατηγορίας, μειώνοντας έτσι στο ελάχιστο την εγκριτική ισχύ των καταστημάτων. Το σύνολο των πιστωτικών αιτημάτων (συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσεων, των ρυθμίσεων κ.λπ.) αξιολογείται από το Κέντρο Πιστοδοτήσεων Λιανικής.

Αναφορικά με τα χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι Μικρών Επιχειρήσεων και Ελεύθερων Επαγγελματιών, η πιστωτική έγκριση είναι βασισμένη σε συγκεκριμένους κανόνες πιστωτικής πολιτικής. Ένα μέρος των εν λόγω ανοιγμάτων αξιολογείται πιστοληπτικά μέσω του συστήματος scoring, το οποίο έχει αναπτυχθεί από εξωτερικό συνεργάτη.

Στρατηγική Κινδύνων για Ιδιώτες

Καταναλωτική Πίστη

Η παροχή πιστοδότησης σε ιδιώτες πελάτες αποσκοπεί στην κάλυψη καταναλωτικών αναγκών, ενώ η λειτουργική αποπληρωμή της εξαρτάται από το διαθέσιμο ατομικό / οικογενειακό εισόδημα του πιστούχου.

Η δανειοδότηση ιδιωτών πελατών βασίζεται κυρίως στην εκπλήρωση γενικών κανόνων πιστωτικής πολιτικής, καθώς επίσης και στην πιστοληπτική αξιολόγηση μέσω σκοροκαρτών, που έχουν αναπτυχθεί από εξωτερικό συνεργάτη και είναι προσαρμοσμένες στην εμπειρία του Ομίλου.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων σε συνεργασία με την αντίστοιχη διεύθυνση της CAsa παρακολουθεί και ελέγχει σε τακτική βάση την απόδοση των συστημάτων scoring μέσω διαφόρων διαδικασιών ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης.

Στεγαστική Πίστη

Η Στεγαστική Πίστη (αγορά, κτίσιμο, αποπεράτωση, επέκταση, επισκευή κατοικίας, αγορά οικοπέδου με σκοπό την ανέγερση/οικοδόμηση κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης) βασίζεται στην εκπλήρωση συγκεκριμένων κανόνων πιστωτικής πολιτικής.

Η αξιολόγηση και έγκριση των πιστοδοτικών αιτημάτων στεγαστικής πίστης και καταναλωτικής πίστης με εξασφαλίσεις διενεργείται μέσω της Διεύθυνσης Κεντροποιημένων Λειτουργιών με την εφαρμογή κεντροποιημένης εγκριτικής διαδικασίας.

Συγκεκριμένα, η εν λόγω Διεύθυνση είναι αρμόδια για τη διενέργεια ελέγχων ως προς την εκπλήρωση των κανόνων πιστωτικής πολιτικής, την πληρότητα και ακρίβεια των υποστηρικτικών εγγράφων, και τον έλεγχο, ως προς την εγκυρότητα και την εμπορική αξία, των λαμβανόμενων εξασφαλίσεων (π.χ. πλήρης ιδιοκτησία κ.λπ.) σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2009, η διαδικασία αξιολόγησης του κινδύνου των αιτημάτων στεγαστικής πίστης θα ενισχυθεί περαιτέρω μέσω της εφαρμογής συστήματος scoring, το οποίο έχει αναπτυχθεί από εξωτερικό συνεργάτη και είναι προσαρμοσμένη στην εμπειρία της Τράπεζας.

Στις παρακάτω αναλύσεις τα μεγέθη της χρήσης 2007, έχουν αναμορφωθεί για να είναι συγκρίσιμα με εκείνα της χρήσης 2008.

3.2.1 Απομείωση και Σχηματισμός Προβλέψεων

Ο πιο κάτω πίνακας απεικονίζει τα ποσοστά του Ομίλου σχετικά με τα δάνεια και προκαταβολές και τη σχετική πρόβλεψη απομείωσης για την κάθε εσωτερική εκτιμώμενη πιστωτική κατηγορία του Ομίλου:

	2008		2007	
	Δάνεια & Απαιτήσεις (%)	Πρόβλεψη Απομείωσης Αξίας (%)	Δάνεια & Απαιτήσεις (%)	Πρόβλεψη Απομείωσης Αξίας (%)
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	88,5	1,2	89,7	0,4
Ειδικής αναφοράς	2,1	6,7	0,7	15,5
Επισφαλή	9,4	42,7	9,6	47,1
Σύνολο	100	5,2	100	5,0

3.2.2 Μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου πριν τον υπολογισμό των εξασφαλίσεων και άλλων μέτρων πιστωτικής προστασίας

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου την 31/12/2008 και 31/12/2007, χωρίς να συνυπολογίζονται τα καλύμματα ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας. Για τα εντός ισολογισμού στοιχεία, τα πιστωτικά ανοίγματα είναι βασισμένα στη λογιστική τους αξία όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό.

	Μέγιστη Έκθεση	
	2008	2007
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων Ισολογισμού:		
Κρατικά αξιόγραφα	27.192	31.395
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.092.861	2.548.842
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών – Ομόλογα	601.615	1.383.288
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	67.451	21.520
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες:		
Δάνεια σε ιδιώτες:		
Πιστωτικές κάρτες	405.780	439.252
Καταναλωτικά δάνεια	2.262.450	2.365.614
Στεγαστικά δάνεια	8.007.606	7.028.857
Δάνεια προς επιχειρήσεις:		
Μεγάλες επιχειρήσεις	6.545.054	3.957.825
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5.913.416	6.040.298
Ανακυκλούμενο Easy Business	489.344	543.523
Λοιπές Απαιτήσεις	86.173	
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση – Ομόλογα	1.584.745	1.569.165
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διακρατούμενων μέχρι την λήξη	57.311	71.754
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	166.783	182.770
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων εκτός Ισολογισμού:		
Εγγυητικές επιστολές	2.232.602	1.883.345
Σύνολο	30.540.383	28.067.448

3.2.3 Δάνεια και Απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι προκαταβολές σε πελάτες και οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων συνοψίζονται ως εξής:

	2008		2007	
	Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Χωρίς καθυστέρηση και χωρίς απομείωση αξίας	17.098.133	2.092.861	14.619.301	2.548.842
Σε καθυστέρηση, χωρίς απομείωση αξίας	5.009.895	-	3.989.954	-
Με απομείωση αξίας	2.897.894	-	1.987.505	-
Σύνολο - Προ Προβλέψεων	25.005.922	2.092.861	20.596.760	2.548.842
Μείον: προβλέψεις για απομείωση αξίας	1.296.099	-	1.019.685	-
Σύνολο – Μετά Προβλέψεων	23.709.823	2.092.861	19.577.075	2.548.842

(α) Δάνεια και απαιτήσεις χωρίς καθυστέρηση και χωρίς απομείωση αξίας, βάση κατηγορίας πιστωτικής διαβάθμισης.

31 Δεκεμβρίου 2008

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές απαιτήσεις	Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	265.843	1.768.055	5.831.983	5.511.132	3.108.344	269.166	86.174	16.840.697	2.092.861
Ειδικής αναφοράς	4.806	-	278	106.299	77.529	-	-	188.913	-
Επισημασμένη	60	3.601	58.334	263	6.266	-	-	68.523	-
Σύνολο	270.708	1.771.656	5.890.596	5.617.694	3.192.139	269.166	86.174	17.098.133	2.092.861

31 Δεκεμβρίου 2007

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές απαιτήσεις	Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	267.934	1.686.889	6.093.758	2.766.372	3.204.171	298.741	120.035	14.437.900	2.548.842
Ειδικής αναφοράς	-	-	1.222	33.394	38.754	-	-	73.370	-
Επισημασμένη	-	8.260	82.180	14.180	3.411	-	-	108.030	-
Σύνολο	267.934	1.695.149	6.177.160	2.813.946	3.246.336	298.741	120.035	14.619.301	2.548.842

(β) Δάνεια και απαιτήσεις σε καθυστέρηση, χωρίς απομείωση αξίας

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες σε καθυστέρηση χωρίς απομείωση αξίας ανά βαθμό καθυστέρησης:

31 Δεκεμβρίου 2008

	Δάνεια προς Ιδιώτες			
	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	70.877	225.438	721.968	1.018.283
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	23.715	123.148	377.457	524.319
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	4.655	17.918	142.795	165.368
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	3.032	1.928	20.115	25.075
Σύνολο	102.279	368.432	1.262.334	1.733.045

	Δάνεια προς επιχειρήσεις			
	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Σύνολο
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	803.896	1.955.471	138.677	2.898.045
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	61.738	227.777	44.770	334.284
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	893	6.512	6.960	14.365
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	12.223	17.933	-	30.156
Σύνολο	878.750	2.207.693	190.407	3.276.850

31 Δεκεμβρίου 2007

	Δάνεια προς Ιδιώτες			
	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	68.869	206.795	685.306	960.970
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	9.667	93.956	294.291	397.914
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	891	8.313	86.293	95.498
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	-	2	2.125	2.127
Σύνολο	79.427	309.066	1.068.015	1.456.509

	Δάνεια προς επιχειρήσεις			
	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Σύνολο
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	619.759	1.437.870	145.300	2.202.928
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	189.610	104.423	29.482	323.515
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	723	2.045	4.058	6.827
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	-	175	-	175
Σύνολο	810.092	1.544.513	178.840	2.533.445

(γ) Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις σε ατομική αξιολόγηση

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την ανάλυση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά κατηγορία πελατών:

31 Δεκεμβρίου 2008	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Μεγάλες Επιχ/σεις	Μικρομεσαίες Επιχ/σεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Απομειωμένα δάνεια σε ατομική αξιολόγηση	85.138	599.268	1.067.740	238.403	792.290	99.433	15.623	2.897.895
	85.138	599.268	1.067.740	238.403	792.290	99.433	15.623	2.897.895
Με καθυστέρηση λιγότερη των 90 ημερών	7.527	134.396	205.463	35.136	132.252	13.379	-	528.153
Πρόβλεψη απομείωσης	56.573	324.8266	237.367	188.705	403.344	69.662	15.622	1.296.099
31 Δεκεμβρίου 2007	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Μεγάλες Επιχ/σεις	Μικρομεσαίες Επιχ/σεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Απομειωμένα δάνεια σε ατομική αξιολόγηση	82.660	353.703	448.886	373.824	607.939	80.011	40.483	1.987.506
	82.660	353.703	448.886	373.824	607.939	80.011	40.483	1.987.506
Με καθυστέρηση λιγότερη των 90 ημερών	15.500	103.025	101.077	84.377	100.875	8.743	-	413.597
Πρόβλεψη απομείωσης	52.477	195.644	115.761	239.846	315.636	59.839	40.482	1.019.685

3.2.4 Πιστωτικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα

Ο πιο κάτω πίνακας απεικονίζει την ανάλυση των πιστωτικών τίτλων, τα έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα με εκτίμηση του συντελεστή τίτλου στις 31 Δεκεμβρίου 2008, βάση τις εκτιμήσεις από το Moody's.

	Κρατικά Αξιόγραφα	Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθεσίμων προς πώληση	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	Σύνολο
Aaa	-	-	4.328	-	4.328
Aa1 – Aa3	-	-	142.383	-	142.383
A1 – A3	-	-	757.083	-	757.083
Baa1 – Baa3	27.192	601.615	623.978	57.311	1.310.096
Ba1 – Ba3	-	-	56.973	-	56.973
Σύνολο	27.192	601.615	1.584.745	57.311	2.270.863

3.2.5 Συγκέντρωση κινδύνου χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

(α) Γεωγραφικοί Τομείς

Η γεωγραφική συγκέντρωση κατανέμει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο σε τομείς με βάση τη χώρα διαμονής των εμπλεκομένων. Η έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο, με γεωγραφικό τομέα στις 31 Δεκεμβρίου 2008 και 31 Δεκεμβρίου 2007, είναι κυρίως συγκεντρωμένος στην Ευρώπη.

(β) Τομείς Δραστηριότητας

31 Δεκεμβρίου 2008	Χρηματο- πιστωτικά ιδρύματα	Βιομηχανία /Διαχείριση ακινήτων	Κατασκευές /Διαχείριση ακινήτων	Εμπορικές εταιρίες	Δημόσιος τομέας	Λοιποί τομείς	Ιδιώτες	Σύνολο
Κρατικά αξιόγραφα	-	-	-	-	27.192	-	-	27.192
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.092.861	-	-	-	-	-	-	2.092.861
Χαρτ/κιο συναλ/γών – Ομόλογα	922	-	-	-	600.694	-	-	601.615
Παράγωγα χρημ/τικά μέσα – απαιτήσεις	67.451	-	-	-	-	-	-	67.451
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες:	591.546	1.481.205	1.490.269	6.768.100	233.897	1.983.075	11.161.731	23.709.823
Δάνεια σε ιδιώτες:	-	-	-	-	-	-	10.675.836	10.675.836
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	405.780	405.780
Καταναλωτικά δάνεια	-	-	-	-	-	-	2.262.450	2.262.450
Στεγαστικά δάνεια	-	-	-	-	-	-	8.007.606	8.007.606
Δάνεια προς επιχειρήσεις:	591.546	1.481.205	1.490.269	6.768.100	233.897	1.896.902	485.895	12.947.814
Μεγάλες επιχειρήσεις	588.799	896.716	761.957	3.485.579	192.258	619.745	-	6.545.054
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2.747	584.364	728.243	3.282.308	41.639	1.274.115	-	5.913.416
Ανακυκλούμενο Easy Business	-	125	69	213	-	3.042	485.895	489.344
Λοιπές απαιτήσεις	-	-	-	-	-	86.173	-	86.173
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθεσίμων προς πώληση – Ομόλογα	1.056.209	1.239	3.841	-	373.254	150.203	-	1.584.745
Χαρτ/κιο επενδ. διακρ/νων έως την λήξη	57.311	-	-	-	-	-	-	57.311
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	166.783	-	166.783
Σύνολο	3.866.299	1.482.444	1.494.110	6.768.100	1.235.037	2.300.061	11.161.731	28.307.782
31 Δεκεμβρίου 2007	4.386.877	1.020.842	800.215	5.006.782	1.712.004	2.541.902	10.938.136	26.406.758

3.3 Κίνδυνος Αγοράς

Ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς, οι οποίοι είναι κίνδυνοι που προέρχονται από την μεταβολή του fair value ενός χρηματοοικονομικού μεγέθους εξαιτίας των μεταβολών στις τιμές τις αγοράς. Οι κίνδυνοι αγοράς προέρχονται από ανοιχτές θέσεις σε επιτόκια, νομίσματα και προϊόντα κεφαλαίου, εκ των οποίων όλα εκτίθενται σε γενικές και συγκεκριμένες μεταβολές της αγοράς καθώς και σε αλλαγές στο επίπεδο μεταβλητότητας των αγοραίων επιτοκίων ή των τιμών όπως επιτόκια, πιστωτικά περιθώρια, συναλλαγματικές ισοτιμίες και τιμές κεφαλαίων. Ο Όμιλος διαχωρίζει τον κίνδυνο αγοράς σε trading και non-trading χαρτοφυλάκια. Οι κίνδυνοι αγοράς που προέρχονται από trading και non-trading δραστηριότητες, είναι συγκεντρωμένοι στο Treasury. Οι τακτικές αναφορές υποβάλλονται προς την ανώτατη διοίκηση καθώς και προς τους επικεφαλής των σχετικών επιχειρησιακών μονάδων. Το trading χαρτοφυλάκιο συμπεριλαμβάνει θέσεις που αφορούν αγοραίες συναλλαγές στις οποίες ο Όμιλος ενεργεί σαν κύριο μέρος με τους πελάτες ή με την αγορά. Το non-trading χαρτοφυλάκιο αποτελείται από διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις.

Σαν μέρος της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς, ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας αναλαμβάνει διάφορες στρατηγικές αντιστάθμισης των κινδύνων. Επίσης ο Όμιλος εισέρχεται στα επιτοκιακά swaps προκειμένου να καλύψει τον επιτοκιακό κίνδυνο που σχετίζεται με τις σταθερού επιτοκίου μακροχρόνιες χρεωστικές securities. Οι κύριες τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την μέτρηση και τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς παρουσιάζονται στην συνέχεια.

α) Value at risk

Ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας εφαρμόζει την μεθοδολογία 'value at risk' (VAR) στο trading και στο non-trading χαρτοφυλάκιο, προκειμένου να υπολογίσει τον κίνδυνο αγοράς των θέσεων της και τις μέγιστες αναμενόμενες ζημιές, βασιζόμενη πάνω σε έναν αριθμό υποθέσεων σχετικά με διάφορες αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς. Η επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού θέτει όρια στο μέγεθος του κινδύνου ο οποίος μπορεί να είναι ανεκτός από την Εμπορική Τράπεζα, ξεχωριστά για trading και non-trading, και τα οποία παρακολουθούνται σε ημερήσια βάση. Η μέθοδος VAR είναι μια στατιστικής βάσης υπολογισμός της δυνητικής ζημιάς στο τρέχον χαρτοφυλάκιο προερχόμενη από αντίθετες κινήσεις της αγοράς. Εκφράζει το 'μέγιστο' ποσό που ο Όμιλος δύναται να χάσει, αλλά μόνο όσον αφορά ένα συγκεκριμένο επίπεδο εμπιστοσύνης (99%). Υπάρχει έτσι μια συγκεκριμένη στατιστική πιθανότητα (1%) ότι η πραγματική ζημιά δύναται να είναι μεγαλύτερη από τον υπολογισμό του VAR. Το μοντέλο του VAR υποθέτει μια συγκεκριμένη 'περίοδο αναμονής' μέχρι να κλείσουν οι θέσεις (1 μέρα). Επίσης υποθέτει πως οι αγοραίες κινήσεις που γίνονται πέραν της περιόδου αναμονής θα ακολουθήσουν ένα παρόμοιο υπόδειγμα με αυτές που έγιναν πέραν της περιόδου της μιας ημέρας στο παρελθόν. Η εκτίμηση του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας σχετικά με παρελθοντικές κινήσεις της αγοράς βασίζεται σε δεδομένα του τελευταίου ενός έτους. Ο Όμιλος εφαρμόζει αυτές τις ιστορικές αλλαγές σε επιτόκια, τιμές, δείκτες, κτλ. άμεσα πάνω στις τρέχουσες θέσεις της – μια μέθοδος γνωστή ως ιστορική προσομοίωση. Τα πραγματικά αποτελέσματα παρακολουθούνται τακτικά προκειμένου να ελεγχθεί η εγκυρότητα των υποθέσεων και των παραμέτρων/ παραγόντων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του VAR. Η χρησιμοποίηση αυτής της προσέγγισης δεν αποτρέπει την πραγματοποίηση ζημιών εκτός αυτών των ορίων σε περίπτωση που λάβουν χώρα πιο σημαντικές κινήσεις στην αγορά. Καθώς το VAR αποτελεί ένα ολοκληρωμένο κομμάτι του ελέγχου του κινδύνου αγοράς του Ομίλου, η επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού καθορίζει τα όρια του VAR ετησίως για όλες τις trading και non-trading δραστηριότητες.

Ο επανέλεγχος των αποτελεσμάτων του VAR για τα εμπορικά χαρτοφυλάκια, συνεχώς παρακολουθεί την ποιότητα του μοντέλου VAR. Όλες οι εξαιρέσεις που προκύπτουν και κάθε ασυνήθιστα έσοδα στην προσοδοφόρο μεριά της διανομής του VAR ερευνούνται και όλα τα αποτελέσματα του επανελέγχου αναφέρονται στην επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού. Να σημειωθεί ότι από το 2006, το μοντέλο VaR έχει την πιστοποίηση της Τράπεζας της Ελλάδος.

β) Stress tests

Τα Stress tests παρέχουν μια ένδειξη του δυνητικού μεγέθους των ζημιών που μπορεί να προκύψουν υπό ακραίες συνθήκες. Τα stress tests περιλαμβάνουν: stress tests για τους παράγοντες κινδύνου, στα οποία οι ακραίες κινήσεις εφαρμόζονται σε κάθε κατηγορία κινδύνου; Και επίσης ad hoc stress testing. Τα αποτελέσματα των stress tests παρακολουθούνται από την ανώτατη διοίκηση και παρουσιάζονται στην επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού.

Σύνοψη του Var για το 2008 και το 2007:

(α) VaR Εμπορικού Χαρτοφυλακίου και μη Εμπορικού Χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία κινδύνου

	01/01- 31/12/2008			01/01- 31/12/2007		
	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό
Συναλλαγματικός κίνδυνος	79	139	-	28	140	1
Επιτοκιακός κίνδυνος	1.276	1.884	785	548	1.672	292
Κίνδυνος μετοχών	682	1.285	455	1264	1.746	633
Σύνολο VAR	1.640	2.160	1.078	1.382	2.447	822

(β) VaR Εμπορικού Χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία κινδύνου

	01/01- 31/12/2008			01/01- 31/12/2007		
	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό
Συναλλαγματικός κίνδυνος	39	117	-	28	140	1
Επιτοκιακός κίνδυνος	1.227	1.815	608	482	1.659	275
Κίνδυνος μετοχών	190	995	-	787	996	527
Σύνολο VAR	1.293	1.828	609	931	1.767	602

(γ) VaR μη Εμπορικού Χαρτοφυλακίου ανα κατηγορία κινδύνου

	01/01- 31/12/2008			01/01- 31/12/2007		
	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό
Συναλλαγματικός κίνδυνος	19	207	-	-	-	-
Επιτοκιακός κίνδυνος	438	1.340	126	122	414	14
Κίνδυνος μετοχών	538	747	293	586	1.055	224
Σύνολο VAR	657	1.397	347	615	1.067	227

3.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος που προκύπτει από αναντιστοιχία στις περιόδους λήξης μεταξύ στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Ο κίνδυνος ρευστότητας αναφέρεται στην ενδεχόμενη αδυναμία του Ομίλου να εκπληρώσει τις μελλοντικές υποχρεώσεις της που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά μέσα ή συναλλαγές.

Ο Όμιλος μετρά τον κίνδυνο ρευστότητας και τον ελέγχει μέσα από μία αναπτυγμένη δομή διαχείρισης, ελέγχων. Ο Όμιλος συμμορφώνεται με τους κανονισμούς για δείκτες ρευστότητας των αρμοδίων ελεγκτικών αρχών, καθώς και τη θέσπιση εσωτερικών ορίων ρευστότητας.

Ο Όμιλος ελέγχει και διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας μέσα από τη χρήση και τον έλεγχο των ακόλουθων:

(α) Υπόλοιπο στο Λογαριασμό Κατωτάτων Αποθεματικών, όπως καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

(β) Δείκτες ρευστότητας που καθορίζονται τόσο από την εποπτική αρχή (Τράπεζα της Ελλάδος) όσο και από ενδοεταιρικούς κανόνες.

Οι εργασίες του Ομίλου στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τους κανονισμούς ρευστότητας, που καθορίζονται, τόσο από την Τράπεζα της Ελλάδος, όσο και από τις τοπικές κανονιστικές αρχές στο εξωτερικό.

Οι ακόλουθοι πίνακες κινδύνου ρευστότητας που αναλύουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου στις ανάλογες περιόδους βασίζονται στην υπόλοιπη διάρκειά τους από την ημερομηνία του ισολογισμού μέχρι τη λήξη τους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2008

	Μέχρι 1 μήνα	1-3 μήνες	3- 12 μήνες	1-5 χρόνια	Πάνω από 5 χρόνια	Μη καθορισμένης διάρκειας	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	605.248	-	-	-	-	290.127	895.375
Κρατικά Αξιογράφα	15.703	-	11.489	-	-	-	27.192
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	1.906.646	10.459	7.930	86.816	68.690	12.319	2.092.861
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	2.684	10.290	386.683	199.986	9.136	3.478	612.258
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα – Απαιτήσεις	-	-	-	-	-	67.451	67.451
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	3.750.679	1.837.260	4.327.754	5.951.338	8.715.253	(872.460)	23.709.823
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	26.299	43.722	358.001	538.483	619.482	40.030	1.626.017
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι την λήξη	-	-	-	57.311	-	-	57.311
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	1.854	1.178	10.157	6.349	1.413	145.833	166.783
Σύνολο Χρημ/κών Στοιχείων Ενεργητικού	6.309.113	1.902.909	5.102.014	6.840.283	9.413.973	(313.222)	29.255.071

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	2.389.142	898.099	533.525	86.212	21.219	26.190	3.954.388
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα-Υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	133.580	133.580
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	11.352.804	3.206.028	3.584.403	93.857	-	127.345	18.364.436
Ομολογιακά Δάνεια	-	-	967.770	4.390.935	171.023	71	5.529.799
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	-	-	-	-	813.970	-	813.970
Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	73.253	-	76.143	332.414	-	-	481.810
Λοιπές Υποχρεώσεις	8.232	19.685	1.395	3.872	-	206.419	239.603
Σύνολο Χρημ/κών Στοιχείων Παθητικού	13.823.430	4.123.812	5.163.236	4.907.291	1.006.212	493.605	29.517.586

Καθαρή Θέση Χρημ/κών Στοιχείων Ισολογισμού (7.514.317) (2.220.903) (61.221) 1.932.992 8.407.761 (806.828) (262.515)

	Μέχρι 1 μήνα	1-3 μήνες	3- 12 μήνες	1-5 χρόνια	Πάνω από 5 χρόνια	Μη καθορισμένης διάρκειας	Σύνολο
Στις 31 Δεκεμβρίου 2007							
Σύνολο Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού	6.179.266	1.465.393	3.798.789	5.838.482	9.116.181	-	26.398.111
Σύνολο Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Παθητικού	15.589.278	2.958.906	3.185.697	3.104.549	1.268.365	-	26.106.795
Καθαρή θέση Χρημ/κών Στοιχείων Ισολογισμού	(9.410.012)	(1.493.513)	613.092	2.733.933	7.847.816	-	291.316

3.5 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές / χρηματιστήρια, όπως π.χ. παράγωγα, μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια, προσδιορίζεται από τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών, που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

3.6 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις λογιστικές και εύλογες αξίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα (στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις) που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες στον ισολογισμό του Ομίλου.

	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.092.861	2.548.842	2.092.861	2.548.842
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	23.709.823	19.577.075	23.416.829	19.576.741
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	57.311	71.754	54.518	71.818
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	3.954.388	3.453.481	3.954.388	3.453.481
Υποχρεώσεις προς πελάτες	18.364.436	18.127.003	18.364.436	18.127.212
Ομολογιακά Δάνεια	5.529.799	2.894.579	5.406.065	2.857.305
Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια	813.970	712.062	787.250	707.774

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές χρησιμοποιώντας κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων που αντιστοιχούν σε χρηματοοικονομικά μέσα με αντίστοιχο πιστωτικό κίνδυνο και διάρκεια. Η υπολογιζόμενη εύλογη αξία των ομολογιακών δανείων βασίζεται στην προεξόφληση χρηματοροών χρησιμοποιώντας επιτόκια διαπραπείζικης αγοράς ανάλογα και με την διάρκεια.

Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιπροσωπεύει την τιμή στην οποία μπορεί ένα στοιχείο ενεργητικού να πωληθεί ή μια υποχρέωση να εκκαθαριστεί μεταξύ ενήμερων αντισυμβαλλομένων μερών, πρόθυμων να ολοκληρώσουν την συναλλαγή σε εύλογη τιμή.

Η εύλογη αξία που αποτυπώνεται στον παραπάνω πίνακα αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται – μεταξύ άλλων – και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν/ ισχύουν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι παραπάνω υπολογισμοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

Πρακτικά και βασιζόμενοι στην αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας η συνολικά αξία των παραπάνω χρηματοοικονομικών μέσων δύναται να μην πραγματοποιηθεί με άμεση αγοραία συναλλαγή.

4. Σημαντικές Λογιστικές Εκτιμήσεις και Παραδοχές στην Εφαρμογή Λογιστικών Αρχών

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών του Ομίλου, η διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αξιολογούνται διαρκώς και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων αναμενόμενων μελλοντικών γεγονότων που, υπό τις παρούσες συνθήκες, αναμένεται να πραγματοποιηθούν.

(α) Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους

Ο Όμιλος εξετάζει διαρκώς το δανειακό χαρτοφυλάκιο του για να αξιολογήσει κατά πόσο έχει υποστεί απομείωση. Στον προσδιορισμό αν πρέπει να αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημία απομείωσης, ο Όμιλος, χρησιμοποιώντας τη κρίση του, εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν ενδείξεις που να καταδεικνύουν ότι υπάρχει προσδιορίσιμη μείωση στις αναμενόμενες ταμειακές ροές από ένα χαρτοφυλάκιο δανείων, πριν η μείωση μπορέσει να

συσχετιστεί με ένα συγκεκριμένο δάνειο του χαρτοφυλακίου. Τέτοια ένδειξη δυνατόν να περιλαμβάνει δεδομένα που παρατηρήθηκαν και υποδηλώνουν ότι υπήρξε αρνητική διαφοροποίηση στη δυνατότητα αποπληρωμής από την ομάδα των πιστούχων, ή στις εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες, που σχετίζονται με αθετήσεις υποχρεώσεων έναντι ομάδας περιουσιακών στοιχείων. Η διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις, που βασίζονται στην ιστορική εμπειρία ζημιών από περιουσιακά στοιχεία με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και παρόμοια αντικειμενική ένδειξη απομείωσης με αυτά του χαρτοφυλακίου, όταν προσδιορίζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές.

(β) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον καθορισμό της εύλογης αξίας, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό με απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποίησε τις μεθόδους αποτίμησης. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και ρυθμίζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσεις από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο του Ομίλου όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητικότητα και οι συσχετίσεις. Αλλαγές στις υποθέσεις σχετικά με αυτούς τους παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις.

(γ) Απομείωση μετοχικού χαρτοφυλακίου διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων

Ο Όμιλος προσδιορίζει ότι το μετοχικό χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων έχει υποστεί απομείωση όταν υπάρξει σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία των μετοχικών επενδύσεων κάτω από το κόστος κτήσης τους. Στον προσδιορισμό του τι αποτελεί σημαντική ή παρατεταμένη μείωση, η διοίκηση του Ομίλου χρησιμοποιεί την κρίση της. Κατά τη χρήση της κρίσης του, ο Όμιλος αξιολογεί, μεταξύ άλλων παραγόντων, την κανονική αυξομείωση της τιμής της μετοχής. Επιπροσθέτως, η απομείωση μπορεί να είναι απαραίτητη όταν υπάρχει ένδειξη χειροτέρευσης της οικονομικής κατάστασης του εκδότη, της επίδοσης του κλάδου και τομέα εργασιών, των λειτουργικών και χρηματοδοτικών ταμειακών ροών και αλλαγών στην τεχνολογία.

(δ) Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς

Αναλυτική αναφορά στις εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης αναφορικά με τις υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς γίνεται στην σημείωση 34.

(ε) Συγγενείς επιχειρήσεις

Αναλυτική αναφορά στις εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης αναφορικά με τις συγγενείς επιχειρήσεις γίνεται στην σημείωση 25.

(στ) Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες και απαιτούνται εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί κατά τη διάρκεια της κανονικής ροής των εργασιών, για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός φόρου είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα φορολογικά ελεγκτικά θέματα, βάσει εκτιμήσεων κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που αναγνωρίστηκαν αρχικά, οι διαφορές θα επηρεάσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις, την περίοδο κατά την οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

5. Πληροφόρηση κατά Κλάδο Δραστηριότητας

<u>Από 1/1 έως 31/12/2008</u>	Όμιλος	Λιανική Τραπεζική	Χονδρική Τραπεζική	Ασφαλιστικές Εργασίες & Διαχείριση Κεφαλαίων	Επενδυτική Τραπεζική & Treasury	Λοιπά μη Ενσωματωμένα Στοιχεία
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	648.681	576.004	108.660	2.535	(39.067)	549
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	127.548	98.230	24.347	8.336	9.511	(12.876)
Καθαρά Έσοδα Ασφαλιστικών Εργασιών	5.434	-	-	5.434	-	-
Λοιπά Έσοδα	(24.975)	9.686	138	(145)	(41.410)	6.756
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	756.688	683.920	133.145	16.160	(70.966)	(5.571)
Δαπάνες Προσωπικού	(435.842)	(350.861)	(27.165)	(3.659)	(12.770)	(41.387)
Απομειώσεις Αξίας Δανείων και Προκ/λών	(473.669)	(287.759)	(185.910)	-	-	-
Λοιπές Προβλέψεις	(19.617)	(67)	-	-	-	(19.550)
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	(230.500)	(180.179)	(12.555)	(2.720)	(9.078)	(25.968)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	(1.159.628)	(818.866)	(225.630)	(6.379)	(21.848)	(86.905)
Έσοδα Συμμετοχών σε Συγγενείς Εταιρείες	6.745	-	-	-	6.745	-
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	(396.195)	(134.946)	(92.485)	9.781	(86.069)	(92.476)

<u>Από 1/1 έως 31/12/2007*</u>	Όμιλος	Λιανική Τραπεζική	Χονδρική Τραπεζική	Ασφαλιστικές Εργασίες & Διαχείριση Κεφαλαίων	Επενδυτική Τραπεζική & Treasury	Λοιπά μη Ενσωματωμένα Στοιχεία
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	750.984	610.114	101.923	2.516	34.275	2.155
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	154.130	116.154	21.823	1.095	15.058	-
Καθαρά Έσοδα Ασφαλιστικών Εργασιών	2.397	-	-	2.397	-	-
Λοιπά Έσοδα	32.439	2.672	3.324	(527)	7.899	19.070
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	939.950	728.941	127.070	5.482	57.232	21.225
Δαπάνες Προσωπικού	(434.175)	(345.639)	(27.914)	(4.376)	(12.225)	(44.022)
Απομειώσεις Αξίας Δανείων και Προκ/λών	(218.183)	(184.809)	(33.374)	-	-	-
Λοιπές Προβλέψεις	(15.431)	(56)	3	-	-	(15.378)
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	(226.245)	(178.847)	(15.689)	(1.928)	(9.837)	(19.943)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	(894.034)	(709.351)	(76.974)	(6.304)	(22.061)	(79.344)
Έσοδα Συμμετοχών σε Συγγενείς Εταιρείες	239	-	-	-	239	-
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	46.155	19.590	50.096	(822)	35.410	(58.118)

*Τα κονδύλια του 2007 έχουν αναμορφωθεί για λόγους συγκρισιμότητας

Η Λιανική Τραπεζική περιλαμβάνει τα προϊόντα και υπηρεσίες που απευθύνονται σε ιδιώτες, ελεύθερους επαγγελματίες, μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Η Χονδρική Τραπεζική αφορά τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις καθώς και τον τομέα της ναυτιλίας.

Οι Ασφαλιστικές Εργασίες και η Διαχείριση Κεφαλαίων περιλαμβάνουν τα προϊόντα διαχείρισης χαρτοφυλακίου πελατών της εταιρείας «Asset Management ΑΕΔΑΚ» καθώς και τα ασφαλιστικά προϊόντα που παρέχονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες του Ομίλου.

Η Επενδυτική Τραπεζική και το Treasury περιλαμβάνει χρηματιστηριακές εργασίες, συμβουλευτικές και διαμεσολαβητικές εργασίες για θέματα σχετικά με την κεφαλαιαγορά καθώς και τις δραστηριότητες του Dealing room της Τράπεζας.

Στα λοιπά μη ενσωματωμένα στοιχεία εντάσσονται οι δραστηριότητες του Ομίλου που δεν είναι χρηματοοικονομικού ή ασφαλιστικού χαρακτήρα καθώς και οι λοιπές διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες της Τράπεζας.

6. Καθαρά Έσοδα από Τόκους	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Έσοδα από τόκους		
Ταμειακά και βραχυπρόθεσμα κεφάλαια	131.366	85.052
Ομόλογα/ ΕΓΕΔ	324.887	200.319
Δάνεια και χορηγήσεις	1.215.599	1.110.079
	1.671.852	1.395.450
Έξοδα από τόκους		
Τράπεζες και πελάτες	(718.053)	(477.016)
Ομολογιακά δάνεια	(226.974)	(96.209)
Χρεόγραφα και συμφωνίες επαναγοράς (repos)	(17.206)	(15.393)
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	(17.018)	(19.679)
Λοιπά δανειακά κεφάλαια	(43.920)	(36.169)
	(1.023.171)	(644.466)
Καθαρά έσοδα από τόκους	648.681	750.984

7. Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Έσοδα προμηθειών		
Χορηγήσεις	23.245	33.382
Κίνηση κεφαλαίων	7.433	7.270
Εγγυητικές επιστολές	13.493	13.285
Πιστωτικές κάρτες	26.323	28.148
Εισαγωγές – εξαγωγές	5.621	6.256
Αμοιβαία κεφάλαια	2.195	3.506
Λοιπά δικαιώματα και προμήθειες	69.441	71.393
	147.751	163.240
Έξοδα προμηθειών		
Προμήθειες πιστωτικών καρτών	(5.435)	(6.396)
Ληφθείσες Εγγυήσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων	(12.875)	-
Λοιπά δικαιώματα	(1.893)	(2.714)
	(20.203)	(9.110)
Καθαρά έσοδα προμηθειών	127.548	154.130

8. Έσοδα από Μερίσματα	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο	556	1.827
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση	6.645	-
Σύνολο εσόδων από μερίσματα	7.201	1.827

9. Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Καθαρό κέρδος από πράξεις και αποτίμηση συναλλάγματος	8.552	3.034
Καθαρό κέρδος / (ζημιά) πώλησης και αποτίμησης ομολογιών	(11.349)	(22.240)
Καθαρό κέρδος / (ζημιά) πώλησης και αποτίμησης μετοχών & άλλων τίτλων μεταβλ. απόδ.	(5.586)	3.279
Καθαρό κέρδος/ (ζημιά) πώλησης και αποτίμησης παραγώγων	(39.336)	6.353
Καθαρό κέρδος / (ζημιά) πώλησης και αποτίμησης αμοιβαίων κεφαλαίων	(404)	281
Κέρδος/ (ζημιά) από πώληση απαιτήσεων	150	(709)
Σύνολο αποτελεσμάτων χρηματοοικονομικών πράξεων	(47.973)	(10.002)

10. Κέρδη μείον Ζημιές Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Καθαρό κέρδος/ (ζημιά) πώλησης ομολογιών	(10.122)	115
Καθαρό κέρδος πώλησης μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης	1.397	11.680
Καθαρό κέρδος/ ζημιά από πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων	2.729	946
Καθαρό κέρδος πώλησης συμμετοχών	3.192	7.105
Σύνολο αποτελεσμάτων επενδυτικών χρεογράφων	(2.804)	19.846

11. Καθαρά Έσοδα από Ασφαλιστικές Εργασίες	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Καθαρά ασφάλιστρα και δικαιώματα κλάδου ζωής	19.148	21.566
Καθαρά ασφάλιστρα και δικαιώματα κλάδου ζημιών	286	-
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες	19.434	21.566
Αποζημιώσεις κλάδου ζωής (εξαιρουμένων DAF & Unit Linked)	(7.647)	(2.053)
Αποζημιώσεις Κλάδου ζημιών	(24)	-
Μεταβολή αποθεμάτων εκκρεμών αποζημιώσεων	(78)	(121)
Μεταβολή μαθηματικών προβλέψεων	(6.238)	(16.995)
Προμήθειες και λοιπά άμεσα έξοδα παραγωγής	(13)	-
Έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες	(14.000)	(19.169)
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες	5.434	2.397

12. Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Ενοίκια κτιρίων	910	878
Εισπράξεις αποσβεσμένων απαιτήσεων	1.703	4.673
Κέρδη / (Ζημιές) από εκποίηση παγίων	(200)	5.449
Πωλήσεις Ελληνικής Βιομηχανίας Σάκκων	4.955	4.928
Έσοδα Λειτουργικών Μισθώσεων	7.331	2.394
Λοιπά	3.902	2.446
Σύνολο λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης	18.601	20.768

	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
13. Δαπάνες Προσωπικού		
Μισθοί και Ημερομίσθια	(293.530)	(293.140)
Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης (κύριας και επικουρικής)	(91.669)	(86.314)
Λοιπές Παροχές	(50.643)	(54.721)
Σύνολο δαπανών προσωπικού	(435.842)	(434.175)

Το απασχολούμενο προσωπικό του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2008 αποτελείται από 6.899 άτομα έναντι 6.747 ατόμων στις 31 Δεκεμβρίου 2007.

	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
14. Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα		
Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων	(27.915)	(28.296)
Παροχές Τρίτων	(50.612)	(51.905)
Ασφάλιστρα	(2.192)	(2.572)
Φόροι – Τέλη	(21.803)	(19.683)
Διάφορα Έξοδα	(95.550)	(90.436)
Σύνολο λοιπών λειτουργικών εξόδων	(198.072)	(192.892)

	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
15. Φόρος Εισοδήματος		
Φόρος τρέχουσας χρήσης	(33.089)	(30.529)
Αναβαλλόμενη φορολογία (Σημ.39)	(62.627)	9.600
Σύνολο φόρου εισοδήματος	(95.716)	(20.929)

	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
16. Κέρδη ανά Μετοχή		
Κέρδη / (Ζημιές) αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας (σε €χιλ.)	(491.754)	73.370
Μέσος αριθμός μετοχών (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών)	132.391.468	132.391.468
Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή (σε €)	(3,7144)	0,5542

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με βάση τα κέρδη μετά φόρων αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας και το μέσο αριθμό των κοινών μετοχών που βρισκόταν σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή της η Εμπορική Τράπεζα και οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου στη διάρκεια της περιόδου.

Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται προσαρμόζοντας των μέσο αριθμό των κοινών μετοχών κατά την διάρκεια της περιόδου και το αποτέλεσμα που αναλογεί στους μετόχους της Τράπεζας για δυνητικώς εκδοθείσες κοινές μετοχές. Η Τράπεζα δεν είχε μετοχές αυτής της κατηγορίας.

17. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	31/12/2008	31/12/2007
Ταμείο	299.776	260.941
Καταθέσεις σε Κεντρική Τράπεζα εκτός υποχρεωτικών καταθέσεων για σκοπούς ρευστότητας	82.091	455.257
Επιταγές εισπρακτέες – Γραφείο συμψηφισμού Κεντρικής Τράπεζας	12.338	2.850
Περιλαμβ. στα μετρητά και στα ταμειακά ισοδύναμα (Σημ. 42)	394.205	719.048
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρική Τράπεζα	500.287	205.309
Δεδουλευμένοι Τόκοι	883	1.261
Σύνολο ταμείου και διαθεσίμων στην κεντρική τράπεζα	895.375	925.618

Οι υποχρεωτικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα αφορούν τις καταθέσεις, τις οποίες η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί να τηρούν όλα τα πιστωτικά ιδρύματα και που αντιστοιχούν στο 2% (κατόπιν απαλλαγής αρχικού ποσού € 100 χιλ.) των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους. Επίσης, η Τράπεζα τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τρεχούμενο λογαριασμό με σκοπό την διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών μέσω του συστήματος Target (Trans European – Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer System). Το σύστημα TARGET2 αντικατέστησε από τις 19 Μαΐου 2008 τα υπάρχοντα συστήματα HERMES και TARGET και διακανονίζει πληρωμές σε Ευρώ σε συνεχή χρόνο μέσω της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

18. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	31/12/2008	31/12/2007
Επιταγές εισπρακτέες	10.500	7.261
Καταθέσεις όψεως	218.705	172.152
Τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	1.570.804	1.987.527
Λοιπές απαιτήσεις	53.764	52.991
Περιλαμβάνονται στα μετρητά και ταμειακά ισοδύναμα (Σημ.42)	1.853.773	2.219.931
Τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες μη συμπ/νων στα ταμειακά ισοδύναμα	211.270	305.100
Δάνεια και χορηγήσεις σε άλλες τράπεζες	27.818	23.811
Σύνολο απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.092.861	2.548.842

19. Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	31/12/2008	31/12/2007
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου συμπ/νων στα ταμειακά ισοδύναμα (Σημ. 42)	-	18.751
Ομόλογα εκδόσεως λοιπών κρατών (Σημ. 42)	-	432
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μη συμπ/νων στα ταμειακά ισοδύναμα	600.694	1.037.054
Ομόλογα λοιπών εκδοτών	921	327.051
Μετοχές εισηγμένες	7	28.922
Μετοχές μη εισηγμένες	99	1.346
Αμοιβαία Κεφάλαια	10.537	13.280
Σύνολο χαρτοφυλακίου συναλλαγών	612.258	1.426.836

20. Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

	31/12/2008			31/12/2007		
(1) Παράγωγα διακρατούμενα στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	Εύλογη αξία			Εύλογη αξία		
	Συμβόλαιο/ Ονομ. αξία	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Συμβόλαιο/ Ονομ. αξία	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις
α) Παράγωγα συναλλάγματος						
Προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος (Currency Forwards)	602.188	1.396	1.611	469.513	1.684	946
Ανταλλαγές συναλλάγματος (Currency Swaps).	983.415	15.375	8.319	3.476	-	20
Δικαιώματα Προαίρεσης (currency options)	97.908	4.594	4.594	-	-	-
Σύνολο		21.365	14.524		1.684	966
β) Παράγωγα επιτοκίων						
Ανταλλαγές επιτοκίων (Interest rate swaps)	3.422.061	45.800	63.890	2.343.180	16.315	19.893
Δικαιώματα Προαίρεσης (Caps & Floors)	156.047	266	310	58.127	642	771
Σύνολο		46.066	64.200		16.957	20.664
γ) Παράγωγα επί Δεικτών (index options)		-	-			
Εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα επί δεικτών (OTC index options)		-	-	2.516	119	83
Σύνολο		-	-		119	83
δ) Παράγωγα επί ομολόγων (Bond Futures)						
Προθεσμιακά συμβόλαια ομολόγων (Exchange traded bondfutures)	67.100	-	432	244.931	2.760	-
		-	432		2.760	-
Σύνολο παραγώγων διακρατούμενων στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών		67.431	79.156		21.520	21.713
(2) Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση						
Παράγωγα επιτοκίων						
Ανταλλαγές επιτοκίων (Interest rate swaps)	1.346.300	20	54.424		-	-
Σύνολο παραγώγων διακρατούμενων για αντιστάθμιση		20	54.424		-	-
Σύνολο παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων		67.451	133.580		21.520	21.713

21. Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	31/12/2008	31/12/2007*
Δάνεια σε φυσικά πρόσωπα		
Πιστωτικές κάρτες	462.353	439.252
Δάνεια καθορισμένης διάρκειας (περιλαμβάνει και καταναλωτικά)	2.587.276	2.365.614
Στεγαστικά	8.244.973	7.028.857
	11.294.602	9.833.723
Δάνεια σε νομικά πρόσωπα		
Μεγάλες Επιχειρήσεις	6.647.524	3.957.825
Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	6.319.809	6.040.298
Επαγγελματίες (Easy Business)	556.844	543.523
	13.524.177	10.541.646
Λοιπές Απαιτήσεις	101.796	160.519
Δεδουλευμένοι Τόκοι Δανείων σε Πελάτες	85.347	60.872
Σύνολο δανείων και προκαταβολών σε πελάτες	25.005.922	20.596.760
Μείον: Προβλέψεις για ζημιές απομείωσης δανείων και προκαταβολών	1.296.099	1.019.685
	23.709.823	19.577.075
Κυμαινόμενο Επιτόκιο	17.565.193	14.975.443
Σταθερό Επιτόκιο	7.355.382	5.560.445
Σύνολο	24.920.575	20.535.888

*Τα ποσά της προηγούμενης χρήσης έχουν αναμορφωθεί για λόγους συγκρισιμότητας

Προβλέψεις για ζημιές απομείωσης δανείων και προκαταβολών	31/12/2008	31/12/2007
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.019.685	1.149.540
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(12.375)
Μεταφορά από Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	13.720	-
Μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική και μεθόδου ενοποίησης	-	(100)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης & διαγραφές δανείων	(213.051)	(322.549)
Πρόβλεψη για απομείωσης δανείων και προκαταβολών (προ ανακτήσεων)	485.244	218.271
Μεταφορά σε «Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις»	(9.500)	-
Μεταφορά σε «Λοιπές Προβλέψεις»	-	(13.102)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.296.099	1.019.685

Η πρόβλεψη για απομειώσεις δανείων και προκαταβολών της τρέχουσας χρήσης, που εμφανίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων περιλαμβάνει και εισπράξεις από αποσβεσμένες απαιτήσεις ύψους € 11.575 χιλ. (€ 1.432 χιλ. για την χρήση 2007).

Η συμφωνία του λογαριασμού απομείωσης δανείων και προκαταβολών κατ' είδος έχει ως εξής :

Δάνεια προς ιδιώτες

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	76.020	191.085	104.830	371.935
Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	(12.475)	-	(12.475)
Απομείωση δανείων και προκαταβολών	16.827	92.363	15.365	124.555
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης & διαγραφές δανείων	(40.370)	(75.329)	(4.434)	(120.133)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	52.477	195.644	115.761	363.882

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	52.477	195.644	115.761	363.882
Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	13.720	-	13.720
Απομείωση δανείων και προκαταβολών	26.355	146.757	121.677	294.789
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως & διαγραφές δανείων	(22.259)	(31.295)	(71)	(53.625)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	56.573	324.826	237.367	618.766

Δάνεια προς επιχειρήσεις

	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές απαιτήσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	261.606	425.414	33.505	57.080	777.605
Απομείωση δανείων και προκαταβολών	9.648	46.375	37.693	-	93.716
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης & διαγραφές δανείων	(31.408)	(156.153)	(11.359)	(3.496)	(202.416)
Μεταφορά προβλέψεων σε λοιπές προβλέψεις παθητικού	-	-	-	(13.102)	(13.102)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	239.846	315.636	59.839	40.482	655.803

	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές απαιτήσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	239.846	315.636	59.839	40.482	655.803
Απομείωση δανείων και προκαταβολών	26.733	141.108	20.810	1.804	190.455
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης & διαγραφές δανείων	(68.374)	(53.400)	(10.987)	(26.665)	(159.426)
Μεταφορά απομείωσης σε «Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις»	(9.500)	-	-	-	(9.500)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	188.705	403.344	69.662	15.621	677.332

22. Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση

	31/12/2008	31/12/2007
Έντοκα γραμμάτια λοιπών κρατών	1.206	5.798
Ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου	395.093	402.013
Ομόλογα λοιπών εκδοτών	1.188.446	1.161.354
Μετοχές εισηγμένες	3.268	3.036
Μετοχές μη εισηγμένες	9.901	10.377
Μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων	28.103	29.723
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων διαθεσίμων προς πώληση	1.626.017	1.612.301

Σύμφωνα με την τροποποίηση του ΔΛΠ 39 «Αναμόρφωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού», ο Όμιλος έχει αναμορφώσει εταιρικά ομόλογα ονομαστικής αξίας € 104 εκατ. από την γραμμή «Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών» στην γραμμή «Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων/Διαθέσιμων προς πώληση». Η τροποποίηση αυτή έχει εφαρμογή από 1^{ης} Ιουλίου 2008.

Η διοίκηση της Τράπεζας εκτίμησε ότι η παρούσα κρίση ρευστότητας δικαιολογεί την εφαρμογή της τροποποίησης του ΔΛΠ 39.

Η εύλογη αξία της προαναφερθέντων εταιρικών ομολόγων κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2008 υπολογίστηκε σε € 65,8 εκατ. Η ζημία από την αποτίμηση, για την περίοδο από 1η Ιουλίου 2008 έως 31 Δεκεμβρίου 2008, αναγνωρίστηκε απευθείας στην καθαρή θέση και ανέρχεται σε € 12,7 εκατ.

Για την περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2008 έως 30 Ιουνίου 2008, το κέρδος των € 0,2 εκατ. που προέκυψε από την αποτίμηση των παραπάνω ομολόγων αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα περιόδου και περιλαμβάνεται στο «Αποτέλεσμα Χρηματοοικονομικών Πράξεων».

Κατά τη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου του 2008, η Τράπεζα πούλησε εταιρικά ομόλογα ονομαστικής αξίας € 20 εκατ. Η πραγματοποιηθείσα ζημιά ανέρχεται στα € 9,2 εκατ. και περιλαμβάνεται στα «Κέρδη μείον ζημιές του επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

23. Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη Λήξη	31/12/2008	31/12/2007
Ομόλογα εκδόσεως λοιπών κρατών	-	418
Έντοκα Γραμμάτια λοιπών κρατών	-	3.098
Ομόλογα λοιπών εκδοτών	57.311	68.238
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	57.311	71.754

24. Συμμετοχές σε θυγατρικές Επιχειρήσεις

Οι πιο κάτω θυγατρικές εταιρείες ενοποιήθηκαν με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης:

Α/Α Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα σύστασης	Άμεση & Έμμεση Συμμετοχή (%)	
		31/12/2008	31/12/2007
1 EMPORIKI BANK-GERMANY GMBH .	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	100,00	100,00
2 EMPORIKI BANK-BULGARIA A.D.	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00	100,00
3 EMPORIKI BANK-ALBANIA S.A.	ΑΛΒΑΝΙΑ	100,00	100,00
4 ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING A.E.	ΕΛΛΑΔΑ	80,00	100,00
5 EMPORIKI BANK CYPRUS	ΚΥΠΡΟΣ	91,92	91,18
6 EMPORIKI VENTURE CAPITAL DEVELOPED MARKETS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	100,00	100,00
7 EMPORIKI VENTURE CAPITAL EMERGING MARKETS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	100,00	100,00
8 EMPORIKI GROUP FINANCE P.L.C.	Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	100,00	100,00
9 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	100,00
10 EMPORIKI BANK-ROMANIA S.A.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	99,41	98,48
11 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ASSET MANAGEMENT A.E.Δ.Α.Κ	ΕΛΛΑΔΑ	73,10	73,10
12 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	100,00
13 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΑΚΚΩΝ & ΕΙΔΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΎΛΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	58,71	58,71
14 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΚΜ. ΜΕΣΩΝ ΜΕΤΑΦ. ΚΑΙ ΠΡΑΚΤ/ΣΕΩΝ (Αναλογικά)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	50,00
15 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ (Αναλογικά)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	50,00
16 ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM Α.Ε. (Αναλογικά)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	50,00
17 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ε.Γ.Α. (Αναλογικά)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	50,00

Η EMPORIKI BANK CYPRUS L.T.D. κατά την διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2008, προέβη σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 2,6 εκατ. εκδίδοντας 1.550.976 νέες μετοχές. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας, η οποία κάλυψε εξολοκλήρου την αύξηση αυτή, αυξήθηκε κατά 0,74%.

Η EMPORIKI BANK-BULGARIA A.D. κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 2008 προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 10 εκατ., εκδίδοντας 19.558.300 νέες μετοχές. Την αύξηση αυτή κάλυψε πλήρως η Εμπορική Τράπεζα.

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM Α.Ε μετά την από 23.05.2008 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 18 εκατ., στην οποία συμμετείχε η Εμπορική Τράπεζα κατά το ποσοστό της, καταβάλλοντας ως εκ τούτου € 9 εκατ.

Η EMPORIKI BANK-ALBANIA S.A. κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2008 προέβη σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 11,5 εκατ., εκδίδοντας 14.161 νέες μετοχές. Την αύξηση αυτή κάλυψε πλήρως η Εμπορική Τράπεζα.

Η EMPORIKI BANK- ROMANIA S.A. κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2008 προέβη σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 33,6 εκατ.. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας, η οποία κάλυψε εξολοκλήρου την αύξηση αυτή, αυξήθηκε κατά 1% ενώ το ποσοστό του Ομίλου αυξήθηκε κατά 0,93% .

Την 10η Οκτωβρίου 2008, ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση 3.400.000 μετοχών της “ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ” από την “ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.” προς την εταιρία “CRÉDIT AGRICOLE LEASING S.A.” (ποσοστό συμμετοχής 20%) έναντι συνολικού τιμήματος € 11 εκατ. Στην σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ των δύο μερών, προβλέπεται ότι, εντός των επομένων δύο ετών από την ημερομηνία της μεταβίβασης του 20%, ήτοι μέχρι την 31.12.2010, υφίσταται δικαίωμα της “CRÉDIT AGRICOLE LEASING S.A.” είτε να αποκτήσει επιπλέον ποσοστό έως 30%, είτε να επαναπωλήσει προς την “ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.” το 20% που απέκτησε.

Η θυγατρική εταιρεία "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ε.Γ.Α." ενσωματώθηκε για πρώτη φορά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου της "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." λόγω έναρξης των δραστηριοτήτων της την 1η Ιανουαρίου 2008.

Οι θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες εξαιρέθηκαν της ολικής ενοποίησης, λόγω των πολύ περιορισμένων συνολικών μεγεθών τους και της ουσιαστικά μηδαμινής επίπτωσης στα μεγέθη του ομίλου, είναι οι εξής:

A/A Επωνυμία

- 1 ΕΜΠΟΡΙΚΗ MEDIA ΕΠΕ
- 2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ Α.Ε.
- 3 TOTAL CARE ΑΕ
- 4 PRESERVILLE ENTERPRISES LTD
- 5 ORMISTONE HOLDINGS LTD
- 6 DICAPRIO
- 7 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ – ΠΟΛ/ΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΜΤΕ (Μη κερδοσκοπική εταιρεία)
- 8 MR SNACK

25. Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις

Οι πιο κάτω συγγενείς εταιρείες ενοποιήθηκαν με την μέθοδο της καθαρής θέσης:

A/A Επωνυμία	Χώρα σύστασης	Άμεση & Έμμεση Συμμετοχή (%)	
		31/12/2008	31/12/2007
1 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	33,24	42,16
2 EULER HERMES EMPORIKI	ΕΛΛΑΔΑ	21,71	21,71

Την 26.05.2008 ολοκληρώθηκε η διαδικασία αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, με μερική κεφαλαιοποίηση των υποχρεώσεων, της εταιρείας «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.». Το τελικό ποσοστό συμμετοχής της Εμπορικής Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της ως άνω εταιρίας διαμορφώθηκε πλέον σε 33,24%.

Η συγγενής εταιρεία INCURIAM INVESTMENT LTD εξαιρέθηκε της ενοποίησης λόγω των πολύ περιορισμένων συνολικών μεγεθών της και της ουσιαστικά μηδαμινής επίπτωσης στα μεγέθη του Ομίλου.

26. Ασώματες Ακινήτοποιήσεις

1 Ιανουαρίου 2007

	Λογισμικό
Αξία κτήσης	79.101
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(64.801)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	14.300

12 μήνες- 31 Δεκεμβρίου 2007

Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	14.300
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.175)
Μεταβολή	5.397
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	(5.884)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	12.638

31 Δεκεμβρίου 2007

Αξία κτήσης	83.323
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(70.685)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	12.638

12 μήνες- 31 Δεκεμβρίου 2008

Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	12.638
Μεταβολή	6.208
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	(5.246)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	13.600

31 Δεκεμβρίου 2008

Αξία κτήσης	89.531
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(75.931)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο	13.600

27. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις

	Γήπεδα, Κτίρια, Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Λοιπά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2007			
Αξία κτήσης	306.313	246.084	552.397
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(10.396)	(174.752)	(185.148)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	295.917	71.332	367.249
12 μήνες- 31 Δεκεμβρίου 2007			
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	295.917	71.332	367.249
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(27.877)	(1.344)	(29.221)
Μεταβολή	4.655	20.654	25.309
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	(3.333)	(19.100)	(22.433)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	269.362	71.542	340.904
31 Δεκεμβρίου 2007			
Αξία κτήσης	283.091	265.394	548.485
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(13.729)	(193.852)	(207.581)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	269.362	71.542	340.904
12 μήνες- 31 Δεκεμβρίου 2008			
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	269.362	71.542	340.904
Μεταβολή	7.290	13.896	21.186
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	(3.928)	(18.382)	(22.310)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	272.724	67.056	339.780
31 Δεκεμβρίου 2008			
Αξία κτήσης	290.381	279.290	569.671
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(17.657)	(212.234)	(229.891)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο	272.724	67.056	339.780

28. Επενδυτικά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία

	Γήπεδα	Κτίρια, Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2007			
Αξία κτήσης	68.092	49.944	118.036
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	(8.299)	(8.299)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	68.092	41.645	109.737
12 μήνες- 31 Δεκεμβρίου 2007			
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	68.092	41.645	109.737
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(7.092)	(4.191)	(11.283)
Μεταβολή	4.435	3.881	8.316
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	-	(4.083)	(4.083)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	65.435	37.252	102.687
31 Δεκεμβρίου 2007			
Αξία κτήσης	65.435	49.634	115.069
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(12.382)	(12.382)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	65.435	37.252	102.687
12 μήνες- 31 Δεκεμβρίου 2008			
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	65.435	37.252	102.687
Απομείωση παγίων	(2.029)	-	(2.029)
Μεταβολή	(564)	9.565	9.001
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	-	(4.871)	(4.871)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	62.842	41.946	104.788
31 Δεκεμβρίου 2008			
Αξία κτήσης	62.842	59.199	122.041
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	(17.253)	(17.253)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο	62.842	41.946	104.788

29. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	31/12/2008	31/12/2007
Έξοδα επομένων χρήσεων	3.112	2.427
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	4.393	12.807
Λοιπά	159.278	167.536
Σύνολο	166.783	182.770

30. Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα

	31/12/2008	31/12/2007
Τοποθετήσεις από άλλες τράπεζες	3.927.206	3.401.461
Καταθέσεις όψεως	27.042	51.348
Λοιπές υποχρεώσεις	140	672
Σύνολο	3.954.388	3.453.481

31. Υποχρεώσεις προς Πελάτες

	31/12/2008	31/12/2007
Καταθέσεις Νομικών Προσώπων		
Καταθέσεις όψεως	1.310.639	1.796.304
Καταθέσεις προθεσμίας	1.915.342	1.396.308
	3.225.981	3.192.612
Καταθέσεις φυσικών προσώπων		
Τρεχούμενοι λογαριασμοί	485.357	501.014
Καταθέσεις προθεσμίας	8.750.824	7.685.816
Καταθέσεις ταμειοτηρίου	5.676.938	6.543.142
	14.913.119	14.729.972
Δεδουλευμένοι Τόκοι	121.964	92.761
Επιταγές και Εμβάσματα Πληρωτέα	103.372	111.658
Σύνολο υποχρεώσεων προς πελάτες	18.364.436	18.127.003
Σταθερού επιτοκίου	10.666.167	9.082.124
Κυμαινόμενου επιτοκίου	7.472.933	8.840.460
Σύνολο καταθέσεων	18.139.100	17.922.584

Στις καταθέσεις σταθερού επιτοκίου περιλαμβάνονται οι καταθέσεις προθεσμίας σε ευρώ και ξένο νόμισμα. Οι υπόλοιπες καταθέσεις θεωρήθηκαν κυμαινόμενου επιτοκίου.

32. Ομολογιακά Δάνεια

	31/12/2008	31/12/2007
Ομολογιακά δάνεια	5.497.412	2.880.678
Λοιποί πιστωτικοί τίτλοι	73	73
Δεδουλευμένοι Τόκοι	32.314	13.828
Σύνολο ομολογιακών δανείων	5.529.799	2.894.579

Στην παρούσα χρήση η Εμπορική Τράπεζα έχει αποπληρώσει, μέσω της εταιρίας ειδικού σκοπού Lithos Mortgage Financing Plc, ομολογίες με ενέχυρο μεταβιβασθέντα στεγαστικά δάνεια (mortgage backed securities) συνολικού ύψους € 78.958.061.

Ο Όμιλος Εμπορικής Τράπεζας το 2008 μέσω της Emporiki Group Finance Plc, εξέδωσε χρέος συνολικού ύψους € 2.890.000.000. Οι λήξεις και τα επιτόκια δανεισμού έχουν ως εξής :

	<u>Λήξη</u>	<u>Επιτόκιο</u>
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 300.000.000	08.04.2011	6m Euribor + 0,85%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 300.000.000	15.04.2010	3m Euribor + 0,69%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 200.000.000	30.06.2008 - 30.09.2008 01.10.2008 - 01.07.2009	6,05% 3m Euribor - 0,125%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 840.000.000	22.06.2011	3m Euribor + 0,75%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 250.000.000	09.09.2010	3m Euribor + 0,865%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 425.000.000	10.10.2012	3m Euribor + 1,39%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 75.000.000	10.10.2012	3m Euribor + 1,39%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 150.000.000	25.11.2013	3m Euribor + 1,79%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 300.000.000	26.11.2012	3m Euribor + 1,74%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 50.000.000	25.11.2010	3m Euribor + 1,60%

Η Τράπεζα την 31^η Δεκεμβρίου 2008, είχε στην κατοχή της ομολογίες της Emporiki Group Finance Plc και της Lithos Mortgage Financing Plc συνολικού ποσού € 233.053.514,70.

33. Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια

	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης (Subordinated notes)	339.006	337.064
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης προς την μητρική εταιρεία	300.000	200.000
Υποχρεώσεις υβριδικών κεφαλαίων προς την μητρική εταιρεία	170.000	170.000
Δεδουλευμένοι Τόκοι	4.964	4.998
Σύνολο	813.970	712.062

Το 2008 η Εμπορική Τράπεζα, μέσω της Emporiki Group Finance Plc, εξέδωσε δάνειο μειωμένης εξασφάλισης ύψους € 100.000.000 (επιτόκιο δανεισμού: 3m Euribor + 1,35%, λήξη: 30.06.2018).

Η Τράπεζα την 31^η Δεκεμβρίου 2008, είχε στην κατοχή της ομολογίες της Emporiki Group Finance Plc, της ανωτέρω κατηγορίας, συνολικού ποσού € 10.766.361.

34. Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς

Το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης των υπαλλήλων της Τράπεζας (ΤΕΑΠΕΤΕ) με το προΐσχυσαν του νόμου 3371/2005 καθεστώς, εθεωρείτο ταμείο ασφάλισης προκαθορισμένων παροχών. Όμως, με το νόμο αυτό, στις ευνοϊκότερες ρυθμίσεις του οποίου η Τράπεζα έχει ήδη υπαχθεί, το προσωπικό και οι συνταξιούχοι της οι οποίοι προσλήφθηκαν μέχρι την 31/12/2004, αντί του ΤΕΑΠΕΤΕ εντάχθηκαν πλέον στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ) και στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), που θεωρούνται ταμεία προκαθορισμένων εισφορών. Οι υπάλληλοι της Τράπεζας οι οποίοι προσλαμβάνονται από 1/1/2005 εντάσσονται υποχρεωτικά στο ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ.

Για τον καθορισμό του κόστους ένταξης των ασφαλισμένων στο ΤΕΑΠΕΤΕ στους ανωτέρω ασφαλιστικούς φορείς και στα πλαίσια της εφαρμογής του ανωτέρω νόμου, η Κυβέρνηση ανέθεσε την εκπόνηση ειδικής οικονομικής μελέτης σε ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία παροχής αναλογιστικών υπηρεσιών, η οποία ολοκληρώθηκε εντός του πρώτου τριμήνου του 2006 και έγινε αποδεκτή από την αρμόδια επιτροπή του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και κυρώθηκε με νόμο από την Βουλή (Ν.3455/2006). Βάσει της μελέτης αυτής η Τράπεζα θα καταβάλει συνολικά για τους

συνταξιούχους της ειδική εισφορά (εντόκως εντός δεκαετίας με επιτόκιο 3,53%) ύψους €786,3 εκατ. στους ασφαλιστικούς φορείς ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ και ΕΤΑΤ.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα με βάση τις ρυθμίσεις του νόμου θα καταβάλλει για τους ενεργούς ασφαλισμένους υπαλλήλους της, οι οποίοι προσλήφθηκαν πριν από την 31/12/2004, κατά τις επόμενες χρήσεις και μέχρι τη συνταξιοδότησή τους εργοδοτικές εισφορές, οι οποίες θα είναι αυξημένες σε σχέση με τις αντίστοιχες που προβλέπει η νομοθεσία του ΕΤΕΑΜ. Ο τρόπος καταβολής των αυξημένων εισφορών δεν καθορίστηκε από το νόμο, αλλά ρυθμίστηκε με την απόφαση ΙΚΑ-Φ-20203/19189//931/7.11.06. Η Τράπεζα προβαίνει στην εκταμίευση (έναντι του οφειλόμενου ποσού) των ποσών, που αντιστοιχούν στις δόσεις, όπως αυτά προσδιορίζονταν στην ανωτέρω οικονομική μελέτη. Στις 31.12.2008 το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οφειλών ανερχόταν σε € 481,8 εκατ..

Παρότι με την υπ' αρ. 8849/05 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών απορρίφθηκε η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που είχε καταθέσει ο Σύλλογος Εργαζομένων της Εμπορικής Τράπεζας, σημειώνεται ότι υπάρχει πιθανότητα περαιτέρω δικαστικών διενέξεων μεταξύ των εργαζομένων ή τρίτων και της Τράπεζας σχετικά με την υπαγωγή του προσωπικού της στις διατάξεις του νέου νόμου. Ήδη εκκρεμούν ορισμένες αγωγές (από νυν και τέως εργαζομένους της Τράπεζας) εκ των οποίων οι δύο πρώτες συζητήθηκαν στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών στις 14 Φεβρουαρίου 2007. Με την υπ' αριθμ. 116/2008 απόφασή του στις 18 Ιανουαρίου 2008, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών έκρινε αντισυνταγματικές τις ρυθμίσεις του Ν. 3455/2006 και άκυρη την καταγγελία των συμβάσεων που αφορούσαν το ΤΕΑΠΕΤΕ, στην οποία προέβη η Τράπεζα προς το Σύλλογο των εργαζομένων. Η παραπάνω απόφαση στην παρούσα φάση δεν είναι εκτελεστή ούτε επιφέρει άλλες άμεσες συνέπειες για την Εμπορική Τράπεζα. Η τελική έκβαση των σχετικών δικαστικών διενέξεων δεν είναι δυνατό να προσδιορισθεί στο παρόν στάδιο.

Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι οι προβλεπόμενες από τους Νόμους διαδικασίες θα συνεχιστούν χωρίς να επηρεάσουν τους στόχους, την αναπτυξιακή πορεία και τις σχέσεις μεταξύ των εργαζομένων και της Διοίκησης της Εμπορικής Τράπεζας.

35. Πρόβλεψη για Αποζημιώσεις Προσωπικού

	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Πρόβλεψη αποζημίωσης Ν. 2112/20	1.562	1.522
Προγράμματα καθορισμένων παροχών θυγατρικών εξωτερικού	3.411	5.044
Σύνολο πρόβλεψης για αποζημιώσεις προσωπικού	4.973	6.566

36. Ασφαλιστικές Προβλέψεις

	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Ασφαλιστικές και μαθηματικές προβλέψεις ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	386	-
Ασφαλιστικές και μαθηματικές προβλέψεις ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ	75.522	69.129
Σύνολο ασφαλιστικών προβλέψεων	75.908	69.129

37. Λοιπές Προβλέψεις

	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Προβλέψεις για φορολογικά θέματα	40.315	12.408
Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες	2.014	7.500
Προβλέψεις για δικαστικές αγωγές	49.969	37.781
Προβλέψεις για εκκρεμείς λογαριασμούς και λοιπές απαιτήσεις	52.158	45.700
Προβλέψεις για δοθείσες εγγυήσεις	19.777	19.777
Λοιπές προβλέψεις	<u>2.591</u>	<u>1.032</u>
Σύνολο λοιπών προβλέψεων	<u>166.824</u>	<u>124.198</u>

Η κίνηση των λοιπών προβλέψεων αναλύεται ως εξής:

	Φορολογικά Θέματα	Μη Ληφθείσες Άδειες	Δικαστικές Αγωγές	Εκκρεμείς Λογαριασμούς και Λοιπές Απαιτήσεις	Δοθείσες Εγγυήσεις	Λοιπές	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	12.700	9.195	50.564	15.700	-	2.080	90.239
Έξοδο χρήσης	9.853	2.555	(670)	16.900	19.777	30	48.445
Μη Συνεχιζόμ. Δραστηριότητες Μεταφορά από πρόβλεψη για ζημιές απομείωσης δανείων και προκαταβολών	-	-	(6.446)	-	-	(1.027)	(7.473)
	-	-	-	13.100	-	-	13.100
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(10.145)	(4.250)	(5.667)	-	-	(51)	(20.113)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	12.408	7.500	37.781	45.700	19.777	1.032	124.198
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	12.408	7.500	37.781	45.700	19.777	1.032	124.198
Έξοδο χρήσης	27.987	1.606	13.420	6.458	-	2.327	51.798
Συναλλαγματικές διαφορές	(32)	-	-	-	-	(86)	(118)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(48)	(7.092)	(1.232)	-	-	(682)	(9.054)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	40.315	2.014	49.969	52.158	19.777	2.591	166.824

38. Λοιπές Υποχρεώσεις

Μερίσματα πληρωτέα	435	974
Δεδουλευμένα έξοδα και Έσοδα επομένων χρήσεων	93.366	84.968
Λοιπά	<u>145.802</u>	<u>259.166</u>
Σύνολο	<u>239.603</u>	<u>345.108</u>

39. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις / Υποχρεώσεις

Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές βάσει της μεθόδου της πλήρους υποχρέωσης και του φορολογικού συντελεστή που αναμένεται να ισχύει κατά την περίοδο της οριστικής τακτοποίησης του στοιχείου.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από:

	31/12/2008	31/12/2007
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		
Διαγραφή άϋλων στοιχείων ενεργητικού	626	1.162
Απομείωση αξίας χορηγήσεων και απαιτήσεων	135.941	154.500
Πρόβλεψη κάλυψης δαπάνης υπαγωγής στην ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ	96.362	138.212
Αναγνώριση προμηθειών βάσει πραγματικού επιτοκίου	4.928	6.176
Απομείωση συμμετοχών σε εταιρίες υπό εκκαθάριση	5.600	7.000
Πρόβλεψη για δαπάνες προσωπικού	7.385	9.440
Λοιπές Προβλέψεις	17.951	14.041
Λοιπές προσωρινές φορολογικές διαφορές	3.966	3.891
	272.759	334.422
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		
Μειωμένοι συντελεστές απόσβεσης κτιρίων	4.598	4.779
Χρηματοοικονομικές μισθώσεις	1.856	2.171
Λοιπές προσωρινές φορολογικές διαφορές	4.407	2.947
	10.861	9.897
Μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική και μεθόδου ενοποίησης	-	(166)
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	261.898	324.359

Η (χρέωση)/πίστωση της αναβαλλόμενης φορολογίας στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αναλύεται στις ακόλουθες προσωρινές διαφορές:

	31/12/2008	31/12/2007
Αναβαλλόμενος φόρος (Αποτελέσματα περιόδου)		
Μεταβολή άϋλων στοιχείων ενεργητικού	(505)	(705)
Απομείωση αξίας χορηγήσεων και απαιτήσεων	113.786	32.817
Αναγνώριση προμηθειών βάσει πραγματικού επιτοκίου	(415)	(208)
Πρόβλεψη για δαπάνες προσωπικού	(351)	(2.667)
Μειωμένοι συντελεστές απόσβεσης κτιρίων	(883)	(1.182)
Απομείωση συμμετοχών σε εταιρίες υπό εκκαθάριση	3.088	-
Χρηματοοικονομικές μισθώσεις	315	(265)
Πρόβλεψη κάλυψης δαπάνης υπαγωγής στην ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ	(17.759)	(17.288)
Λοιπές Προβλέψεις	5.310	(706)
Λοιπές προσωρινές φορολογικές διαφορές	(1.387)	(341)
Αλλαγή φορολογικών συντελεστών	(83.826)	-
Επαναξιολόγηση ανακτησιμότητας	(80.000)	-
	(62.627)	9.455
Μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική και μεθόδου ενοποίησης	-	145
	(62.627)	9.600

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν 2238/1994) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν. 3697 /2008, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος 25% για τις ανώνυμες εταιρείες μειώνεται ετησίως κατά μία μονάδα για διαχειριστικές χρήσεις που αρχίζουν από την 1.1.2010, στο 20% για διαχειριστικές χρήσεις που αρχίζουν από την 1.1.2014 και μετά.

Η διοίκηση της Τράπεζας με βάση την αρχή της «σύνεσης» (prudence), λαμβάνοντας υπόψη το παραπάνω γεγονός και εκτιμώντας ότι η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα ανακτηθεί μετά την μεταβατική περίοδο που ορίζει ο νόμος αναπροσάρμοσε την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, μειώνοντας την κατά € 84 εκατ. Η αναπροσαρμογή αυτή επηρέασε τα αποτελέσματα χρήσης 2008.

Επιπλέον, η διοίκηση της Τράπεζας εξετάζοντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία της Τράπεζας και την επίπτωση των τρεχουσών συνθηκών στις αγορές, αποφάσισε να υιοθετήσει πολιτική πρόβλεψης προσαρμοσμένης στις επιδεινούμενες συνθήκες της αγοράς και αναπροσάρμοσε, την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση μειώνοντας την κατά το ποσό των € 80 εκατ.

40. Ενδεχόμενες και Ανειλημμένες Υποχρεώσεις

α) Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου, στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας για τις οποίες ο Όμιλος έχει σχηματίσει πρόβλεψη σε βάρος των αποτελεσμάτων της χρήσης του 2008. Σύμφωνα με την γνωμάτευση της Διεύθυνσης Νομικών Συμβούλων, η οριστική διευθέτηση των εκκρεμών απαιτήσεων και δικαστικών αγωγών δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση ή λειτουργία του Ομίλου.

β) Φορολογικά θέματα

Οι εταιρείες του Ομίλου έχουν ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και το έτος που εμφανίζεται ακολούθως στον πίνακα :

A/A	Επωνυμία Εταιρείας	Έτος
1	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	2006
2	EMPORIKI BANK-GERMANY GMBH .	2002
3	EMPORIKI BANK-BULGARIA A.D.	2002
4	EMPORIKI BANK-ALBANIA S.A.	2002
5	ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING A.E.	2000
6	EMPORIKI BANK CYPRUS	2002
7	EMPORIKI VENTURE CAPITAL DEVELOPED MARKETS LTD	2005
8	EMPORIKI VENTURE CAPITAL EMERGING MARKETS LTD	2005
9	EMPORIKI GROUP FINANCE P.L.C.	2005
10	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Α.Ε.	2006
11	EMPORIKI BANK-ROMANIA S.A.	2002
12	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ASSET MANAGEMENT Α.Ε.Δ.Α.Κ	2005
13	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	2004
14	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΑΚΚΩΝ & ΕΙΔΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΎΛΗΣ	2006
15	ΕΜΠΟΡΙΚΗ. ΕΚΜ. ΜΕΣΩΝ ΜΕΤΑΦ. ΚΑΙ ΠΡΑΚΤ/ΣΕΩΝ	2005
16	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ	2005
17	ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM Α.Ε	2004
18	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ε.Γ.Α.	*_

*Οι εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά από την ημερομηνία ίδρυσής της.

γ) Κεφαλαιακές δεσμεύσεις

	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Εγγυητικές επιστολές	2.232.602	1.883.345
Ενδεχόμενη υποχρέωση από παροχή πιστωτικών ορίων	<u>17.004.042</u>	<u>13.541.794</u>
	<u>19.236.644</u>	<u>15.425.139</u>

Η θυγατρική εταιρεία «Εμπορική Credicom» παρείχε χρηματοδότηση τόσο στην θυγατρική της «Εμπορική Rent» όσο και στην «Antena» ύψους € 80 εκατ. και € 20,5 εκατ. αντίστοιχα, για τις οποίες η Τράπεζα εγγυάται πλήρως τις υποχρεώσεις που εκάστοτε απορρέουν από αυτά τα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

δ) Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

Τα δεσμευμένα στοιχεία του ενεργητικού την 31 Δεκεμβρίου 2008 ανέρχονται σε € 1.627.690 (€1.401.873 την 31 Δεκεμβρίου 2007) και αφορούν Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και ομόλογα λοιπών εκδοτών, που έχουν δεσμευθεί από την Τράπεζα Ελλάδος για την διευκόλυνση των συναλλαγών μέσω TARGET, από την Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών Επί Παραγώγων για περιθώριο ασφάλειας (margin) και από πιστωτικό ίδρυμα του εξωτερικού για σκοπούς άντλησης κεφαλαίων και τιτλοποίησης απαιτήσεων στεγαστικών δανείων.

Επιπρόσθετα, ομόλογα ονομαστικής αξίας € 297.558 έχουν εκχωρηθεί στα πλαίσια συναλλαγών πώλησης με συμφωνία επαναγοράς (Repos) με άλλο πιστωτικό ίδρυμα.

41. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας τόσο στις 31 Δεκεμβρίου 2008 όσο και στις 31 Δεκεμβρίου 2007, ανέρχεται σε € 728.153.074 διαιρούμενο σε 132.391.468 μετοχές, ονομαστικής αξίας 5,5 € έκαστη.

42. Μετρητά και Ταμειακά Ισοδύναμα

Για τους σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και ταμειακά ισοδύναμα αποτελούνται από τους ακόλουθους λογαριασμούς, οι οποίοι έχουν διάρκεια μικρότερη από 3 μήνες από την ημερομηνία αγοράς.

	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα (Σημ. 17)	395.087	719.048
Κρατικά αξιόγραφα	26.735	21.977
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων (Σημ. 18)	1.853.773	2.219.931
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (Σημ. 19)	-	19.183
Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	<u>14.659</u>
Σύνολο μετρητών και ταμειακών ισοδυνάμων	<u>2.275.595</u>	<u>2.994.798</u>

43. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι μεγαλύτεροι μέτοχοι της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008 ήταν ο όμιλος της Credit Agricole και ασφαλιστικοί οργανισμοί με ποσοστά 77,56% και 8,11% αντίστοιχα. Το υπόλοιπο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου είναι ευρέως διατεθειμένο στο επενδυτικό κοινό.

α) Συναλλαγές και υπόλοιπα με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και Μέλη Εκτελεστικής Επιτροπής

	<u>01/01- 31/12/2008</u>	<u>01/01- 31/12/2007</u>
Αμοιβές Μελών Διοικητικού Συμβουλίου και μελών εκτελεστικής επιτροπής*	4.798	3.830
	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Καταθέσεις	2.262	764
Χορηγήσεις	159	158
	<u>2.421</u>	<u>922</u>

* Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ανέρχονται σε € 390 χιλ. για το 2008 και σε € 412 χιλ. για το 2007.

Τα υπόλοιπα των καταθέσεων και χορηγήσεων αφορούν τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οικονομικώς εξαρτώμενα συγγενικά τους πρόσωπα και τις εταιρείες στις οποίες ασκούν δεσπόζουσα επιρροή.

β) Συναλλαγές και υπόλοιπα με συγγενείς εταιρίες

	<u>31/12/2008</u>	<u>31/12/2007</u>
Ενεργητικό		
- Δάνεια και Προκαταβολές σε πελάτες	42.154	55.179
Παθητικό		
- Υποχρεώσεις προς πελάτες	5.338	4.639
	<u>01/01 - 31/12/2008</u>	<u>01/01- 31/12/2007</u>
Έσοδα		
- Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	2.499	2.364
Έξοδα		
- Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	132	65

Συναλλαγές και υπόλοιπα με εταιρίες ομίλου της Credit Agricole

	31/12/2008	31/12/2007
Ενεργητικό		
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	1.873.556	2.054.126
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα - Απαιτήσεις	1.405	1.459
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	-	6.750
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	7.154	7.225
	1.882.115	2.069.560

Παθητικό		
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	2.288.664	1.716.558
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα - Υποχρεώσεις	96.733	2.524
Ομολογιακά Δάνεια	4.790.000	-
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	470.000	370.000
Λοιπές Υποχρεώσεις	31.106	5.120
	7.676.503	2.094.202

	01/01 - 31/12/2008	01/01 - 31/12/2007
Έσοδα		
Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	38	1.743
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα	89.809	51.459
	89.847	53.202

Έξοδα		
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έξοδα	295.814	53.373
Έξοδα Προμηθειών	53	1.247
Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	44.878	-
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	13.849	3.989
	354.594	58.609

Συνοψίζοντας οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν ως εξής :

	01/01 - 31/12/2008	01/01 - 31/12/2007
Έσοδα	92.346	55.566
Έξοδα	354.726	58.674
Συναλλαγές & αμοιβές διευθ/κών στελεχών και μελών της διοίκησης	4.798	3.830
	451.870	118.070

	31/12/2008	31/12/2007
Απαιτήσεις	1.924.269	2.124.739
Υποχρεώσεις	7.681.841	2.098.841
Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	159	158
Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη μέλη της διοίκησης	2.262	764
	9.608.531	4.224.502

44. Στοιχεία Ισολογισμού - Μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων

Οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις της εταιρείας «EMPORIKI BANK GERMANY GmbH» έχουν παρουσιαστεί στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2007 ως στοιχεία Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων βάσει της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας την 08.02.2007 να διακόψει την λειτουργία της. Στις αρχές του 2008 η Διοίκηση πήρε την απόφαση να συνεχίσει μέρος των δραστηριοτήτων ως υποκατάστημα και έχει δεσμευθεί να αγοράσει το τυχόν εναπομείναν χαρτοφυλάκιο της υπό εκκαθάριση θυγατρικής «EMPORIKI BANK GERMANY GmbH».

	EMPORIKI BANK - GERMANY	
	31 ^η Δεκεμβρίου 2008	31 ^η Δεκεμβρίου 2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	-	3.395
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	-	11.264
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	-	100.787
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	-	196
Σύνολο Ενεργητικού– Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	115.642
 ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	-	83.207
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	-	12.640
Λοιπές Προβλέψεις	-	628
Λοιπές Υποχρεώσεις	-	639
Σύνολο Υποχρεώσεων– Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	97.114

45. Αποτελέσματα - Μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων

	01/01- 31/12/2008	01/01- 31/12/2007
Αποτελέσματα Φοίνιξ Metrolife Εμπορική	-	(8.598)
Κέρδος πώλησης Φοίνιξ Metrolife Εμπορική	-	56.307
Σύνολο	-	47.709

	01/01-31/12/2008	01/01-31/12/2007
	ΦΟΙΝΙΞ M/L ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΦΟΙΝΙΞ M/L ΕΜΠΟΡΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	-	6.234
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	-	(399)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	-	5.835
Έσοδα προμηθειών	-	-
Έξοδα προμηθειών	-	(220)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	-	(220)
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες	-	64.730
Έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες	-	(57.248)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	-	7.482
Έσοδα από μερίσματα	-	393
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	-	(2.485)
Κέρδη μείον ζημιές επενδυτικού χαρτοφυλακίου	-	-
Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως	-	897
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	-	11.902
Δαπάνες προσωπικού	-	(13.546)
Αποσβέσεις	-	(726)
Απομείωση αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων	-	-
Λοιπές Προβλέψεις	-	(256)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	-	(5.972)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	-	(20.500)
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ)		(8.598)
Φόροι περιόδου	-	-
ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	(8.598)
Κέρδη / (ζημιές) αναλογούντα :		
Στους Μετόχους της Τράπεζας	-	(7.724)
Στους τρίτους	-	(874)
Βασικά Κέρδη ανά μετοχή - Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων (σε ευρώ)	-	(0,0584)

46. Κεφαλαιακή Επάρκεια

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας υπολογίζεται με βάση τις διατάξεις των ΠΔ/ΤΕ 2587/20.08.2007 «Ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα» και ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007 «Κεφαλαιακή Επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση», με θεσμοθετημένο ελάχιστο όριο το 8%.

Βάσει του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, τα στοιχεία που αποτελούν τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας έχουν ως εξής (ποσά σε δισεκατομμύρια ευρώ):

Σταθμισμένο Ενεργητικό

Σταθμισμένο Ενεργητικό ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο	18,80
Σταθμισμένο Ενεργητικό ως προς τον κίνδυνο αγοράς	0,23
Σταθμισμένο Ενεργητικό ως προς λειτουργικό κίνδυνο	<u>1,5</u>
Σύνολο σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού	<u>20,53</u>

Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια

Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier # 1 Capital)	0,70
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier # 2 Capital)	0,23
Αφαιρετικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων	<u>(0,01)</u>
Σύνολο εποπτικών ιδίων κεφαλαίων	<u>0,92</u>

Ο σχετικός δείκτης εκτιμάται στις 31 Δεκεμβρίου 2008 σε 4,5 % περίπου σε επίπεδο Ομίλου.

Για τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας την 31 Δεκεμβρίου 2008, έχει ληφθεί υπόψη η παροχή εγγύησης από την μητρικής εταιρία Credit Agricole S.A.

Η Τράπεζα έχει δρομολογήσει τις απαραίτητες διαδικασίες για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 850 εκατ. (σχετική αναφορά στη σημείωση 47 παρακάτω) προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή της θέση. Με την προγραμματισμένη αύξηση κεφαλαίου, σε συνδυασμό με την έκδοση εποπτικών κεφαλαίων εντός του 1ου εξαμήνου 2009, η Εμπορική θα επιτύχει τον Ιούνιο του 2009 Δείκτη Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier 1) 8% και συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας άνω του 10%.

Η ιδιαίτερα σημαντική αυτή ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας επιτυγχάνεται χωρίς τη χρήση δημοσίων κεφαλαίων: Η Εμπορική Τράπεζα έχει αποφασίσει ότι δε θα συμμετάσχει στο Πρόγραμμα Στήριξης Τραπεζών του Ελληνικού Δημοσίου και θα στηριχθεί αποκλειστικά στους ιδιώτες μετόχους της.

Η Crédit Agricole S.A. επιβεβαιώνει την πλήρη στήριξή της στην Εμπορική Τράπεζα, η οποία εκφράζεται μέσω της επιπρόσθετης επένδυση που προσεγγίζει το 1 δις ευρώ, τόσο με τη μορφή της συμμετοχής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου όσο και με τη μορφή εποπτικών κεφαλαίων.

Τα στοιχεία που απαιτείται να δημοσιοποιηθούν στο πλαίσιο της ΠΔ/ΤΕ 2592/20.08.07 «Δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους», θα αναρτηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Τράπεζας www.emporiki.gr

47. Μεταγενέστερα Γεγονότα

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει προτείνει Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου, για να ενισχύσει τη ρευστότητα και κεφαλαιακή βάση της Τράπεζας. Η προτεινόμενη Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου κατά € 850 εκατ. θα τεθεί προς έγκριση στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία θα συγκληθεί την 26η Φεβρουαρίου 2009. Η Crédit Agricole S.A θα καλύψει το ποσοστό συμμετοχής που της αναλογεί και επιπρόσθετα, θα καλύψει τυχόν αδιάθετο μέρος, εφόσον της ζητηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

48. Αναμορφώσεις

Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης 2007 τα ποσά έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να είναι συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της τρέχουσας περιόδου. Οι αναμορφώσεις της κατάστασης αποτελεσμάτων αφορούν τα έξοδα για τα ασφάλιστρα στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων και τα έσοδα για τις εισπράξεις αποσβεσμένων απαιτήσεων καθώς και την ενσωμάτωση της θυγατρικής εταιρείας Emporiki Bank – Germany GmbH, η οποία παρουσιαζόταν στην γραμμή των “Μη Συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων”, και αναλύονται ως ακολούθως :

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	1^η Ιανουαρίου – 31^η Δεκεμβρίου 2007		
	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσεις
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	1.395.450	1.399.575	(4.125)
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(644.466)	(640.152)	(4.314)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	750.984	759.423	(8.439)
Έσοδα προμηθειών	163.240	162.305	935
Έξοδα προμηθειών	(9.110)	(9.024)	(86)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	154.130	153.281	849
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες	21.566	21.566	-
Έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες	(19.169)	(19.169)	-
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	2.397	2.397	-
Έσοδα από μερίσματα	1.827	1.827	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	(10.002)	(10.254)	252
Κέρδη μείον ζημιές επενδυτικού χαρτοφυλακίου	19.846	19.812	34
Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως	20.768	22.095	(1.327)
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	939.950	948.581	(8.631)
Δαπάνες προσωπικού	(434.175)	(431.279)	(2.896)
Αποσβέσεις	(33.353)	(32.400)	(953)
Απομείωση αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων	(218.183)	(218.271)	88
Λοιπές προβλέψεις	(15.431)	(15.430)	(1)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	(192.892)	(200.717)	7.825
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	(894.034)	(898.097)	4.063
Έσοδα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	239	240	(1)
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	46.155	50.724	(4.569)
Φόρος εισοδήματος	(20.929)	(21.107)	178
ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	25.226	29.617	(4.391)
Κέρδη / (Ζημιές) μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	47.709	43.318	4.391
ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ	72.935	72.935	-

Η αναμόρφωση του ισολογισμού αφορά μετοχή του διαθεσίμου προς πώληση χαρτοφυλακίου και τους δεδουλευμένους τόκους –πληρωτέους και εισπρακτέους- και αναλύεται ως εξής :

Ισολογισμός

	31 Δεκεμβρίου 2007		
	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσεις
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	925.618	924.357	1.261
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	2.548.842	2.541.634	7.208
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	1.426.836	1.393.792	33.044
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	19.577.075	19.516.203	60.872
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	1.612.301	1.600.169	12.132
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι την λήξη	71.754	70.164	1.590
Συμμετοχές σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	8.684	8.681	3
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	182.770	298.880	(116.110)
Σύνολο	26.353.880	26.353.880	-
Υποχρεώσεις σε Πιστωτικά Ιδρύματα	3.453.481	3.444.644	8.837
Ομολογιακά Δάνεια	2.894.579	2.880.751	13.828
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	712.062	707.064	4.998
Λοιπά Στοιχεία Παθητικού	345.108	372.771	(27.663)
Σύνολο	7.405.230	7.405.230	-

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

CHIEF FINANCIAL
OFFICER

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

JEAN - FREDERIC DE LEUSSE
Αρ. Διαβ. 03EC 94565/12.2.2004

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚΟΛ. ΚΡΟΝΤΗΡΑΣ
ΑΖ 631108
Τ.Α. Ακροπόλεως

DIDIER C. REBOUL
Αρ. Διαβ. 04KH62799

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΩΤ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ
ΑΖ 630875
ΤΑ Δάφνης

IV. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Λογιστών (επί των Οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης) και οι Οικονομικές Καταστάσεις Τραπέζης

Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις

31^{ης} Δεκεμβρίου 2008

Βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Περιεχόμενα των Οικονομικών Καταστάσεων

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	3
Κατάσταση Αποτελεσμάτων	4
Ισολογισμός	4
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	4
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	4
Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	4
1. Γενικές Πληροφορίες	4
2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Αρχών	4
3. Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου	4
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή λογιστικών αρχών	4
5. Πληροφόρηση κατά Κλάδο Δραστηριότητας	4
6. Καθαρά Έσοδα από Τόκους	4
7. Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	4
8. Έσοδα από Μερίσματα	4
9. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	4
10. Κέρδη μείον Ζημιές Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	4
11. Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	4
12. Δαπάνες Προσωπικού	4
13. Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	4
14. Φόρος Εισοδήματος	4
15. Κέρδη ανά Μετοχή	4
16. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	4
17. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	4
18. Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	4
19. Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα	4
20. Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	4
21. Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	4
22. Συμμετοχές σε θυγατρικές / συγγενείς Επιχειρήσεις	4
23. Ασώματες Ακινήτοποιήσεις	4
24. Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις	4
25. Επενδυτικά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	4
26. Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	4
27. Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	4
28. Υποχρεώσεις προς Πελάτες	4
29. Ομολογιακά Δάνεια	4
30. Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	4
31. Λοιπές Υποχρεώσεις	4
32. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις / Υποχρεώσεις	4
33. Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	4
34. Λοιπές Προβλέψεις	4
35. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Δεσμεύσεις	4
36. Μετοχικό Κεφάλαιο και Ίδιες Μετοχές	4
37. Λοιπά Αποθεματικά	4
38. Μετρητά και Ταμειακά Ισοδύναμα	4
39. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη	4
40. Καταβληθέντα Μερίσματα	4
41. Κεφαλαιακή Επάρκεια	4
42. Γεγονότα μεταγενέστερα των οικονομικών καταστάσεων	4
43. Αναμορφώσεις	4

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
Προς τους Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας
«ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»
Α.Μ.Α.Ε. 6064/06/Β/86/03

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Ανώνυμης Εταιρείας «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» (η «Τράπεζα»), που αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2008 και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση της Τράπεζας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου που αφορά στην κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και τη διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων, οι οποίες είναι λογικές για τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή

Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων, με βάση τον έλεγχο μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την αποκόμιση εύλογης διασφάλισης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για τη συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που αφορά στην κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό κατάλληλων ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις, αλλά όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Τράπεζας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2008, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 33 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, στην οποία γίνεται αναφορά σε θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του Ν.3371/2005 (Ασφαλιστικό Τραπεζών) από την Τράπεζα και στην αβεβαιότητα της έκβασης των σχετικών δικαστικών διενέξεων.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών Θεμάτων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοιχία του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α και 37 του Κ.Ν.2190/1920.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009
Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

PRICEWATERHOUSECOOPERS

ΠράισγουοτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμος Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268, 152 32 Χαλάνδρι
Α.Μ. ΣΟΕΛ 113

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος
Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημ.	1 ^η Ιανουαρίου- 31 ^η Δεκεμβρίου 2008	1 ^η Ιανουαρίου- 31 ^η Δεκεμβρίου 2007
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα		1.577.611	1.310.537
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έξοδα		(996.007)	(622.429)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	6	581.604	688.108
Έσοδα Προμηθειών		142.088	155.899
Έξοδα Προμηθειών		(19.560)	(8.426)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	7	122.528	147.473
Έσοδα από Μερίσματα	8	26.952	1.586
Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	9	(47.226)	(18.086)
Κέρδη μείον Ζημιές Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	10	(5.277)	55.226
Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	11	4.038	11.930
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		682.619	886.237
Δαπάνες Προσωπικού	12	(393.826)	(401.519)
Αποσβέσεις	23,24,25	(23.657)	(24.959)
Απομείωση Αξίας Δανείων και Προκαταβολών	20	(464.774)	(209.868)
Λοιπές προβλέψεις		(19.149)	(17.900)
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	13	(177.272)	(170.952)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ		(1.078.678)	(825.198)
ΚΕΡΑΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		(396.059)	61.039
Φόρος Εισοδήματος	14	(91.106)	(12.504)
ΚΕΡΑΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ		(487.165)	48.535
Βασικά και προσαρμοσμένα Κέρδη ανά Μετοχή (σε ευρώ)	15	(3,6797)	0,3666

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 56 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Ισολογισμός

	Σημ.	31η Δεκεμβρίου 2008	31η Δεκεμβρίου 2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	16	786.245	836.505
Κρατικά Αξιόγραφα		27.192	31.395
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	17	3.351.248	3.313.520
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	18	600.266	1.377.345
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα - Απαιτήσεις	19	67.451	21.520
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	20	22.019.372	18.407.637
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	21	1.557.450	1.563.956
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη		57.311	67.908
Συμμετοχές σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	22	343.039	287.121
Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις	22	19.181	2.281
Ασώματες Ακίνητοποιήσεις	23	9.708	8.764
Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις	24	298.484	301.750
Επενδυτικά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	25	100.244	95.409
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις	32	259.311	321.244
Προκαταβολή Φόρου Εισοδήματος		9.347	4.529
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	26	149.539	164.429
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		29.655.388	26.805.313
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	27	4.122.719	3.571.301
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα – Υποχρεώσεις	19	133.581	21.713
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	28	17.998.744	17.766.970
Ομολογιακά Δάνεια	29	5.532.975	2.897.129
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	30	814.122	712.062
Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	33	481.810	552.849
Λοιπές Προβλέψεις	34	155.157	117.471
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις		4.119	15.501
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις	32	4.258	4.433
Λοιπές Υποχρεώσεις	31	206.241	305.932
Σύνολο Υποχρεώσεων		29.453.726	25.965.361
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό Κεφάλαιο	36	728.153	728.153
Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο		371.497	371.497
Λοιπά Αποθεματικά	37	519.751	670.877
Κέρδη / (Ζημιές) εις νέον		(930.574)	(979.110)
Αποτελέσματα Χρήσης		(487.165)	48.535
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		201.662	839.952
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		29.655.388	26.805.313

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 56 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το Άρτιο Λοιπά Αποθεματικά	Κέρδη / (Ζημιές) εις Νέον	Σύνολο	
Υπόλοιπο – 1 ^η Ιανουαρίου 2007	728.153	371.497	675.767	(977.006)	798.411
Μεταβολή διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	-	-	(6.994)	-	(6.994)
Αποτέλεσμα χρήσης	-	-	-	48.535	48.535
Μεταφορές σε αποθεματικά	-	-	2.103	(2.103)	-
Υπόλοιπο – 31 ^η Δεκεμβρίου 2007	728.153	371.497	670.876	(930.574)	839.952
Υπόλοιπο – 1 ^η Ιανουαρίου 2008	728.153	371.497	670.876	(930.574)	839.952
Μεταβολή διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	-	-	(151.125)	-	(151.125)
Αποτέλεσμα χρήσης	-	-	-	(487.165)	(487.165)
Υπόλοιπο – 31 ^η Δεκεμβρίου 2008	728.153	371.497	519.751	(1.417.739)	201.662

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 56 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	1η Ιανουαρίου – 31η Δεκεμβρίου 2008	1η Ιανουαρίου – 31η Δεκεμβρίου 2007
Εισροές / (Εκροές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες		
Καθαρό κέρδος / (ζημιά) προ από φόρους	(396.059)	61.039
<u>Προσαρμογές για την συμφωνία καθαρού αποτελέσματος και ταμειακών εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες</u>		
<u>Προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο καθαρό αποτέλεσμα της χρήσης :</u>		
Αποσβέσεις ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	23.657	24.959
Κέρδος από πώληση θυγατρικών	-	(41.983)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	464.774	211.300
Λοιπές Προβλέψεις	19.149	17.900
Διαφορές αποτίμησης παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων	65.936	(5.531)
Δεδουλευμένοι τόκοι	33.562	38.077
Καθαρό κέρδος από πώληση χρεωγράφων διαθέσιμων προς πώληση	5.277	(12.296)
Κέρδη από εκποίηση παγίων	566	(5.185)
	612.921	227.241
<u>Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:</u>		
Υποχρεωτικές καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδας	(260.371)	106.704
Δάνεια προς πιστωτικά ιδρύματα	111.980	(264.427)
Αξιογράφα για εμπορικούς σκοπούς	637.911	(1.774)
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από διαγραφές)	(4.095.896)	(2.384.532)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(5.704)	124.344
	(3.612.080)	(2.419.685)
<u>Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:</u>		
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	549.562	2.232.259
Υποχρεώσεις προς πελάτες	203.224	1.299.292
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(157.031)	(148.607)
Προβλέψεις για αποζημιώσεις προσωπικού Ν. 2112/20	-	(71)
	595.755	3.382.873
Σύνολο Εισροών / (Εκροών) από Λειτουργικές Δραστηριότητες	(2.799.463)	1.251.468
Εισροές / (Εκροές) από Επενδυτικές Δραστηριότητες		
Αύξηση από συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	(55.915)	(34.148)
Εισροές από πώληση θυγατρικών εταιριών	-	92.362
Μεταβολή συμμετοχών σε συγγενείς εταιρίες	-	(15)
Μεταβολές ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	(26.736)	(17.638)
Μεταβολή διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	10.596	(1.291.770)
Μεταβολή επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(31.042)	9.970
Σύνολο Εισροών / (Εκροών) από Επενδυτικές Δραστηριότητες	(103.096)	(1.241.238)
Εισροές / (Εκροές) από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες		
Έκδοση λοιπών ομολογιακών δανείων	2.890.000	1.880.000
Έκδοση λοιπών δανειακών κεφαλαίων μειωμένης εξασφάλισης	100.000	-
Αποπληρωμή ομολογιακών δανείων μέσω τιτλοποίησης απαιτήσεων	(78.958)	(404.569)
Μεταβολή στις ίδιες ομολογίες	(193.336)	14.687
Σύνολο Εισροών / (Εκροών) από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	2.717.706	1.490.118
Καθαρή Αύξηση / (Μείωση) στα Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα της Χρήσεως	(184.853)	1.500.348
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα Έναρξης Χρήσεως (Σημ. 38)	3.707.328	2.206.980
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα Λήξης Χρήσεως (Σημ. 38)	3.522.475	3.707.328

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 55 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές Πληροφορίες

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. («Εμπορική Τράπεζα» ή «η Τράπεζα») δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στο χώρο των τραπεζικών υπηρεσιών (λιανική τραπεζική, χορηγήσεις προς επιχειρήσεις), της επενδυτικής τραπεζικής, της διαχείρισης διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου κινητών αξιών, και γενικότερα στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Εδρεύει στην Αθήνα, οδός Σοφοκλέους 11 και είναι καταχωρημένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με αριθμό 6064/06/Β/86/03.

Η Τράπεζα προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες στην Ελλάδα μέσω δικτύου 372 υποκαταστημάτων και στο εξωτερικό μέσω του υποκαταστήματος της στο Λονδίνο, καθώς και μέσω θυγατρικών τραπεζών στη Κύπρο, Βουλγαρία, Αλβανία, Γερμανία και Ρουμανία.

Η Εμπορική Τράπεζα ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1907 και οι μετοχές της διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών («Χ.Α.») από το 1909. Η μετοχή της Εμπορικής Τράπεζας συμμετέχει στους δείκτες FTSE XA 140, FTSE XA ΤΡΑΠΕΖΕΣ και FTSE XA Small Cap 80. Επιπρόσθετα, συμμετέχει στους δείκτες FTSE4Good. Οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στους δείκτες FTSE4Good διακρίνονται για την ευαισθησία τους σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής και διαφανούς διαχείρισης, καθώς και για την ανάπτυξη εποικοδομητικών σχέσεων με όλους τους κοινωνικούς εταίρους και την υποστήριξη και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Τράπεζας είναι www.emporiki.gr

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της 4^{ης} Φεβρουαρίου 2009, έχει ως εξής:

Εκτελεστικά Μέλη		
Αντώνιος Bruno-Marie Φωκίων Γεώργιος Δέσποινα	Κροντηράς Charrier Δημακάκος Σπηλιόπουλος Χαλκίδης	Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Μέλος Μέλος Μέλος
Μη Εκτελεστικά Μέλη		
Jean-Frederic Bernard Luc Bernard Yves Francois Αλεξάνδρα Νικόλαος Χαράλαμπος	De Leusse De Wit Demazure Mary Nanquette Marchal - Jean Παπαλεξοπούλου Εμπέογλου Δανίδ	Πρόεδρος Μέλος Μέλος Μέλος Μέλος Μέλος Μέλος
Ανεξάρτητα μη Εκτελεστικά Μέλη		
Κωνσταντίνος Χριστόφορος Αχιλλέας	Παπαδιαμάντης Χατζόπουλος Κωνσταντακόπουλος	Μέλος Μέλος Μέλος

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 26^η Φεβρουαρίου 2009.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Credit Agricole S.A. Η Credit Agricole S.A. εδρεύει στο Παρίσι στην οδό 91-93, Boulevard Pasteur, 75015 Paris, France και η ηλεκτρονική της διεύθυνση είναι www.credit-agricole.fr

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Αρχών

Οι σημαντικότερες λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας παρουσιάζονται στην συνέχεια.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εμπορικής Τράπεζας με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2008 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης («ΔΠΧΠ») που υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα πρότυπα και διερμηνείες που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Οι παρακάτω παρουσιαζόμενες λογιστικές αρχές έχουν εφαρμοσθεί σε όλες τις χρήσεις που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση της Τράπεζας σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

(α) Πρότυπα και Διερμηνείες με ημερομηνία εφαρμογής μετά την 1η Ιανουαρίου 2008

- ΔΠΧΠ 7 - Χρηματοοικονομικά εργαλεία: Γνωστοποιήσεις και συμπληρωματική τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 - Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων: Γνωστοποιήσεις Κεφαλαίου: Το πρότυπο και η τροποποίηση εισάγει επιπλέον γνωστοποιήσεις με σκοπό τη βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης σχετικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2008.

- ΔΛΠ 39- «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επμέτρηση» και ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» – Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων (εφαρμόζεται μεταγενέστερα από την 1η Ιουλίου 2008)
Η τροποποίηση επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να επαναταξινομήσει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία (με εξαίρεση όσα κατηγοριοποιήθηκαν από την επιχείρηση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική τους αναγνώριση) σε διαφορετική κατηγορία από την «εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων» σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η τροποποίηση, επίσης, επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να μεταφέρει από την κατηγορία «Διαθέσιμα προς πώληση» στην κατηγορία «Δάνεια και Απαιτήσεις» ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο που θα μπορούσε να πληρεί τον ορισμό «Δάνεια και Απαιτήσεις» (εάν δεν είχε καταταχθεί ως διαθέσιμο προς πώληση), εφόσον η οικονομική οντότητα έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει το εν λόγω χρηματοοικονομικό στοιχείο στο εγγύς μέλλον. Η Τράπεζα επαναταξινόμησε ορισμένα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο. Το αποτέλεσμα αυτής της επαναταξινόμησης αναφέρεται στη Σημείωση 21.

- ΔΕΕΧΠ 7 - Εφαρμογή της μεθόδου επαναδιατύπωσης του ΔΛΠ 29 : Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή του ΔΛΠ 29 σε μια περίοδο παρουσίας στην κατά την οποία μια επιχείρηση αναγνωρίζει την ύπαρξη υπερπληθωρισμού στην οικονομία του λειτουργικού νομίσματός της, εφόσον η οικονομία δεν ήταν υπερπληθωριστική στην προγενέστερη περίοδο. Αυτή η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

- ΔΕΕΧΠ 8 - Πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 2: Η διερμηνεία εξετάζει συναλλαγές που περιλαμβάνουν την έκδοση συμμετοχικών τίτλων - όπου το αναγνωρίσιμο λαμβανόμενο τίμημα είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν – προκειμένου να καθοριστεί εάν εμπίπτουν ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 2. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

- ΔΕΕΧΠ 9 - Επαναξιολόγηση Ενσωματωμένων Παραγώγων : Η διερμηνεία απαιτεί μια οικονομική οντότητα να αξιολογήσει εάν ένα ενσωματωμένο παράγωγο πρέπει για να διαχωριστεί από τη σύμβαση με την οποία αποκτήθηκε και να αξιολογηθεί ως μεμονωμένο παράγωγο όταν η οικονομική οντότητα γίνεται αρχικά συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση. Από την υιοθέτηση της δεν προέκυψε ουσιώδης επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας

- ΔΕΕΧΠ 10 - Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις και Απομείωση : Η διερμηνεία απαγορεύει τις ζημιές απομείωσης που αναγνωρίζονται σε μια ενδιάμεση περίοδο, όσον αφορά την υπεραξία (επιχείρησης), τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και τις επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζονται στο κόστος, να αντιστραφούν σε ισολογισμούς μεταγενέστερων ημερομηνιών. Η διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

- ΔΕΕΧΠ 11 - ΔΠΧΠ 2: Συναλλαγές Ιδίων Μετοχών Τράπεζας: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Μαρτίου 2007 και διασαφηνίζει τον λογιστικό χειρισμό σε περιπτώσεις όπου οι υπάλληλοι μίας θυγατρικής εταιρείας λαμβάνουν μετοχές της μητρικής εταιρείας. Επίσης διασαφηνίζει εάν ορισμένοι τύποι συναλλαγών πρέπει να λογίζονται ως συναλλαγές με διακανονισμό με συμμετοχικούς τίτλους ή συναλλαγές με διακανονισμό τοις μετρητοίς. Η διερμηνεία δεν επηρεάζει τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

- ΔΕΕΧΠ 12 - Συμφωνίες Παραχώρησης Υπηρεσιών: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2008 και αναφέρεται στις εταιρείες που συμμετέχουν σε συμφωνίες παραχώρησης υπηρεσιών. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στην Τράπεζα.

- ΔΕΕΧΠ 13 – Προγράμματα πίστης πελατών: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιουλίου 2008 και διασαφηνίζει τον λογιστικό χειρισμό των εταιρειών που χορηγούν για την χορήγηση κάποιας μορφής επιβράβευσης πιστότητας πίστης όπως “πόντους” ή “ταξιδιωτικά μίλια” σε πελάτες που αγοράζουν αγαθά ή υπηρεσίες, όπως “πόντοι” ή “ταξιδιωτικά μίλια”. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στην Τράπεζα.

- ΔΕΕΧΠ 14 – Όριο αναγνώρισης στοιχείων Ενεργητικού από προγράμματα καθορισμένων παροχών, ελάχιστη απαιτούμενη χρηματοδότηση και η αλληλεπίδρασή τους: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2008 και αναφέρεται σε παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία και άλλα μακροχρόνια προγράμματα καθορισμένων παροχών προς τους εργαζόμενους. Η διερμηνεία διασαφηνίζει πότε τα οικονομικά οφέλη με τη μορφή επιστροφών από το πρόγραμμα ή μειώσεων των μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα πρέπει να θεωρηθούν ως διαθέσιμα, πώς η ύπαρξη ελαχίστου απαιτούμενου σχηματισμένου κεφαλαίου χρηματοδότησης ενδεχομένως θα επηρέαζε τα διαθέσιμα οικονομικά οφέλη με τη μορφή μειώσεων τις μειώσεις των μελλοντικών εισφορών και πότε η ύπαρξη ελαχίστου απαιτούμενου σχηματισμένου κεφαλαίου ελαχίστης χρηματοδότησης θα δημιουργούσε υποχρέωση. Εφόσον η Τράπεζα δεν έχει τέτοια προγράμματα παροχών για τους εργαζόμενους, η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στην Τράπεζα.

(β) Πρότυπα και Διερμηνείες με ημερομηνία εφαρμογής μετά την 1η Ιανουαρίου 2009

- ΔΠΧΠ 1 - «Πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ» και ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις» (εφαρμόζονται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009)

Η τροποποίηση του ΔΠΧΠ 1 επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες που εφαρμόζουν για πρώτη φορά τα ΔΠΧΠ να χρησιμοποιούν ως τεκμαιρόμενο κόστος είτε την εύλογη αξία είτε την λογιστική αξία με βάση τις προηγούμενες λογιστικές πρακτικές για την επιμέτρηση του αρχικού κόστους των επενδύσεων σε θυγατρικές επιχειρήσεις, σε από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες και σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Επίσης, η τροποποίηση καταργεί τον ορισμό της μεθόδου κόστους από το ΔΛΠ 27 και το αντικαθιστά με την απαίτηση τα μερίσματα να παρουσιάζονται ως εισόδημα στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις του επενδυτή. Καθώς η μητρική εταιρεία και όλες οι θυγατρικές της έχουν ήδη μεταβεί στα ΔΠΧΠ, η τροποποίηση δεν θα έχει αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας

- ΔΠΧΠ 2 – Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών: Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009 και διευκρινίζει τον ορισμό της «προϋπόθεσης κατοχύρωσης», με την εισαγωγή του όρου «μη-προϋπόθεση κατοχύρωσης» για όρους που δεν αποτελούν όρους υπηρεσίας ή όρους απόδοσης. Επίσης διευκρινίζεται ότι όλες οι ακυρώσεις, είτε προέρχονται από την οντότητα είτε από τα συμβαλλόμενα μέρη, πρέπει να έχουν την ίδια λογιστική αντιμετώπιση. Η Τράπεζα δεν αναμένει ότι αυτή η Διερμηνεία θα έχει επίδραση στις οικονομικές της καταστάσεις.

- ΔΠΧΠ 3 – Συνενώσεις Επιχειρήσεων και Τροποποιημένο ΔΛΠ 27 – Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις: Το αναθεωρημένο ΔΠΧΠ 3 ‘Συνενώσεις Επιχειρήσεων’ και το τροποποιημένο ΔΛΠ 27 ‘Ενοποιημένες Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις’ εφαρμόζονται για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2009. Το αναθεωρημένο ΔΠΧΠ 3 εισάγει μια σειρά αλλαγών στο λογιστικό χειρισμό συνενώσεων επιχειρήσεων οι οποίες θα επηρεάσουν το ποσό της αναγνωρισθείσας υπεραξίας, τα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται η συνένωση επιχειρήσεων και τα μελλοντικά αποτελέσματα. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν την εξοδολογία των δαπανών που σχετίζονται με την απόκτηση και την αναγνώριση μελλοντικών μεταβολών στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος στα αποτελέσματα. Το τροποποιημένο ΔΛΠ 27 απαιτεί συναλλαγές που οδηγούν σε αλλαγές ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρική να καταχωρούνται στην καθαρή θέση. Όλες οι αλλαγές των ανωτέρω προτύπων θα εφαρμοστούν από την ημερομηνία εφαρμογής τους και θα επηρεάσουν μελλοντικές αποκτήσεις και συναλλαγές με μετόχους μειοψηφίας από την ημερομηνία αυτή και μετά.

- ΔΠΧΠ 8 - Τομείς Δραστηριοτήτων : Το πρότυπο δεν έχει εφαρμοστεί πρόωρα από την Τράπεζα καθώς έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 14, κάτω από το οποίο οι τομείς αναγνωρίζονταν και παρουσιάζονταν με βάση μια ανάλυση απόδοσης και κινδύνου. Σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 8 οι τομείς αποτελούν συστατικά μιας οικονομικής οντότητας μονάδας που εξετάζονται τακτικά από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Διοικητικό Συμβούλιο της οικονομικής οντότητας μονάδας και παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις με βάση αυτήν την εσωτερική κατηγοριοποίηση. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει το ΔΠΧΠ 8 από την 1 Ιανουαρίου 2009. Η εφαρμογή αυτού του προτύπου από την Τράπεζα αναμένεται να επιφέρει αλλαγές στον τρόπο παρουσίασης των δραστηριοτήτων της Τράπεζας κατά τομέα λειτουργίας.

- ΔΛΠ 1 – Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων : Το ΔΛΠ 1 έχει τροποποιηθεί για να αναβαθμίσει τη χρησιμότητα των πληροφοριών που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις και εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Οι πιο σημαντικές τροποποιήσεις είναι: η απαίτηση όπως η κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων περιλαμβάνει μόνο συναλλαγές με μετόχους, η εισαγωγή μιας καινούργιας κατάστασης συνολικού εισοδήματος (“comprehensive income”) που συνδυάζει όλα τα στοιχεία εσόδων και εξόδων που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με «λοιπά εισοδήματα» (“other comprehensive income”) και της απαίτησης όπως επαναδιατυπώσεις στις οικονομικές καταστάσεις ή αναδρομικές εφαρμογές νέων λογιστικών πολιτικών παρουσιάζονται από την αρχή της προηγούμενης συγκριτικής περιόδου. Η Τράπεζα θα κάνει τις απαραίτητες αλλαγές στην παρουσίαση των οικονομικών της καταστάσεων για το 2009

- ΔΛΠ 23 – Κόστος δανεισμού : Η αναθεωρημένη έκδοση του παραπάνω προτύπου έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009. Η βασική διαφορά σε σχέση με την προηγούμενη έκδοση αφορά στην κατάργηση της επιλογής αναγνώρισης ως έξοδο του κόστους δανεισμού που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού, για τα οποία απαιτείται ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορέσουν να λειτουργήσουν ή να πωληθούν, ως έξοδο. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει το ΔΛΠ 23 από την 1^η Ιανουαρίου 2009.

- ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 1 – Χρηματοοικονομικά Μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο (ή “puttable” μέσο): Η τροποποίηση στο ΔΛΠ 32 απαιτεί όπως ορισμένα χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο («puttable» μέσα) και υποχρεώσεις που ανακύπτουν κατά την ρευστοποίηση μιας οντότητας καταταχθούν ως Ίδια Κεφάλαια εάν πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια. Η τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 απαιτεί γνωστοποίηση πληροφοριών αναφορικά με τα «puttable» μέσα που κατατάσσονται ως Ίδια Κεφάλαια. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2009. Η Τράπεζα αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα επηρεάσουν τις οικονομικές της καταστάσεις.

- ΔΕΕΧΠ 15 – Συμφωνίες για την κατασκευή ακίνητης περιουσίας: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009 και αναφέρεται στους υφιστάμενους διαφορετικούς λογιστικούς χειρισμούς αναφορικά με πωλήσεις ακίνητης περιουσίας. Μερικές οικονομικές οντότητες αναγνωρίζουν το έσοδο σύμφωνα με το ΔΛΠ 18 (δηλ. όταν μεταφέρονται οι κίνδυνοι και τα οφέλη κυριότητας της ακίνητης περιουσίας) και άλλες αναγνωρίζουν το έσοδο ανάλογα με το στάδιο ολοκλήρωσης της ακίνητης περιουσίας σύμφωνα με το ΔΛΠ 11. Η διερμηνεία διασαφηνίζει ποιο πρότυπο πρέπει να εφαρμοστεί σε κάθε περίπτωση. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στην

Τράπεζα.

- ΔΕΕΧΠ 16 – Αντισταθμίσεις μιας καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό: Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Οκτωβρίου 2008 και έχει εφαρμογή σε μία οικονομική οντότητα που αντισταθμίζει τον κίνδυνο ξένου νομίσματος που προκύπτει από καθαρή επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό και πληρεί τους όρους για λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Η διερμηνεία παρέχει οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μία οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει τα ποσά που αναταξινομούνται από τα ίδια κεφάλαια στα αποτελέσματα τόσο για το μέσο αντιστάθμισης όσο και για το αντισταθμισμένο στοιχείο. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στην Τράπεζα, εφόσον η Τράπεζα δεν χρησιμοποιεί το λογιστικό χειρισμό της αντιστάθμισης για οποιαδήποτε επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό.

(γ) Τροποποιήσεις σε πρότυπα που αποτελούν ένα τμήμα του προγράμματος ετήσιων βελτιώσεων του ΣΔΛΠ (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων)

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υφίστανται στα ΔΠΧΠ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ που δημοσιεύτηκε τον Μάιο 2008. Οι παρακάτω τροποποιήσεις, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, ισχύουν για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009.

- ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση) «Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι κάποια από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν καταταχθεί ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επμέτρηση» αποτελούν παραδείγματα κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αντίστοιχα. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει την τροποποίηση αυτή από την 1η Ιανουαρίου 2009, ωστόσο αναμένει ότι δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές του καταστάσεις.

- ΔΛΠ 16 (Τροποποίηση) «Ενσώματες ακινητοποιήσεις» (και επακόλουθη τροποποίηση στο ΔΛΠ 7 «Κατάσταση ταμειακών ροών»)

Η τροποποίηση αυτή απαιτεί στις οικονομικές οντότητες με συνήθεις δραστηριότητες στις οποίες περιλαμβάνονται η εκμίσθωση και εν συνεχεία πώληση περιουσιακών στοιχείων να παρουσιάζουν το προϊόν της πώλησης των στοιχείων αυτών στα έσοδα και να μεταφέρουν την αναπόσβεστη αξία του στοιχείου στα αποθέματα όταν το στοιχείο του ενεργητικού θεωρείται διαθέσιμο προς πώληση. Η επακόλουθη τροποποίηση στο ΔΛΠ 7 δηλώνει ότι οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από την αγορά, εκμίσθωση και πώληση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων κατατάσσονται στις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Η τροποποίηση δεν θα έχει επίπτωση στις δραστηριότητες της Τράπεζας καθώς σε καμία από τις εταιρείες της Τράπεζας δεν περιλαμβάνεται στις συνήθεις δραστηριότητες η εκμίσθωση και μεταγενέστερη πώληση στοιχείων του ενεργητικού.

- ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Παροχές σε εργαζόμενους»

Οι αλλαγές στο πρότυπο αυτό είναι οι ακόλουθες:

Μια τροποποίηση στο πρόγραμμα που καταλήγει σε μια μεταβολή στην έκταση στην οποία οι δεσμεύσεις για παροχές επηρεάζονται από μελλοντικές αυξήσεις των μισθών είναι μια περικοπή, ενώ μια τροποποίηση που μεταβάλλει τις παροχές που αποδίδονται στη προϋπηρεσία προκαλεί ένα αρνητικό κόστος προϋπηρεσίας εάν καταλήγει σε μείωση της παρούσας αξίας υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών.

Ο ορισμός της απόδοσης περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος έχει τροποποιηθεί για να ορίσει ότι τα έξοδα διαχείρισης του προγράμματος εκπίπτουν στον υπολογισμό της απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος μόνο στην έκταση που τα έξοδα αυτά έχουν εξαιρεθεί από την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών.

Ο διαχωρισμός μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων παροχών σε εργαζόμενους θα βασισθεί στο εάν οι παροχές θα τακτοποιηθούν εντός ή μετά τους 12 μήνες παροχής της υπηρεσίας των εργαζομένων.

Το ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία» απαιτεί οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις να γνωστοποιούνται και όχι να αναγνωρίζονται. Το ΔΛΠ 19 έχει τροποποιηθεί για να είναι συνεπές. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει αυτές τις τροποποιήσεις από την 1η Ιανουαρίου 2009. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν αναμένεται να έχουν επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

- ΔΛΠ 20 (Τροποποίηση) «Λογιστική κρατικών επιχορηγήσεων και γνωστοποίηση της κρατικής υποστήριξης»

Η τροποποίηση απαιτεί η ωφέλεια από ένα κρατικό δάνειο με επιτόκιο χαμηλότερο από εκείνο της αγοράς να επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας βάσει του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση» και των εσόδων που προκύπτουν από την εν λόγω ωφέλεια με τη λογιστική αντιμετώπιση του ΔΛΠ 20. Η τροποποίηση δεν θα έχει αντίκτυπο στις δραστηριότητες της Τράπεζας καθώς δεν έχουν ληφθεί δάνεια από το Κράτος.

- ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις»

Η τροποποίηση ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου μια επένδυση σε θυγατρική εταιρεία, η οποία αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση», έχει ταξινομηθεί ως στοιχείο κατεχόμενο προς πώληση σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 5 «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και διακοπτόμενες δραστηριότητες» θα συνεχίσει να εφαρμόζεται το ΔΛΠ 39. Η τροποποίηση δεν θα έχει καμία επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας διότι είναι πολιτική της Τράπεζας οι επενδύσεις σε θυγατρικές να καταχωρούνται σε κόστος στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.

- ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και στο ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»)
Σύμφωνα με αυτήν την τροποποίηση, μια επένδυση σε συγγενή επιχείρηση αντιμετωπίζεται ως μοναδικό στοιχείο για σκοπούς ελέγχου απομείωσης και η όποια ζημιά απομείωσης δεν κατανέμεται σε συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού που περιλαμβάνονται στη επένδυση. Οι αναστροφές των ζημιών απομείωσης καταχωρούνται ως προσαρμογή στο λογιστικό υπόλοιπο της επένδυσης στην έκταση που το ανακτήσιμο ποσό της επένδυσης στη συγγενή αυξάνεται. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει την τροποποίηση αυτή από την 1η Ιανουαρίου 2009.
- ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και στο ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»)
Η τροποποίηση αυτή ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου μια επένδυση σε συγγενή επιχείρηση λογιστικοποιείται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση» επιπρόσθετα των απαιτούμενων γνωστοποιήσεων του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά εργαλεία: Γνωστοποιήσεις» θα πρέπει να γίνουν συγκεκριμένες και όχι όλες οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις του ΔΛΠ 28. Η τροποποίηση δεν θα έχει καμία επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας διότι είναι πολιτική του της Τράπεζας οι επενδύσεις σε συγγενείς να ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.
- ΔΛΠ 29 (Τροποποίηση) «Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες»
Η οδηγία σε αυτό το πρότυπο έχει τροποποιηθεί ώστε να απεικονίσει το γεγονός ότι κάποια περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις επιμετρούνται στην εύλογη αξία αντί στο ιστορικό κόστος. Η τροποποίηση δεν θα έχει επίδραση στις δραστηριότητες της Τράπεζας καθώς καμία από τις θυγατρικές και συγγενείς του επιχειρήσεις δραστηριοποιείται σε υπερπληθωριστικές οικονομίες.
- ΔΛΠ 31 (Τροποποίηση) «Συμμετοχές σε κοινοπραξίες» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και στο ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»)
Η τροποποίηση αυτή ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου μια επένδυση σε κοινοπραξία λογιστικοποιείται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση» επιπρόσθετα των απαιτούμενων γνωστοποιήσεων του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» και ΔΠΧΠ 7 «Χρηματοοικονομικά εργαλεία: Γνωστοποιήσεις» θα πρέπει να γίνουν συγκεκριμένες και όχι όλες οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις του ΔΛΠ 31 «Συμμετοχές σε κοινοπραξίες». Η τροποποίηση δεν θα έχει καμία επίδραση στις δραστηριότητες της Τράπεζας καθώς δεν έχει συμμετοχές σε κοινοπραξίες που να λογιστικοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39.
- ΔΛΠ 36 (Τροποποίηση) «Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων»
Η τροποποίηση αυτή απαιτεί ότι στις περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία μειωμένη κατά το κόστος της πώλησης υπολογίζεται βάσει των προεξοφλημένων ταμειακών ροών, πρέπει να γίνονται γνωστοποιήσεις ισοδύναμες προς εκείνες για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει αυτήν την τροποποίηση και θα παρέχει την απαραίτητη γνωστοποίηση όπου εφαρμόζεται για τους ελέγχους απομείωσης από την 1η Ιανουαρίου 2009.
- ΔΛΠ 38 (Τροποποίηση) «Αύλα Περιουσιακά Στοιχεία»
Η τροποποίηση αυτή ορίζει ότι μία πληρωμή μπορεί να αναγνωριστεί ως προπληρωμή μόνο εάν έχει πραγματοποιηθεί πριν τη απόκτηση του δικαιώματος πρόσβασης σε αγαθά ή λήψης υπηρεσιών. Η τροποποίηση αυτή πρακτικά σημαίνει ότι όταν Η Τράπεζα αποκτήσει πρόσβαση στα αγαθά ή λάβει τις υπηρεσίες τότε η πληρωμή πρέπει να εξοδοποιηθεί. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει την τροποποίηση από την 1η Ιανουαρίου 2009.
- ΔΛΠ 38 (Τροποποίηση) «Αύλα Περιουσιακά Στοιχεία»
Η τροποποίηση αυτή διαγράφει την διατύπωση που ορίζει ότι θα υπάρξουν «σπάνια, αν υπάρξουν ποτέ» ενδείξεις για τη χρήση μιας μεθόδου που καταλήγει σε ένα χαμηλότερο συντελεστή απόσβεσης από αυτόν της σταθερής μεθόδου απόσβεσης. Η τροποποίηση δεν θα έχει επί του παρόντος επίδραση στις δραστηριότητες της Τράπεζας καθώς όλα τα αύλα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με τη χρήση της σταθερής μεθόδου.
- ΔΛΠ 39 (Τροποποίηση) «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση»
Οι αλλαγές σε αυτό το πρότυπο είναι οι παρακάτω:

Είναι δυνατό να υπάρξουν μετακινήσεις προς και από την κατηγορία της εύλογης αξίας μέσω των αποτελεσμάτων όταν ένα παράγωγο ξεκινά ή παύει να πληρεί τις προϋποθέσεις ως μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών ή αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης.

Ο ορισμός του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όσον αφορά στοιχεία που κατέχονται ως διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση έχει τροποποιηθεί. Διευκρινίζεται ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση που αποτελεί μέρος ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση με τεκμηριωμένη ένδειξη πραγματικού πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών, συμπεριλαμβάνεται σε αυτού του είδους το χαρτοφυλάκιο κατά την αρχική αναγνώριση.

Η ισχύουσα οδηγία για τον προσδιορισμό και την τεκμηρίωση αντισταθμίσεων δηλώνει ότι ένα μέσο αντιστάθμισης πρέπει να εμπλέκει μέρος που δεν ανήκει στην αναφερόμενη οικονομική οντότητα και αναφέρει έναν τομέα ως παράδειγμα μιας οικονομικής οντότητας. Αυτό σημαίνει ότι για να εφαρμοστεί η λογιστική αντιστάθμισης σε επίπεδο τομέα, οι απαιτήσεις για τη λογιστική αντιστάθμισης πρέπει να πληρούνται συγχρόνως από τον τομέα που το εφαρμόζει. Η τροποποίηση αφαιρεί αυτήν την απαίτηση έτσι ώστε το ΔΛΠ 39 να συμβαδίζει με το ΔΠΧΠ 8 «Τομείς δραστηριοτήτων» το οποίο απαιτεί η γνωστοποίηση για τομείς να βασίζεται σε πληροφορίες που παρουσιάζονται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Διοικητικό Συμβούλιο της οικονομικής οντότητας (Chief Operating Decision Maker).

Όταν επιμετρείται εκ νέου η λογιστική αξία ενός χρεωστικού τίτλου κατά τη διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι πρέπει να χρησιμοποιείται ένα αναθεωρημένο πραγματικό επιτόκιο (υπολογισμένο την ημέρα της διακοπής της λογιστικής αντιστάθμισης εύλογης αξίας).

Η Τράπεζα θα εφαρμόσει το ΔΛΠ 39 (Τροποποίηση) από τη 1η Ιανουαρίου 2009. Δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της.

- ΔΛΠ 40 (Τροποποίηση) «Επενδύσεις σε ακίνητα» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις»)

Η τροποποίηση ορίζει ότι τα ακίνητα που είναι υπό κατασκευή ή αξιοποίηση για μελλοντική χρήση ως επενδυτικά ακίνητα επιτίπουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 40. Επομένως, όπου εφαρμόζεται η μέθοδος της εύλογης αξίας τα ακίνητα αυτά επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Όμως, σε περιπτώσεις που η εύλογη αξία ενός επενδυτικού ακινήτου υπό κατασκευή δεν μπορεί να επιμετρηθεί με αξιοπιστία, το ακίνητο επιμετράται στο κόστος μέχρι την νωρίτερη μεταξύ της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της κατασκευής και της ημερομηνίας στην οποία η εύλογη αξία καθίσταται δυνατό να επιμετρηθεί με αξιοπιστία. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

- ΔΛΠ 41 (Τροποποίηση) «Γεωργία»

Η τροποποίηση απαιτεί την χρήση ενός προεξοφλητικού επιτοκίου της αγοράς όπου οι υπολογισμοί εύλογης αξίας βασίζονται σε προεξοφλημένες ταμειακές ροές και την κατάργηση της απαγόρευσης να λαμβάνονται υπόψη οι βιολογικοί μετασχηματισμοί κατά τον υπολογισμό της εύλογης αξίας. Η τροποποίηση δεν θα έχει επίδραση στις δραστηριότητες της Τράπεζας καθώς δεν έχει αναλάβει καμία γεωργική δραστηριότητα.

- ΔΠΧΠ 5 (Τροποποίηση) «Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες» (και επακόλουθες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΠ 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης») (ισχύουν για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2009)

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μιας θυγατρικής ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση εάν ένα πρόγραμμα πώλησης για μερική διάθεση καταλήγει σε απώλεια του ελέγχου της και θα πρέπει να γίνουν σχετικές γνωστοποιήσεις για αυτή τη θυγατρική εφόσον πληρείται ο ορισμός για μια διακοπείσα δραστηριότητα. Η επακόλουθη τροποποίηση στο ΔΠΧΠ 1 ορίζει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα εφαρμόζονται μελλοντικά από την ημερομηνία μετάβασης σε ΔΠΧΠ. Η Τράπεζα θα εφαρμόσει την τροποποίηση αυτή μελλοντικά σε όλες τις μερικές διαθέσεις θυγατρικών από την 1η Ιανουαρίου 2010.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, που είναι το νόμισμα βάσης της Τράπεζας, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους, το οποίο αναπροσαρμόζεται με τις αποτιμήσεις σε εύλογες αξίες του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου, των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και των παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και κρίσης από τη Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Τράπεζας.

2.2 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης.

Οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Τράπεζας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της περιόδου και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία αποτελούν τμήμα της εύλογης αξίας τους, οι μεταβολές των οποίων αναγνωρίζονται μέσω των αποτελεσμάτων χρήσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές σε νομισματικά στοιχεία, όπως οι μετοχές διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στο σχετικό αποθεματικό αναπροσαρμογής από 1 Ιανουαρίου 2004.

2.3 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα με σκοπό την αντιστάθμιση κινδύνου (hedging), την επίτευξη κέρδους (trading), καθώς και την εξυπηρέτηση πελατειακών αναγκών. Τα παράγωγα τα οποία διαπραγματεύεται η Τράπεζα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: Δικαιώματα Προαίρεσης (OTC και exchange traded options), Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης (futures), Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων και Συναλλάγματος (interest rate και currency swaps) και Συμβάσεις Προθεσμιακών Πράξεων (forwards).

Τα παραπάνω παράγωγα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και στη συνέχεια αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, η οποία προσδιορίζεται είτε από τις αγοραίες τιμές, είτε από χρηματοοικονομικά μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα, όπου οι αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες.

Η μέθοδος αναγνώρισης της θετικής ή αρνητικής εύλογης αξίας στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εξαρτάται από την αναγνώριση του παραγώγου ως μέσο αντιστάθμισης και από την φύση του αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Στην περίπτωση αναγνώρισης παραγώγου ως μέσο αντιστάθμισης, η Τράπεζα αναγνωρίζει τρεις τύπους που αναλύονται ως εξής:

- (α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας αναγνωρισμένων στοιχείων του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.
- (β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών που αποδίδεται σε πολύ πιθανές προβλεπόμενες μελλοντικές οικονομικές συναλλαγές ή σε αναγνωρισμένα στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.
- (γ) Αντιστάθμιση της καθαρής επένδυσης σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό.

Τα παράγωγα χαρακτηρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της συναλλαγής από την Τράπεζα ως αντισταθμίσεις είτε εύλογης αξίας απαιτήσεως, υποχρέωσης ή δέσμευσης (αντιστάθμιση εύλογης αξίας), είτε πολύ πιθανών προβλεπόμενων συναλλαγών (αντιστάθμιση ταμειακών ροών), είτε ως αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε εταιρεία εξωτερικού. Η Τράπεζα καταγράφει κατά την σύναψη των συναλλαγών τη σχέση μεταξύ των στοιχείων αντιστάθμισης και των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, καθώς και το στόχο και τη στρατηγική της διαχείρισης του σχετικού κινδύνου. Μετά τη σύναψη της σύμβασης και σε τακτά χρονικά διαστήματα καταγράφεται η εκτίμηση της Τράπεζας αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο για τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, όσο και για τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών.

- (α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας αναγνωρισμένων στοιχείων του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

Κέρδη ή Ζημιές που προκύπτουν κατά την αποτίμηση του παραγώγου στην εύλογη αξία, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης μαζί με όποιες διαφορές προκύπτουν στην εύλογη αξία του αντισταθμισμένου στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού και αποδίδονται στον αντισταθμισμένο κίνδυνο.

- (β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών που αποδίδεται σε πολύ πιθανές προβλεπόμενες μελλοντικές οικονομικές συναλλαγές ή σε αναγνωρισμένα στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

Το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του αντισταθμιστικού μέσου, αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

Το συσσωρευμένο ποσό που έχει αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσης, όταν το αποκτηθέν παράγωγο επηρεάζει τα αποτελέσματα.

Σε περίπτωση λήξης ή πώλησης του παραγώγου ως μέσο αντιστάθμισης ή σε περίπτωση που δεν ικανοποιεί τα κριτήρια για την λογιστική αντιστάθμιση, κάθε συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά παραμένει στα ίδια κεφάλαια μέχρις ότου πραγματοποιηθεί ή προσδοκώμενη συναλλαγή. Κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της, τα ποσά μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση που η προσδοκώμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να συμβεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά από το μέσο αντιστάθμισης που είχε αναγνωρισθεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης.

- (γ) Αντιστάθμιση της καθαρής επένδυσης σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό.

Για την λογιστική της αντιστάθμισης μιας καθαρής επένδυσης σ' επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό, ακολουθούνται παρόμοιοι λογιστικοί χειρισμοί με την λογιστική αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

Το κέρδος ή ζημιά του αντισταθμιστικού μέσου που σχετίζεται με αποτελεσματική αντιστάθμιση, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Το αναποτελεσματικό σκέλος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Το σωρευτικό κέρδος ή ζημιά που έχει αναγνωρισθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εξωτερικό.

2.4 Έσοδα και έξοδα από τόκους

Τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για όλα τα τοκοφόρα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων σε δεδουλευμένη βάση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (effective interest method), λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές αμοιβές και προμήθειες που εισπράχθηκαν και καταβλήθηκαν κατά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης. Τα έσοδα από τόκους περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους από χορηγήσεις και τοποθετήσεις, τοκομερίδια από χρεόγραφα σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου, καθώς και τόκους από την απόσβεση της αρχικής διαφοράς υπέρ και υπό το άρτιο (premium / discount) χρεογράφων και λοιπών συναφών χρηματοοικονομικών μέσων.

Η Τράπεζα εφαρμόζει την πρακτική αναστολής αναγνώρισης εσόδων σε χορηγήσεις που χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενες. Σε αυτές τις περιπτώσεις η αναγνώριση των εσόδων αναστέλλεται μέχρι οι χορηγήσεις να καταστούν ενήμερες ή εξυπηρετούμενες και επομένως δεν περιλαμβάνονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, αλλά εμφανίζονται σε προσωρινό λογαριασμό αναστολής εσόδων εκτός ισολογισμού.

2.5 Έσοδα από δικαιώματα, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση στη λογιστική περίοδο που προσφέρονται οι υπηρεσίες. Ειδικά, οι προμήθειες που εισπράττονται κατά την εκταμίευση των χορηγήσεων σε πελάτες αποσβένονται κατά τη διάρκεια ζωής των χορηγήσεων αυτών βάσει του πραγματικού επιτοκίου της χορήγησης.

2.6 Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων όταν καταστεί απαιτητό το δικαίωμα για την είσπραξή τους.

2.7 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Η Τράπεζα ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού της στις παρακάτω 4 κατηγορίες. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών και επανεξετάζει την ταξινόμησή τους σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων.

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με αναγνώριση των μεταβολών τους στα αποτελέσματα χρήσης (financial assets at fair value through profit or loss)

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες: χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου (συμπεριλαμβάνονται και τα παράγωγα) και λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες. Τα στοιχεία αυτής της κατηγορίας αφορούν κυρίως περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έχουν αποκτηθεί από την Τράπεζα με σκοπό την εκποίησή τους σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα και αυτά τα οποία ταξινομήθηκαν από τη Διοίκηση σε αυτή την κατηγορία κατά την απόκτησή τους. Τα παράγωγα ταξινομούνται ως κατεχόμενα για εμπορία, εκτός εάν προσδιορίζονται ως αντισταθμίσεις.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιοριζόμενες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και δεν υπάρχει πρόθεση της Διοίκησης για πώληση αυτών. Το χαρτοφυλάκιο των δανείων περιέχει τα δάνεια που εκδόθηκαν πρωτογενώς από την Τράπεζα (originated loans) και όχι εκείνα που τυχόν αποκτώνται ως έντιμλο στοιχείο του ενεργητικού (loans acquired).

(γ) Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο ως την λήξη (held to maturity)

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη και τα οποία η Τράπεζα έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει ως την λήξη τους. Η Τράπεζα κατείχε τέτοιου είδους στοιχεία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, συνολικής λογιστικής αξίας ευρώ 57.311.

(δ) Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση (available for sale)

Τα χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου αυτού δεν έχουν προκαθορισμένο χρονικό ορίζοντα διακράτησης και μπορούν να ρευστοποιηθούν ανά πάσα στιγμή, ανάλογα με τις ανάγκες ρευστότητας της Τράπεζας, τις μεταβολές των επιτοκίων, των συναλλαγματικών ισοτιμιών ή των τιμών.

Οι αγορές και οι πωλήσεις των στοιχείων που έχουν ταξινομηθεί στις κατηγορίες (α), (γ) και (δ) παραπάνω, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εκκαθάρισης που είναι και η ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώνεται η αγορά ή πώληση του χρηματοοικονομικού στοιχείου στην εύλογη αξία του, η οποία στις περιπτώσεις των “διακρατούμενου ως τη λήξη” και “διαθέσιμου προς πώληση” χαρτοφυλακίων περιλαμβάνει και τις άμεσα σχετιζόμενες με τη συναλλαγή δαπάνες. Τα δάνεια και απαιτήσεις (κατηγορία β) αναγνωρίζονται στον ισολογισμό κατά την εκταμίευσή τους.

Μετά την αρχική καταχώρησή τους στα βιβλία της Τράπεζας, τα χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου “διαθέσιμα προς πώληση” αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται σε ειδικό αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων μέχρι τα στοιχεία αυτά να πωληθούν ή να απομειωθούν. Κατά την πώληση ή τον χαρακτηρισμό τους ως απομειωμένα, τα κέρδη ή οι ζημιές τους που αναγνωρίστηκαν σε ειδικό αποθεματικό αναστρέφονται και μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

Τα χρεόγραφα των χαρτοφυλακίων “Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με αναγνώριση των μεταβολών στα αποτελέσματα χρήσης” αποτιμούνται σε εύλογες αξίες με βάση τις τρέχουσες τιμές. Τα προκύπτοντα κέρδη ή ζημίες από την πώληση και την αποτίμησή τους, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων.

Τα δάνεια και απαιτήσεις, καθώς και τα διακρατούμενα έως τη λήξη χρεόγραφα αναγνωρίζονται στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate) μείον τις συσσωρευμένες απομειώσεις αξίας. Τα στοιχεία των κατηγοριών αυτών, εξετάζονται για απομείωση αξίας και στην περίπτωση που η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο, υπολείπεται της λογιστικής, η προκύπτουσα διαφορά βαρύνει τα αποτελέσματα περιόδου.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η Τράπεζα εκτιμά αν υπάρχουν εύλογες ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Για μετοχές εταιρειών που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας τους σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημία, που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

2.8 Συμψηφισμός κονδυλίων χρηματοοικονομικών μέσων (off setting financial instruments)

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού συμψηφίζονται και εμφανίζονται στον ισολογισμό με το καθαρό ποσό τους μόνο όταν:

- α) υπάρχει τέτοιο δικαίωμα συμψηφισμού των υπολοίπων βάσει της σχετικής σύμβασης, και
- β) υπάρχει πρόθεση της τακτοποίησης σε καθαρή βάση ή της ταυτόχρονης τακτοποίησης της απαίτησης και της υποχρέωσης.

2.9 Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς

Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας που προκύπτουν από τις πωλήσεις χρεογράφων με συμφωνία επαναγοράς από την Τράπεζα (repos) περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, είτε στο κονδύλι “Υποχρεώσεις προς πελάτες”, είτε στο κονδύλι “Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα”. Τα αντίστοιχα χρεόγραφα εξακολουθούν να απεικονίζονται ως στοιχείο του ενεργητικού στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Τα χρεόγραφα τα οποία αγοράζει η Τράπεζα με συμφωνία για επαναπώληση (reverse repos), καταχωρούνται κατά περίπτωση ως απαιτήσεις από άλλες τράπεζες ή από πελάτες. Αντιστοίχως, τα χρεόγραφα αυτά δεν εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και επαναγοράς λογίζεται ως τόκος κατά τη διάρκεια της συμφωνίας και σύμφωνα με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.10 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους εν μέρει ή ολικά δεν θα ανακτηθεί. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας, μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως. Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (cash generating units). Οι ζημίες απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα όταν προκύπτουν.

Συγκεκριμένα η Τράπεζα αξιολογεί για κάθε περίοδο όπου δημοσιεύει οικονομικές καταστάσεις εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι υφίσταται απομείωση σε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού της (δάνεια, συμμετοχές κλπ). Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού της είναι απομειωμένο εάν, και μόνο εάν, υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που εμφανίστηκαν μετά από την αρχική αναγνώρισή του (loss event) και έχει επίδραση, που μπορεί να υπολογιστεί με αξιόπιστο τρόπο, στις αρχικά προσδιορισμένες, μέσω της σχετικής σύμβασης, μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις του χρηματοοικονομικού στοιχείου. Ως αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης θεωρούνται σημαντικά στοιχεία που έρχονται σε γνώση της Τράπεζας και αφορούν στα ακόλουθα γεγονότα:

- α. εάν ο εκδότης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή ένας οφειλέτης / δανειολήπτης βρεθεί σε δεινή χρηματοοικονομική κατάσταση
- β. τυχόν παραβίαση των όρων μίας σύμβασης με αποτέλεσμα την καθυστέρηση ή την αθέτηση πληρωμής χρεολυσίου ή τόκων
- γ. η ένταξη του πιστούχου σε καθεστώς ρύθμισης λόγω οικονομικής δυσχέρειας με επαχθέστερους για την Τράπεζα όρους σε σχέση με την αρχική σύμβαση
- δ. η ισχυρή πιθανότητα ότι ο πιστούχος οδεύει σε πτώχευση ή θα ενταχθεί σε καθεστώς οικονομικής αναδιάρθρωσης
- ε. η αναστολή ή η οριστική παύση διαπραγμάτευσης των τίτλων που ο πιστούχος έχει εκδώσει σε χρηματιστηριακές αγορές
- στ. Αξιοσημείωτα στοιχεία που έχουν περιέλθει σε γνώση της Τράπεζας και υποδεικνύουν μία σημαντική μείωση σε αναμενόμενες μελλοντικές εισπράξεις από ομάδα δανείων ή απαιτήσεων που προέρχονται από χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού της Τράπεζας, σε σχέση με την αρχική απαίτηση και δεν υπάρχει δυνατότητα προσδιορισμού κατά περίπτωση πιστούχου της ενδεχόμενης ζημίας από απομείωση. Τα στοιχεία αυτά ενδεικτικά μπορεί να αναφέρονται σε :
 - ενδείξεις δυσχέρειας στην ικανοποίηση των όρων πληρωμής των συμβατικών υποχρεώσεων μίας ομάδας πιστούχων, με κοινά χαρακτηριστικά, προς την Τράπεζα
 - υποβάθμιση βασικών οικονομικών δεικτών σε μία γεωγραφική ενότητα ή έναν συγκεκριμένο οικονομικό κλάδο με πιθανό αποτέλεσμα την επιδείνωση των όρων αποπληρωμής των υποχρεώσεων των πιστούχων προς την Τράπεζα

Η Τράπεζα αρχικά αξιολογεί προβαίνοντας σε έλεγχο απομείωσης (impairment test) κατά περίπτωση εάν υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις σημαντικού ύψους και κατά περίπτωση ή συνολικά για αυτά που δεν αξιολογείται σε ατομικό επίπεδο το ύψος της απαίτησης ως σημαντικό. Εάν κατά τον έλεγχο απομείωσης για τις ατομικά εξεταζόμενες περιπτώσεις δεν προκύπτει αντικειμενική ένδειξη ζημίας τότε οι απαιτήσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται σε ομάδες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και αξιολογούνται συλλογικά. Οι περιπτώσεις που αξιολογούνται σε ατομικό επίπεδο και προκύπτει ζημία απομείωσης δεν συμπεριλαμβάνονται στις συλλογικές αξιολογήσεις.

Εάν κατά τον έλεγχο απομείωσης προκύπτουν βάσιμες ενδείξεις ότι υφίσταται ζημία από απομείωση της απαίτησης ή μίας ομάδας απαιτήσεων τότε η ζημία αυτή καταχωρείται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε ο έλεγχος απομείωσης.

Η ζημία από απομείωση προκύπτει ως διαφορά μεταξύ της, πριν από την εξέταση, εμφανιζόμενης στον ισολογισμό απαίτησης και της καθαρής παρούσας αξίας των αναμενόμενων εισπράξεων, στις οποίες καταλήγει ο έλεγχος απομείωσης, με βάση το πραγματικό επιτόκιο (effective interest rate).

Στην περίπτωση της συγκεντρωτικής εξέτασης για απομείωση σε κατηγορίες δανείων και άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού γίνεται κατηγοριοποίηση με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου στον οποίο εκτίθεται η Τράπεζα. Τα χαρακτηριστικά αυτά (οικονομικά, ιστορικά, γεωγραφικά, κλαδικά) τίθενται ως βάση για τον υπολογισμό των μελλοντικών εισπράξεων σε σχέση με την αρχική συμβατική υποχρέωση των πιστούχων.

Τυχόν αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές, λόγω μεταβολής της συνολικής κατάστασης του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, ως κέρδος αν υφίστανται βελτίωση ή ως ζημία από απομείωση αν υφίσταται επιδείνωση.

2.11 Ασώματες ακινητοποιήσεις – Λογισμικό

Οι δαπάνες για αγορές και βελτιώσεις λογισμικών συστημάτων και προγραμμάτων, στο βαθμό που επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Τράπεζα, αναγνωρίζονται στον ισολογισμό στο κόστος κτήσης τους ως άυλα πάγια στοιχεία ενεργητικού και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 χρόνια.

Οι δαπάνες συντήρησης του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

2.12 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας στο κόστος κτήσης μειωμένο με τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις. Το κόστος κτήσης προσανξάνεται με τις δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων ή με τη βελτίωσή τους, υπό την προϋπόθεση ότι από αυτές θα προκύψουν οικονομικά οφέλη στο μέλλον. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα κατά τη χρήση πραγματοποίησής τους.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των λοιπών ενσωμάτων πάγιων στοιχείων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο (straight line) κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία έχει προσδιοριστεί ως εξής:

	<u>Έτη</u>
Κτίρια και εγκαταστάσεις	40 έως 50
Εξοπλισμός (Hardware) υπολογιστών	3 έως 4
Μεταφορικά μέσα	5 έως 7
Λοιπός εξοπλισμός και έπιπλα	5 έως 7

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΠ (1 Ιανουαρίου 2004) η Τράπεζα αποτίμησε τα ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίριά της σε εύλογες αξίες, όπως αυτές προέκυψαν από μελέτες ανεξάρτητων εκτιμητών. Οι εύλογες αυτές αξίες απετέλεσαν το κόστος μετάβασης (deemed cost) των συγκεκριμένων ακινήτων.

2.13 Επενδυτικά ακίνητα

Η Τράπεζα ταξινομεί τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίρια που διακρατεί για επενδυτικούς σκοπούς (είσπραξη μισθωμάτων ή ανατίμηση αξίας) ως επενδυτικά ακίνητα, τα οποία και απεικονίζει στο αναπόσβεστο κόστος τους, μειωμένο κατά το ποσό της τυχόν απαξίωσής τους. Τα επενδυτικά ακίνητα της Τράπεζας αποσβένονται βάσει της σταθερής μεθόδου κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία έχει προσδιοριστεί σε 40 έως 50 χρόνια. Κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΠ (1 Ιανουαρίου 2004) η Τράπεζα αποτίμησε τα επενδυτικά της ακίνητα σε εύλογες αξίες, βάσει μελετών από ανεξάρτητους εκτιμητές. Οι εύλογες αυτές αξίες απετέλεσαν το κόστος μετάβασης (deemed cost) των επενδυτικών ακινήτων.

2.14 Μισθώσεις (Η Τράπεζα ως μισθωτής)

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Τράπεζα διατηρεί ουσιασώς όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης σύμφωνα με τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ουσιασώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας παραμένουν στον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από την Τράπεζα για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά σύμφωνα με τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Για τους σκοπούς της Κατάστασης Ταμειακών Ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αφορούν υπόλοιπα με ληκτότητα μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους και περιλαμβάνουν τα μετρητά (ταμείο), τα μη δεσμευμένα διαθέσιμα στην Τράπεζα της Ελλάδος, τα κρατικά και εξομοιούμενα προς αυτά αξιόγραφα, τις βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις σε άλλες Τράπεζες και το εμπορικό χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων.

2.16 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν συντρέχουν τα κάτωθι:

- (1) υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος,
- (2) είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης, και
- (3) το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

2.17 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν προγράμματα καθορισμένων εισφορών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Στην σημείωση 33 περιγράφετε αναλυτικά το ισχύον ασφαλιστικό καθεστώς της Τράπεζας.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Η Τράπεζα καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται αναγνώριση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

2.18 Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενοι φόροι προσδιορίζονται με τη μέθοδο της πλήρους υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Για σκοπούς αναγνώρισής τους χρησιμοποιούνται οι φορολογικοί συντελεστές που αναμένεται να ισχύουν κατά την περίοδο όπου το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί οριστικά, σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις, που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που θεωρείται πιθανή η αναγνώρισή τους από τις φορολογικές αρχές στο μέλλον και η ύπαρξη επαρκών μελλοντικών φορολογητέων κερδών για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς, που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν συμψηφίζονται και απεικονίζονται ξεχωριστά στον ισολογισμό της Τράπεζας, ως στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, αντιστοίχως.

Ο φόρος εισοδήματος, με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, αναγνωρίζεται ως έξοδο στην τρέχουσα χρήση. Οι φορολογικές ζημιές, δημιουργούν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μόνον όταν είναι πιθανόν ότι τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάκτησή τους.

2.19 Ομολογιακά και λοιπά δάνεια

Τα ομολογιακά δάνεια και τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης της Τράπεζας καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, η οποία είναι το καθαρό προϊόν της έκδοσης μετά την αφαίρεση των σχετικών και άμεσα σχετιζόμενων με την έκδοση εξόδων. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος τους (amortized cost) βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate). Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού, βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

2.20 Μετοχικό κεφάλαιο και ίδιες μετοχές

Τα άμεσα σχετιζόμενα με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας έξοδα, αφαιρούνται από το προϊόν της έκδοσης και μειώνουν ισόποσα τα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας. Τα άμεσα έξοδα που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απορρόφηση άλλων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της εξαγοραζόμενης επιχειρήσεως.

Το κόστος κτήσεως ιδίων μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων εξόδων μετά από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας, έως ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν. Το κέρδος ή ζημία από πώληση ιδίων μετοχών, μετά από την αφαίρεση των σχετικών εξόδων και φόρων, καταχωρείται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

2.21 Υπηρεσίες Θεματοφυλακής

Η Τράπεζα ενεργεί ως θεματοφύλακας για λογαριασμό φυσικών και νομικών προσώπων και φυλάσσει ή διαχειρίζεται περιουσιακά τους στοιχεία. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία και τα έσοδα που προκύπτουν από αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις, εφόσον δεν ανήκουν στην Τράπεζα.

2.22 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται οι επιχειρήσεις τις οποίες η Τράπεζα ελέγχει ή ασκεί δεσπόζουσα επιρροή, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οικονομικώς εξαρτώμενα συγγενικά τους πρόσωπα και οι εταιρείες στις οποίες ασκούν δεσπόζουσα επιρροή. Η Τράπεζα διενεργεί συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής της δραστηριότητας.

2.23 Πληροφόρηση κατά τομέα δραστηριότητας

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει ως πρωτεύοντα τύπο παρουσίασης την πληροφόρηση κατά επιχειρηματικό τομέα. Με βάση την οργανωτική δομή και το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης οι κάτωθι επιχειρηματικοί τομείς έχουν επιλεγεί :

- Λιανική τραπεζική
- Χονδρική τραπεζική
- Επενδυτική Τραπεζική και Treasury
- Λοιπά μη ενσωματωμένα στοιχεία

2.24 Συγκριτικά στοιχεία

Τα συγκριτικά μεγέθη που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας αναπροσαρμόζονται, όπου απαιτείται, για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση της τρέχουσας περιόδου.

3. Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι κύριες ασχολίες της Τράπεζας σχετίζονται με τη χρήση χρηματοοικονομικών προϊόντων συμπεριλαμβανομένων και παραγώγων. Η Τράπεζα δέχεται καταθέσεις από πελάτες για διάφορες χρονικές περιόδους, προσφέροντας σταθερά και κυμαινόμενα επιτόκια. Επενδύοντας αυτά τα κεφάλαια, στοχεύει στην απόδοση πάνω από τα μέσα προσφερόμενα επιτόκια. Για την όσο μεγαλύτερη αύξηση αυτού του περιθωρίου, η Τράπεζα συγκεντρώνει βραχυπρόθεσμες καταθέσεις και προσφέρει υψηλότερα επιτόκια για μακροχρόνιες καταθέσεις, διατηρώντας παράλληλα την απαραίτητη ρευστότητα για την κάλυψη όλων των υποχρεώσεων που πιθανόν να προκύψουν.

Η Τράπεζα εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, κίνδυνο ταμειακών ροών και κίνδυνο εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων. Η διαχείριση κινδύνων της Τράπεζας εστιάζεται στην αντιμετώπιση της αβεβαιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει την ελαχιστοποίηση από ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση της Τράπεζας. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος (futures / forwards) και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου (swaps) με σκοπό να αντισταθμίσει την έκθεσή σε συγκεκριμένους κινδύνους.

Η διαχείριση κινδύνων, πλην του πιστωτικού, υλοποιείται από την κεντρική υπηρεσία διαχείρισης διαθεσίμων, η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένους κανόνες που έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση και το αρμόδιο όργανο διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO). Η διαχείριση πιστωτικού κινδύνου υλοποιείται από το Συμβούλιο Πιστωτικής Πολιτικής, το οποίο χαράσσει τη στρατηγική πιστωτικής πολιτικής και παρακολουθεί την υλοποίησή της. Η Διεύθυνση Παρακολούθησης και Διαχείρισης Κινδύνων προσδιορίζει, και εκτιμά τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε συνεργασία με τις υπηρεσίες που αντιμετωπίζουν αυτούς τους κινδύνους. Η Διοίκηση παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για την γενική διαχείριση του κινδύνου, καθώς και ειδικές οδηγίες για την διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων, όπως ο συναλλαγματικός κίνδυνος, ο κίνδυνος επιτοκίου και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών και κινδύνου μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και οι ταμειακές ροές της Τράπεζας επηρεάζονται από τις μεταβολές στις τιμές των επιτοκίων. Η Τράπεζα σε μερικές περιπτώσεις, εκτίθεται σε δανεισμό με βάση μεταβλητά επιτόκια (κυμαινόμενα) και προβαίνει σε συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου (IRS) ως αντιστάθμιση χρηματικών ροών μελλοντικών πληρωμών τόκων, τα οποία έχουν ως οικονομικό αποτέλεσμα την μετατροπή των δανείων από κυμαινόμενο επιτόκιο σε σταθερό επιτόκιο.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου επιτρέπουν στην Τράπεζα να μετατρέψει τη μακροπρόθεσμη έκθεσή της από κυμαινόμενα επιτόκια σε σταθερά, τα οποία είναι χαμηλότερα από εκείνα στα οποία θα δανειζόταν η Τράπεζα εάν αρχικά είχε συνάψει τα συγκεκριμένα δάνεια σε σταθερό επιτόκιο. Μέσω των IRS, η Τράπεζα συμφωνεί με τρίτες εταιρείες να ανταλλάξει, σε συγκεκριμένα διαστήματα, την διαφορά του σταθερού με το κυμαινόμενο επιτόκιο, που υπολογίζεται στο ποσό της αρχικής ονομαστικής αξίας του δανεισμού.

Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων προέρχεται κυρίως από τα μεσό - μακροπρόθεσμα δάνεια. Δάνεια με μεταβλητό επιτόκιο εκθέτουν την Τράπεζα σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Δάνεια με σταθερό επιτόκιο εκθέτουν την Τράπεζα σε κίνδυνο μεταβολής της εύλογης αξίας. Πολιτική της Τράπεζας είναι να διατηρεί το σύνολο σχεδόν των δανείων της σε μεταβλητά επιτόκια.

3.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο κύριος στρατηγικός στόχος της Εμπορικής Τράπεζας είναι η αποτελεσματική διαχείριση των συνολικών κινδύνων που αναλαμβάνει, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποδοτική χρήση των κεφαλαίων σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου καθώς επίσης και με την ανάπτυξη επιχείρησης.

Σημαντική προτεραιότητα για την Τράπεζα είναι η ανάπτυξη των εσωτερικών εργαλείων εκτίμησης κινδύνου που προσδιορίζουν το επίπεδο κινδύνου που συνδέεται με τη δανειοληπτική ικανότητα των οφειλετών, βασισμένη στα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ανά τύπο έκθεσης σε κίνδυνο. Αυτή η προσπάθεια ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις του νέου εποπτικού πλαισίου του πωλόνια II (Βασιλεία II) για την κεφαλαιακή επάρκεια και με τους κανόνες της Credit Agricole S.A.

Η διαδικασία πιστωτικής έγκρισης υπόκειται σε μια λεπτομερή παρακολούθηση, αναθεώρηση και ανάλυση κινδύνου σε τακτική βάση σύμφωνα με τους κανόνες και τις πρακτικές της Credit Agricole S.A.

Όσον αφορά στη στρατηγική πιστωτικού κινδύνου ανά τύπο έκθεσης σε κίνδυνο, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Στρατηγική Κινδύνου για Μεγάλες Επιχειρήσεις

Αναφορικά με την αξιολόγηση του κινδύνου έναντι των επιχειρήσεων, η Εμπορική Τράπεζα έχει ενσωματώσει στην πιστωτική διαδικασία λήψης αποφάσεων το σύστημα «Anadefi», το μοντέλο πιστοληπτικής αξιολόγησης επιχειρήσεων του Ομίλου της CAsa.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί ως βασικό μοντέλο μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου έναντι των επιχειρήσεων, το μοντέλο 15βάθμιας κλίμακας του Ομίλου, που αξιολογεί τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του αντισυμβαλλόμενου και τον κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεων του που υπονοεί η κάθε βαθμίδα διαβάθμισης.

Το μοντέλο μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη διαχρονική ανάλυση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων. Η έγκαιρη χρονικά διάγνωση της τάσης για υποβάθμιση μίας ταξινόμησης μπορεί να αποτρέψει για την Τράπεζα πιθανές μελλοντικές ζημιές.

Η ύπαρξη ενός ποσοτικού συστήματος πιστοληπτικής αξιολόγησης θα δημιουργήσει μια βάση σύγκρισης πιστωτικού κινδύνου, θα επιτρέψει τη δυνατότητα σύνδεσης του κινδύνου με την τιμολόγηση, θα βοηθήσει στην πραγματοποίηση ακριβέστερων προβλέψεων, θα διευκολύνει την εκτίμηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων, όπως αυτές ορίζονται από τις εποπτικές αρχές και θα συμβάλει στη διαμόρφωση ακριβέστερης πιστωτικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Τα εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης πιστούχων επιτρέπουν στις Τράπεζες να ποσοτικοποιούν τον πιστωτικό κίνδυνο, μεταξύ άλλων με σκοπό τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, ο οποίος είναι καθοριστικός για την εκτίμηση των εποπτικών κεφαλαίων που απαιτούνται για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου.

Εκτός από το προαναφερθέν μοντέλο πιστοληπτικής αξιολόγησης των επιχειρήσεων, η Εμπορική στοχεύοντας στην αποτελεσματική αξιολόγηση του κινδύνου συγκέντρωσης, έχει καθιερώσει όρια ανά κλάδο δραστηριότητας, τα οποία παρακολουθούνται διαρκώς και αναθεωρούνται σε ετήσια βάση.

Επιπρόσθετα, το χαρτοφυλάκιο μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων αναθεωρείται σε ετήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τόσο την άποψη της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων όσο και την άποψη της εκάστοτε επιχειρηματικής Μονάδας, ενώ το ποσό, το είδος και η πολυπλοκότητα κάθε πιστοδοτικού ανοίγματος εγκρίνονται από τα διαφορετικά εγκριτικά κλιμάκια μέσω εξειδικευμένων εγκριτικών διαδικασιών.

Ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα επιτυγχάνει ένα περισσότερο διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο με τη μικρότερη δυνατή συγκέντρωση σε συγκεκριμένα τμήματα αγοράς ή/και σε εύρος κινδύνου αθέτησης.

Στρατηγική Κινδύνου για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Όσον αφορά στο χαρτοφυλάκιο των ΜΜΕ, λόγω της αλλαγής της οργανωτικής δομής της Τράπεζας μέσω της ίδρυσης επιχειρηματικών κέντρων, η πολιτική ανάληψης κινδύνου έχει αναθεωρηθεί και αποτελείται μεταξύ άλλων από την ανάπτυξη συγκεκριμένων πιστοδοτικών οδηγιών και κανόνων, που αφορούν σε όλα τα χρηματοδοτικά ανοίγματα προς τις ΜΜΕ, με βάση τη διάθεση της Τράπεζας για ανάληψη κινδύνου και τους κανόνες πιστωτικής πολιτικής, εξειδικευμένους κανόνες αναφορικά με συγκεκριμένους κλάδους δραστηριότητας και διαδικασία παρακολούθησης του χαρτοφυλακίου. Τα εργαλεία που εφαρμόζονται είναι το μοντέλο πιστοληπτικής αξιολόγησης επιχειρήσεων του Ομίλου της Credit Agricole S.A., «Anadefi», καθώς επίσης και ένα νέο εισηγητικό πιστοδοτήσεων με κύριο στόχο την ενσωμάτωση μιας εμπειριστατωμένης προσέγγισης και την κανονιστική συμμόρφωση.

Στρατηγική Κινδύνου για Μικρές Επιχειρήσεις και Ελεύθερους Επαγγελματίες

Όσον αφορά στα χρηματοδοτικά ανοίγματα σε Μικρές Επιχειρήσεις και Ελεύθερους Επαγγελματίες η εφαρμογή αυτοματοποιημένων εργαλείων ελέγχου, μέσω του ηλεκτρονικού εισηγητικού πιστοδοτήσεων, πιστοποιεί την εκπλήρωση συγκεκριμένων κανόνων πιστωτικής πολιτικής.

Κατά τη διάρκεια του 2008, η τράπεζα αποφάσισε να εφαρμόσει κεντροποιημένη εγκριτική διαδικασία για τη χορήγηση δανείων αυτής της κατηγορίας, μειώνοντας έτσι στο ελάχιστο την εγκριτική ισχύ των καταστημάτων. Το σύνολο των πιστωτικών αιτημάτων (συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσεων, των ρυθμίσεων κ.λπ.) αξιολογείται από το Κέντρο Πιστοδοτήσεων Λιανικής.

Αναφορικά με τα χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι Μικρών Επιχειρήσεων και Ελεύθερων Επαγγελματιών, η πιστωτική έγκριση είναι βασισμένη σε συγκεκριμένους κανόνες πιστωτικής πολιτικής. Ένα μέρος των εν λόγω ανοιγμάτων αξιολογείται πιστοληπτικά μέσω του συστήματος scoring, το οποίο έχει αναπτυχθεί από εξωτερικό συνεργάτη.

Στρατηγική Κινδύνων για Ιδιώτες

Καταναλωτική Πίστη

Η παροχή πιστοδότησης σε ιδιώτες πελάτες αποσκοπεί στην κάλυψη καταναλωτικών αναγκών, ενώ η λειτουργική αποπληρωμή της εξαρτάται από το διαθέσιμο ατομικό / οικογενειακό εισόδημα του πιστούχου.

Η δανειοδότηση ιδιωτών πελατών βασίζεται κυρίως στην εκπλήρωση γενικών κανόνων πιστωτικής πολιτικής, καθώς επίσης και στην πιστοληπτική αξιολόγηση μέσω σκοροκαρτών, που έχουν αναπτυχθεί από εξωτερικό συνεργάτη και είναι προσαρμοσμένες στην εμπειρία της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων σε συνεργασία με την αντίστοιχη διεύθυνση της Credit Agricole S.A παρακολουθεί και ελέγχει σε τακτική βάση την απόδοση των συστημάτων scoring μέσω διαφόρων διαδικασιών ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης.

Στεγαστική Πίστη

Η Στεγαστική Πίστη (αγορά, κτίσιμο, αποπεράτωση, επέκταση, επισκευή κατοικίας, αγορά οικοπέδου με σκοπό την ανέγερση/οικοδόμηση κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης) βασίζεται στην εκπλήρωση συγκεκριμένων κανόνων πιστωτικής πολιτικής.

Η αξιολόγηση και έγκριση των πιστοδοτικών αιτημάτων στεγαστικής πίστης και καταναλωτικής πίστης με εξασφαλίσεις διενεργείται μέσω της Διεύθυνσης Κεντροποιημένων Λειτουργιών με την εφαρμογή κεντροποιημένης εγκριτικής διαδικασίας.

Συγκεκριμένα, η εν λόγω Διεύθυνση είναι αρμόδια για τη διενέργεια ελέγχων ως προς την εκπλήρωση των κανόνων πιστωτικής πολιτικής, την πληρότητα και ακρίβεια των υποστηρικτικών εγγράφων, και τον έλεγχο, ως προς την εγκυρότητα και την εμπορική αξία, των λαμβανόμενων εξασφαλίσεων (π.χ. πλήρης ιδιοκτησία κ.λπ.) σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2009, η διαδικασία αξιολόγησης του κινδύνου των αιτημάτων στεγαστικής πίστης θα ενισχυθεί περαιτέρω μέσω της εφαρμογής συστήματος scoring, το οποίο έχει αναπτυχθεί από εξωτερικό συνεργάτη και είναι προσαρμοσμένη στην εμπειρία της Τράπεζας.

Στις παρακάτω αναλύσεις τα μεγέθη της χρήσης του 2007, έχουν αναμορφωθεί για να είναι συγκρίσιμα με εκείνα της χρήσης του 2008.

3.2.1 Απομείωση και σχηματισμός προβλέψεων

Ο πιο κάτω πίνακας απεικονίζει ως ποσοστό τα δάνεια και τις προκαταβολές της Τράπεζας καθώς και τη σχετική πρόβλεψη απομείωσης για την κάθε εσωτερικά εκτιμώμενη πιστωτική διαβάθμιση:

	2008		2007	
	Δάνεια και Απαιτήσεις (%)	Πρόβλεψη απομείωσης αξίας (%)	Δάνεια και Απαιτήσεις (%)	Πρόβλεψη απομείωσης αξίας (%)
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	88,9	1,0	89,9	0,4
Ειδικής αναφοράς	1,2	8,7	0,7	18,8
Επισφαλή	9,9	42,7	9,4	47,0
Σύνολο	100	5,2	100	4,9

3.2.2 Μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου πριν τον υπολογισμό των εξασφαλίσεων και άλλων μέτρων πιστωτικής προστασίας

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας την 31/12/2008 και την 31/12/2007, χωρίς να συνυπολογίζονται τα καλύμματα ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας. Για τα εντός ισολογισμού στοιχεία, τα πιστωτικά ανοίγματα είναι βασισμένα στη λογιστική τους αξία όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό.

	Μέγιστη Έκθεση	
	2008	2007
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων Ισολογισμού :		
Κρατικά αξιόγραφα	27.192	31.395
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.351.248	3.313.520
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών – Ομόλογα	600.266	1.348.450
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	67.451	21.520
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες:		
Δάνεια σε ιδιώτες:		
Πιστωτικές κάρτες	332.838	329.168
Δάνεια καθορισμένης διάρκειας	1.801.615	1.782.016
Στεγαστικά δάνεια	7.647.274	7.309.439
Δάνεια προς επιχειρήσεις:		
Μεγάλες επιχειρήσεις	6.438.073	4.142.788
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5.224.053	4.235.820
Ανακυκλούμενο Easy Business	489.344	488.372
Λοιπές Απαιτήσεις	86.175	120.035
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθεσίμων προς πώληση – Ομόλογα	1.527.154	1.537.832
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	57.311	67.908
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	149.539	164.429
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων εκτός Ισολογισμού :		
Εγγυητικές επιστολές	2.174.478	1.867.090
Σύνολο	29.974.011	26.759.782

3.2.3 Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι προκαταβολές σε πελάτες και οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων αναλύονται ως εξής :

	2008		2007	
	Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Δάνεια και απαιτήσεις χωρίς καθυστέρηση και χωρίς απομείωση αξίας	15.986.989	3.351.248	13.492.190	3.313.520
Δάνεια και απαιτήσεις σε καθυστέρηση, χωρίς απομείωση αξίας	4.555.524	-	3.989.954	-
Δάνεια και απαιτήσεις με απομείωση αξίας	2.687.558	-	1.877.036	-
Σύνολο Προ προβλέψεων	23.230.071	3.351.248	19.359.180	3.313.520
Μείον: προβλέψεις για απομείωση αξίας	1.210.699	-	951.543	-
Μετά προβλέψεων	22.019.372	3.351.248	18.407.637	3.313.520

(α) Δάνεια και απαιτήσεις χωρίς καθυστέρηση και χωρίς απομείωση αξίας, βάση κατηγορίας πιστωτικής διαβάθμισης.

31 Δεκεμβρίου 2008

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλ/νο Easy Business	Λοιπές Απαιτήσεις	Δάνεια και προκ/λές σε πελάτες	Δάνεια & Προκ/λές σε Πιστ/κα Ιδρύματα
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	211.159	1.147.281	5.618.954	5.578.660	2.828.556	269.156	86.174	15.739.940	3.351.248
Ειδικής αναφοράς	-	-	23	102.849	77.205	-	-	180.077	-
Επισφαλή	-	3.584	57.516	-	5.862	10	-	66.972	-
Σύνολο	211.159	1.150.865	5.676.493	5.681.509	2.911.623	269.166	86.174	15.986.989	3.351.248

31 Δεκεμβρίου 2007

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια Καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλού μενο Easy Business	Λοιπές Απαιτήσεις	Δάνεια και προκ/βολές σε πελάτες	Δάνεια & Προκ/λές σε Πιστ/κα Ιδρύματα
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	222.806	1.296.647	5.825.082	3.174.916	2.382.127	289.360	120.035	13.310.973	3.313.520
Ειδικής αναφοράς	-	-	1.185	33.394	38.754	-	-	73.333	-
Επισφαλή	-	8.260	82.032	14.180	3.412	-	-	107.884	-
Σύνολο	222.806	1.304.907	5.908.299	3.222.490	2.424.293	289.360	120.035	13.492.190	3.313.520

(β) Δάνεια και απαιτήσεις σε καθυστέρηση, χωρίς απομείωση αξίας

31 Δεκεμβρίου 2008

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια καθορισμένης διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Δάνεια προς ιδιώτες				
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	69.916	221.537	679.919	971.371
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	22.893	120.563	346.568	490.024
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	3.926	15.974	125.099	144.999
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	-	-	6.217	6.217
Σύνολο	96.735	358.074	1.157.803	1.612.611

	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Σύνολο
Δάνεια προς επιχειρήσεις				
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	692.773	1.879.514	138.677	2.710.964
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	32.842	143.018	44.770	220.630
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	-	4.134	6.960	11.094
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	-	225	-	225
Σύνολο	725.615	2.026.891	190.407	2.942.913

31 Δεκεμβρίου 2007

Δάνεια προς ιδιώτες	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια καθορισμένης διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	68.869	206.795	685.306	960.970
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	9.667	93.956	294.291	397.914
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	892	8.313	86.293	95.498
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	-	2	2.125	2.127
Σύνολο	89.986	309.066	1.068.015	1.456.509

Δάνεια προς επιχειρήσεις	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Σύνολο
Σε καθυστέρηση 1-30 ημέρες	619.759	1.437.870	145.300	2.202.929
Σε καθυστέρηση 30-90 ημέρες	189.610	104.423	29.482	323.515
Σε καθυστέρηση 90-180 ημέρες	723	2.045	4.058	6.826
Σε καθυστέρηση > 180 ημέρες	-	175	-	175
Σύνολο	810.092	1.544.513	178.840	2.533.445

(γ) Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις σε ατομική αξιολόγηση

Ο καταμερισμός του μεικτού ποσού των απομειωμένων δανείων και των απαιτήσεων σε ατομική αξιολόγηση ανά κατηγορία πελατών είναι ο ακόλουθος:

31 Δεκεμβρίου 2008

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια καθορισμένης διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Απομειωμένα δάνεια σε ατομική αξιολόγηση	81.517	573.030	1.050.345	178.727	688.883	99.433	15.623	2.687.558
	81.517	573.030	1.050.345	178.727	688.883	99.433	15.623	2.687.558
Με καθυστέρηση λιγότερη των 90 ημερών	7.527	134.396	205.463	35.136	132.252	13.379	-	528.153
Πρόβλεψη απομείωσης	56.573	280.353	237.367	147.777	403.344	69.662	15.623	1.210.699

31 Δεκεμβρίου 2007

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια καθορισμένης διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Απομειωμένα δάνεια σε ατομική αξιολόγηση	79.410	338.612	448.886	306.983	582.651	80.011	40.484	1.877.036
	79.410	338.612	448.886	306.983	582.651	80.011	40.484	1.877.036
Με καθυστέρηση λιγότερη των 90 ημερών	15.500	103.025	101.077	84.377	100.875	8.743	-	413.597
Πρόβλεψη απομείωσης	52.477	170.563	115.761	196.783	315.637	59.838	40.484	951.543

3.2.4 Πιστωτικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα

Ο πιο κάτω πίνακας απεικονίζει την ανάλυση των πιστωτικών τίτλων, των έντοκων γραμματίων και άλλων αξιόγραφων ανά κατηγορία πιστοληπτικής διαβάθμισης στις 31 Δεκεμβρίου 2008, βάση της διαβάθμισης του οίκου Moody's.

	Κρατικά Αξιόγραφα	Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθεσίμων προς πώληση	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	Σύνολο
Aaa	-	-	139.030	-	139.030
Aa1 - Aa3	-	-	710.992	-	710.992
A1 - A3	27.192	600.266	621.501	57.311	1.306.270
Baa1 - Baa3	-	-	55.631	-	55.631
Σύνολο	27.192	600.266	1.527.154	57.311	2.211.923

3.2.5 Συγκέντρωση κινδύνου χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

(α) Γεωγραφικοί Τομείς

Η γεωγραφική συγκέντρωση κατανέμει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο σε τομείς με βάση την έδρα δραστηριοποίησης. Η έκθεση της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο, συγκεντρώνεται κυρίως στην Ευρώπη τόσο την 31 Δεκεμβρίου 2008 όσο και την 31 Δεκεμβρίου 2007.

(β) Τομείς Δραστηριότητας

31 Δεκεμβρίου 2008	Χρηματο- πιστωτικά ιδρύματα	Βιομηχανία	Κατασκευές και διαχείριση ακινήτων	Εμπορικές εταιρίες	Δημόσιος τομέας	Λοιποί τομείς	Ιδιώτες	Σύνολο
Κρατικά αξιόγραφα	-	-	-	-	27.192	-	-	27.192
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.351.248	-	-	-	-	-	-	3.351.248
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών – Ομόλογα	-	-	-	-	600.266	-	-	600.266
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	67.451	-	-	-	-	-	-	67.451
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες:								
Δάνεια σε ιδιώτες:								
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	332.838	332.838
Δάνεια καθορισμένης διάρκειας	-	-	-	-	-	-	1.801.615	1.801.615
Στεγαστικά δάνεια	-	-	-	-	-	-	7.647.274	7.647.274
Δάνεια προς επιχειρήσεις:								
Μεγάλες επιχειρήσεις	588.799	896.817	761.957	3.378.499	192.258	619.745	-	6.438.075
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2.619	519.719	475.532	3.011.932	41.134	1.173.118	-	5.224.054
Ανακυκλούμενο Easy Business	-	125	69	213	-	3.042	485.895	489.344
Λοιπές Απαιτήσεις						86.173		86.173
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθεσίμων προς πώληση – ομολογιακά δάνεια	1.178.153	-	-	-	349.001	-	-	1.527.154
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	-	-	-	-	-	57.311	-	57.311
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	149.539	-	149.539
Σύνολο	5.188.270	1.416.661	1.237.558	6.390.644	1.209.851	2.088.928	10.267.622	27.799.534

31 Δεκεμβρίου 2007	5.290.583	890.352	673.931	4.696.035	1.688.112	1.750.176	9.904.300	24.893.489
---------------------------	------------------	----------------	----------------	------------------	------------------	------------------	------------------	-------------------

3.3 Κίνδυνος Αγοράς

Η Εμπορική Τράπεζα εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς, οι οποίοι είναι κίνδυνοι που προέρχονται από την μεταβολή του fair value ενός χρηματοοικονομικού μεγέθους εξαιτίας των μεταβολών στις τιμές τις αγοράς. Οι κίνδυνοι αγοράς προέρχονται από ανοιχτές θέσεις σε επιτόκια, νομίσματα και προϊόντα κεφαλαίου, εκ των οποίων όλα εκτίθενται σε γενικές και συγκεκριμένες μεταβολές της αγοράς καθώς και σε αλλαγές στο επίπεδο μεταβλητότητας των αγοραίων επιτοκίων ή των τιμών όπως επιτόκια, πιστωτικά περιθώρια, συναλλαγματικές ισοτιμίες και τιμές κεφαλαίων. Η Εμπορική Τράπεζα διαχωρίζει τον κίνδυνο αγοράς σε trading και non-trading χαρτοφυλάκια. Οι κίνδυνοι αγοράς που προέρχονται από trading και non-trading δραστηριότητες, είναι συγκεντρωμένοι στο Treasury. Οι τακτικές αναφορές υποβάλλονται προς την ανώτατη διοίκηση καθώς και προς τους επικεφαλής των σχετικών επιχειρησιακών μονάδων. Το trading χαρτοφυλάκιο συμπεριλαμβάνει θέσεις που αφορούν αγοραίες συναλλαγές στις οποίες η Εμπορική Τράπεζα ενεργεί σαν κύριο μέρος με τους πελάτες ή με την αγορά. Το non-trading χαρτοφυλάκιο αποτελείται από διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις.

Σαν μέρος της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς, η Εμπορική Τράπεζα αναλαμβάνει διάφορες στρατηγικές αντιστάθμισης των κινδύνων. Επίσης η Εμπορική Τράπεζα εισέρχεται στα επιτοκιακά swaps προκειμένου να καλύψει τον επιτοκιακό κίνδυνο που σχετίζεται με τις σταθερού επιτοκίου μακροχρόνιες χρεωστικές securities. Οι κύριες τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την μέτρηση και τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς παρουσιάζονται στην συνέχεια.

Value at risk

Η Εμπορική Τράπεζα εφαρμόζει την μεθοδολογία 'value at risk' (VAR) στο trading και στο non-trading χαρτοφυλάκιο, προκειμένου να υπολογίσει τον κίνδυνο αγοράς των θέσεων της και τις μέγιστες αναμενόμενες ζημιές, βασιζόμενη πάνω σε έναν αριθμό υποθέσεων σχετικά με διάφορες αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς. Η επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού θέτει όρια στο μέγεθος του κινδύνου ο οποίος μπορεί να είναι ανεκτός από την Εμπορική Τράπεζα, ξεχωριστά για trading και non-trading, και τα οποία παρακολουθούνται σε ημερήσια βάση. Η μέθοδος VAR είναι μια στατιστικής βάσης υπολογισμός της δυνητικής ζημιάς στο τρέχον χαρτοφυλάκιο προερχόμενη από αντίθετες κινήσεις της αγοράς. Εκφράζει το 'μέγιστο' ποσό που η Εμπορική Τράπεζα δύναται να χάσει, αλλά μόνο όσον αφορά ένα συγκεκριμένο επίπεδο εμπιστοσύνης (99%). Υπάρχει έτσι μια συγκεκριμένη στατιστική πιθανότητα (1%) ότι η πραγματική ζημιά δύναται να είναι μεγαλύτερη από τον υπολογισμό του VAR. Το μοντέλο του VAR υποθέτει μια συγκεκριμένη 'περίοδο αναμονής' μέχρι να κλείσουν οι θέσεις (1 μέρα). Επίσης υποθέτει πως οι αγοραίες κινήσεις που γίνονται πέραν της περιόδου αναμονής θα ακολουθήσουν ένα παρόμοιο υπόδειγμα με αυτές που έγιναν πέραν της περιόδου της μιας ημέρας στο παρελθόν. Η εκτίμηση της Εμπορικής Τράπεζας σχετικά με παρελθοντικές κινήσεις της αγοράς βασίζεται σε δεδομένα του τελευταίου ενός έτους. Η Εμπορική Τράπεζα εφαρμόζει αυτές τις ιστορικές αλλαγές σε επιτόκια, τιμές, δείκτες, κτλ. άμεσα πάνω στις τρέχουσες θέσεις της – μια μέθοδος γνωστή ως ιστορική προσομοίωση. Τα πραγματικά αποτελέσματα παρακολουθούνται τακτικά προκειμένου να ελεγχθεί η εγκυρότητα των υποθέσεων και των παραμέτρων/παραγόντων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του VAR. Η χρησιμοποίηση αυτής της προσέγγισης δεν αποτρέπει την πραγματοποίηση ζημιών εκτός αυτών των ορίων σε περίπτωση που λάβουν χώρα πιο σημαντικές κινήσεις στην αγορά. Καθώς το VAR αποτελεί ένα ολοκληρωμένο κομμάτι του ελέγχου του κινδύνου αγοράς της Εμπορικής Τράπεζας, η επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού καθορίζει τα όρια του VAR ετησίως για όλες τις trading και non-trading δραστηριότητες.

Ο επανέλεγχος των αποτελεσμάτων του VAR για τα εμπορικά χαρτοφυλάκια, συνεχώς παρακολουθεί την ποιότητα του μοντέλου VAR. Όλες οι εξαιρέσεις που προκύπτουν και κάθε ασυνήθιστα έσοδα στην προσοδοφόρο μεριά της διανομής του VAR ερευνούνται και όλα τα αποτελέσματα του επανελέγχου αναφέρονται στην επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού. Να σημειωθεί ότι από το 2006, το μοντέλο VaR έχει την πιστοποίηση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Stress tests

Τα Stress tests παρέχουν μια ένδειξη του δυνητικού μεγέθους των ζημιών που μπορεί να προκύψουν υπό ακραίες συνθήκες. Τα stress tests περιλαμβάνουν: stress tests για τους παράγοντες κινδύνου, στα οποία οι ακραίες κινήσεις εφαρμόζονται σε κάθε κατηγορία κινδύνου; Και επίσης ad hoc stress testing. Τα αποτελέσματα των stress tests παρακολουθούνται από την ανώτατη διοίκηση και παρουσιάζονται στην επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού.

Σύνοψη του VaR για το 2008 και το 2007

(α) VaR Εμπορικού Χαρτοφυλακίου και μη Εμπορικού Χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία κινδύνου

	01/01- 31/12/2008			01/01- 31/12/2007		
	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό
Συναλλαγματικός κίνδυνος	79	139	-	28	140	1
Επιτοκιακός κίνδυνος	1.276	1.884	785	548	1.672	292
Κίνδυνος μετοχών	682	1.285	455	1264	1.746	633
Σύνολο VAR	1.640	2.160	1.078	1.382	2.447	822

(β) VaR Εμπορικού Χαρτοφυλακίου ανα κατηγορία κινδύνου

	01/01- 31/12/2008			01/01- 31/12/2007		
	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό
Συναλλαγματικός κίνδυνος	39	117	-	28	140	1
Επιτοκιακός κίνδυνος	1.227	1.815	608	482	1.659	275
Κίνδυνος μετοχών	190	995	-	787	996	527
Σύνολο VAR	1.293	1.828	609	931	1.767	602

(γ) VaR μη Εμπορικού Χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία κινδύνου

	01/01- 31/12/2008			01/01- 31/12/2007		
	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό	Μέσος Όρος	Υψηλό	Χαμηλό
Συναλλαγματικός κίνδυνος	19	207	-	-	-	-
Επιτοκιακός κίνδυνος	438	1.340	126	122	414	14
Κίνδυνος μετοχών	538	747	293	586	1.055	224
Σύνολο VAR	657	1.397	347	615	1.067	227

3.6 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος που προκύπτει από αν-αντιστοιχία στις περιόδους λήξης μεταξύ στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Ο κίνδυνος ρευστότητας αναφέρεται στην ενδεχόμενη αδυναμία της Τράπεζας να εκπληρώσει τις μελλοντικές υποχρεώσεις της που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά μέσα ή συναλλαγές.

Η Τράπεζα μετρά τον κίνδυνο ρευστότητας και τον ελέγχει μέσα από μία αναπτυγμένη δομή διαχείρισης. ελέγχων. Η Τράπεζα συμμορφώνεται με τους κανονισμούς για δείκτες ρευστότητας των αρμοδίων ελεγκτικών αρχών, καθώς και τη θέσπιση εσωτερικών ορίων ρευστότητας.

Η Τράπεζα ελέγχει και διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας μέσα από τη χρήση και τον έλεγχο των ακόλουθων:

(α) Υπόλοιπο στο Λογαριασμό Κατωτάτων Αποθεματικών, όπως καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

(β) Δείκτες ρευστότητας που καθορίζονται τόσο από την εποπτική αρχή (Τράπεζα της Ελλάδος) όσο και από ενδοεταιρικούς κανόνες.

Οι εργασίες της Τράπεζας στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τους κανονισμούς ρευστότητας, που καθορίζονται, τόσο από την Τράπεζα της Ελλάδος, όσο και από τις τοπικές κανονιστικές αρχές στο εξωτερικό.

Οι ακόλουθοι πίνακες κινδύνου ρευστότητας που αναλύουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού της Τράπεζας στις ανάλογες περιόδους, βασίζονται στην υπόλοιπη διάρκεια τους από την ημερομηνία του ισολογισμού μέχρι τη λήξη τους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2008

	Μέχρι 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 χρόνια	Πάνω από 5 χρόνια	Μη Καθορ/νης Διάρκειας	Σύνολο
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	496.118	-	-	-	-	290.127	786.245
Κρατικά Αξιογράφα	15.703	-	11.489	-	-	-	27.192
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	2.338.541	65.253	218.491	595.622	121.022	12.319	3.351.248
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	2.684	-	386.683	198.630	9.114	3.154	600.266
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα – Απαιτήσεις	-	-	-	-	-	67.451	67.451
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	4.053.631	1.734.826	4.078.141	5.134.675	7.887.583	(869.484)	22.019.373
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	25.093	43.722	355.523	531.630	571.187	30.296	1.557.450
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	-	-	-	57.311	-	-	57.311
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	-	-	-	-	-	149.541	149.541
Σύνολο Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού	6.931.770	1.843.801	5.050.328	6.517.869	8.588.906	(316.596)	28.616.078

Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	2.709.095	813.718	528.090	35.390	-	36.426	4.122.719
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα – Υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	133.581	133.581
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	11.151.634	3.149.154	3.486.966	83.650	-	127.341	17.998.744
Ομολογιακά Δάνεια	-	-	967.770	4.390.935	174.199	71	5.532.975
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	-	-	-	-	814.122	-	814.122
Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	73.253	-	76.143	332.414	-	-	481.810
Λοιπές Υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	206.244	206.244
Σύνολο Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Παθητικού	13.933.982	3.962.872	5.058.969	4.842.390	988.321	503.662	29.290.196
Καθαρή Θέση	(7.002.212)	(2.119.072)	(8.641)	1.675.479	7.600.586	(820.258)	(674.118)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2007

Σύνολο Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού	6.918.373	1.419.635	3.631.032	5.273.058	8.542.114	-	25.784.212
Σύνολο Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Παθητικού	15.554.730	2.908.908	3.025.828	3.069.689	1.268.801	-	25.827.956
Καθαρή θέση	(8.636.357)	(1.489.273)	605.204	2.203.369	7.273.313	-	(43.744)

3.7 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές / χρηματιστήρια, όπως π.χ. παράγωγα, μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια, προσδιορίζεται από τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών, που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

3.8 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις λογιστικές και εύλογες αξίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα (στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις) που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες στον ισολογισμό της Τράπεζας.

	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.351.248	3.313.520	3.351.248	3.313.520
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	22.019.372	18.407.637	21.726.378	18.407.637
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	57.311	67.908	54.318	67.972
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	4.122.719	3.571.301	4.122.719	3.571.301
Υποχρεώσεις προς πελάτες	17.998.744	17.766.970	17.998.744	17.767.179
Ομολογιακά Δάνεια	5.532.975	2.897.129	5.409.241	2.859.855
Υβριδικά και λοιπά δανειακά κεφάλαια	814.122	712.062	787.402	707.774

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές χρησιμοποιώντας κατάλληλες καμπύλες επιτοκίων που αντιστοιχούν σε χρηματοοικονομικά μέσα με αντίστοιχο πιστωτικό κίνδυνο και διάρκεια. Η υπολογιζόμενη εύλογη αξία των ομολογιακών δανείων βασίζεται στην προεξόφληση χρηματοροών χρησιμοποιώντας επιτόκια διαπραγματευτικής αγοράς ανάλογα με την διάρκεια.

Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιπροσωπεύει την τιμή στην οποία μπορεί ένα στοιχείο ενεργητικού να πωληθεί ή μια υποχρέωση να εκκαθαριστεί μεταξύ ενήμερων αντισυμβαλλομένων μερών, πρόθυμων να ολοκληρώσουν την συναλλαγή σε εύλογη τιμή.

Η εύλογη αξία που αποτυπώνεται στον παραπάνω πίνακα αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται – μεταξύ άλλων – και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν/ ισχύουν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι παραπάνω υπολογισμοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

Πρακτικά και βασιζόμενοι στην αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας η συνολικά αξία των παραπάνω χρηματοοικονομικών μέσων δύναται να μην πραγματοποιηθεί με άμεση αγοραία συναλλαγή.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή λογιστικών αρχών

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών της Τράπεζας, η Διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αξιολογούνται διαρκώς και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων αναμενόμενων μελλοντικών γεγονότων που, υπό τις παρούσες συνθήκες, αναμένεται να πραγματοποιηθούν.

(α) Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους

Η Τράπεζα εξετάζει διαρκώς το χαρτοφυλάκιο δανείων της για να αξιολογήσει κατά πόσο έχει υποστεί απομείωση. Προκειμένου η Τράπεζα να αποφασίσει αν πρέπει να αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημία απομείωσης, χρησιμοποιώντας την κρίση της, εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν ενδείξεις που να καταδεικνύουν ότι υπάρχει προσδιορίσιμη μείωση στις αναμενόμενες ταμειακές ροές από ένα χαρτοφυλάκιο δανείων, πριν η μείωση μπορέσει να συσχετιστεί με ένα συγκεκριμένο δάνειο του χαρτοφυλακίου. Τέτοια ένδειξη δυνατόν να περιλαμβάνει δεδομένα που παρατηρήθηκαν και υποδηλώνουν ότι υπήρξε αρνητική διαφοροποίηση στη δυνατότητα αποπληρωμής από την ομάδα των πιστούχων, ή στις εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες, που σχετίζονται με αθετήσεις υποχρεώσεων έναντι ομάδας περιουσιακών στοιχείων. Η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις, που βασίζονται στην ιστορική εμπειρία

ζημιών από περιουσιακά στοιχεία με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και παρόμοια αντικειμενική ένδειξη απομείωσης με αυτά του χαρτοφυλακίου, όταν προσδιορίζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές.

(β) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον καθορισμό της εύλογης αξίας, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό με απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποιεί τις μεθόδους αποτίμησης. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και ρυθμίζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσεις από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο της Τράπεζας όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητικότητα και οι συσχετίσεις. Αλλαγές στις υποθέσεις σχετικά με αυτούς τους παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις.

(γ) Απομείωση μετοχικού χαρτοφυλακίου διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων

Η Τράπεζα προσδιορίζει ότι το μετοχικό χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων έχει υποστεί απομείωση όταν υπάρξει σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία των μετοχικών επενδύσεων κάτω από το κόστος κτήσης τους. Στον προσδιορισμό του τι αποτελεί σημαντική ή παρατεταμένη μείωση, η Διοίκηση της Τράπεζας χρησιμοποιεί την κρίση της. Κατά τη χρήση της κρίσης της, η Τράπεζα αξιολογεί, μεταξύ άλλων παραγόντων, την κανονική αυξομείωση της τιμής της μετοχής. Επιπροσθέτως, η απομείωση μπορεί να είναι απαραίτητη όταν υπάρχει ένδειξη χειροτέρευσης της οικονομικής κατάστασης του εκδότη, της επίδοσης του κλάδου και τομέα εργασιών, των λειτουργικών και χρηματοδοτικών ταμειακών ροών και αλλαγών στην τεχνολογία.

(δ) Φόρος εισοδήματος

Η Τράπεζα υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στις χώρες που ασκεί δραστηριότητα και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος κατά τη διάρκεια της κάθε χρήσης, καθώς ο τελικός προσδιορισμός του φόρου εισοδήματος είναι αβέβαιος. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα θα διαφέρει από τα ποσά φόρων που αναγνωρίστηκαν αρχικά, οι διαφορές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις / απαιτήσεις της περιόδου κατά την οποία θα ολοκληρωθεί ο προσδιορισμός.

(ε) Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς

Αναλυτική αναφορά στις εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης αναφορικά με τις υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς γίνεται στην σημείωση 33.

5. Πληροφόρηση κατά Κλάδο Δραστηριότητας

	Σύνολο	Λιανική Τραπεζική	Χονδρική Τραπεζική	Επενδυτική Τραπεζική & Treasury	Λοιπά μη Ενσωματωμένα Στοιχεία
<u>Από 1/1 έως 31/12/2008</u>					
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	581.604	496.680	94.203	(9.279)	-
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	122.528	100.791	24.712	9.901	(12.876)
Λοιπά Έσοδα	(21.513)	-	-	(25.551)	4.038
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	682.619	597.471	118.915	(24.929)	(8.838)
Δαπάνες Προσωπικού	393.826	317.484	24.396	12.693	39.253
Απομειώσεις Αξίας Δανείων και Προκ/λών	464.774	282.312	182.462	-	-
Λοιπές προβλέψεις	19.149	-	-	-	19.149
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	200.929	162.065	12.177	9.235	17.452
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	1.078.678	761.861	219.035	21.928	75.854
ΚΕΡΑΗ (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	(396.059)	(164.390)	(100.120)	(46.857)	(84.692)

	Σύνολο	Λιανική Τραπεζική	Χονδρική Τραπεζική	Επενδυτική Τραπεζική & Treasury	Λοιπά μη Ενσωματωμένα Στοιχεία
<u>Από 1/1 έως 31/12/2007*</u>					
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	688.108	571.358	85.141	31.609	-
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	147.473	110.254	22.161	15.058	-
Λοιπά Έσοδα	50.656	-	-	37.661	12.995
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	886.237	681.612	107.302	84.328	12.995
Δαπάνες Προσωπικού	401.519	323.686	24.872	12.942	40.019
Απομειώσεις Αξίας Δανείων και Προκ/λών	209.868	180.487	29.381	-	-
Λοιπές προβλέψεις	17.900	-	-	-	17.900
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	195.911	158.018	11.873	9.004	17.016
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	825.198	662.191	66.126	21.946	74.935
ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	61.039	19.421	41.176	62.382	(61.940)

* Τα κονδύλια του 2007 έχουν αναμορφωθεί για λόγους συγκρισιμότητας

Η Λιανική Τραπεζική περιλαμβάνει τα προϊόντα και υπηρεσίες που απευθύνονται σε ιδιώτες, ελεύθερους επαγγελματίες, μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Η Χονδρική Τραπεζική αφορά τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και τον τομέα της ναυτιλίας.

Η Επενδυτική Τραπεζική και το Treasury περιλαμβάνει χρηματοιστηριακές εργασίες, συμβουλευτικές και διαμεσολαβητικές εργασίες για θέματα σχετικά με την κεφαλαιαγορά, καθώς και τις δραστηριότητες του Dealing room της Τράπεζας.

Στα λοιπά μη ενσωματωμένα στοιχεία εντάσσονται οι δραστηριότητες της Τράπεζας που δεν είναι χρηματοοικονομικού ή ασφαλιστικού χαρακτήρα, καθώς και οι λοιπές διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες της Τράπεζας.

6. Καθαρά Έσοδα από Τόκους

1/1 – 31/12/2008

1/1 – 31/12/2007

Έσοδα από Τόκους

Ταμειακά και βραχυπρόθεσμα κεφάλαια	150.251	93.546
Ομόλογα / ΕΓΕΔ	329.464	206.362
Δάνεια και χορηγήσεις	1.097.896	1.010.629
	1.577.611	1.310.537

Έξοδα από Τόκους

Τράπεζες και πελάτες	704.086	462.929
Ομολογιακά δάνεια	213.166	88.317
Χρεόγραφα και συμφωνίες επαναγοράς (repos)	17.206	15.393
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	17.018	19.651
Λοιπά δανειακά κεφάλαια	44.531	36.139
	996.007	622.429

Καθαρά Έσοδα από Τόκους

	581.604	688.108
--	----------------	----------------

7. Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες

1/1 – 31/12/2008

1/1 – 31/12/2007

Έσοδα Προμηθειών

Προμήθειες χορηγήσεων	23.170	33.236
Από Κίνηση Κεφαλαίων	7.318	7.167
Από Εγγυητικές Επιστολές	13.156	12.753
Από Πιστωτικές Κάρτες	26.353	28.147
Από Εισαγωγές - Εξαγωγές	5.409	6.034
Άλλα δικαιώματα και προμήθειες	66.682	68.562
	142.088	155.899

Έξοδα Προμηθειών

Προμήθειες πιστωτικών καρτών	5.466	6.513
Ληφθείσες Εγγυήσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων	12.875	-
Λοιπά	1.219	1.913
	19.560	8.426

Καθαρά Έσοδα Προμηθειών

	122.528	147.473
--	----------------	----------------

8. Έσοδα από Μερίσματα

1/1 – 31/12/2008

1/1 – 31/12/2007

Θυγατρικές / Συγγενείς επιχειρήσεις	20.296	373
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο	11	1.061
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση	6.645	152
Σύνολο Εσόδων από Μερίσματα	26.952	1.586

Στην παρούσα χρήση η Τράπεζα εισέπραξε μέρισμα ύψους € 20 εκ. από την θυγατρική της εταιρεία “ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING ΑΕ”, μετά από απόφαση για διανομή μερίσματος που έλαβε η Γενική συνέλευση των μετόχων της τελευταίας.

9. Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων

1/1 – 31/12/2008

1/1 – 31/12/2007

Καθαρό κέρδος/ (ζημία) από πώληση και αποτίμηση συναλλάγματος	5.042	(5.510)
Καθαρό κέρδος/ (ζημία) από πώληση και αποτίμηση ομολογιών	(10.369)	(21.527)
Καθαρό κέρδος από πώληση και αποτίμηση μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης	(5.568)	3.286
Καθαρό κέρδος από πώληση και αποτίμηση παραγώγων	(36.481)	6.375
Ζημία/ (Κέρδος) από πώληση δανείου	150	(710)
Σύνολο Αποτελεσμάτων Χρηματοοικονομικών Πράξεων	(47.226)	(18.086)

10. Κέρδη μείον Ζημιές Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου

	1/1 – 31/12/2008	1/1 – 31/12/2007
Καθαρό Κέρδος από πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων	3.180	946
Καθαρά κέρδη από πώληση θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων	185	41.984
Καθαρά κέρδη/ζημιές από πώληση διαθέσιμων προς πώληση ομολογιών	(10.153)	-
Καθαρό Κέρδος από πώληση διαθέσιμων προς πώληση μετοχών	1.511	12.296
Σύνολο Κερδών μείον Ζημιών Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	(5.277)	55.226

11. Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης

	1/1 – 31/12/2008	1/1 – 31/12/2007
Ενοίκια κτιρίων	1.221	1.225
Εισπράξεις αποσβεσμένων απαιτήσεων	1.691	3.097
Κέρδη/ζημιές από εκποίηση παγίων	(566)	5.185
Λοιπά	1.692	2.423
Σύνολο Λοιπών Εσόδων Εκμετάλλευσης	4.038	11.930

12. Δαπάνες Προσωπικού

	1/1 – 31/12/2008	1/1 – 31/12/2007
Μισθοί και ημερομίσθια	260.552	267.513
Κόστος Κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής)	86.306	81.857
Λοιπές παροχές	46.968	52.149
Σύνολο Δαπανών Προσωπικού	393.826	401.519

Το απασχολούμενο προσωπικό της Εμπορικής Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2008 αποτελείται από 5.506 άτομα έναντι 5.748 στις 31 Δεκεμβρίου του 2007.

13. Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα

	1/1 – 31/12/2008	1/1 – 31/12/2007
Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων	19.367	18.604
Παροχές Τρίτων	48.448	50.323
Ασφάλιστρα	2.147	2.519
Φόροι – Τέλη	20.155	18.776
Διάφορα έξοδα	87.155	80.730
Σύνολο Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων	177.272	170.952

14. Φόρος Εισοδήματος	1/1 –31/12/2008	1/1 –31/12/2007
Φόρος τρέχουσας χρήσης (πρόβλεψη)	29.349	21.830
Αναβαλλόμενη φορολογία (Σημ.32)	61.757	(9.326)
Σύνολο Φόρου Εισοδήματος	91.106	12.504

15. Κέρδη ανά Μετοχή	1/1 –31/12/2008	1/1 –31/12/2007
Κέρδη / (ζημίες) αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	(487.165)	48.535
Μέσος αριθμός μετοχών (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών)	132.391.468	132.391.468
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή (Ποσά σε ευρώ)	(3,6797)	0,3666

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με βάση τα κέρδη μετά από φόρους, που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας και το μέσο αριθμό των κοινών μετοχών που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένου του μέσου αριθμού των ιδίων μετοχών, που είχε στην κατοχή της η Εμπορική Τράπεζα στη διάρκεια της περιόδου.

Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται προσαρμόζοντας των μέσο αριθμό των κοινών μετοχών κατά την διάρκεια της περιόδου και το αποτέλεσμα που αναλογεί στους μετόχους της Τράπεζας για δυνητικώς εκδοθησόμενες κοινές μετοχές. Η τράπεζα δεν είχε μετοχές αυτής της κατηγορίας.

16. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	31/12/2008	31/12/2007
Ταμείο	281.763	246.414
Καταθέσεις σε Κεντρική Τράπεζα εκτός υποχρεωτικών καταθέσεων για σκοπούς ρευστότητας	80.055	433.654
Επιταγές εισπρακτέες - Γραφείο συμψηφισμού Κεντρικής Τράπεζας	8.955	1.385
Περιλαμβάνονται στα μετρητά και στα ταμειακά ισοδύναμα (Σημ. 38)	370.773	681.453
Υποχρεωτικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα	414.623	154.252
Δεδουλευμένοι Τόκοι	849	800
Σύνολο Ταμείου και Διαθεσίμων στην Κεντρική Τράπεζα	786.245	836.505

Οι υποχρεωτικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα αφορούν τις καταθέσεις, τις οποίες η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί να τηρούν όλα τα πιστωτικά ιδρύματα και αντιστοιχούν στο 2% (κατόπιν απαλλαγής αρχικού ποσού € 100 χιλ..) των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους. Επίσης η Τράπεζα τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τρεχούμενο λογαριασμό με σκοπό την διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών μέσω του συστήματος Target (Trans European – Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer System). Το σύστημα TARGET2 αντικατέστησε από τις 19 Μαΐου 2008 τα υπάρχοντα συστήματα HERMES και TARGET και διακανονίζει πληρωμές σε Ευρώ σε συνεχή χρόνο μέσω της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

17. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	31/12/2008	31/12/2007
Επιταγές εισπρακτέες	10.500	7.261
Καταθέσεις όψεως	211.957	157.659
Τοποθετήσεις σε άλλες Τράπεζες	2.848.745	2.767.233
Λοιπές απαιτήσεις	53.764	52.991
Περιλαμβάνονται στα μετρητά και ταμειακά ισοδύναμα (Σημ.38)	3.124.966	2.985.144
Τοποθετήσεις σε άλλες Τράπεζες μη συμπεριλαμβανόμενες στα Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	211.270	311.774
Δάνεια και χορηγήσεις σε άλλες Τράπεζες	15.012	16.602
Σύνολο Απαιτήσεων κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	3.351.248	3.313.520

18. Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	31/12/2008	31/12/2007
Χρεόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου		
Ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου μη συμπεριλαμβανόμενα στα Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	600.266	1.028.369
Ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου συμπεριλαμβανόμενα στα Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα (Σημ. 38)	-	18.751
Ομόλογα λοιπών εκδοτών	-	301.330
Σύνολο	600.266	1.348.450
Μετοχές εισηγμένες	-	28.895
Σύνολο	-	28.895
Σύνολο Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών	600.266	1.377.345

19. Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα

	31/12/2008			31/12/2007		
	Εύλογη αξία			Εύλογη αξία		
	Συμβόλαιο/ Ονομαστική αξία	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Συμβόλαιο/ Ονομαστική αξία	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις
1) Παραγωγή διακρατούμενα στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών						
Παράγωγα συναλλάγματος						
Προθεσμιακές πράξεις Συναλλάγματος (Currency Forwards)	602.188	1.396	1.611	469.513	1.684	946
Ανταλλαγές Συναλλάγματος (Currency swaps)	983.415	15.375	8.319	3.674	-	20
Δικαιώματα προαίρεσης (Currency options)	97.908	4.594	4.594	-	-	-
Σύνολο		21.365	14.524		1.684	966
Παράγωγα επιτοκίων						
Ανταλλαγές επιτοκίων (Interest rate swaps)	3.422.061	45.800	63.890	2.343.180	16.315	19.893
Δικαιώματα προαίρεσης (Caps & Floors)	156.047	266	310	58.127	642	771
Σύνολο		46.066	64.200		16.957	20.664
Παράγωγα επί Δεικτών (Index Option)						
Εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα επί των δεικτών/(OTC index options)		-	-	2.516	119	83
Σύνολο					119	83
Παράγωγα επί ομολόγων (Bond Futures)						
Προθεσμιακά Συμβόλαια Ομολόγων (Exchange traded bond futures)	67.100	-	432	244.931	2.760	-
Σύνολο			432		2.760	
Σύνολο Παραγώγων διακρατούμενων στο χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών		67.431	79.156		21.520	21.713
(2) Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση						
Παράγωγα επιτοκίων						
Ανταλλαγές επιτοκίων (Interest rate swaps)	1.346.300	20	54.424	-	-	-
Σύνολο Παραγώγων διακρατούμενων για αντιστάθμιση		20	54.424		-	-
Σύνολο Παραγώγων Ενεργητικό/Παθητικό		67.451	133.580		21.520	21.713

20. Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες

31/12/2008

31/12/2007*

Δάνεια σε φυσικά πρόσωπα

Πιστωτικές κάρτες	389.411	381.643
Δάνεια Καθορισμένης διάρκειας (περιλαμβάνει και καταναλωτικά)	2.081.968	1.952.585
Στεγαστικά Δάνεια	7.871.333	7.411.792
	10.342.712	9.746.020

Δάνεια σε επιχειρήσεις

Μεγάλες επιχειρήσεις	6.540.874	4.310.915
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5.607.245	4.532.170
Ανακυκλούμενο Easy Business	557.088	545.861
	12.705.207	9.388.946

Λοιπές Απαιτήσεις	101.797	160.519
Δεδουλευμένοι Τόκοι	80.355	63.694
Σύνολο Δανείων και Προκαταβολών σε Πελάτες	23.230.071	19.359.179

Μείον: Προβλέψεις για ζημιές απομείωσης δανείων και προκαταβολών	(1.210.699)	(951.543)
	22.019.372	18.407.636

Κυμαινόμενο Επιτόκιο	16.402.979	13.377.054
Σταθερό Επιτόκιο	6.746.737	5.918.432
Σύνολο	23.149.716	19.295.486

*Τα ποσά της προηγούμενης χρήσης έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας

Προβλέψεις για Ζημιές Απομείωσης Δανείων και Προκαταβολών

Μεταβολή ζημιάς απομείωσης δανείων και προκαταβολών αναλύεται ως εξής:

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	951.543	1.074.909
Μεταφορά προβλέψεων σε λοιπές προβλέψεις παθητικού	-	(13.100)
Μεταφορά σε συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	(9.500)	-
Πρόβλεψη για απομείωσης δανείων και προκαταβολών	476.349	211.300
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης & διαγραφές δανείων	(207.693)	(321.566)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.210.699	951.543

Η συμφωνία του λογαριασμού απομείωσης δανείων και προκαταβολών κατ' είδος έχει ως εξής:

Δάνεια σε φυσικά πρόσωπα

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	76.020	157.660	104.830	338.510
Απομείωση Δανείων & Προκαταβολών	16.827	89.075	15.365	121.267
Παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης & διαγραφές δανείων	(40.370)	(76.172)	(4.434)	(120.976)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	52.477	170.563	115.761	338.801

	Πιστωτικές Κάρτες	Δάνεια καθορισμένης Διάρκειας	Στεγαστικά Δάνεια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	52.477	170.563	115.761	338.801
Απομείωση Δανείων & Προκαταβολών	26.355	141.310	121.677	289.343
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως & διαγραφές δανείων	(22.259)	(31.520)	(71)	(53.850)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	56.573	280.353	237.367	574.293

Δάνεια προς επιχειρήσεις

	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές απαιτήσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	220.400	425.414	33.505	57.080	736.399
Απομείωση Δανείων & Προκαταβολών	5.965	46.375	37.693	-	90.033
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως & διαγραφές δανείων	(29.582)	(156.153)	(11.359)	(3.496)	(200.590)
Μεταφορά προβλέψεων σε λοιπές προβλέψεις παθητικού	-	-	-	(13.100)	(13.100)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	196.783	315.637	59.839	40.484	612.743

	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Ανακυκλούμενο Easy Business	Λοιπές απαιτήσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	196.783	315.637	59.839	40.484	612.743
Απομείωση Δανείων & Προκαταβολών	23.285	141.108	20.810	1.804	187.006
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως & διαγραφές δανείων	(62.791)	(53.400)	(10.987)	(26.665)	(153.843)
Μεταφορά σε συγγενείς επιχειρήσεις	(9.500)	-	-	-	(9.500)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	147.777	403.344	69.662	15.623	636.407

Η πρόβλεψη για απομείωση δανείων και προκαταβολών της τρέχουσας περιόδου, που εμφανίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων περιλαμβάνει και εισπράξεις από αποσβεσμένες απαιτήσεις ύψους € 11.575 (€ 1.432 για την περίοδο 01/01 – 31/12/2007).

21. Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση 31/12/2008 31/12/2007

Επενδύσεις διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου σε εύλογες αξίες

Ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου	349.001	378.980
Ομόλογα λοιπών εκδοτών	1.178.153	1.158.852
Μετοχές εισηγμένες	3.144	3.036
Μετοχές μη εισηγμένες	2.223	1.701
Μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων	24.929	21.387
Σύνολο Χαρτοφυλακίου Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	1.557.450	1.563.956

Σύμφωνα με την τροποποίηση του ΔΛΠ 39 «Αναμόρφωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού», η Τράπεζα έχει αναμορφώσει εταιρικά ομόλογα ονομαστικής αξίας € 102 εκατ. από την γραμμή «Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών» στην γραμμή «Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων/Διαθεσίμων προς πώληση». Η τροποποίηση αυτή έχει εφαρμογή από 1 Ιουλίου 2008.

Η διοίκηση της Τράπεζας εκτίμησε ότι η παρούσα κρίση ρευστότητας δικαιολογεί την εφαρμογή της τροποποίησης του ΔΛΠ 39.

Η εύλογη αξία της προαναφερθέντων εταιρικών ομολόγων κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2008 υπολογίσθηκε σε € 64,5 εκατ. Η ζημία από την αποτίμηση, για την περίοδο από 1η Ιουλίου 2008 έως 31η Δεκεμβρίου 2008, αναγνωρίσθηκε απευθείας στην καθαρή θέση και ανέρχεται σε € 12,3 εκατ.

Για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2008 έως 30 Ιουνίου 2008, το κέρδος των € 0,5 εκατ. που προέκυψε από την αποτίμηση των παραπάνω ομολόγων αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα περιόδου και περιλαμβάνεται στο «Αποτέλεσμα Χρηματοοικονομικών Πράξεων».

Κατά τη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου του 2008, η Τράπεζα πούλησε εταιρικά ομόλογα ονομαστικής αξίας € 20 εκατ. Η πραγματοποιηθείσα ζημιά ανέρχεται στα € 9,2 εκατ. και περιλαμβάνεται στα «Κέρδη μείον ζημιές του επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

22. Συμμετοχές σε Θυγατρικές / Συγγενείς Επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές της τράπεζας σε θυγατρικές επιχειρήσεις έχουν ως εξής:

A/A	Επωνυμία	Χώρα Σύστασης	% Συμμετοχής 31.12.08	Υπόλοιπο 31.12.08	% Συμμετοχής 31.12.07	Υπόλοιπο 31.12.07
	ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK-GERMANY					
1	G.M.B.H.	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	100,00%	22.198	100,00%	22.198
2	ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK BULGARIA A.D.	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%	22.108	100,00%	12.108
3	ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK ALBANIA S.A.	ΑΛΒΑΝΙΑ	100,00%	26.012	100,00%	14.513
4	ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING A.E.	ΕΛΛΑΔΑ	80,00%	43.326	100,00%	54.157
5	ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK CYPRUS L.T.D.	ΚΥΠΡΟΣ	91,92%	25.090	91,18%	22.440
6	ΕΜΠΟΡΙΚΗ VENT. CAPITAL DEVELOPED LIMITED	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	16.376	100,00%	16.376
7	ΕΜΠΟΡΙΚΗ VENT. CAPITAL EMERGING LIMITED	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	15.882	100,00%	15.882
8	ΕΜΠΟΡΙΚΗ GROUP FINANCE PLC	ΑΓΓΛΙΑ	100,00%	18	100,00%	18
9	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ-ΠΟΛ/ΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΜΤΕ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔ/ΚΗ ΕΤ.	ΕΛΛΑΔΑ	99,90%	15	99,90%	15
10	ΕΜΠΟΡΙΚΗ MEDIA	ΕΛΛΑΔΑ	99,00%	769	99,00%	769
11	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	99,65%	6.514	99,65%	6.514
12	ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK ROMANIA S.A.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	99,35%	50.391	98,35%	16.791
	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ASSET MANAGEMENT					
13	A.E.Δ.Α.Κ.		73,10%	6.671	73,10%	6.671
14	TOTAL CARE A.E	ΕΛΛΑΔΑ	70,00%	259	70,00%	259
15	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	34.197	100,00%	34.197
16	ΕΛΛΗΝ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΑΚΚΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	58,71%	263	58,71%	263
17	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	5.000	50,00%	5.000
18	ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	63.450	50,00%	54.450
19	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Γ.Α	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	4.500	50,00%	4.500
				343.039		287.121

Οι συμμετοχές της Τράπεζας σε συγγενείς επιχειρήσεις έχουν ως εξής:

A/A	Επωνυμία	Χώρα Σύστασης	% Συμμετοχής 31.12.08	Υπόλοιπο 31.12.08	% Συμμετοχής 31.12.07	Υπόλοιπο 31.12.07
1	INCURIAM INVESTMENT LTD	ΚΥΠΡΟΣ	20,00%	767	20,00%	767
2	EULER HERMES ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	21,71%	1.514	21,71%	1.514
3	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	33,24%	16.900	42,16%	-
				19.181		2.281

Η μεταβολή των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις αναλύεται ως εξής :

	Θυγατρικές επιχειρήσεις		Συγγενείς επιχειρήσεις	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου	287.121	280.291	2.281	2.043
Προσαναυξήσεις επενδύσεων	66.749	37.954	26.400	456
Μείωση	(10.831)	(31.124)	-	(218)
Απομειώσεις αξίας	-	-	(9.500)	-
Υπόλοιπο λήξης περιόδου	343.039	287.121	19.181	2.281

Η «ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK CYPRUS L.T.D». κατά την διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2008, προέβη σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 2,6 εκατ. εκδίδοντας 1.550.976 νέες μετοχές. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας, η οποία κάλυψε εξολοκλήρου την αύξηση αυτή, αυξήθηκε κατά 0,74%.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας είχε αποφασίσει το 2007, την διακοπή λειτουργίας της θυγατρικής εταιρείας «ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK GERMANY GmbH» και την έναρξη εκκαθάρισης. Στις αρχές του 2008 η Διοίκηση πήρε την απόφαση να συνεχίσει μέρος των δραστηριοτήτων ως υποκατάστημα και έχει δεσμευθεί να αγοράσει το τυχόν εναπομείνων χαρτοφυλάκιο της υπό εκκαθάρισης θυγατρικής Εμπορική Γερμανίας.

Την 26.05.2008 ολοκληρώθηκε η διαδικασία Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου, με μερική κεφαλαιοποίηση των υποχρεώσεων, της εταιρείας «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.». Το τελικό ποσοστό συμμετοχής της Εμπορικής Τράπεζας στο Μετοχικό Κεφάλαιο της ως άνω εταιρίας διαμορφώθηκε πλέον σε 33,24%.

Την 27.06.2008 η «ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK BULGARIA A.D». αποφάσισε την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά € 10 εκατ., που αντιστοιχούν σε 19.558.300 νέες μετοχές. Η Εμπορική Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση κατά 100% του ποσοστού της.

Η «ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM A.E» μετά την από 23.05.2008 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 18 εκατ., στην οποία συμμετείχε η Εμπορική Τράπεζα κατά το ποσοστό της, καταβάλλοντας ως εκ τούτου € 9 εκατ.

Η «ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK-ALBANIA S.A» κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2008 προέβη σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 11,5 εκατ. Εκδίδοντας 14.161 νέες μετοχές. Την αύξηση αυτή κάλυψε πλήρως η Εμπορική Τράπεζα.

Η «ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK-ROMANIA S.A» κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2008, προέβη σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ύψους 33,6 εκατ. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας, η οποία κάλυψε εξολοκλήρου την αύξηση αυτή, αυξήθηκε κατά 1%.

Η Τράπεζα μεταβίβασε το 20% της εταιρίας «ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING A.E», στην εταιρία «CREDIT AGRICOLE LEASING», μέσω πώλησης 3.400.000 μετοχών, έναντι του τιμήματος € 11 εκατ. Συνεπώς η Εμπορική Τράπεζα κατέχει πλέον 13.600.000 μετοχές της «ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ». Σε σχετική σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ των δύο μερών προβλέπεται ότι, εντός των επόμενων δύο ετών από την ημερομηνία της μεταβίβασης του 20%, υφίσταται δικαίωμα της «CREDIT AGRICOLE LEASING» είτε να αποκτήσει επιπλέον ποσοστό έως 30%, είτε να επαναπωλήσει προς την Εμπορική Τράπεζα το 20% που απέκτησε.

23. Ασώματες Ακίνητοποιήσεις

Λογισμικό

1 Ιανουαρίου 2007

Αξία κτήσης	60.611
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(50.782)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	9.829

31 Δεκεμβρίου 2007

Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	9.829
Μεταβολή	3.477
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	(4.542)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	8.764

31 Δεκεμβρίου 2007

Αξία κτήσης	64.854
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(56.090)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	8.764

31 Δεκεμβρίου 2008

Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	8.764
Μεταβολή	4.994
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	(4.050)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	9.708

31 Δεκεμβρίου 2008

Αξία κτήσης	69.848
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(60.140)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο	9.708

24. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις

	Γήπεδα	Κτίρια, Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Λοιπά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2007				
Αξία κτήσης	169.388	95.278	197.956	462.622
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	(7.439)	(150.227)	(157.666)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	169.388	87.839	47.729	304.956
31 Δεκεμβρίου 2007				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	169.388	87.839	47.729	304.956
Μεταβολή	2.782	(126)	13.755	16.411
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	-	(2.510)	(17.107)	(19.617)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	172.170	85.203	44.377	301.750
31 Δεκεμβρίου 2007				
Αξία κτήσης	172.170	95.152	211.711	479.033
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(9.949)	(167.334)	(177.283)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	172.170	85.203	44.377	301.750
31 Δεκεμβρίου 2008				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	172.170	85.203	44.377	301.750
Μεταβολή	-	3.391	12.103	15.494
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	-	(2.631)	(16.129)	(18.760)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	172.170	85.963	40.351	298.484
31 Δεκεμβρίου 2008				
Αξία κτήσης	172.170	98.544	223.814	494.527
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	(12.581)	(183.463)	(196.043)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο	172.170	85.963	40.351	298.484

25. Επενδυτικά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία

	Γήπεδα	Κτίρια, Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2007			
Αξία κτήσης	59.445	35.831	95.276
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	(2.002)	(2.002)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	59.445	33.829	93.274
31 Δεκεμβρίου 2007			
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	59.445	33.829	93.274
Μεταβολή	2.098	837	(2.935)
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	-	(800)	(800)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	61.543	33.866	95.409
31 Δεκεμβρίου 2007			
Αξία κτήσης	61.543	36.668	98.211
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(2.802)	(2.802)
Αναπόσβεστο Υπόλοιπο	61.543	33.866	95.409
31 Δεκεμβρίου 2008			
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στην αρχή	61.543	33.866	95.409
Μεταβολή	(80)	7.791	7.711
Απομείωση Παγίων	(2.029)		(2.029)
Μεταβολή αποσβέσεων περιόδου	-	(847)	(847)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο στο τέλος	59.434	40.810	100.244
31 Δεκεμβρίου 2008			
Αξία κτήσης	59.434	44.459	103.893
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	(3.649)	(3.649)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο	59.434	40.810	100.244

26. Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού

	31/12/2008	31/12/2007
Έξοδα επομένων χρήσεων	186	77
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	3.912	104.642
Λοιπά	145.441	59.710
	149.539	164.429

27. Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα

	31/12/2008	31/12/2007
Τοποθετήσεις από άλλες Τράπεζες	4.122.718	3.571.300
Καταθέσεις όψεως	1	1
	4.122.719	3.571.301

28. Υποχρεώσεις προς Πελάτες

	31/12/2008	31/12/2007
Καταθέσεις Νομικών Προσώπων		
Καταθέσεις όψεως	1.241.662	1.734.055
Καταθέσεις προθεσμίας	1.876.174	1.337.545
	3.117.836	3.071.600
Καταθέσεις Φυσικών Προσώπων		
Τρεχούμενοι λογαριασμοί	464.158	473.103
Καταθέσεις προθεσμίας	8.529.430	7.493.108
Καταθέσεις ταμειυτηρίου	5.663.486	6.525.583
	14.657.074	14.491.794
Επιταγές και Εμβάσματα Πληρωτέα	102.633	110.925
Δεδουλευμένοι Τόκοι Καταθέσεων Πελατών	121.201	92.651
	17.998.744	17.766.970
Σταθερού επιτοκίου	10.405.604	8.830.653
Κυμαινόμενου επιτοκίου	7.369.306	8.732.741
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	17.774.910	17.563.394

Στις καταθέσεις σταθερού επιτοκίου περιλαμβάνονται οι καταθέσεις προθεσμίας σε ευρώ και ξένο νόμισμα. Οι υπόλοιπες καταθέσεις θεωρήθηκαν κυμαινόμενου επιτοκίου.

29. Ομολογιακά Δάνεια

	31/12/2008	31/12/2007
Ομολογιακά δάνεια	5.499.959	2.883.228
Λοιποί πιστωτικοί τίτλοι	73	73
Δεδουλευμένοι Τόκοι	32.943	13.828
	5.532.975	2.897.129

Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2008 η Εμπορική Τράπεζα είχε αποπληρώσει, μέσω της εταιρίας ειδικού σκοπού Lithos Mortgage Financing Plc, ομολογίες με ενέχυρο μεταβιβασθέντα στεγαστικά δάνεια (mortgage backed securities) συνολικού ύψους € 78.958.061

Κατά την διάρκεια του δωδεκαμήνου 2008, η Εμπορική Τράπεζα, μέσω της Emporiki Group Finance Plc, εξέδωσε χρέος συνολικού ύψους € 2.890.000.000. Οι λήξεις και τα επιτόκια δανεισμού έχουν ως εξής :

	<u>Λήξη</u>	<u>Επιτόκιο</u>
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 300.000.000	08.04.2011	6m Euribor + 0,85%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 300.000.000	15.04.2010	3m Euribor + 0,69%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 200.000.000	30.06.2008 - 30.09.2008 01.10.2008 - 01.07.2009	6,05% 3m Euribor - 0,125%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 840.000.000	22.06.2011	3m Euribor + 0,75%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 250.000.000	09.09.2010	3m Euribor + 0,865%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 425.000.000	10.10.2012	3m Euribor + 1,39%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 75.000.000	10.10.2012	3m Euribor + 1,39%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 150.000.000	25.11.2013	3m Euribor + 1,79%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 300.000.000	26.11.2012	3m Euribor + 1,74%
Δάνειο ονομαστικής αξίας € 50.000.000	25.11.2010	3m Euribor + 1,60%

Η Τράπεζα την 31^η Δεκεμβρίου 2008, είχε στην κατοχή της ομολογίες της Emporiki Group Finance Plc και της Lithos Mortgage Financing Plc συνολικού ποσού € 233.053.514.

30. Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια

	31/12/2008	31/12/2007
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης (Subordinated notes)	339.006	337.064
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης προς την μητρική εταιρεία	300.000	200.000
Υποχρεώσεις υβριδικών κεφαλαίων προς την μητρική εταιρεία	170.000	170.000
Δεδουλευμένοι Τόκοι	5.116	4.998
	814.122	712.062

Το 2008, η Εμπορική Τράπεζα, μέσω της Emporiki Group Finance Plc, εξέδωσε δάνειο μειωμένης εξασφάλισης ύψους € 100.000.000 (επιτόκιο δανεισμού: 3m Euribor + 1,35%, λήξη: 30.06.2018).

Η Τράπεζα την 31^η Δεκεμβρίου 2008, είχε στην κατοχή της ομολογίες της Emporiki Group Finance Plc, της ανωτέρω κατηγορίας, συνολικού ποσού € 10.766.361

31. Λοιπές Υποχρεώσεις

	31/12/2008	31/12/2007
Μερίσματα πληρωτέα	435	974
Δεδουλευμένα έξοδα και έσοδα επομένων χρήσεων	78.947	195.242
Λοιπά	126.859	109.716
	206.241	305.932

32. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις / Υποχρεώσεις

Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές βάσει της μεθόδου της πλήρους υποχρέωσης και του φορολογικού συντελεστή που αναμένεται να ισχύει κατά την περίοδο της οριστικής τακτοποίησης του στοιχείου.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από:

	31/12/2008	31/12/2007
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις		
Διαγραφή άυλων στοιχείων ενεργητικού	124	595
Απομείωση αξίας χορηγήσεων και απαιτήσεων	129.131	145.850
Πρόβλεψη κάλυψης δαπάνης υπαγωγής στην ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ & ΕΤΑΤ	96.362	138.212
Αναγνώριση προμηθειών βάσει πραγματικού επιτοκίου	3.332	3.621
Απομείωση συμμετοχών σε εταιρίες υπό εκκαθάριση	5.600	7.000
Πρόβλεψη για δαπάνες προσωπικού	6.816	8.972
Λοιπές προβλέψεις	17.951	17.248
Λοιπές προσωρινές φορολογικές διαφορές	(5)	(254)
	259.311	321.244
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις		
Μειωμένοι συντελεστές απόσβεσης κτιρίων	4.258	4.433
	4.258	4.433
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	255.053	316.811

Η χρέωση (πίστωση) της αναβαλλόμενης φορολογίας στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αναλύεται ως ακολούθως:

	31/12/2008	31/12/2007
Αναβαλλόμενος φόρος (Αποτελέσματα περιόδου)		
Μεταβολή άυλων στοιχείων ενεργητικού	440	806
Πρόβλεψη κάλυψης δαπάνης υπαγωγής στην ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ & ΕΤΑΤ	17.759	17.288
Απομείωση αξίας χορηγήσεων και απαιτήσεων	(115.627)	(30.499)
Αναγνώριση προμηθειών βάσει πραγματικού επιτοκίου	(543)	2.273
Πρόβλεψη για δαπάνες προσωπικού	453	2.514
Μειωμένοι συντελεστές απόσβεσης κτιρίων	888	1.157
Λοιπές προβλέψεις	(2.102)	(3.258)
Απομείωση συμμετοχών σε εταιρίες υπό εκκαθάριση	(3.088)	-
Λοιπές προσωρινές φορολογικές διαφορές	(249)	393
Αλλαγή φορολογικών συντελεστών	83.826	-
Επαναξιολόγηση της επανακτησιμότητας	80.000	-
	61.757	(9.326)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν 2238/1994) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν. 3697 /2008, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος 25% για τις ανώνυμες εταιρείες μειώνεται ετησίως κατά μία μονάδα για διαχειριστικές χρήσεις που αρχίζουν από την 1.1.2010, στο 20% για διαχειριστικές χρήσεις που αρχίζουν από την 1.1.2014 και μετά.

Η διοίκηση της Τράπεζας με βάση την αρχή της «σύνεσης» (prudence), λαμβάνοντας υπόψη το παραπάνω γεγονός και εκτιμώντας ότι η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα ανακτηθεί μετά την μεταβατική περίοδο που ορίζει ο νόμος αναπροσάρμοσε την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, μειώνοντας την κατά 84 εκατομμύρια Ευρώ. Η αναπροσαρμογή αυτή επηρέασε τα αποτελέσματα χρήσης 2008.

Επιπλέον, η διοίκηση της Τράπεζας εξετάζοντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία της Τράπεζας και την επίπτωση των τρεχουσών συνθηκών στις αγορές, αποφάσισε να υιοθετήσει πολιτική πρόβλεψης προσαρμοσμένης στις επιδεινούμενες συνθήκες της αγοράς και αναπροσάρμοσε, την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση μειώνοντας την κατά το ποσό των 80 εκατομμυρίων Ευρώ.

33. Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς

Το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης των υπαλλήλων της Τράπεζας (ΤΕΑΠΕΤΕ) με το προϊσχύσαν του νόμου 3371/2005 καθεστώς, εθεωρείτο ταμείο ασφάλισης προκαθορισμένων παροχών. Όμως, με το νόμο 3371/2005, στις ευνοϊκότερες ρυθμίσεις του οποίου η Τράπεζα έχει ήδη υπαχθεί, το προσωπικό και οι συνταξιούχοι της οι οποίοι προσλήφθηκαν μέχρι την 31/12/2004, αντί του ΤΕΑΠΕΤΕ εντάχθηκαν πλέον στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ) και στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), που θεωρούνται ταμεία προκαθορισμένων εισφορών. Οι υπάλληλοι της Τράπεζας οι οποίοι προσλαμβάνονται από 1/1/2005 εντάσσονται υποχρεωτικά στο ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ.

Για τον καθορισμό του κόστους ένταξης των ασφαλισμένων στο ΤΕΑΠΕΤΕ στους ανωτέρω ασφαλιστικούς φορείς και στα πλαίσια της εφαρμογής του νέου νόμου, η Κυβέρνηση ανέθεσε την εκπόνηση ειδικής οικονομικής μελέτης σε ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία παροχής αναλογιστικών υπηρεσιών, η οποία ολοκληρώθηκε εντός του πρώτου τριμήνου του 2006 και έγινε αποδεκτή από την αρμόδια επιτροπή του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και κυρώθηκε με νόμο από την Βουλή (Ν.3455/2006). Βάσει της μελέτης αυτής η Τράπεζα θα καταβάλει συνολικά για τους συνταξιούχους της ειδική εισφορά (εντόκως εντός δεκαετίας με επιτόκιο 3,53%) ύψους €786,3 εκατ. στους ασφαλιστικούς φορείς ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ και ΕΤΑΤ.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα με βάση τις ρυθμίσεις του νόμου θα καταβάλλει για τους ενεργούς ασφαλισμένους υπαλλήλους της, οι οποίοι προσλήφθηκαν πριν από την 31/12/2004, κατά τις επόμενες χρήσεις και μέχρι τη συνταξιοδότησή τους εργοδοτικές εισφορές, οι οποίες θα είναι αυξημένες σε σχέση με τις αντίστοιχες που προβλέπει η νομοθεσία του ΕΤΕΑΜ. Ο τρόπος καταβολής των αυξημένων εισφορών δεν καθορίστηκε από το νόμο, αλλά ρυθμίστηκε με την απόφαση ΙΚΑ-Φ-20203/19189/931/7.11.06. Η Τράπεζα προέβη στην εκταμίευση (έναντι του οφειλόμενου ποσού) των ποσών, που αντιστοιχούσαν στις δόσεις, όπως αυτά προσδιορίζονταν στην ανωτέρω οικονομική μελέτη. Στις 31.12.2008 το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οφειλών ανέρχονται σε 481,8 € εκατ.

Παρότι με την υπ' αρ. 8849/05 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών απορρίφθηκε η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που είχε καταθέσει ο Σύλλογος Εργαζομένων της Εμπορικής Τράπεζας, σημειώνεται ότι υπάρχει πιθανότητα περαιτέρω δικαστικών διενέξεων μεταξύ των εργαζομένων ή τρίτων και της Τράπεζας σχετικά με την υπαγωγή του προσωπικού της στις διατάξεις του νέου νόμου. Ήδη εκκρεμούν ορισμένες αγωγές (από νυν και τέως εργαζομένους της Τράπεζας) εκ των οποίων οι δύο πρώτες συζητήθηκαν στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών στις 14 Φεβρουαρίου 2007. Με την υπ' αριθμ. 116/2008 απόφασή του στις 18 Ιανουαρίου 2008, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών έκρινε αντισυνταγματικές τις ρυθμίσεις του Ν. 3455/2006 και άκυρη την καταγγελία των συμβάσεων στην οποία προέβη η Τράπεζα προς το Σύλλογο των εργαζομένων και αφορούσαν το ΤΕΑΠΕΤΕ. Η παραπάνω απόφαση στην παρούσα φάση ούτε είναι εκτελεστή ούτε επιφέρει άλλες άμεσες συνέπειες για την Εμπορική Τράπεζα. Η τελική έκβαση των σχετικών δικαστικών διενέξεων δεν είναι δυνατό να προσδιορισθεί στο παρόν στάδιο. Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι οι προβλεπόμενες από τους Νόμους διαδικασίες θα συνεχιστούν χωρίς να επηρεάσουν τους στόχους, την αναπτυξιακή πορεία και τις σχέσεις μεταξύ των εργαζομένων και της Διοίκησης της Εμπορικής Τράπεζας.

34. Λοιπές Προβλέψεις

Οι λοιπές προβλέψεις αναλύονται ως ακολούθως :

	31/12/2008	31/12/2007
Προβλέψεις για φορολογικά θέματα	32.223	7.434
Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες	1.750	7.500
Προβλέψεις για δικαστικές αγωγές	48.636	37.461
Προβλέψεις για εκκρεμείς λογαριασμούς και λοιπές απαιτήσεις	50.558	44.100
Προβλέψεις για δοθείσες εγγυήσεις	19.777	19.777
Λοιπές προβλέψεις	2.213	1.199
Σύνολο	155.157	117.471

Η μεταβολή των λοιπών προβλέψεων αναλύεται ως εξής:

	Φορολογικά Θέματα	Μη Ληφθείσες Άδειες	Δικαστικές Αγωγές	Εκκρεμείς Λογαριασμούς και Λοιπές Απαιτήσεις	Δοθείσες Εγγυήσεις	Λοιπές	Σύνολο
Υπόλοιπο – 01/01/2007	10.900	9.195	43.828	11.600	-	1.270	76.793
Έξοδο χρήσης	6.679	2.555	(700)	19.400	19.777	-	47.711
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(10.145)	(4.250)	(5.667)	-	-	(71)	(20.133)
Μεταφορά	-	-	-	13.100	-	-	13.100
Υπόλοιπο – 31/12/2007	7.434	7.500	37.461	44.100	19.777	1.199	117.471
Υπόλοιπο – 01/01/2008	7.434	7.500	37.461	44.100	19.777	1.199	117.471
Έξοδο χρήσης	24.821	1.228	12.243	6.458	-	1.100	45.850
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	-	(6.978)	(1.068)	-	-	-	(8.046)
Συναλλαγματικές Διαφορές	(32)	-	-	-	-	(86)	(118)
Υπόλοιπο – 31/12/2008	32.223	1.750	48.636	50.558	19.777	2.213	155.157

35. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Δεσμεύσεις

α) Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά της Εμπορικής Τράπεζας, στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας για τις οποίες η Τράπεζα έχει σχηματίσει πρόβλεψη σε βάρος των αποτελεσμάτων της χρήσης του 2008. Σύμφωνα με την γνωμάτευση της Διεύθυνσης Νομικών Συμβούλων της Τράπεζας, η οριστική διευθέτηση των εκκρεμών απαιτήσεων και δικαστικών αγωγών δεν αναμένεται να έχει περαιτέρω σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση ή λειτουργία της Τράπεζας.

β) Φορολογικά θέματα

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση του 2006.

γ) Κεφαλαιακές δεσμεύσεις

	31/12/2008	31/12/2007
Εγγυητικές επιστολές	2.174.478	1.867.090
Αχρησιμοποίητα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια	17.000.927	13.483.917
	19.175.405	15.351.007

Η θυγατρική εταιρεία «Εmporiki Credicom» παρείχε χρηματοδότηση ύψους € 80 εκατ. στην θυγατρική της «Εmporiki Rent», για την οποία η Τράπεζα εγγυάται πλήρως τις υποχρεώσεις που εκάστοτε απορρέουν από αυτό το χρηματοδοτικό άνοιγμα.

δ) Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

Τα δεσμευμένα στοιχεία του ενεργητικού την 31 Δεκεμβρίου 2008 ανέρχονται σε € 1.627.690 (€ 1.401.873 την 31 Δεκεμβρίου 2007) αφορούν Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και Ομόλογα λοιπών εκδοτών που έχουν δεσμευθεί από την Τράπεζα Ελλάδος για την διευκόλυνση των συναλλαγών μέσω TARGET, από την Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών Επί Παραγώγων για περιθώριο ασφάλειας

(margin) και από πιστωτικό ίδρυμα του εξωτερικού για σκοπούς άντλησης κεφαλαίων και τιτλοποίησης απαιτήσεων στεγαστικών δανείων.

Επιπρόσθετα, ομόλογα ονομαστικής αξίας ευρώ € 297.558 έχουν εκχωρηθεί στα πλαίσια συναλλαγών πώλησης με συμφωνία επαναγοράς (Repos) με άλλο πιστωτικό ίδρυμα.

36. Μετοχικό Κεφάλαιο και Ίδιες Μετοχές

Το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας τόσο στις 31 Δεκεμβρίου 2008 όσο και στις 31 Δεκεμβρίου 2007, ανέρχεται σε € 728.153.074 διαιρούμενο σε 132.391.468 μετοχές, ονομαστικής αξίας 5,5 € έκαστη.

37. Λοιπά Αποθεματικά

	31/12/2008	31/12/2007
Τακτικό αποθεματικό	114.405	114.405
Αποθεματικό αποτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	(142.759)	8.368
Αποθεματικό από κέρδη πώλησης ιδίων μετοχών	52.466	52.466
Λοιπά αποθεματικά	495.639	495.638
	519.751	670.877

Το τακτικό αποθεματικό και το αποθεματικό αποτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση δεν μπορούν να διανεμηθούν. Τα λοιπά αποθεματικά αφορούν προαιρετικά αποθεματικά, που σχηματίστηκαν από κέρδη εκ πωλήσεων χρεογράφων, καθώς και από φορολογηθέντα έσοδα που δεν διανεμήθηκαν. Τα αποθεματικά αυτά έχουν φορολογηθεί.

Η κίνηση του αποθεματικού αποτίμησης των διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων αναλύεται ως εξής:

	31/12/2008	31/12/2007
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου	8.368	15.361
Κέρδη / (ζημιές) από μεταβολές στην εύλογη αξία	(147.432)	6.740
Μεταφορά στα αποτελέσματα	(3.695)	(13.733)
Υπόλοιπο λήξης περιόδου	(142.759)	8.368

38. Μετρητά και Ταμειακά Ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και ταμειακά ισοδύναμα αποτελούνται από τους ακόλουθους λογαριασμούς, οι οποίοι έχουν διάρκεια μικρότερη από 3 μήνες από την ημερομηνία αγοράς:

	31/12/2008	31/12/2007
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα (Σημ. 16)	370.773	681.453
Κρατικά αξιόγραφα	26.736	21.980
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων (Σημ. 17)	3.124.966	2.985.144
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (Σημ. 18)	-	18.751
	3.522.475	3.707.328

39. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι μεγαλύτεροι μέτοχοι της Τράπεζας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2008 ήταν Η Τράπεζα της Credit Agricole και ασφαλιστικοί οργανισμοί με ποσοστά 77,56% και 8,11% αντίστοιχα. Το υπόλοιπο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου είναι διατεθειμένο στο επενδυτικό κοινό.

α) Συναλλαγές και υπόλοιπα με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και Μέλη Εκτελεστικής Επιτροπής

	1/1 - 31/12/2008	1/1 - 31/12/2007
Αμοιβές Μελών Διοικητικού Συμβουλίου * και Μελών Εκτελεστικής Επιτροπής	4.405	3.431
	31/12/2008	31/12/2007
Καταθέσεις	2.222	598
Χορηγήσεις	158	121

* Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας ανέρχονται σε Ευρώ 390 χιλ. για το 2008 και σε Ευρώ 412 χιλ. για το 2007.

Τα υπόλοιπα των καταθέσεων και χορηγήσεων αφορούν τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οικονομικώς εξαρτώμενα συγγενικά τους πρόσωπα και τις εταιρείες στις οποίες ασκούν δεσπόζουσα επιρροή.

β) Συναλλαγές και υπόλοιπα με θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες

Θυγατρικές Εταιρίες

	31/12/2008	31/12/2007
Ενεργητικό		
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	1.270.993	785.868
Δάνεια και Προκαταβολές σε πελάτες	494.775	371.870
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	10.120	13.572
	1.775.888	1.171.310

Παθητικό

Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	181.506	154.364
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	84.210	66.863
Ομολογιακά Δάνεια	5.450.500	2.531.299
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	653.233	548.082
Λοιπές Υποχρεώσεις	2.035	24.050
	6.371.484	3.324.658

Έσοδα

Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα	61.873	37.593
Έσοδα Προμηθειών	9.691	12.841
Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	721	-
Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	1.119	594
	73.404	51.028

Έξοδα

Τόκοι και Εξομοιούμενα Έξοδα	237.469	90.375
Έξοδα Προμηθειών	193	265
Δαπάνες Προσωπικού	(2.560)	(2.656)
Αποτέλεσμα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	-	-
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	10.791	18.191
	245.893	106.175

Συγγενείς Εταιρίες

	31/12/2008	31/12/2007
Ενεργητικό		
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	42.154	55.179
Παθητικό		
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	5.338	4.639
Έσοδα		
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα	2.499	2.364
Έξοδα		
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έξοδα	132	65

γ) Συναλλαγές και υπόλοιπα με εταιρίες του ομίλου της Credit Agricole

	31/12/2008	31/12/2007
Ενεργητικό		
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	1.873.556	2.054.126
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα - Απαιτήσεις	1.405	1.459
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	-	6.750
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	6.964	6.883
	1.881.925	2.069.218
Παθητικό		
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	2.288.664	1.716.558
Ομολογιακά Δάνεια	4.790.000	-
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	470.000	370.000
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα - Υποχρεώσεις	96.733	2.524
Λοιπές Υποχρεώσεις	31.106	5.120
	7.676.503	2.094.202
Έσοδα		
Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	-	1.743
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα	89.809	50.982
	89.809	52.725
Έξοδα		
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έξοδα	295.814	53.373
Έξοδα Προμηθειών	53	1.247
Αποτέλεσμα Χρηματοοικονομικών Πράξεων	44.878	-
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	13.831	3.989
	354.576	58.609

Συνοψίζοντας οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν ως εξής :

	1/1 – 31/12/2008	1/1 – 31/12/2007
Έσοδα	165.712	106.117
Έξοδα	600.601	164.849
Συναλλαγές & αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	4.405	3.431
	770.718	274.397
	31/12/2008	31/12/2007
Απαιτήσεις	3.699.967	3.295.707
Υποχρεώσεις	14.053.325	5.423.499
Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	158	121
Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη μέλη της διοίκησης	2.222	598
	17.755.672	8.719.925

40. Καταβληθέντα Μερίσματα

Η ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας η οποία πραγματοποιήθηκε την 24η Απριλίου 2008, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος για την χρήση του έτους 2007.

41. Κεφαλαιακή Επάρκεια

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας υπολογίζεται με βάση τις διατάξεις των ΠΔ/ΤΕ 2587/20.08.2007 «Ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα» και ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007 «Κεφαλαιακή Επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση», με θεσμοθετημένο ελάχιστο όριο το 8%.

Βάσει του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, τα στοιχεία που αποτελούν τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας έχουν ως εξής (ποσά σε δισεκατομμύρια ευρώ) :

Σταθμισμένο Ενεργητικό

Σταθμισμένο Ενεργητικό ως προς πιστωτικό κίνδυνο	17,4
Σταθμισμένο Ενεργητικό ως προς κίνδυνο αγοράς	0,22
Σταθμισμένο Ενεργητικό ως προς λειτουργικό κίνδυνο	1,3
Σύνολο σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού	18,92

Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια

Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Tier #1 Capital)	0,59
Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Tier #2 Capital)	0,19
Αφαιρετικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων	(0,007)
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων	0,77

Ο σχετικός δείκτης εκτιμάται στις 31 Δεκεμβρίου 2008 σε 4,1 % σε επίπεδο Τράπεζας. Για τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας την 31 Δεκεμβρίου 2008, έχει ληφθεί υπόψη η παροχή εγγύησης από την μητρικής εταιρία Credit Agricole S.A.

Η Τράπεζα έχει δρομολογήσει τις απαραίτητες διαδικασίες για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 850 εκατ. (σχετική αναφορά στη σημείωση 42 παρακάτω) προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή της θέση. Με την προγραμματισμένη αύξηση κεφαλαίου, σε συνδυασμό με την έκδοση εποπτικών κεφαλαίων εντός του 1ου εξαμήνου 2009, η Εμπορική θα επιτύχει τον Ιούνιο του 2009 Δείκτη Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier 1) 8% και συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας άνω του 10%.

Η ιδιαίτερα σημαντική αυτή ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας επιτυγχάνεται χωρίς τη χρήση δημοσίων κεφαλαίων: Η Εμπορική Τράπεζα έχει αποφασίσει ότι δε θα συμμετάσχει στο Πρόγραμμα Στήριξης Τραπεζών του Ελληνικού Δημοσίου και θα στηριχθεί αποκλειστικά στους ιδιώτες μετόχους της.

Η Crédit Agricole S.A. επιβεβαιώνει την πλήρη στήριξή της στην Εμπορική Τράπεζα, η οποία εκφράζεται μέσω της επιπρόσθετης επένδυση που προσεγγίζει το 1 δις ευρώ, τόσο με τη μορφή της συμμετοχής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου όσο και με τη μορφή εποπτικών κεφαλαίων.

Τα στοιχεία που απαιτείται να δημοσιοποιηθούν στο πλαίσιο της ΠΔ/ΤΕ 2592/20.08.07 «Δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους», αναρτηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Τράπεζας www.emporiki.gr

42. Γεγονότα μεταγενέστερα των οικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει προτείνει Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου, για να ενισχύσει τη ρευστότητα και κεφαλαιακή βάση της Τράπεζας. Η προτεινόμενη Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου κατά € 850 εκατ. θα τεθεί προς έγκριση στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία θα συγκληθεί την 26η Φεβρουαρίου 2009. Η Crédit Agricole S.A θα καλύψει το ποσοστό συμμετοχής που της αναλογεί και επιπρόσθετα, θα καλύψει τυχόν αδιάθετο μέρος, εφόσον της ζητηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

43. Αναμορφώσεις

Ορισμένα στην χρήση 2007 έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να είναι συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της τρέχουσας περιόδου. Οι αναμορφώσεις της κατάστασης αποτελεσμάτων αφορούν τα έξοδα για τα ασφάλιστρα στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων και τα έσοδα για τις εισπράξεις αποσβεσμένων απαιτήσεων και αναλύονται ως ακολούθως :

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

1 ^η Ιανουαρίου - 31 ^η Δεκεμβρίου 2007			
	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσεις
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα	1.310.537	1.325.177	(14.640)
Καθαρά έσοδα από τόκους	688.108	702.748	(14.640)
Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	11.930	13.362	(1.432)
Σύνολο καθαρών εσόδων	886.237	902.309	(16.072)
Απομείωση Αξίας Δανείων και Λοιπών Απαιτήσεων	(209.868)	(211.300)	1.432
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	(170.952)	(185.592)	14.640
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	(825.198)	(841.270)	16.072

Η αναμόρφωση του ισολογισμού αφορά εισπρακτέους ή πληρωτέους δεδουλευμένους τόκους και αναλύεται ως εξής :

Ενδιάμεσος Ισολογισμός

31 ^η Δεκεμβρίου 2007			
	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσεις
Ενεργητικό			
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	836.506	835.706	800
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	3.313.519	3.306.846	6.673
Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών	1.377.344	1.357.724	19.620
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	18.407.637	18.343.942	63.695
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	1.563.955	1.552.803	11.152
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	67.908	66.516	1.392
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	164.429	267.761	(103.332)
Σύνολο	25.731.298	25.731.298	-
Παθητικό			
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	3.571.301	3.562.464	8.837
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	17.766.969	17.674.319	92.650
Ομολογιακά Δάνεια	2.897.129	2.883.301	13.828
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	712.062	707.064	4.998
Λοιπές Υποχρεώσεις	305.933	426.246	(120.313)
Σύνολο	25.253.394	25.253.394	-

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
&
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

CHIEF FINANCIAL
OFFICER

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

JEAN - FREDERIC DE LEUSSE
Αρ. Διαβ. 03EC 94565/12.2.2004

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚΟΛ.
ΚΡΟΝΤΗΡΑΣ
ΑΖ 631108
Τ.Α. ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

DIDIER C. REBOUL
Αρ. Διαβ. 04KH62799

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΩΤ.
ΠΑΣΧΑΛΗΣ
ΑΖ 630875
Τ.Α. ΔΑΦΝΗΣ

V. Στοιχεία και πληροφορίες της Εμπορικής Τράπεζας και του Ομίλου χρήσεως από 1η Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2008

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΑΡ. Μ.Α.Ε.: 6064/06/Β/86/03 - Σοφοκλέους 11, 105 64 Αθήνα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2008 ΕΩΣ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008

(δημοσιευμένα βάσει του Ν. 2190/1920, Άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΛΠ)
(ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελεσμά της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. και του Ομίλου της. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την Τράπεζα, να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου www.emporiki.gr, όπου αναρτώνται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Έδρα Εταιρίας: Α.Μ.Α.Ε.: Αρμόδια νομαρχία: Ημερομηνία έγκρισης Οικονομικών Καταστάσεων από το Δ.Σ.: Ορκωτός Ελεγκτική Λογιστής Ελεγκτική Εταιρεία: Τύπος Έκθεσης Ελέγχου Ελεγκτών: Ημερομηνία έκδοσης Έκθεσης Ελέγχου: Διεύθυνση διαδικτύου Εταιρείας:	Σοφοκλέους 11, 105 64, Αθήνα 6064/06/8/86/03 Νομαρχία Αθηνών 26 Φεβρουαρίου 2009 Κωνσταντίνος Ι. Μιχαλάτος (ΑΜ ΣΟΕΛ 17701) PRICEWATERHOUSECOOPERS Α.Ε.Ε (ΑΜ ΣΟΕΛ 113) Με σύμφωνη γνώμη - θέματα Έμφασης 26 Φεβρουαρίου 2009 www.emporiki.gr
---	--

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	31/12/2008	Όμιλος 31/12/2007	Τράπεζα 31/12/2008	31/12/2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	895.375	925.618	786.245	836.505
Κρατικά Αξιογράφα	27.192	31.395	27.192	31.395
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	2.092.861	2.548.842	3.351.248	3.313.520
Χαρτοφύλακιο Συναλλαγών	612.258	1.426.836	600.266	1.377.345
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα - Απαιτήσεις	67.451	21.520	67.451	21.520
Δάνεια και Προκαταβολές σε Πελάτες	23.709.823	19.577.075	22.019.372	18.407.637
Χαρτοφύλακιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση	1.626.017	1.612.301	1.557.450	1.563.956
Χαρτοφύλακιο Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	57.311	71.754	57.311	67.908
Συμμετοχές σε Θυγατρικές Επιχειρήσεις	4.211	8.684	343.039	287.121
Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις	28.539	4.386	19.181	2.281
Ασώματες Ακινήτοποιήσεις	13.600	12.638	9.708	8.764
Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις	339.780	340.904	298.484	301.750
Επενδυτικά Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	104.788	102.687	100.244	95.409
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις	272.759	334.422	259.311	321.244
Προκαταβολή Φόρου Εισοδήματος	9.874	6.574	9.347	4.529
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	166.783	182.770	149.539	164.429
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ - Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	30.028.622	27.208.406	29.655.388	26.805.313
Στοιχεία Ενεργητικού - Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	115.642	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	30.028.622	27.324.048	29.655.388	26.805.313

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	3.954.388	3.453.481	4.122.719	3.571.301
Παράγωνα Χρηματοπιστωτικά Μέσα – Υποχρεώσεις	133.580	21.713	133.581	21.713
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	18.364.436	18.127.003	17.998.744	17.766.970
Ομολογιακά Δάνεια	5.529.799	2.894.579	5.532.975	2.897.129
Λοιπά Δανειακά Κεφάλαια	813.970	712.062	814.122	712.062
Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	481.810	552.849	481.810	552.849
Πρόβλεψη για Αποζημιώσεις Προσωπικού	4.973	6.566	-	-
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	75.908	69.129	-	-
Λοιπές Προβλέψεις	166.824	124.198	155.157	117.471
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	5.590	21.794	4.119	15.501
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις	10.861	9.897	4.258	4.433
Λοιπές Υποχρεώσεις	239.603	345.108	206.241	305.932
Σύνολο Υποχρεώσεων - Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	29.781.742	26.338.379	29.453.726	29.965.361
Υποχρεώσεις – Μη Συνεχιζόμενων Δραστηριοτήτων	-	97.114	-	-
Σύνολο Υποχρεώσεων	29.781.742	26.435.493	29.453.726	29.965.361

Ίδια Κεφάλαια

Μεταβολή Κεφάλαιο	728.153	728.153	728.153	728.153
Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	371.404	371.464	371.497	371.497
Λοιπά Αποθεματικά	527.472	687.822	519.751	670.877
Ζημιές Προηγούμενων Χρήσεων	(907.842)	(980.037)	(930.574)	(979.110)
Αποτελέσματα Χρήσης	(491.754)	73.370	(487.165)	48.535
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	227.433	880.772	201.662	839.952
Δικαιώματα Μετοχής	19.447	7.783	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΜΕΙΩΣΗΦΙΑΣ	246.880	888.555	201.662	839.952
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	30.026.622	27.324.048	29.655.388	26.805.313

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1 - 31/12/2008	1/1 - 31/12/2007	1/1 - 31/12/2008	1/1 - 31/12/2007
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	(3.406.610)	1.068.170	(2.799.463)	1.251.468
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες - Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	(128.650)	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	(3.406.610)	939.520	(2.799.463)	1.251.468
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	(30.299)	(1.296.790)	(103.096)	(1.241.238)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες - Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	28.806	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	(30.299)	(1.267.984)	(103.096)	(1.241.238)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	2.717.706	1.490.095	2.717.706	1.490.116
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες - Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	-	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	2.717.706	1.490.095	2.717.706	1.490.118
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσης	(719.203)	1.161.631	(184.853)	1.500.348
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	2.994.798	1.833.167	3.707.322	2.206.980
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	2.275.595	2.994.798	3.522.475	3.707.328

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/08	31/12/07	31/12/08	31/12/07
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης χρήσης (01.01.2008 και 01.01.2007 αντίστοιχα)	888.555	846.495	839.952	798.411
Κέρδη / (ζημιές) χρήσης μετά από φόρους (συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	(491.911)	72.935	(487.165)	48.535
Αποτίμηση διαθεσίμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(154.763)	(6.571)	(151.125)	(6.994)
Συναλλαγματικές διαφορές	(5.936)	(8.149)	-	-
Διανεμηθέντα μερίσματα	(20)	-	-	-
Μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές	11.015	(15.153)	-	-
Πώληση θυγατρικής	-	(979)	-	-
Εξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	(60)	(23)	-	-
Σύνολο καθαρής θέσης λήξης χρήσης (31.12.2008 και 31.12.2007 αντίστοιχα)	246.880	888.555	201.662	839.952

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

	1/1 - 31/12/2008		Θμήμα	1/1 - 31/12/2007		Σύνολο	Τρίμηνα	
	Συνεχίζουσες δραστηριότητες	Διακοπές δραστηριότητες		Συνεχίζουσες δραστηριότητες	Διακοπές δραστηριότητες		1/1 - 31/12/2008	1/1 - 31/12/2007
Τόκοι και εξομιούμενα έσοδα	1.671.852	-	1.671.852	1.395.450	6.234	1.401.684	1.577.611	1.310.537
Τόκοι και εξομιούμενα έξοδα	(1.023.171)	-	(1.023.171)	(644.466)	(399)	(644.865)	(996.007)	(622.429)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	648.681	-	648.681	750.984	5.835	756.819	581.604	688.108
Εσοδα προμηθειών	147.751	-	147.751	163.240	-	163.240	142.088	155.899
Εξοδα προμηθειών	(20.203)	-	(20.203)	(9.110)	(220)	(9.330)	(19.560)	(8.426)
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	127.548	-	127.548	154.130	(220)	153.910	122.528	147.473
Εσοδα από ασφαλιστικές εργασίες	19.434	-	19.434	21.566	64.730	86.296	-	-
Εξοδα από ασφαλιστικές εργασίες	(14.000)	-	(14.000)	(19.169)	(57.248)	(76.417)	-	-
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	5.434	-	5.434	2.397	7.482	9.879	-	-
Εσοδα από μερίσματα	7.201	-	7.201	1.827	393	2.220	26.952	1.586
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	(47.973)	-	(47.973)	(10.002)	(2.485)	(12.487)	(47.226)	(18.086)
Κέρδη μείον ζημιές επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(2.804)	-	(2.804)	19.846	-	19.846	(5.277)	55.226
Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεων	18.601	-	18.601	20.768	897	21.665	4.038	11.930
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	756.688	-	756.688	939.950	11.902	951.852	682.619	886.237
Δαπάνες προσωπικού	(435.842)	-	(435.842)	(434.175)	(13.546)	(447.721)	(393.826)	(401.519)
Αποβέσεις	(32.428)	-	(32.428)	(33.353)	(726)	(34.079)	(23.657)	(24.959)
Απομείωση αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων	(473.669)	-	(473.669)	(218.183)	-	(218.183)	(464.774)	(209.886)
Λοιπές προβλέψεις	(19.617)	-	(19.617)	(15.431)	(256)	(15.687)	(19.149)	(17.900)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	(198.072)	-	(198.072)	(192.892)	(5.972)	(198.864)	(177.272)	(170.952)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	(1.159.628)	-	(1.159.628)	(894.034)	(20.500)	(914.534)	(1.078.678)	(825.198)
Εσοδα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	6.745	-	6.745	239	-	239	-	-
ΚΕΡΗΛ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	(396.195)	-	(396.195)	46.155	(8.598)	37.557	(396.059)	61.039
Φόρος εισοδήματος	(95.716)	-	(95.716)	(20.929)	-	(20.929)	(91.106)	(12.504)
Κέρδη από πώληση θυγατρικής	-	-	-	-	56.307	56.307	-	-
ΚΕΡΗΛ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ	(491.911)	-	(491.911)	25.226	47.709	72.935	(487.165)	48.535
Κατανεμόμενα σε:								
Μετόχους της Τράπεζας	(491.754)	-	(491.754)	24.787	48.583	73.370	-	-
Μετόχους μειοψηφίας	(157)	-	(157)	439	(874)	(435)	-	-
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	(3,7144)	-	(3,7144)	0,6126	(0,0584)	0,5542	(3,6797)	0,3666

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ Δ.Σ
DE LEUSE	JEAN-FREDERIC	ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. / ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΚΡΟΝΤΗΡΑΣ	ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
CHARRIER	BRUNO	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΣΤΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΔΗΜΑΚΑΚΟΣ	ΦΟΚΙΩΝ	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΧΑΛΚΙΔΗ	ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
DE WIT	BERNARD	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
MARY	BERNARD	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
MARCHAL	JEAN - FRANCOIS	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΔΑΥΙΔ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
DEMAZURE	LUC	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
NANQUETTE	YVES	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΠΑΠΑΞΕΩΠΟΥΛΟΥ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΕΜΠΕΓΟΛΟΥ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΧΙΛΛΕΑΣ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πέραν της "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." παρατίθενται αναλυτικά στη Σημείωση 24 και 25 επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2008.
2. α) Η θυγατρική εταιρεία "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α." ενσωματώθηκε για πρώτη φορά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου της "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." λόγω έναρξης των δραστηριοτήτων της την 1η Ιανουαρίου 2008.
- β) Οι εταιρείες, οι οποίες εξαιρέθηκαν της ενοποίησης, λόγω των πολύ περιορισμένων συνολικών μεθυσαν τους και της ουσιαστικά μηδενικής επίπτωσης στα μεγέθη του ομίλου, όπως παρατίθενται στη Σημείωση 24 και 25 επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων είναι οι εξής:
Επωνυμία	Είδος
ΕΜΠΟΡΙΚΗ MEDIA ΕΠΕ	Θυγατρική
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΈΡΕΥΝΑΣ Α.Ε.	Θυγατρική
TOTAL CARE AE	Θυγατρική
PRESERVILLE ENTERPRISES LTD	Θυγατρική
ORMISTONE HOLDINGS LTD	Θυγατρική
DICAPRIO	Θυγατρική
MR SNACK	Θυγατρική
ΙΣΤΟΡΙΟ ΑΡΧΕΙΟ - ΠΟΛ/ΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΜΤΕ	Θυγατρική
INCURIAM INVESTMENT LTD	Συγγενής
- γ) Η εταιρεία "ΦΟΙΝΕ Μ/Κ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Ε.Α." δεν ενσωματώθηκε στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2008 του ομίλου της "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." λόγω πώλησής.

- Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2006, και αντίστοιχα η Εμπορική Διαχείριση της Α.Ε. και η ΕΛΛΗΝ. Βιομηχανία Σόδακων, οι Εμπορικοί Ένωση Capital Developed Markets Ltd, Εμπορική Ένωση Capital Emerging Markets Ltd, Εμπορική Group Finance PLC, Εμπορική Zofar, Εμπορική Asset Management ΑΕΔΑΚ και Εμπορική Εκμίσθωσης Μέσων Μεταφοράς και Πρακτορεύσεων μέχρι και την χρήση 2005, οι Εμπορικοί Bank-Germany, Εμπορικοί Bank-Bulgaria, Εμπορικοί Bank-Romania, Εμπορικοί Bank-Albania, και η Εμπορικοί Bank Cyprus μέχρι και την χρήση 2002, και η Εμπορική Leasing μέχρι και την χρήση 2000. Οι θυγατρικές, Εμπορική Creditcom Α.Ε. και Εμπορική Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ακινήτων έχουν ελεγχθεί μέχρι και τη χρήση 2004. Η θυγατρική Εμπορική Ασφάλειες δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά από την ημερομηνία ίδρυσής της.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας είχε αποφασίσει στις 8 Φεβρουαρίου 2007, την διακοπή λειτουργίας της θυγατρικής εταιρείας "ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - GERMANY GmbH" και την έναρξη εκκαθάρισης. Στις αρχές του 2008 η Διοίκηση πήρε την απόφαση να συνεχίσει μέρος των δραστηριοτήτων ως υποκατάστημα και έχει δεσμευτεί να αγοράσει το τυχόν ενοποιημένο χαρτοφυλάκιο της υπό εκκαθάριση θυγατρικής "ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - GERMANY GmbH".
6. Η "ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - CYPRUS LTD." κατά την διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2008, προέβλεπε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 2,6 εκατ. εκδίδοντας 1.550.976 νέες μετοχές. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας, η οποία κάλυψε εξολοκλήρου την αύξηση αυτή, αυξήθηκε κατά 0,74%.
6. Η "ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - BULGARIA A.D." κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου 2008 προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 10 εκατ. εκδίδοντας 19.558.300 νέες μετοχές. Την αύξηση αυτή κάλυψε πλήρως η Εμπορική Τράπεζα.
7. Η "ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDITCOM A.E." μετά την από 23.05.2008 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά € 18 εκατ., στην οποία συμμετείχε η Εμπορική Τράπεζα (κατά το ποσοστό της, καταβάλλοντας ως εκ τούτου € 9 εκατ.
8. Την 26.05.2008 ολοκληρώθηκε η διαδικασία αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, με μερική κεφαλαιοποίηση στην υπογεγραμμένη, της εταιρείας "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.". Το τελικό ποσοστό συμμετοχής της Εμπορικής Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της ως άνω εταιρείας διαμορφώθηκε πλέον σε 33,24%.
9. Η "ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - ALBANIA S.A" κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου 2008 προέβλεπε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 11,5 εκατ. εκδίδοντας 14.161 νέες μετοχές. Την αύξηση αυτή κάλυψε πλήρως η Εμπορική Τράπεζα.
10. Η "ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - ROMANIA S.A" κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου 2008 προέβλεπε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 33,6 εκατ. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας, η οποία κάλυψε εξολοκλήρου την αύξηση αυτή, αυξήθηκε κατά 1% ενώ το ποσοστό του Όμιλου αυξήθηκε κατά 0,93%.
11. Η Τράπεζα την 10η Οκτωβρίου 2008 μετέβαλε το 20% της εταιρείας "ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING A.E.", στην εταιρεία "CREDIT AGRICOLE LEASING S.A.", μέσω πώλησης 3.400.000 μετοχών, έναντι συνολικού τιμήματος € 11 εκατ. Σε σχετική σύμβαση που υπογράφτηκε μεταξύ των δύο μερών προβλέπεται ότι εντός των επόμενων δύο ετών από την ημερομηνία της μεταβίβασης του 20%, υφίσταται δικαίωμα της "CREDIT AGRICOLE LEASING S.A" είτε να αποκτήσει επιπλέον ποσοστό έως 30%, είτε να επαναπωλήσει προς την "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." το 20% που απέκτησε.
12. Η Τράπεζα εφαρμόζοντας την τροποποίηση του ΔΛΠ 39 αναμόρφωσε εταιρικά μολόγια ονομαστικής αξίας € 102 εκατ. (αντίστοιχα για τον Όμιλο εταιρικά μολόγια αξίας € 104 εκατ.) από το "Χαρτοφυλάκιο Συνάλλαγμα" στο "Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Διαθεσίμων προς πώληση", αναγνωρίζοντας την διαφορά αποτίμησης, για την περίοδο από 1η Ιουλίου 2008 έως 31 Δεκεμβρίου 2008, απευθείας στην καθαρή θέση.
13. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις των διατάξεων του Ν.2238/1994, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος 25% μειώνεται ετησίως κατά μία μονάδα για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1.1.2010. Η Τράπεζα με βάση την αρχή της "ουσίτεσης" μείωσε την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά € 84 εκατ. Επιπλέον, η Τράπεζα μείωσε το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης κατά € 80 εκατ., εφαρμόζοντας πολιτική πρόβλεψης προσαρμοσμένης στις επιδιωκόμενες συνθήκες της αγοράς.
14. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει προτείνει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, για να ενισχυθεί η ρευστότητα και κεφαλαιακή βάση της Τράπεζας. Η προτεινόμενη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά € 850 εκατ. θα τεθεί προς έγκριση στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία θα συγκληθεί την 26η Φεβρουαρίου 2009. Η Credit Agricole S.A θα καλύψει το ποσοστό συμμετοχής που της αναλογεί και επιπροσθετα, θα καλύψει τυχόν αδιάθετο μέρος, εφόσον της ζητηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.
15. Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαπίστωση διαφορές, καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διοικητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση ή λειτουργία της Τράπεζας και του Ομίλου αυτής. Οι σωρευμένες προβλέψεις που έχουν διενεργηθεί για δικαστικές αγωγές ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις κ.λ.π., είναι οι εξής:

	Όμιλος	Τράπεζα
Προβλέψεις για δικαστικές αγωγές	49.969	48.636
Προβλέψεις για φορολογικά θέματα	40.315	32.223
Λοιπές προβλέψεις	76.540	74.298
Σύνολο	166.824	155.157

16. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο την 31.12.2008 ήταν 6.899 άτομα και στην Τράπεζα 5.506 και αντίστοιχα την 31.12.2007 στον Όμιλο ήταν 6.747 άτομα και στην Τράπεζα 5.748.
17. Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης, στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της "CREDIT AGRICOLE S.A." η οποία έχει την έδρα της στη Γαλλία και συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας με ποσοστό 77,56%.
18. Οι συναλλαγές του Ομίλου και της Τράπεζας με τα συνδεδεμένα μέρη, για το χρονικό διάστημα από 1/1/2008 έως 31/12/2008 ήταν ως ακολούθως:

	Όμιλος	Τράπεζα
α) Έσοδα	92.346	165.712
β) Έξοδα	354.726	600.601
γ) Απαιτήσεις	1.924.269	3.699.967
δ) Υποχρεώσεις	7.681.841	14.053.325
ε) Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	4.798	4.405
στ) Απαιτήσεις από τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	159	158
ζ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	2.262	2.222

19. Στις 18.01.2008 εκδόθηκε η πρώτη δικαστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αναφορικά με τις υποχρεώσεις της Εμπορικής Τράπεζας προς Κρατικούς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς. Με την υπ' αριθ. 116/2008 απόφασή του, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών έκρινε αντισυνταγματικές τις ρυθμίσεις του Ν. 3455/2006 και άκυρη την καταγγελία των συμβάσεων που αφορούσαν το ΤΕΑΠΕΤΕ στην οποία προέβη η Τράπεζα προς το Σύλλογο των εργαζομένων. Η παρόντων απόφαση στην παρούσα φάση ούτε είναι εκτελεστική ούτε επιφέρει άλλες άμεσες συνέπειες για την Εμπορική Τράπεζα. Η τελική κρίση των σχετικών δικαστικών διενεργειών δεν είναι δυνατό να προορισθεί στο παρόν στάδιο.

20. Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2008, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 26η Φεβρουαρίου 2009.

21. Ορισμένα κονδύλια του Ισολογισμού και της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης του 2007 έχουν αναμορφωθεί για λόγους συγκρισιμότητας

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

	1/1-31/12/2007	
	Δημοσιευμένα - Πριν τη μεταβολή	Αναμορφωμένα
Όμιλος		
Σύνολο Καθαρών Εσόδων - Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	948.581	939.950
Σύνολο Καθαρών Εσόδων - Μη Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	17.135	11.902
Τράπεζα		
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	902.309	886.237

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	CHIEF FINANCIAL OFFICER	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
---------------------------------------	---	----------------------------	---

JEAN-FREDERIC DE LEUSSE	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚΟΛ ΚΡΟΝΤΗΡΑΣ	DIDIER C. REBOUL	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΩΤ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ
Αρ. Διαβ. 03EC 94565/12.2.2004	AZ 631108	Αρ. Διαβητηρίου 04KH62799	AZ 630875
	T.A. ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ		T.A. ΔΑΦΝΗΣ

Κατανέμονται σε:

Μετόχους της Τράπεζας	(491.754)	-	(491.754)	24.787	48.583	73.370	-	-
Μετόχους μειοψηφίας	(157)	-	(157)	439	(874)	(435)	-	-
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	(3,7144)	-	(3,7144)	0,6126	(0,0584)	0,5542	(3,6797)	0,3666

VI. Πληροφορίες άρθρου 10 Ν.3401/2005

VI. Πληροφορίες άρθρου 10 Ν 3401/2005

Οι εταιρικές ανακοινώσεις του έτους 2008 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τραπέζης:

<http://www.emporiki.gr/cbg/gr/investors/announcements.jsp?quarter=3&year=2008>

Κατά την διάρκεια του 2008 έχουν διενεργηθεί οι ακόλουθες ανακοινώσεις:

13/11/08 : Αύξηση ποσοστού συμμετοχής της Crédit Agricole στο μετοχικό κεφάλαιο της Εμπορικής Τράπεζας

13/11/08: Συναλλαγές λειτουργιών της Τράπεζας

13/11/08: Αγορά μετοχών της Εμπορικής από την C.A. στις 10.11.2008

05/11/08: Τοποθέτηση κ. Διονυσίου Διβάρη ως Διευθυντή στη Διεύθυνση Νομικών Συμβούλων

05/11/08: Νέο Μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο

30/10/08: Την Τετάρτη 5 Νοεμβρίου, πριν την έναρξη των εργασιών του Χ.Α, τα αποτελέσματα του Εννεαμήνου 2008

27/10/08: Έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου από την Emporiki Group Finance PLC.

17/10/08: Αποχώρηση κ. Βασίλειου Χαριτόπουλου

17/10/08: Την Τετάρτη 5 Νοεμβρίου τα αποτελέσματα του Εννεαμήνου 2008

10/10/08 : Μεταβίβαση του 20% της Emporiki Leasing στην Crédit Agricole Leasing

07/10/08 : Συναλλαγές λειτουργιών της Τράπεζας

07/10/08 : Αγορά μετοχών της Εμπορικής από την C.A. στις 02.10.2008

26/09/08 : Σύσταση Επιτροπής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

26/09/08 : Ο κ. Eric Campos Γενικός Διευθυντής Ανάπτυξης και Μετασχηματισμού Δικτύου.

26/09/08 : Νέα σύνθεση Επιτροπής Ελέγχου

26/09/08 : Νέα σύνθεση Οργάνου αρμόδιου για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων

26/09/08 : Νέο Μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο

10/09/08 : Αποχώρηση κ. Κωνσταντίνου Στεφόπουλου.

31/07/08 : Ο κ. Παναγιώτης Ζαφειρόπουλος επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου

25/07/08 : Έκδοση Τριετούς Κοινού Ομολογιακού Δανείου από την Emporiki Group Finance PLC.

18/07/08: Αποχώρηση κ. Παναγιώτη Βαρελά

11/07/08 : Στις 31 Ιουλίου τα αποτελέσματα Α' Εξαμήνου 2008 της Εμπορικής Τράπεζας

01/07/08: Έκδοση ομολογιακού δανείου υποτελούς καθορισμένης λήξης από την Emporiki Group Finance PLC.

01/07/08: Έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου από την Emporiki Group Finance PLC.

27/06/08: Διευκρινίσεις για την επικείμενη μεταβίβαση του 20% της Εμπορική Leasing στην Crédit Agricole Leasing
26/06/08 : Πρόθεση μεταβίβασης του 20% της Εμπορική Leasing στην Crédit Agricole Leasing
25/06/08: Αποχώρηση κ. Τρύφωνα Παναγάκη
20/06/08: Τοποθέτηση κ. Κωνσταντίνου Αγγελόπουλου ως Υπεύθυνου Σχέσεων με Θεσμικούς Επενδυτές
27/05/08: Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρείας «Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπασμάτων Α.Ε.».
22/05/08: Πώληση της συμμετοχής στην Ape Commercial Property Κτηματική Τουριστική και Αναπτυξιακή Α.Ε.
29/04/08: Επανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εμπορικής Τράπεζας
24/04/08: Νέα σύνθεση Επιτροπής Αμοιβών
24/04/08 :Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης της 24ης Απριλίου 2008
23/04/08 : Στις 07 Μαΐου τα αποτελέσματα του Α' Τριμήνου 2008
16/04/08: Έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου από την Εμπορική Group Finance PLC.
09/04/08: Ανανέωση Προγράμματος Κοινών Ομολογιακών Δανείων από την Εμπορική Group Finance PLC.
21/03/08: Τοποθετήσεις κας Αικατερίνης Μπερίτση και κας Ελένης Παγώνη.
14/03/08: Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση
26/02/08: Νέοι Επικεφαλής στις Μονάδες Διοίκησης Δικτύου Λιανικής, Διοίκησης Δικτύου Επιχειρηματικών Κέντρων και Ανάπτυξης και Συντονισμού Δικτύου.
14/02/08:Στις 28 Φεβρουαρίου, πριν την έναρξη των εργασιών του Χ.Α, τα αποτελέσματα χρήσης 2007
14/02/08: Νέοι Επικεφαλής στις Μονάδες Μάρκετινγκ και Ανάπτυξης, Τραπεζικών Υπηρεσιών και Ανάπτυξης Διεθνών Δραστηριοτήτων.
01/02/08 : Στις 28 Φεβρουαρίου τα αποτελέσματα χρήσης 2007
21/01/08: Έγκριση από τις αρμόδιες Εποπτικές Αρχές, της εταιρείας «Εμπορική Ασφάλειες».

VII. Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Οι Εκθέσεις Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Τραπέζης και Ομίλου
- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Τραπέζης και Ομίλου
- Τα Στοιχεία και πληροφορίες της Τραπέζης και του Ομίλου της,

Είναι αναρτημένη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση
<http://www.emporiki.gr/cbg/gr/investors/investors.jsp>

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, οι Εκθέσεις ελέγχου των Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών και οι Εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιριών που ενσωματώνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, αναρτώνται στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση
<http://www.emporiki.gr/cbg/gr/investors/investors.jsp>